

ΙΟΥΝΙΟΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Τὸ πείραμα τῆς αἰρετικῆς Γιουγκοσλαβίας....	Lester Velie	17
Λευκὴ βασιλισσα τῆς Ἀραβίας	Van Sommers	22
Ἔτσι ἀρχίζει ἡ ζωὴ		24
Ὁ Ἀνίσκλωτος καὶ τὸ Τέρας (Διήγημα).....	Marc Bradel	27
Οἱ ἀσθματικοὶ ἀναπνεύουν.....	Eliane Morel	33
Ἀπὸ τὴν κούνια στὸ νυφικὸ κρεβάτι.....	David Mansfield	38
Τετρασέλιδο τοῦ χιούμορ (Τελοιογραφίες).....		40
Μὴν ὁδηγήτε μὲ τὸ κεφάλι ἀπροστάτευτο.....	Jean Grandpierre	44
Πῶλ Ἀνρί Σπάακ.....	Stanley Clark	48
Πῶς νὰ λέτε φέματα στὴ γυναῖκα σας.....		52
Ἡ ἐπιστῆμη στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου.....		56
Θάνατος καὶ αὐγὴ (Διήγημα)	Pearl Buck	58
Τί συμβαίνει ὅταν πίνουμε.....	Herbert Yahraes	65
Στὴν καρδιά τοῦ ἀγριώτερου τόπου τῆς γῆς ..		68
Τὰ πουλιὰ δὲν εἶναι ἀχάριστα	Pierre Pellerin	73
Ποτὲ πιά κουρασμένος.....	M. B. Ray	77
Γιὰ νὰ καταλάβετε καλύτερα τὴ γάτα σας	A. Basquier	80
Μιὰ μυστηριώδης γυναῖκα (Διήγημα).....	M. Zolotow	85
Προσέξτε τὴν ὑπερκόπωση.....	Yv. Dompierre	89
Γιουκατάν, ἡ ἀπόβλητὴ ἐπαρχία τοῦ Μεξικοῦ..	V. Alba	93
Θυσία γιὰ τὸν ἄνθρωπο.....	R. & C. Harkness	99
Ἑλλήνες στὴ Ρωσία (Χρονικὸ)		102
Μιὰ ἐγγειρήσις θεραπεύει τὴ φαλάκρα	J. Lubin	110
Ἀστέρια ποὺ μεσουρανοῦν	P. Σ.	112
Τί λένε τ' ἄστρα	A. Ray	118
Ὑστερόγραφο τοῦ μηνὸς.....	N. M.	121

«Δύο ζευγάρια χέρια»

Ἡ δευτέρα συνέχεια τοῦ ἀστynomικοῦ μυθιστορήματος
τῆς Hilda Lawrence

Σταυρόλεξο σελ. 7. Γεγονότα - Ἡμερομηνίες σελ. 11. Τί ἐννοεῖτε ὅταν λέτε
σελ. 21. Φλυαρίες 32. Ποῖος θὰ βρῇ τὰ περισσότερα σελ. 47. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ
σελ. 76. Γιὰ νὰ περνᾷ ἡ ὥρα σελ. 109. Σικάκι σελ. 124.

Τὸ ἐξώφυλλό μας: «Τὸ πρῶτο χάδι τοῦ ἡλίου», Φωτογραφία Σ. Λύδη
Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις ἀρθρῶν καὶ εἰκόνων τῆς «Ἐκλογῆς»
χωρὶς τὴν ἀδεία τῶν συγγραφέων καὶ τῶν ἐκδοτῶν.

"Ἐκλογὴ"

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, Μουρούζη 1

Διανοτὴς Τυπογραφείου: ΝΙΚ. ΚΟΝΤΟΡΟΣ, Παπαδιαμαντοπούλου 44

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57, ΑΘΗΝΑΙ, ΤΗΛ. 57-081

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Ἐσωτ. Ἐτησ. 96

Ἐξωτ. Ἐτησ. \$ 4.50

Ἐσωτ. Ἐξάμ. 48

Ἐξωτ. Ἐτησ. £ 1.60

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΘΕΑΤΡΑ

ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ

Γ' Σεπτεμβρίου 102

Τηλ.: 811.462

« Η Θεατρίνα »

του Σώμερσετ Μάου

Μετάφρασις - Σκηνοθεσία : Μάριου Πλωρίτη.

Σκηνογραφίες : Γ. 'Ανεμογιάννη.

Παίζουν : Κατερίνα, Θ. 'Ιωαννίδου, Α. Βουγιουκλάκη, Π. Σαντοριναίου, Λ. Κωνσταντάρης, Τ. Φαρμάκης, Η. Σταματίου, Γ. Βρασιβανόπουλος, Δ. Κουκής, Χ. Κατσούλης, Σπ. 'Ολύμπιος.

ΠΕΡΟΚΕ

'Οδυσσέως 2

Τηλ.: 593.730

« Καί πονηριὰ στὸ μάτι »

'Επιθεώρησις τῶν

Γ. Γιαννακόπουλου, Ν. 'Ελευθερίου, Κ. Νικολαΐδη

Σκηνογραφίες : Β. Περσάκης

Σκηνοθεσία : 'Απόλλωνος Γαβριηλίδη

Χορογραφίες : Λ. Χαδέλη

Μουσική : Βαγγέλη Λυκιαρδόπουλου.

Παίζουν : Κ. Ντιριντάου, Μ. Νέζερ, Μοσχονά, Λιάνα 'Ορφانوῦ, Μ. Καραγιάννη, Κ. Μαυρέας, Β. Μεσολογγίτης, Τ. Μηλιάδης, Κ. Χατζηχρήστος.

Τραγούδι : Μάγια Μελάγια.

ΒΕΜΠΟ

Καρόλου 18

Τηλ. 53.453

« Στουρνάρα 288 »

'Επικάριη Σάτιρα

τῶν Μ. Τραϊφόρου, Δ. Βασιλειάδη

Σκηνοθεσία : Π. Κατσέλη.

Σκηνογραφίες : Γ. Στεφανέλλη

Μουσική : Τ. Μωράκη

Παίζουν : Σοφία Βέμπο, Μαρίκα Κρεββατά, Σμαρούλα Γιούλη, Μαίρη Λαλοπούλου, Νάντια Χωραφά, Μπέμπα 'Ασημακοπούλου, 'Αννη Παπακωνσταντίνου, Χρ. Εὐθυμίου, 'Απ. 'Αβδῆς, Γ. Γαβριηλίδης, Διον. Παπαγιαννόπουλος, Στεφ. Στρατηγός, Χρ. Χειμάρης, Λ. 'Ιακωβίδης, Θ. Κεδράκας.

ΣΑΜΑΡΤΖΗ

Καρόλου 1

Τηλ.: 54.755

« 'Ο Θηριοδασατής »

Κωμωδία

τοῦ Στεφ. Φωτιάδη

Σκηνοθεσία : Γιώργου Θεοδοσιάδη

Σκηνογραφίες : Γιάννη Στεφανέλλη

Παίζουν : Γκέλυ Μαυροπούλου, Νίτσα Τσαγανέα, Μίμης Φωτόπουλος, Χριστοφορίδης, Διανέλλος, Ρώης, 'Ολύμπιος, Λευκάκης.

Στὶς ἐφημερίδες
ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ...

Στὸ ραδιόφωνο
ΑΚΟΥΤΕ...

... καὶ οὕτως

ΒΛΕΠΕΤΕ

τὸν κόσμον!

ΜΟΥΣΙΚΗ ΟΡΦΕΥΣ

Η περουνιανή τραγουδίστρια Ύμα Σουμάκ θα εμφανισθή στις 4 και 6 Ιουνίου στο Κινηματοθέατρο «ΟΡΦΕΥΣ».

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ Λεωφόρος Βασ. Σοφίας

24/5-24/6. *Εκθεσις αντιγράφων των Βυζαντινών Ψηφιδωτών της Ραβέννας.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΜΟΝΙΚΑ ΠΑΙΗΝ

24/5-15/6. *Εκθεσις έργων ζωγραφικής του Αρχιτέκτονος Κου Φατούρου.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΝΕΑ

Τò καλοκαίρι θα γυρισθούν δύο ελληνικά φιλμ. Τò πρώτο είναι δραματικό περιεχομένου και θα τò γυρίση ο Άνδρέας Λαμπρινός σέ δικό του σενάριο, με τόν τίτλο «Ματωμένο Ήλιοβασίλεμα». Τόν βασικό γυναικείο ρόλο θα έρμηνεύση η Άλίκη Βουγιουκλάκη.

Τò δεύτερο φιλμ θα σκηνοθετήση ο Μάριος Αδάμης και αυτό με δραματική υπόθεση όπως τò πρώτο. Θα ονομάζεται «Αντίπαλοι» και θα λάβουν μέρος οι Γιώργος Φούντας, Τάκης Κάρουσος, Χριστόφορος Νέζερ, και Σπύρος Παπᾶς.

Χ Ε Ν

Αμερικής 11
ΕΚΔΡΟΜΕΣ

8-9-10/6. Μετέωρα - Βόλος - Πήλαιο, αναχώρησις από τὰ γραφεία τῆς Χ.Ε.Ν.

Τιμή συμμετοχῆς Δρχ. 165.

Από 1/6 ἐκάστη Τετάρτη ἀπόγευμα ἐκδρομή συνδιαζομένη με μπάνιο.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗΣ

11/6. Μάθημα Δραματικῆς ἀπὸ τὴν Κα Νέλλη Μαρσέλλου, ὥρα 8-10 μ.μ.

ΕΚΔΡΟΜΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Χαριλάου Τρικούπη 4. Τηλ. 614-510

1-2/6. Τρίκορφο (Ζαχλοροῦ).

2/6. *Ολυμπος Ἀναβύσσου.

2/6. *Ορος Αἰγίνης.

8-9-10/6. Οἶτη.

15-16/6. Παληοβούνα Λουτρακίου (Λίμνη Βουλιαγμένης).

22-23/6. Γεράνεια. Κατάβασις στὴ Μαυρολίμνη.

28-29-30/6. Βαρδούσια.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

Λ. Ἀμαλίας 28, τηλ. 22-494

Σάββατο 1/6 : 1) Λομβάρδα. 2) Πάρνηθα, ἀπογευματινές.

Σαββατοκύριακο 1-2/6 : 1) Πύργος-Ολυμπία, με λεωφ. Πούλμαν. Ὀμιλήτρια ἡ Κα Ἀ. Καπαγιαννίδου.

2) Τρίπολη-Σπάρτη-Γύθειο.

3) Τρίπολη-Βυτίνα.

4) Δελφοί-Ἰτέα-Γαλαξείδι.

Κυριακή 2/6 : 1) Ὑδρα, ὁμιλήτρια ἡ καθηγήτρια τῆς Νεωτέρας Ἱστορίας Δίς Γ. Κουλικούρδη. 2) Χαλκίδα-Λάρυμνα, με Πούλμαν. Ὀμιλήτῃς ὁ Δ/τῆς τοῦ Ἰνστιτ. Γεωλογίας κ. Γ. Μαρίνος (με ἐπίσκεψη τῶν στοῶν τοῦ μεταλλείου). 3) Λειβαδιά-παραλία Ἀσπρὰ Σπίτια-Ὅσιος Λουκάς. Ὀμιλήτῃς ὁ κ. Ζ. Παπαλαζάρου. 4) Ἀγ. Μαρίνα-Ναὸς Ἀφαίας, με β/π, ὁμιλήτρια ἡ Κα Ντ. Βασδέκη. 5) Λειβαδιά-Σουρβάλα-Ἀρχ. Λιλαία-Ναὸς Ἀρτέμιδος-Νυμφαῖον, με λεωφ. Πούλμαν. Ὀμιλήτῃς ὁ Τμημ. τοῦ Ὑπουργ. Παιδείας κ. Κ. Παπαχρήστου. 6) Ἀυλῶν-Βούντιμα-Ἀγ. Μαρίνα, σύν. πορείας 5 ὥρες. 7) Κιάτο-Μονὴ Λέχωβας, σύν. πορείας 3.30' ὥρες. 8) Λίμνη Στυμφαλίας-Καστανιά. 9) Θήβα-Μοσχοπόδι. 10) Κακὴ θάλασσα. 11) Κινέττα-Σουσακί-Δαφνί. 12) Ἀγ. Ἰερόθεος. 13) Κορυφὴ Ὑμηττοῦ-Σούνιο. 14) Δῆλεσι, ἐκδρομὴ μόνο γιὰ νέους. 15) Θήβα-Μοσχοπόδι, ἐκδρομὴ χωρὶς δηλώσεις. 16) Χαλκίδα-Μπούρτζι, χωρὶς δηλώσεις. 17) Κορυφὴ Ὑμηττοῦ-Σούνιο, χωρὶς δηλώ-

σεις. 18) Μ. Πεῦκο, πρωινὴ καὶ 19) Πεντέλη, μόνο γιὰ παιδιὰ 6-12 ἐτῶν.

Τετάρτη 5/6 : 1) Στοὰ Ἀττάλου-Μουσείο Στοῶς-Παλαιὰ Ἀγορὰ-Τουριστ. Περίπτερο Δαφνίου, ἀπογευματινὴ, με Πούλμαν. Ὀμιλήτρια ἡ ἀρχαιολόγος Κα Ἀγγ. Ἀγγελοπούλου. 2) Σούνιο, με Πούλμαν, ἀπογευματινὴ.

Σάββατο 8/6 : 1) Ραφίνα. 2) Πάρνηθα, ἀπογευματινές.

Σαββατοκύριακο 8-9/6 : 1) Εὐλόκαστρο-Τρίκαλα Κορινθίας. 2) Ὑδρα. Κυριακή 9/6 : 1) Γῦρος Σαλαμίνος, με εἰδικὰ ναυλωμένο β/π. Ὀμιλήτῃς ὁ Φιλολόγος κ. Ἰ. Χαρίτος. 2) Παραλία Ἀσπρὰ Σπίτια-Ὅσιος Λουκάς, ὁμιλήτρια ἡ ἀρχαιολόγος τῆς Σχολῆς Σορβῶνης Κα Νόρα Βαρβιτσιώτη. 3) Κάλαμος-Ἀμφιάρειον-Τουριστ. Περίπτερο Δαφνίου, ὁμιλήτρια ἡ Κα Ντ. Βασδέκη. 4) Χαλκίδα-Κιμάσι.

5) Κιάτο-Κλημέντι-Μάνα. 6) Δερβενάκια-Ἀγ. Σώστης-Νεμέα. 7) Ὑδρα. 8) Χαλκούτσι-Δῆλεσι. 9) Κάλαμος-Ἀγ. Ἀπόστολοι. 10) Κιοῦρκα-Ἀγ. Τριάδα, πεζοπορικὴ, σύν. 2.30' ὥρες. 11) Ζούγκλα. 12) Δασκαλειὸ-Μονὴ Πευκοβουνιογιάτρισσας-Κακὴ Θάλασσα, ἐκδρομὴ μόνο γιὰ Νέους. 13) Πόρτο Ράφτη, ἐκδρομὴ χωρὶς δηλώσεις. 14) Λουτράκι, χωρὶς δηλώσεις. 15) Ἀνάβυσσος, χωρὶς δηλώσεις. 16) Βάρκιζα, πρωινὴ. 17) Μάτι, ἀπογευματινὴ. 18) Τύμβος Μαραθῶνος-Ἀγ. Παντελεήμων, ἐκδρομὴ μόνο γιὰ παιδιὰ 6-12 ἐτῶν.

Σάββατο-Κυριακή-Δευτέρα 8-10/6 : 1) Λαμία-Πλατύστομος-Ὑπάτη-Καμμένα Βούρλα-Αταλάντη, με Πούλμαν. Ὀμιλήτῃς ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Γ. Γεωργαλᾶς. 2) Μετέωρα-Μετσόβο-Γιάννενα, με Πούλμαν, ὁμιληταὶ ὁ Σπηλαιολόγος κ. Ἰ. Πετρόχειλος καὶ ἡ Κα Ἀ. Καπαγιαννίδου. 3) Πύργος-Ολυμπία-Ἀνδρίτσαινα-Τεγέα-Τρίπολη, με Πούλμαν, ὁμιλήτρια ἡ

Δίς Τούλα Καρυώτου. 4) Λάρισα-Καστοριά, με Πούλμαν, ὁμιλήτρια ἡ ἀρχαιολόγος Κα Ἀ. Ἀγγελοπούλου. 5) Σπάρτη-Μυστράς-Γύθειο-Τρίπολη, με Πούλμαν, ὁμιλητῃς ὁ ἐπιμελητῃς ἀρχαιοτήτων κ. Νικ. Δρανδάκης.

Κυριακή-Δευτέρα 9-10/6 : 1) Χαλκίδα-Δάφνη-Ἐρέτρια, ὁμιλήτρια ἡ Κα. Ντ. Βασδέκη.

Δευτέρα 10/6 : 1) Δελφοί. 2) Ὅσιος Λουκάς. 3) Λίμνη Στυμφαλίας-Καστανιά. 4) Χάλια-Χαλκίδα. 5) Κόρινθος-Λουτρά Ὁραίας Ἐλένης. 6) Σκάλα Ὁρωποῦ. 7) Σχοινιάς. 8) Χασιά-Μονὴ Κλειστών.

Τετάρτη 12/6 : 1) Προφήτης Ἡλίας-Γῦρος Φρεατίδος-Βάρκιζα, με Πούλμαν, ὁμιλητῃς ὁ κ. Ἰ. Χαρίτος. 2) Κινέττα, με Πούλμαν καὶ Σούνιο με Πούλμαν, ἀπογευματινές.

Σαββατοκύριακο 15-16/6 : 1) Τρίπολη-Σπάρτη-Μυστράς, με Πούλμαν. Ὀμιλήτῃς ὁ κ. Νικ. Δρανδάκης. 2) Μύκονος-Δῆλος. 3) Αἴγιο-Σελιανίτικα.

Κυριακή 16/6 : 1) Ἀγία Μαρίνα-Ἀφαία, ὁμιλήτρια ἡ Κα Ντ. Βασδέκη. 2) Ὑδρα, ὁμιλήτρια ἡ Δίς Γ. Κουλικούρδη. 3) Ἐλευσίνα-Μεγ. Πεῦκο, ὁμιλητῃς ὁ γεωλόγος κ. Δ. Κισκύρας. 4) Ναύπλιο-Τολό-Ἐπίδαυρος, ὁμιλητῃς ὁ κ. Ζ. Παπαλαζάρου. 5) Εὐλόκαστρο-Λουτράκι. 6) Θήβα-Μοσχοπόδι. 7) Χαλκούτσι-Δῆλεσι. 8) Πάρνηθα. 9) Ἀγ. Παντελεήμων. 10) Δασκαλειὸ. 11) Ζούγκλα, ἐκδρομὴ μόνο γιὰ νέους. 12) Πόρτο Γερμενὸ, ἐκδρομὴ χωρὶς δηλώσεις. 13) Σούνιο, χωρὶς δηλώσεις. 14) Πόρτο Ράφτη, χωρὶς δηλώσεις καὶ 15) Εὐλόκαστρο, ἐκδρομὴ μόνο γιὰ παιδιὰ 6-12 ἐτῶν.

Τετάρτη 19/6 : 1) Λουτρόπυργος. 2) Κορυφὴ Ὑμηττοῦ, ἀπογευματινές. Σαββατοκύριακο 22-23/6 : 1) Χαλ-

Στὴ σελίδα 11

ΓΕΓΟΝΟΤΑ · ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

Μιὰ καινούργια στήλη τῆς Ἐκλογῆς
πού θὰ ἐνδιαφέρη ὅλους.

ΑΔΕΛ

παραγωγής των
έργαστηρίων μας
από γνήσια εύρω-
παϊκά έσάνς άν-
θέων σέ πάντα
σταθερή ποιότητα

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Π. Α. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΩΝΙΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ - ΠΑΤΗΣΙΩΝ

Ι. Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΝΑΡΗ 20 - ΚΟΛΩΝΑΚΙ

12/13

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :

1. Τò όνοματεπώνυμον γνωστής Γαλλίδος ήθοποιού του κινηματογράφου... παλαιάς βασιλίσσης των Παρισινών ύπαρχιστών.
2. 'Υπάρχουν σέ όλα τά μεγάλα γυμναστήρια διά τους άθλητάς.
3. « 'Ο λωλός με τά θυμάται χαιρέται καί με τό ... πλουταίνει » (παροιμ.). — 'Ιστορική πόλις της Νοτιοσλαβίας επί του ποταμού Ταϊς (άντιστρ.). — Τò δρεπανοειδές σχήμα της σελήνης... προφέρεται μαζί!
4. Εύφραντικόν άλκοολούχον ποτόν. — Γνωστή εις πολλούς παλαιούς στρατιωτικούς μας πόλις της Νοτιοσλαβίας επί του Νίσσαβα.
5. Κοινή όνομασία του ποταμού Εύρώτα. — Με τό συμπεραίνω συγγενές.
6. Μία ιδιωματική λέξις διά τό έρείπιον κτιρίου ή οικοπέδου έρειπωθείσης οικίας (τουρκ.). — Τόσους νομούς έχει ή Εύβοια.
7. Φλύαρος, πολύλογος (άρχαϊόν). — Μουσικός φθόγος.
8. Είναι ή ζωή των τραπεζιτικών υπαλλήλων... — Τοπωνύμιον τουρκικόν σημαίνον πεδιάς (άντιστρ.).
9. Γενική άναφ. άντωνυμίας. — 'Εξανθηματική νόσος (γεν.) — Νημάτιον.
10. Μονάς βάρους (άντιστρ.). — Συνθέτης που προσέφερε πολλά στο έλληνικό τραγούδι.
11. Τραυματισμός. — Γενική άντωνυμίας αλλά καί... έντομον, ένάρθρων.
12. Μέλος του βασιλικού οικου της 'Υπεριορδανίας ή... άγγλικά μαχαίρι. — Κίτ !

3. Μεγάλος θρησκευτικός μεταρρυθμιστής (γεν.). — 'Αρχαίον έπιτακικόν μόριον.
4. Αυτός ό Λουδοβίκος είπε τό « Τò κράτος είμαι έγώ ». — Είς των έπιφανών Ρώσων συγγραφέων, ένάρθρων (1826 - 1889).
5. 'Οπερέττα του Φ. Λεχάρ (γεν.). — Είς των μεγαλυτέρων ποταμών του κόσμου.
6. Τέως ύπουργείον. — 'Αρχαιοτάτη Φαραωνική πόλις, ή Λατόπολις των άρχαίων. — 'Ανθη.
7. 'Από αυτήν ζούμε. — Μαγειρικό σκεύους γενική (καθαρά).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Ζ	Υ	Λ	Ι	Ε	Τ	Γ	Κ	Ρ	Ε	Κ	Ο
2	Α	Π	Θ	Δ	Υ	Τ	Η	Ρ	Ι	Α		Α
3	Ν	Ο	Υ		Α	Τ	Β	Ε	Ζ		Μ	Ν
4	Ζ	Υ	Θ	Ο	Ζ			Π	Ι	Ρ	Ο	Τ
5	Ι		Η					Ε	Ι	Κ	Α	Ζ
6	Β		Ρ		Ν		Σ		Ε	Ν	Α	Ν
7	Α		Ο		Ε		Υ		Σ		Μ	Ι
8	Ρ	Ο	Υ	Τ	Ι	Ν	Α			Α	Β	Ο
9	Η	Σ		Ι	Λ	Α	Ρ	Α	Σ		Ι	Σ
10	Σ		Α	Κ	Ο		Α	Τ	Τ	Ι	Κ	
11		Τ	Ρ	Ο	Σ	Ι	Σ		Ο	Σ	Η	Σ
12	Ν	Α	Ι	Φ		Α		Π	Α	Τ	Σ	Ι

ΚΑΘΕΤΩΣ :

1. Μεγάλη νήσος του 'Ινδικού 'Ωκεανού (γεν.).
2. Τήν συγκράτησιν του έπιππίου έξυπηρετούν μέρος της σαγής του ίππου (γεν.). — 'Αρθρον.
7. Πορτογαλική άποικία της Ν.Α. 'Αφρικής (γεν.).
8. Μαύρο ύφασμα (δημ.). — 'Αντιστροφή άρθρον.
9. Με τέτοιες μόνο έέργειες λύεται τό συγκοινωνιακόν πρόβλημα των 'Αθηνών (δημ.). — Τήν έχουν πολλά μεγάλα κτίρια των 'Αθηνών.
10. Συνοδεύουν συνήθως τά όνόματα παλαιών στρατιωτικών. — Θεά των κυμάτων της Σκανδιναβικής μυθολογίας. — Σ' αυτόν τόν αιώνα πέθανε ό Ντά Βίντσι.
11. 'Αγιος της 'Ορθοδόξου καί Καθολικής 'Εκκλησίας, ένάρθρων. — Νότα.

κίδα - 'Ερέτρια - Δάφνη, ομιλήτρια ή Δίς Τ. Καρνώτου.

Κυριακή 23/6 : 1) Τύμβος - Μαραθώνος - Σχοινιάς, ομιλήτης ο κ. 'Ι. Χαρίτος. 2) Δαφνί - Πόρτο Γερμενό, ομιλήτρια ή Κα. Ντ. Βασδέκη. 3) Χαλκίδα - Μπουρτζί. 4) Λουτράκι - Λίμνη Βουλιαγμένης 'Ηραίου. 5) 'Αγ. 'Ιερόθεος. 6) Αίγινα. 7) Πάρνηθα - 'Υμητός. 8) Λιόπеси - Λομβάρδα - Βουλιαγμένη. 9) 'Αγ. Μερκούριος. 10) Κινέττα, έκδρομη μόνο για νέους. 11) Χαλκίδα - Μπουρτζί, χωρίς δηλώσεις. 12) Πάρνηθα, χωρίς δηλώσεις. 13) 'Ανάβυσσος, χωρίς δηλώσεις και 14) Παραλία Μάτι, μόνο για παιδιά 6 - 12 ετών.

Τετάρτη 26/6 : 1) Στοά 'Αττάλου - Μουσείον Στοάς - Παλ. 'Αγορά, με Πούλμαν, ομιλήτρια ή αρχαιολόγος Κα 'Ελλη Βασιλικιώτη. 2) 'Ανάβυσσος, με Πούλμαν, απογευματινές.

Σάββατο 29/6 (Πέτρου και Παύλου) : 1) Δερβενάκια - 'Αργος - Κεφαλάρι. 2) 'Αγ. Θωμάς - Λίμνη 'Υλίκης - Θήβα. 3) Σουσάκι - Λουτράκι. 4) Κόκκινο Λιμανάκι Ραφίνας, πρωινή.

Παρασκευή - Σάββατο - Κυριακή 28-30/6 : 1) Χαλκίδα - Λίμνη - Αιδηψός, ομιλήτης ο κ. 'Ι. Χαρίτος.

Σαββατοκύριακο 29-30/6 : 1) Μύκονος - Δήλος, ομιλήτρια ή δημοσιογράφος του Ε.Ι.Ρ. Δίς Γ. Ταρσούλη. 2) Πάρος - Αντίπαρος, ομιλήτης ο κ. 'Ι. Πετρόχειλος. 3) Τρίπολη - Βυτίνα.

Κυριακή 30/6 : 1) Διώρυξ Κορίνθου - Λουτράκι, ομιλήτης ο Πρύτανης του Πολυτεχνείου κ. Δημοσθ. Πίππας. 2) Δελφοί, ομιλήτρια ή Κα Νόρα Βαρβιτσιώτη. 3) Πόρτο Γερμενό. 4) Πόρος. 5) Ευλόκαστρο. 6) 'Υμητός - 'Ανάβυσσος. 7) Δασκαλειό - Κακή Θάλασσα. 8) Κινέττα. 9) Αίγινα, έκδρομη μόνο για νέους. 10) Ευλόκαστρο, χωρίς δηλώσεις. 11) Δασκαλειό - Κακή Θάλασσα, χωρίς δηλώσεις. 12) 'Ανάβυσσος - Σούνιο, χωρίς δηλώσεις. 13) Καβούρι, πρωινή. 14) Πάρνηθα, έκδρομη για παιδιά.

'Επίσης, ή Περιηγητική Λέσχη, για την παρακολούθηση των παραστάσεων του Φεστιβάλ 'Επιδάουρου, διοργανώνει τις ακόλουθες εκδρομές :

Σάββατο 15/6 : 1) 'Επιδάουρος, με Πούλμαν.

Κυριακή 16/6 : 1) Ναύπλιο - Τολό - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 2) Μυκήνες - Κεφαλάρι - Ναύπλιο - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 3) Ναύπλιο - 'Επιδάουρος. 4) Παραλία Παλ. 'Επιδάουρου - 'Επιδάουρος, με ά/π και άναχωρήσεις στις 10.30' π.μ. και 3.30' μ.μ. από τον Πειραιά. 5) Παλ. Κόρινθος - 'Επιδάουρος.

Σάββατο 22/6 : 1) 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 2) Παραλία Παλ. 'Επιδάουρου - 'Επιδάουρος, με ά/π και άναχωρήσεις 3.30' μ.μ.

Σαββατοκύριακο 22-23/6 : 1) 'Επιδάουρος - Ναύπλιο - Παράλιον 'Αστρος - Μυκήνες. 2) 'Επιδάουρος - 'Αργος - Παλ. Κόρινθος - Λ. Στυμφαλίας - Ευλόκαστρο.

Κυριακή 23/6 : 1) Μυκήνες - Κεφαλάρι - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 2) Παλ. Κόρινθος - Τολό - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 3) Παραλία Παλ. 'Επιδάουρου - 'Επιδάουρος άτμοπλοϊκώς και με άναχωρήσεις 10.30' π.μ. και 3.30' μ.μ. από τον Πειραιά.

Σάββατο 29/6 : 1) 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 2) Παραλία Παλ. 'Επιδάουρου - 'Επιδάουρος, με ά/π και λεωφορείο.

Σαββατοκύριακο 29-30/6 : 1) 'Επιδάουρος - Ναύπλιο - Δερβενάκια. 2) 'Επιδάουρος - Ναύπλιο - Τίρυνθα - Μυκήνες, με Πούλμαν. 3) 'Επιδάουρος - 'Αργος - Τρίπολη - Βυτίνα - 'Αλωνιτσάνα.

Κυριακή 30/6 : 1) Παλ. Κόρινθος - Τολό - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 2) Μυκήνες - Ναύπλιο - 'Επιδάουρος. 3) 'Αγ. Σώστης - Κεφαλάρι - 'Επιδάουρος. 4) Παραλία Παλ. 'Επιδάουρου - 'Επιδάουρος, με ά/π και άναχωρήσεις 10.30' π.μ. και 3.30' μ.μ.

Σάββατο 6/7 : 1) 'Επιδάουρος, με Πούλμαν.

Κυριακή 7/7 : 1) Ναύπλιο - Τολό - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 2) Μυκήνες - Κεφαλάρι - Ναύπλιο - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 3) Ναύπλιο - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν. 4) Παραλία Παλ. 'Επιδάουρου - 'Επιδάουρος, με ά/π και άναχωρήσεις 10.30' π.μ. και 3.30' μ.μ. 5) Παλ. Κόρινθος - Τολό - 'Επιδάουρος, με Πούλμαν.

Πληροφορίες και έγγραφες στά Γραφεία της Ε. Π. Λέσχης, Λεωφ. 'Αμαλίας 28, τηλέφωνον 22-494.

ΑΔΕΛ

**Τό λουλούδι
μαραίνεται
χωρίς νερό**

**Έτσι μαραίνεται
και ή έπιδερμίδα σας
μέ άφυδατωμένους πόρους.**

"Όπως τό λουλούδι, έχει άνάγκη από μία ώρισμένη ποσότητα νερού γιά νά εΐναι δροσερό και φρέσκο, έτσι και οί πόροι της έπιδερμίδος έχουν την ίδια άνάγκη. "Όταν ή άναλογία κατεβεί κάτω από τά 65% — φαινόμενο πού παρατηρείται γύρω στά 25 χρόνια — ή έπιδερμίδα ρυτιδώνει και ακάζει. Χρειάζεται λοιπόν ένα μίγμα από ούσιες, πού νά εΐσχωρουν ώς τό δέρμα — μέσω των πόρων της έπιδερμίδος — και νά γίνονται φραγμός στην άφυδάτωση. Αύτός ό φραγμός εΐναι τό **AYEROGEN**.

FORMULINE. 'Η μοναδική βάση πούδρας στον κόσμο, πού περιέχει **AYEROGEN**, την άμυνα κατά της άφυδάτωσης. 'Υπάρχει σε δύο τύπους. Γιά τις φυσιολογικές και ξηρές έπιδερμίδες ό ένας και γιά τις λιπαρές ό άλλος.

FORMULAYER. Κρέμα νυκτός. Εΐσχωρεΐ μέσα σε λίγα λεπτά στην έπιδερμίδα δέν άφήνει λιπαρό τό πρόσωπο και έτσι δέν ύπάρχει φόβος νά λεκιάσουν τά μαξιλάρια ή τά σεντόνια. Τό **AYEROGEN** πού περιέχει ή **FORMULAYER** στά 98% των περιπτώσεων έξαφανίζει τις ρυτίδες και ξαναδίνει στην έπιδερμίδα την φρεσκάδα της νεότητας.

HARRIET HUBBARD

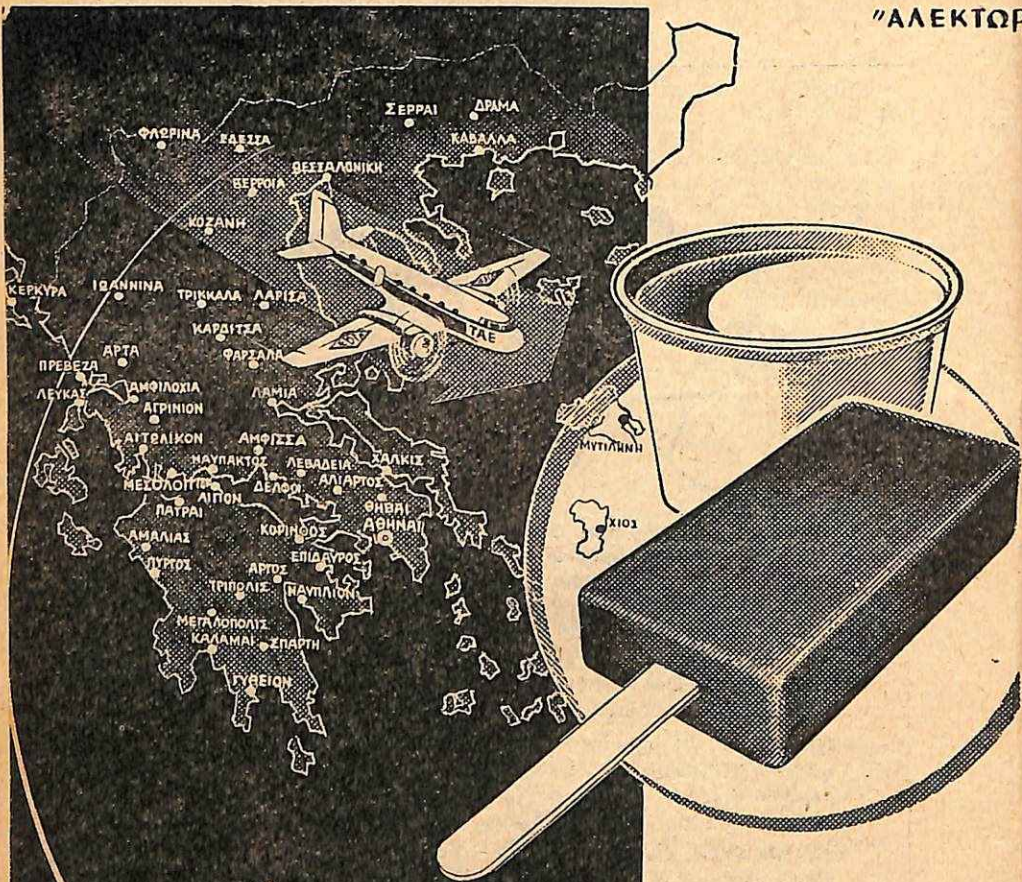
Ayer

ΠΑΡΙΣΙ - ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

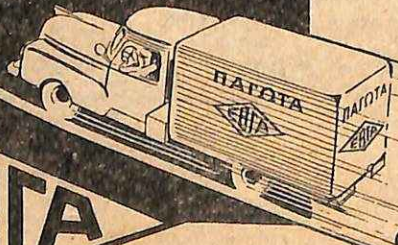
ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΕΙΑ : Φ. ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ, ΛΑΜΑΧΟΥ 3 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 32-936

ΛΙΓΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

Σ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα
τὰ παγωτά

χαρίζουν
δροσιὰ
σὲ μικροὺς
καὶ μεγάλους

ΛΑΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧ. ΓΑΛΑΚΤΟΣ

Η « Έκλογη » κάθε μῆνα θὰ δημοσιεύῃ ἐνὰ πλῆθος — κατὰ
σὰν ἡμερολόγιο ἐπιτελῶν — μὲ τὰ πρὸ χαρακτηριστικὰ γεγο-
νότα τῆς παγκοσμίου ἱστορίας.

Στὴ σειρὰ αὐτὴ τῶν γεγονότων θὰ παρουσιαστοῦν ἀσφαλῶς διάφορα κενά, γιατί, ἀπ' ὅσα τουλάχιστον γνωρίζομε, δὲν ὑπάρχει κανένα σχετικὸ βοήθημα μὲ συγκεντρωμένη ὕλη : « Γεγονότα - Ημερομηνίες ».

Παρακαλοῦμε λοιπὸν τοὺς φίλους μας νὰ συμπληρώουν τὶς παραλείψεις μας, γράφοντάς μας ὅσα γεγονότα ἄξια λόγου δὲν περιλαμβάνονται στὸ δημοσίευσμά μας.

Τὰ γεγονότα παύονται στην τύχη από το πρόσφατο και το μακρινό παρελθόν, χωρίς διάκρισι, Ένα ημερολόγιο λοιπόν από γεγονότα που άφησαν τα σημάδια τους στην ιστορία, χωρίς άλλο σύνδεσμο μεταξύ τους, θά δίνει ή «Έκλογη» στις σελίδες που επιγράφονται : « Γεγονότα - Ημερομηνίες ».

ΙΟΥΝΙΟΣ

2 Ἰουνίου

1940 Γέννησης του διαδόχου Κωνσταντίνου.
1951 Ο διάσημος συγγραφέας Τζων Έρσकिन πεθαίνει σε ηλικία 71 ετών.
1953 Στο Λονδίνο στέφεται αυτοκράτειρα και βασίλισσα η Έλισάβετ Β'.
1954 Ο στρατάρχης Τίτο επισκέπτεται για πρώτη φορά επίσημως την Ελλάδα.

3 Ιουνίου

- 1940 'Η δραματική υποχώρησης των Βρεττανών από τη Γαλλική Δουγκέρκη, που άρχισε στις 30 Μαΐου, τελειώνει με άποτυχία.
1946 Δημοψήφισμα στην 'Ιταλία. 'Η Δημοκρατία κερδίζει με το 54 % των ψήφων.

4 Ιουνίου

- 1878 Οί Τούρκοι πουλούν στους 'Αγγλους την Κύπρο.
1940 'Ο πρωθυπουργός Τσώρτσιλ έκφωνει τόν περίφημο λόγο του: «... θά πολεμήσωμε στίς πεδιάδες, θά πολεμήσωμε στά βουνά... θά πολεμήσωμε παντού... δέν θά μάς κάμψη ποτέ ό έχθρός...»
1949 'Εκλέγεται 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος ό Μητροπολίτης 'Ιωαννίνων κυρός Σπυρίδων Βλάχος.
1952 Στήν 'Αθήνα, πεθαίνει ή Εύα Σικελιανού, που ώργάνωσε τίς Δελφικές έορτές μαζί με τόν άντρα της 'Αγγελο Σικελιανό.

5 Ιουνίου

- 1940 'Αρχίζει ή « Μάχη τής Γαλλίας » με τεράστιες επιθέσεις χιτλερικών δυνάμεων.

6 Ιουνίου

- 1822 'Ο Κ. Κανάρης με τό πυρπολικό του καίει τήν τουρκική ναυαρχίδα στήν Χίο.
1944 'Ωρα 07.30' άρχίζει ή 'Αγγλο - 'Αμερικανική απόβασι στήν Εύρώπη (άκτή τής γαλλικής Νορμανδίας).
1945 'Η νικημένη Γερμανία χωρίζεται σε 4 τμήματα ('Αμερικανικό, Ρωσικό, 'Αγγλικό, Γαλλικό).

7 Ιουνίου

- 1821 'Ο 'Ιερός Λόχος θυσιάζεται στο Δραγατσάνι.
1951 Δύο άνώτεροι υπάλληλοι του 'Αγγλικού 'Υπουργείου 'Εξωτερικών, οί Ντόναλντ Μάκ Λήν και Γκνύ Μπάργκες, καταφεύγουν στη Ρωσία.

8 Ιουνίου

- 1824 Οί Τούρκοι καταστρέφουν τήν Κάσσο.

10 Ιουνίου

- 1822 Μετά από έπτάμηνη πολιορκία οί 'Αθηναίοι κυριεύουν τήν 'Ακρόπολι.
1940 Πιστεύοντας ότι ό πόλεμος τελειώνει υπέρ του 'Αξονος, ή Φασιστική 'Ιταλία κηρύσσει τόν πόλεμο στους Συμμάχους.
1921 Γέννησις του δούκος του 'Εδιμβούργου, Φιλίππου.
1942 Οί χιτλερικοί στρατιώτες σφάζουν όλους τούς κατοίκους και πυρπολούν τό Λίντιτσε τής Τσεχοσλοβακίας.
1944 Οί χιτλερικοί στρατιώτες σφάζουν όλους τούς κατοίκους και πυρπολούν τό έλληνικό Δίστομο.

- 1944 Οί χιτλερικοί στρατιώτες σφάζουν όλους τούς κατοίκους και πυρπολούν τό 'Οραντούρ τής Γαλλίας.
1948 Στήν 'Αθήνα παντρεύεται ό πρώην βασιλεύς τής Ρουμανίας Μιχαήλ τήν πριγκίπισσα 'Αννα των Βουρβόνων.
1949 Πεθαίνει ή Νορβηγίδα μυθιστοριογράφος Σίγκριντ Ούντσετ, βραβείο Νόμπελ 1928.

11 Ιουνίου

- 1835 Θάνατος του ναυάρχου 'Ανδρέα Μιαούλη.

13 Ιουνίου

- 1825 Μεγάλη νίκη του Μακρυγιάννη εναντίον των Τούρκων στους Μύλους τής Λέρνης.

15 Ιουνίου

- 51 (Φυσικά μετά Χριστό) πιθανή άφιξις στήν 'Ελλάδα του 'Αποστόλου Παύλου.
1820 'Ο 'Αλέξ. 'Υψηλάντης αναλαμβάνει Γενικός 'Αρχηγός τής 'Επανάστασεως.

16 Ιουνίου

- 1858 Γέννησις του βασιλέως τής Σουηδίας Γουσταύου Ε', που βρίσκεται στο θρόνο από τής 8 - 12 - 1907.
1913 Οί Βούλγαροι εισβάλλουν. αϊφνιδιαστικά στο έλληνικό Πάγγαιο.
1945 'Ο 'Αρης Βελουχιώτης σκοτώνεται σε συμπλοκή με τήν 'Εθνοφυλακή.
1953 Οί Ρώσοι πνίγουν στο αίμα τήν επανάστασι των εργατών του 'Ανατολικού Βερολίνου.

17 Ιουνίου

- 1913 'Εναρξις του 'Ελληνο - Βουλγαρικού πολέμου.

18 Ιουνίου

- 1815 'Η μάχη του Βατερλώ.
1905 'Ο 'Αϊνστάϊν δημοσιεύει τη θεωρία τής σχετικότητας, που περιέχει τόν τύπο « $E = mc^2$ », δηλαδή τη βάσι των περαιτέρω ατομικών έρευνών.
1953 'Η Αίγυπτος γίνεται δημοκρατική, με πρώτο Πρόεδρο τόν στρατηγό Νεγκίμπ.

19 Ιουνίου

- 1951 Θάνατος του ποιητή 'Αγγελου Σικελιανού, που γεννήθηκε στη Λευκάδα τό 1884.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ

« Έαρινή Ευφρωνία »

I

Θ' αφήσω
τῇ λευκῇ χιονισμένη κορυφῇ
πὸν ζέσταινε μ' ἓνα γυνὸ χα-
[μόνελο
τὴν ἀπέραντη μόνωσή μου.

Θὰ τινάξω ἀπ' τοὺς ὤμους μου
τῇ χρυσῇ τέφρᾳ τῶν ἀστρων,
καθὼς τὰ σπουργίτια
τινάζουν τὸ χιόνι
ἀπ' τὰ φτερά τους.

Ἔτσι σεμνός, ἀνθρώπινος, ἀκέ-
[ριος,

ἔτσι πασίχαρος κι ἀθῶος,
θὰ περάσω
κάτω ἀπ' τὶς ἀνθισμένες ἀκακίες
τῶν χαδιῶν σου
καὶ θὰ ραμφίσω
τὸ πάμφωτο τζάμι τοῦ ἔαρος.

II

Κοίταξε, ἀγαπημένη,
πῶς σέ κοιτάζουν
τὰ λυπημένα χέρια μου !
σὰ δυὸ παιδιὰ ὄρφανὰ
πὸν κλαῖγαν μὲς τὸ βράδυ
χωρὶς ψωμί
καὶ κοιμήθηκαν τρέμοντας
πάνω στὸ χιόνι.
Ἀγαπημένη,
κοίταξε πῶς διστάζουν
τὰ λυπημένα χέρια μου.

III

Ἡ κωδωνοκρουσία τοῦ φωτός
μᾶς ὑποδέχεται
στὸ ξανθὸ ἀκροθαλάσσι.

Ἄκου τὰ σήμαντρα
τῶν ἐαρινῶν ἐκκλησιῶν.

X

Ἀγάπη, ἀγάπη,
δὲ μοῦχες φέρει ἐμένα
μήτ' ἓνα ψίχουλο φωτός γιὰ νὰ
[δειπνήσω.

Τὶς νύχτες τοῦ ἔαρος
πὸν ἡ γύρη τῶν ἀστρων
καὶ τῶν λουλουδιῶν
ἀγρυπνοῦσε στὸ δέρμα μου,
μιὰ λυπημένη ἀνταύγεια
σερνόταν στὴν ἀπέραντη ψυχὴ
[μου
γιατὶ ἀργοῦσες νῆρθεις, Ἀγάπη.

Ζητώντας τὸ Θεό,
ζητοῦσα ἐσένα.

XI

Γεννήθηκα γιὰ νὰ προφτάσω
νὰ χαιρετίσω στὴν ἄκρη τοῦ
[δρόμου
τῶν ἡλίου τῶν ματιῶν σου.

Ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοσιεύματα τοῦ κόσμου

ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ
ΤΗΣ ΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

Τοῦ

LESTER VELIE

Τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸν καθαρὸ Κομμουνισμό
στὸ ιδιότυπο καθεστῶς τοῦ Τιτοϊσμοῦ.

Τὸ ἀεροπλάνο κά-
νει μόνο πέντε
ὥρες γιὰ νὰ πετά-
ξῃ ἀπὸ τὴν γεμάτη
κίνησι Δυτικὴ Ζυ-
ρίχη τῆς Ἑλβετίας
στὸ κομμουνιστι-
κὸ Βελιγράδι τῆς
Γιουγκοσλαβίας. Ὅταν ὁμως ἀπο-
βιβάζεται κανεὶς στὴ γιουγκοσλα-
βικὴ πρωτεύουσα μεταφέρεται δεκάδες
χρόνια πίσω. Τὸ Βελιγράδι εἶναι σή-
μερα μιὰ φτωχὴ, γκρίζα πόλι, χωρὶς
τὴ χάρι καὶ τὴν ὁμορφιά πού βρῖσκει
κανεὶς στὶς εὐρωπαϊκὲς πρωτεύουσες.
Ἡ κοπέλα μὲ τὸ ἄχαρο φόρεμα πού
σᾶς ὁδηγεῖ στὸ Τελωνεῖο, ὁ ἀσιδέρω-
τος τελώνης μὲ τὸ χωρὶς γραβάτα
πουκάμισο, τὸ σκυθρωπὸ γκαρσόνι
στὸ γεμάτο μύγιες ἐστιατόριο τοῦ
ἀεροδρομίου, ὅλα τονίζουν αὐτὴ τὴ
γκρίζα μελαγχολία.

Τὴν ἴδια ἐντύπωσι δίνουν τὰ ἡμι-
τελῆ κρατικά προγράμματα μὲ τὰ
ὁποῖα ἡ Γιουγκοσλαβία προσπαθεῖ
νὰ ἀναγεννηθῇ. Τὸ λεωφορεῖο τοῦ
ἀεροδρομίου περνᾷ μπροστὰ ἀπὸ τὸ

Ἡ πρώτη κομμουνιστικὴ χώρα
πὸν σήκωσε τὸ Παραπέτασμα, ἀφοῦ
παραδέχτηκε τὴν ἀποτυχία τοῦ
Κομμουνισμοῦ, ἐξακολουθεῖ νὰ οἰ-
κοδομῇ τὸν σοσιαλισμὸ καὶ συγ-
χρόνως νὰ πειραματίζεται μὲ κα-
πιταλιστικὲς μεταστροφίσεις.

σκελετὸ ἐνὸς ξενο-
δοχείου 300 δωμα-
τίων πού ἔμενε ἀτε-
λείωτο κοντὰ στὸ
Δούναβι ἐπὶ χρό-
νια. Τώρα μὲ τὰ
χρήματα τῆς ἀμε-
ρικανικῆς βοήθειας

θὰ τελειώσῃ. Ἐνας ἄλλος σκελετὸς ἀπὸ
μπετόν, πού μιὰ μέρα θὰ στεγάσῃ τὰ
γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως
τῆς Γιουγκοσλαβίας, εἶμνε ἀτελείωτος
τόσο καιρὸ, ὥστε στὰ θεμέλια ἀρχίσαν
νὰ φυτρῶνουν δέντρα. Σήμερα Ὀλ-
λανδοὶ μηχανικοὶ ἐργάζονται γιὰ τὴ
διάσωσί του.

Στὸ τέμας τοῦ λεωφορείου δὲν ὑ-
πάρχουν ταξί. Ἐνας κακοντυμένος
ἐχθοφόρος φορτᾷνε τὶς ἀποσκευές
σας σ' ἓνα χεираμάξι καὶ πρέπει νὰ
τὸν ἀκολουθήσετε πρὶν στὸν κεντρικὸ
δρόμο τοῦ Βελιγραδίου, στὴ λεωφόρο
Στρατάρχου Τίτο, ὡς τὸ ξενοδοχεῖο,
ἓνα χιλιόμετρο μακριά. Στους δρό-
μους δὲν ὑπάρχουν σχεδὸν αὐτοκί-
νητα, ἀκόμη καὶ ποδήλατα.

Τὰ καταστήματα, παρ' ὅλο πὸν

είναι καλά έφωδιασμένα, άπεικονίζουν τη θέσι της χώρας με τις ύψηλες τιμές. Μιά μικρή πετώσα κοστίζει 1.000 δηνάρια (3 δολάρια, δηλαδή 90 δραχμές), ένα πουκάμισο 9 δολάρια (270 δρχ.), ένα άνδρικο κοστούμι 100 δολάρια (3.000 δρχ.). Ο έργατης έργοστασίου που χαζεύει τη βιτρίνα μαζί σας κερδίζει 33 δολάρια το μήνα (990 δρχ.). Χρειάζεται τρεις μισθούς για ν' αγοράσει ένα κοστούμι. Ένα ραδιόφωνο, συναρμολογημένο στη Γιουγκοσλαβία από γερμανικά και ιταλικά υλικά, θά απαιτούσε 5 μισθούς του έργατη.

Με την πρώτη γνωριμία ή Γιουγκοσλαβία φαίνεται σαν μία ακόμη φτωχή κομμουνιστική χώρα. Είναι όμως μία χώρα που βρίσκεται σε άναβρασμό. Αντιμετωπίζοντας μία καταρρέουσα γεωργία και μία άπολεματωμένη βιομηχανία, ή Γιουγκοσλαβία το 1952 στάθηκε ή πρώτη κομμουνιστική χώρα που παραδέχθηκε τις άποτυχίες του Κομμουνισμού. Από τότε ή Κυβέρνησις της κάθε μέρα κάτι διορθώνει και έχει ενδιαφέροντα άποτελέσματα. «Αν θέλετε να μάθετε τί θα συμβή σε άλλες χώρες στον Κομμουνισμό», μου είπε ένας Γιουγκοσλάβος καθηγητής Πανεπιστημίου, «μάθετε τί συνέβη ήδη εδώ».

Η Γιουγκοσλαβία είναι δικτατορία ενός κόμματος. Ωστόσο υπάρχει έλευθερία στα άναγνώσματα. Οι Γιουγκοσλάβοι μπορούν ν' αγοράσουν ευρωπαϊκές έφημερίδες και τους Τάιμς της Νέας Υόρκης από κρατικά περίπτερα και ή Αμερικανική Πρεσβεία κυκλοφορεί εύρυτατα το καθημερινό της δελτίο ειδήσεων.

Ο επί του Τύπου κυβερνητικός υπάλληλος μου είπε : «Είμαστε σοσιαλιστάι και στο σημείο αυτό δεν δεχόμαστε κανένα συμβιβασμό.» Και ύστερα σās δίνει ένα πληροφοριακό έντυπο γραμμένο άγγλικά, που άποκαλύπτει ότι το ένα τρίτο του έθνικού εισοδήματος της κομμουνιστικής Γιουγκοσλαβίας προέρχεται από ιδιωτικές επιχειρήσεις, ότι το 70% όλων των σπιτιών και διαμερισμάτων που χτίστηκαν το 1954 έγιναν με ιδιωτική πρωτοβουλία, ότι ή χώρα διαθέτει κάπου 158.000 ιδιώτες εργοδότες.

Αν ένας Γιουγκοσλάβος δεν είναι εύχαριστημένος με την δωρεάν κρα-

τική Ιατρική ύπηρεσία, μπορεί να πάη σε δικό του γιατρό, στον όποιο θά πληρώση 1 δολάριο (30 δραχμ.) για έπίσκεψι στο λαϊκό Ιατρείο και 2 δολάρια για έπίσκεψι στο σπίτι. Οι γιατροί αυτοί φαίνεται πως κερδίζουν πολλά.

Η λέξι «συναγωνισμός» άκούγεται πολύ συχνά. Οι κρατικές επιχειρήσεις συναγωνίζονται μεταξύ τους για να κερδίσουν πελάτες στο Έσωτερικό και ρίχνουν τις τιμές τους για να προσελκύσουν πελάτες του Έξωτερικού. Αν ή επιχείρησι άποτελή μονοπώλιο — σαν ή βιομηχανία χειρουργικών όργάνων άς πούμε — ή κυβέρνησι κάνει εισαγωγή χειρουργικών όργάνων για να προκαλέση το συναγωνισμό. Ακόμη και τα κρατικά εργοστάσια και τα καταστήματα συναγωνίζονται για να βρουν προικισμένους διοικητικούς υπαλλήλους και μηχανικούς, όπως φαίνεται από τις άγγελίες των έφημερίδων, και άποτελεί μία άπόδειξι ότι ή έλευθερη επιχείρησι δρā μέσα στα πλαίσια του Κομμουνισμού.

Έπειδή οι Γιουγκοσλάβοι εξακολουθούν «να οικοδομούν τον σοσιαλισμό τους», οι μεταρρυθμίσεις τους, όσο και αν είναι ριζικές, έχουν και συνέπειες. Έτσι το πρόβλημα της αύξήσεως της παραγωγής των άγροκτημάτων και των εργοστασίων παραμένει άλυτο.

Το 1947 οι Γιουγκοσλάβοι, αντιγράφοντας τη Σοβιετική Ρωσία, ξεκίνησαν ένα συγκεντρωτικό πενταετές σχέδιο. Τώρα μιλούν με ελίκρινη για τον φαύλο κύκλο που δημιουργήθηκε.

Πλήθος διατάγματα από ύπουργεία και ύπηρεσίες από το Βελιγράδι έδιναν έντολή στους άρμόδιους στις έπαρχίες τί παραγωγή θά έπρεπε να έχουν και σε ποιές τιμές. Κυρίως θά έπρεπε να δοθή προσοχή στην ποσότητα. Τα άποτελέσματα ήταν να δουλεύουν π.χ. τα εργοστάσια σπירתων μέρα και νύχτα, αλλά από τα πέντε σπίρτα τα τέσσερα να μην άνάβουν.

Έπειδή το κράτος άπορροφούσε όλες τις άπώλειες, οι άρμόδιοι δεν φρόντιζαν και πολύ να εξασφαλίσουν κέρδη. Συγχρόνως έγιναν άρκετές καταχρήσεις.

Οι άγρότες που εξαναγκάστηκαν

να συμμετάσχουν σε κολλεκτιβιστικές φάρμες έσφαζαν τους χοίρους και τις άγελάδες τους για να φάνε. Σε λίγο καιρό ή Γιουγκοσλαβία, που άλλοτε έκανε έξαγωγές άγροτικών προϊόντων, δεν μπορούσε να θρέψη τους κατοίκους της. Ο έργατης έκανε οικονομία στις δυνάμεις του κατά τη διάρκεια της περιέργης εργάσιμης ήμέρας (7 π.μ. - 2 μ.μ.) και ύστερα διέθετε όλη του την ένεργητικότητα σε άπογευματινές ιδιωτικές δουλειές. Οι άνθρωποι δεν άγόραζαν τα κακής ποιότητας προϊόντα του κράτους και το 1952 ή έφημερίδα «Μπόρμπα» ανέφερε πως είχαν μαζευτή άγαθά άξίας 20 έκατομμυρίων δολλαρίων όλα κακής ποιότητας.

Τα οικονομικά έρείπια και ή στροφή.

Το 1952 ό Τίτο και οι συνεργάτες του αντιμετώπισαν τα έρείπια του μαρξιστικού τους πειράματος. Για πολλούς αυτό εσήμαινε τη συντριβή της οικονομικής τους πίστωσης. Χωρίς πολλή διάθεσι, το καθεστώς στράφηκε προς τις δυτικές μεθόδους.

Όταν οι χωρικοί έμαθαν πως ήταν έλεύθεροι να άποσυρθούν από τις κολλεκτίβες και να επανακτήσουν τη γή τους, πολλοί έτρεξαν στους σταύλους και πήραν τα άλογα και τις άγελάδες τους που τους είχαν πότες. Κοντά στο Βελιγράδι μερικοί άγρ τοι γιόρτασαν το γεγονός καίγοντας άρ κτίριο της κολλεκτίβας.

Με μία μοναδική σπατάλη της κυβερνητικής ισχύος οι Γιουγκοσλάβοι διέλυσαν όκτώ ύπουργεία έλέγχου και άπόλυσαν περισσότερους από τους μισούς από τους 8.000 γραφειοκράτες του Βελιγαδίου. Οι διευθυνταί των εργοστασίων πήραν την έντολή να εφαρμόσουν ένα σύστημα «αυτοδιοικήσεως των εργατών». Οι εργαζόμενοι μπορούσαν να εκλέξουν ένα συμβούλιο εργατών, που είχε την έξουσία να διορίζει και να άπολύη τον διευθυντή, να καθορίζη τιμές, να άναζητά καινούργιες άγορές και να βελτιώνη τις έγκαταστάσεις.

Και τα καταστήματα που άνηκαν άκόμη στο κράτος μπορούσαν να έχουν αυτοδιοίκησι. Αλλά οι τσαγγά- ρηδες, οι ράφτες, οι επιπλοποιοί,

οι κομμωταί και άλλοι βιοτέχνες μπορούσαν να άνοίξουν δικά τους ιδιωτικά καταστήματα και να προσλάβουν 3 - 12 έργατες.

Οι γεωργοί, οι έργατες και οι βιοτέχνες στρώθηκαν στη δουλειά και ή γεωργία και ή βιομηχανία της χώρας άρχισε να συνέρχεται. Τότε όμως παρατηρήθηκε πως ή κυβέρνησι χαλούσε με το ένα χέρι αυτό που ζητούσε να φτιάξη με το άλλο. Οι εργαζόμενοι μπορούσαν βέβαια να εκλέγουν τα συμβούλια τους, αλλά στα συμβούλια αυτά κυριαρχούσαν πάντα κατά κάποιο τρόπο κομμουνιστάι που ήταν μαθημένοι να παίρνουν διαταγές από το Κόμμα. Τα βιομηχανικά ήμερομίσια που βρίσκονταν στον έλεγχο της κυβερνήσεως έμειναν χαμηλά. Οι βιομηχανικές τιμές δεν είχαν κανένα έλεγχο, άνέβαιναν.

Ο μικρός βιοτέχνης, που είχε τώρα νομιμοποιηθή, αλλά που ήταν πάντα στα μάτια των κομμουνιστών ένας πιθανός εκμεταλλευτής, δέχθηκε τα πλήγματα των περιορισμών και των φόρων. Ο άγρότης κτηματίας, που ή τάσι του για την ιδιοκτησία είχε συντρίψει τις άγαπητες στους κομμουνιστές κολλεκτίβες, ήταν πάντα άντικείμενο δυσπιστίας και υπέφερε από τους φόρους και τους περιορισμούς.

Χαμηλές τιμές για τον έργατη, μάλιστα για τη γεωργία.

Συνοδευόμενος από ένα διερμηνέα (ένα νέο δημοσιογράφο και μέλος του Κόμματος), ταξίδεψα στην περιοχή της Βοϊβοδίνας, για να δω πως περνούσαν οι χωρικοί στα κτήματα που είχαν επανακτήσει. Η εύκαιρία των χωρικών να μιλήσουν σε έναν Αμερικανό δημοσιογράφο ξύπνησε ένα χείμαρρο παραπόνων. Όλοι ήξεραν πως ή Αμερική έστελνε σιτάρι στη Γιουγκοσλαβία και μου μίλησαν ελίκρινα, παρ' όλη την παρουσία του διερμηνέα μου.

«Είμαστε έξι στην οικογένεια και έχω και άδελφια, μου είπε ένας. Μα ή κυβέρνησι δεν μου δίνει παραπάνω από 25 άκρ. Πως να ζήσουμε μ' αυτά;»

«Έχεις τρακτέρ;» ρώτησα.

«Το μεταχειρισμένο τρακτέρ έχει

500.000 δηνάρια (2.000 δολάρια)», μου άπάντησε.

«Η κυβέρνηση έλευθέρωσε τη γη μου, είπε ένας άλλος. Άλλά τó σιτάρι δέν μπορώ νά τό πουλήσω παρά μόνο στό συνεταιρισμό. Ο συνεταιρισμός πουλά τó σιτάρι στίς πόλεις, αλλά οί φόροι τών πωλήσεων μαζί μέ όλους τούς άλλους αφήνουν πολύ μικρό κέρδος. Έτσι πολλοί αγρότες παράγουν πολύ λίγα πράγματα τέρα από τίς ανάγκες τής οικογένειάς τους. Οί πρόγονοί μας ήταν όλοι αγρότες, μά οί γυιοί μου δέν θά γίνουν.»

Η κυβέρνηση κρατά χαμηλά τίς τιμές τών αγροτικών προϊόντων, για νά παρέχη φθηνή τροφή για τόν κατοπληρωμένο βιομηχανικό εργάτη. Συγχρόνως περιορίζει τήν ιδιοκτησία αγρών, ενώ τά γεωργικά μηχανήματα λείπουν. Όλα αυτά κατέβασαν τó επίπεδο άποδόσεως μιάς γεωργίας πού άλλοτε εύημερούσε. Κι αυτό δέν συμβαίνει μόνο στήν περιοχή αυτή. Έχοντας νά διαθρήψη μεγαλύτερο βιομηχανικό πληθυσμό, ή Γιουγκοσλαβία διαθέτει λιγώτερο στάρι από ό,τι προπολεμικά και λιγώτερα ζώα.

Κρίσις στη βιοτεχνία.

Στό Βελιγράδι, τó Ζάγκρεμπ και τó Ντουμπρόβνικ έκανα περιοδεία σ' έναν άλλο μη σοσιαλιστικό τόμο — τούς ιδιωτικούς καταστηματάρχες και βιοτέχνες. Κουβέντιασα μέ έναν ύποδηματοποιό τής λεωφόρου Στρατάρχου Τίτο. Από τó μικρό του μαγαζί μέ άνέβασε σ' ένα πατάρι, όπου τρείς εργάτες δούλευαν. Μαζί μέ τή γυναίκα του, τó γυιοί του και τόν έαυτό του θεωρείτο ότι είχε προσωπικό από έξι άτομα.

«Η κυβέρνηση μέ κατατρέπει χωρίς λόγο! μου είπε. Τά παπούτσια μου έχουν μεγάλη έπιτυχία. Άλλά δέν δικαιούμαι νά έχω παρά μόνο τρείς εργάτες, εκτός από τά μέλη τής οικογένειάς μου, και όλη τήν ήμέρα σχεδόν τρέχω για νά βρώ δέρματα.»

Και όπως όλοι οί άλλοι είχε και αυτός παράπονα για τούς φόρους.

Για νά δώ πώς εργάζεται ή πιο πολυσυζητημένη μεταρρύθμιση τής Γιουγκοσλαβίας, ή «αυτοδιοίκηση»

τών εργατών, επισκέφθηκα ένα εργοστάσιο κατασκευής τρακτέρ μέ 2.500 εργάτες. Η εκτελεστική έπιτροπή τού συμβουλίου εργατών, μέ 11 μέλη, συνεδρίαζε. Σέ προηγούμενη συνεδρίαση ή έπιτροπή είχε ψηφίσει τήν κατασκευή — ύστερα από σχετική άδεια — τρακτέρ τού άγγλικού τύπου Φέργκιουσον. Ο διευθυντής τού εργοστασίου πρότεινε τώρα νά οργανωθούν σταθμοί στήν ύπαιθρο για τή συντήρηση τών τρακτέρ, καθώς και μιá σχολή για τήν εκπαίδευση συντηρητών. Η έπιτροπή έκανε διάφορες έρωτήσεις για τά έξοδα τού προγράμματος και καθόρισε τó μισθό τού διευθυντού τής σχολής.

«Πόσα μέλη τής έπιτροπής είναι κομμουνιστάι;» ρώτησα.

«Οί έννέα από τούς ένδεκα.»

Η διάρθρωση αυτή ήταν όμοια και άλλου. Σέ ένα μεγάλο κατάστημα τού Βελιγραδίου έπτά από τά ένδεκα μέλη τού συμβουλίου ήταν κομμουνιστάι. «Αφήνουμε τούς εργάτες νά διοικούν, μου είπε ένας εργάτης κομμουνιστής, αλλά κρατούμε τή δύναμη στα χέρια μας.»

Εκτός από τόν κρυμμένο αυτό έλεγχο υπάρχουν και άλλοι. Η κυβέρνηση έξακολουθεί νά καθορίζει τά ήμερομίσθια και τά κρατή σέ επίπεδα πού μόλις έπιτρέπουν τήν έπιβίωση. Παρ' όλο πού ό νόμος έναντίον τών άπεργιών έχει άνακληθί, οί κομμουνιστάι εργατικοί ήγέτες δέν έπιτρέπουν τίς άπεργίες.

Κι έτσι ό εργάτης πού συνθλίβεται άρκετά, άφιερώνει τή μεγαλύτερη δραστηριότητά του σέ μικρές δουλειές για νά φέρη κάποια ίσορροπία στίς ανάγκες του. Και ή παραγωγή πάντα ύστερεί.

Η καλή πλευρά.

Όστόσο ή εικόνα δέν είναι παντού σκοτεινή. Μέ τίς θυσίες τού λαού τής, ή Γιουγκοσλαβία έκανε άρκετά βήματα προόδου. Η χώρα παράγει ήλεκτρισμό τέσσερες φορές περισσότερο από τόν προπολεμικό, χημικά προϊόντα τρείς φορές περισσότερα, κάρβουνα και οικοδομικά ύλικά δυό φορές. Τά Πανεπιστήμια στό Βελιγράδι και τó Ζάγκρεμπ έχουν 60.000 φοιτητές (ένώ προπολεμικά

είχαν 15.000) και αυτό σημαίνει περισσότερους μηχανικούς για τή χώρα και άλλους έπιστήμονες. Σημαίνει άκόμη φάσαριες για τούς κομμουνιστές, γιατί, όπως άλλοτε οί ριζοσπάστες φοιτητές έκαναν φασαρίες έναντίον τής μοναρχίας, έτσι και τώρα οί «ριζοσπάστες» κάνουν φασαρίες έναντίον τού Κομμουνισμού. Και 10.000 περίπου Γιουγκοσλάβοι μελετούν τά ξένα συστήματα σέ δανικές συνεργατικές ενώσεις και άμερικανικά και εύρωπαϊκά εργοστάσια. Μέσα σέ δέκα χρόνια ή Γιουγκοσλαβία θ' άρχισή νά άποκτά ένα σώμα πεπειραμένων και ίκανών βιομηχανικών ήγετών.

Η άναγνωρισμένη αίρετική.

Ο Τίτο ήταν ό πρώτος πού άποσχίσθηκε από τή σοβιετική άυτοκρα-

τορία. Η Γιουγκοσλαβία άποτελεί κατά κάποιο τρόπο ένα αίρετικό στοιχείο τού κομμουνιστικού κόσμου και ή άμερικανική βοήθεια συνετέλεσε βέβαια ώστε νά διατηρηθή στή ζωή αυτή ή αίρεσι.

Πολλοί κομμουνιστάι από άλλες χώρες, παραγμένες από τήν άποτυχία τού μαρξισμού στούς τόπους τους, επισκέφθηκαν τó Βελιγράδι για νά μελετήσουν τόν άνορθόδοξο χειρισμό τού κρατικού σοσιαλισμού από τούς Γιουγκοσλάβους. Και έφυγαν παίρνοντας μαζί τους σπόρους δυσaréσκειας για τά άυστηρά καθεστώτα τους, πού δέν τολμούσαν άλλοτε νά τά κρίνουν.

Φαίνεται πώς μέ τó παράδειγμα τής Γιουγκοσλαβίας οί κομμουνιστάι άρχισαν νά έρωτούν και νά άμφιβάλλουν. Αυτή είναι ή πιο θετική και από όλους άναγνωρισμένη προσφορά τής αίρετικής Γιουγκοσλαβίας.

Τί άκριβώς έννοείτε όταν λέτε:

Για κάθε μιá από τίς παρακάτω λέξεις διαλέξετε άνάμεσα στούς 3 όρισμούς έκείνον πού νομίζετε ότι άποδίδει τήν άκριβή σημασία τής.

1) ΑΛΥΚΗ. Α : Γυναικείο όνομα. Β : Γάβγισμα. Γ : Άλιμνη λίμνη.

2) ΑΠΟΔΙΟΠΟΜΠΑΙΟΣ. Α : Τράχος. Β : Ταύρος. Γ : Υπεύθυνος.

3) ΑΣΠΑΙΡΩ. Α : Άναπνέω. Β : Σπαρταρώ. Γ : Κραυγάζω.

4) ΓΕΡΑΡΟΣ. Α : Σεβαστός. Β : Πολύ γέρος. Γ : Άρχαίος.

5) ΓΚΑΜΜΑ. Α : Κλίμακα. Β : Μουσικός φθόγγος. Γ : Γριά γκαμήλα.

6) ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ. Α : Έπιστήμων. Β : Έκλεκτός. Γ : Διπλωμάτης.

7) ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΣ. Α : Άνθρωπος σκέψης. Β : Ιστορικός. Γ : Σοφός.

8) ΔΟΝΚΙΧΩΤΙΣΜΟΣ. Α : Υπερφάνεια. Β : Περιπέτεια. Γ : Ψευτοπαλληκαρισμός.

9) ΕΠΟΝΕΙΔΙΣΤΟΣ. Α : Άξιόκατάκριτος. Β : Έττημένος. Γ : Συκοφάντης.

10) ΛΕΟΝΤΗ. Α : Γυναικείο όνομα. Β : Λέαινα. Γ : Δέρμα λέοντος.

11) ΝΟΥΝΕΧΗΣ. Α : Έξυπνος. Β : Φαντασμένος. Γ : Γνωστικός.

12) ΠΕΖΟΤΗΣ. Α : Διάβας πεζών. Β : Έλλειψη ποιήσεως. Γ : Προέλασι πεζικού.

13) ΠΡΟΤΡΟΠΑΔΗΝ. Α : Πολύ γρήγορα. Β : Μέ καλπασμό. Γ : Προσεκτικά.

14) ΣΚΕΤΣ. Α : Δραματάκι. Β : Κωμωδιούλα. Γ : Άπαγγελία.

Άπαντήσεις στή σελ. 127.

Η «ΛΕΥΚΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ» ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ

Η ΠΙΟ ΕΚΚΕΝΤΡΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΑ του περασμένου αιώνας

Η λαίδη Έστερ Λούση Στάνχοπ έφτιαξε τὸ τουρμπάν της, ρούφηξε δυνατὰ τὴ μακρὰ πίπα της καὶ ὕστερα κοίταξε κατὰπληκτη μέσα ἀπὸ τὰ νέφη τοῦ καπνοῦ ποὺ τὴν περικυκλώνανε. Ὁ ἐπισκέπτης της, ἕνας νεαρὸς Ἀγγλὸς, πρὶν ἀπὸ ἕνα λεπτὸ ἦταν καθισμένος στὸν καναπέ. Τώρα κειτόταν στὸ πάτωμα, φαινομενικὰ ἀναίσθητος. Ἡ λαίδη Έστερ τοῦ μιλοῦσε κυριολεκτικὰ χωρὶς διακοπὴ ἐπὶ ἑπτὰ ὥρες καὶ μόλις τώρα βρισκόταν στὴν ἀρχὴ τῆς κουβέντας της. Φώναξε δύο μαύρους ὑπηρέτες νὰ πάρουν τὸν ἀναισθητὸ νέο ἔξω ἐλπίζοντας πὼς θὰ ἦταν καμμιά παροδικὴ ἀδιαθεσίᾳ καὶ ὅτι σὲ λίγο θὰμποροῦσαν νὰ συνεχίσουν τὴν εὐχάριστη κουβεντούλα τους!

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ νέος ὄχι μόνον συνήλθε, ἀλλὰ ἔφυγε καὶ ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς λαίδης Έστερ. Ἡ λαίδη Στάνχοπ δὲν τὸν ξαναεῖδε ποτὲ πιά καὶ οὔτε ἔμαθε τὴν ἀλήθεια γιὰ τὸ ἐπεισόδιο — ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶχε λιποθυμήσει ἀπὸ κούρασι.

Ἄλλοι Εὐρωπαῖοι ταξιδιωτὲς τοῦ 19ου αἰῶνα ποὺ ἐπισκέπτονταν τὴ Μέση Ἀνατολὴ γίνονταν εὐχαρίστως ἀκροατὰ ἑνὸς τέτοιου ἐξαντλητικοῦ μονολόγου καὶ τὸ θεωροῦσαν πολὺ μικρὴ πληρωμὴ μπροστὰ στὴν τιμὴ ποὺ εἶχαν νὰ γνωρίσουν τὴν πιὸ παράξενη γυναῖκα τῆς ἐποχῆς.

Ἡ λαίδη Έστερ Στάνχοπ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς γνωστότερες οἰκοδόμοι τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ πέρασε τὰ τελευταῖα 25 χρόνια τῆς ζωῆς της στὴ Συρία, ζώντας κατὰ τὸν ἀνατολίτικο τρόπο καὶ θεωρώντας τὸν ἑαυτοῦ της ἕνα εἶδος «λευκῆς βασίλισσας» τῶν ἀραβικῶν φυλῶν. Ἦταν ἡ πρώτη Ἀγγλίδα ποὺ ταξίδεψε μόνη στὴ Μέση Ἀνατολή.

Τοῦ TESS VAN SOMMERS

Οἱ συνθήκες τῆς ἀνατροφῆς τῆς λαίδης Έστερ ἦταν τέτοιες, ὥστε δύσκολα θὰμποροῦσε νὰ μεγαλώσει σὰν κανονικὸς ἄνθρωπος. Ὁ πατέρας της, ὁ Λόρδος Στάνχοπ, γυιὸς τοῦ λόρδου Τσάταμ (τοῦ Πίττ τοῦ πρεσβυτέρου) καὶ ἀδελφὸς τοῦ Οὐίλλιαμ Πίττ τοῦ νεωτέρου, ἦταν τρομερὰ ἐκκεντρικὸς. Ὅταν συνειδητοποίησε τὶς ιδέες τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἐπέμενε νὰ ἀποκαλῇ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ «πολίτη Στάνχοπ».

Ἡ ἰδιοτροπία αὐτὴ τοῦ πέρασε σὲ λίγα χρόνια, ἀλλὰ ὥς τότε ἀρνιόταν νὰ πάρη στὰ παιδιὰ του καινούργια ρούχα, ἐπέμενε νὰ τρῶνε χωριάτικα φαγητά, ἔστειλε τ' ἀγόρια νὰ γίνουν μαθητευόμενοι ἑνὸς σιδηρουργοῦ καὶ ἔβαλε τὴν λαίδη Έστερ νὰ βόσκη πάπιες.

Οἱ ἰδιοτροπίες αὐτὲς τοῦ πατέρα της ἔκαναν τὴν λαίδη Έστερ ν' ἀποκτήσῃ μιὰ παράλογη περηφάνεια γιὰ τὴν καταγωγὴ της. Ἦταν πολὺ ψηλὴ, εἶχε μεγάλῃ μύτη καὶ ἐξαιρετικὸ δυναμισμό. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ θεωροῦσε ἀπόδειξι τῆς ἀνώτερης καταγωγῆς της.

Τὸ 1804, ὅταν ἡ λαίδη Έστερ ἦταν 28 ἐτῶν καὶ φαινόταν πὼς κανένας δὲν θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ τὴν παντρευτῇ, ὁ θεὸς της, ὁ πολιτικὸς Οὐίλλιαμ Πίττ, ποὺ ἦταν ἀνύπαντρος, τῆς ζήτησε νὰ μείνῃ μαζί του καὶ νὰ εἶναι οἰκοδόμοινα στὸ σπῆτι του στὸ Λονδίνο. Ὁ Πίττ εἶχε τόσο μεγάλῃ ιδέα γιὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς ἀνεψιᾶς του, ὥστε οἱ γνῶμες της

τὸν ἐπηρέαζαν ἀκόμη καὶ σὲ ζητήματα πολιτικῆς.

Ὅταν ὁ Πίττ πέθανε τὸ 1806, ἡ λαίδη Έστερ ἔπαψε νὰ βρίσκεται στὸ προσκήνιο. Τώρα δὲν ἦταν πιά παρὰ μιὰ πεισματάρη γεροντοκόρη μὲ λίγους φίλους καὶ μιὰ σύνταξι. Νιώθοντας πικρὴ ταπείνωσι γιὰ τὴ «φτώχεια» τῆς ἀποφάσισε νὰ ταξιδεύῃ στὴν Εὐρώπῃ. Ἡ σύνταξι της πάντως ἦταν ἀρκετὴ, ὥστε νὰ ξεκινήσῃ μὲ πολλὰ ἀμάξια, ἐξὶ ὑπηρέτες καὶ τὸν προσωπικὸ τῆς γιατρό.

Σ' αὐτὸν τὸν δρ. Τσάρλς Μέρυον, ἕναν ἄνθρωπο μορφωμένο καὶ εὐγενικό, ἡ λαίδη Έστερ φερόταν σὰ νὰ ἦταν ὑπηρέτης. Παρ' ὅλ' αὐτά, κράτησε τὴ θέσι του κοντὰ της ἐπὶ 28 χρόνια.

Ἴσως αὐτὸ νὰ ἀποδεικνύῃ τὸν μαγνητισμὸ της, ποὺ φαίνεται πὼς ἦταν μεγάλος. Ἦταν πάντως ἀρκετὸς, ὥστε ν' ἀποκτήσῃ στὴ Μάλτα ἕναν ὠραῖο ἑραστή, πλούσιο καὶ πολὺ νεώτερό της, ποὺ ἔμεινε στὸ περιβάλλον της τρία χρόνια.

Αὐτὸς τὴν ἐνεθάρρυνε στὴν τολήμνη τῆς ἀπόφασι νὰ φορέσῃ ἀνδρικὰ τουρκικὰ ρούχα. Προκαλώντας τὴ φρίκη κάθε εὐσεβοῦς μουσουλμάνου, ἡ λαίδη Στάνχοπ ἄρχισε νὰ φορῇ σαρίκι, φαρδὺ παντελόνια καὶ ζωνάρι καὶ κίτρινα παπούτσια μὲ γυριστὲς μύτες.

Τὸ θράσος ἀκριβῶς αὐτῆς τῆς ἀμφίσεως ἔσωσε καὶ τὴ ζωὴ της. Μὲ τὰ ρούχα αὐτὰ πέρασε μέσα ἀπὸ τὰ πιὸ φανατικὰ μουσουλμανικὰ κέντρα τῆς Συρίας δίνοντας τὴν ἐντύπωσι πὼς ἦταν ἕνας ἀμουστακὸς νέος. Χωρὶς ἀμφιβολία, ἀν τὸ πλῆθος γύρω της ὑποπτευόταν πὼς ἦταν μιὰ «ἄπιστη», θὰ τὴν κομμάτιαζε πολὺ ἐύκολα.

Ὅσπου νὰ γίνῃ γνωστὴ ἡ ταυτότητά της, εἶχε ἔρθῃ στὴν πρώτη γραμμὴ καὶ ἕνας ἄλλος παράγων. Ἡ λαίδη Έστερ ἦταν τρομερὰ σπάταλη. Κυκλοφόρησε λοιπὸν ἡ φήμῃ πὼς ἦταν μιὰ Ἀγγλίδα πριγκίπισσα μὲ ἀμύ-

θητα πλοῦτη. Ἔτσι, ἀκόμη καὶ οἱ αὐστηρότεροι μουσουλμάνοι παρὰ μέρισαν τὶς θρησκευτικὰς ἀντιρρήσεις. Πίστευαν πὼς θὰ ἦταν ἀσφαλὼς θέλῃσι τοῦ Ἀλλάχ νὰ ἔρθῃ ἡ λευκὴ τρελλὴ γυναῖκα ἀνάμεσα στοὺς «πιστοὺς» καὶ νὰ σκορπίσῃ σ' αὐτοὺς τὰ πλοῦτῃ της.

Οἱ κολακεῖες καὶ οἱ ὑπερόβουλες τιμὲς γύρισαν τὰ μυαλὰ τῆς λαίδης Στάνχοπ. Ἐγκαταστάθηκε σὲ ἕνα μεγάλο ἐρειπωμένο μοναστήρι στὰ βουνά, κοντὰ στὴ συριακὴ πόλι Σιδῶνα. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ φορῇ λευκοὺς χιτῶνες καὶ νὰ παίρνῃ τὸ μυστικιστικὸ ὄψος προφήτη. Περνοῦσε τὸν καιρὸ της μὲ Ἀραβὲς δερβίσηδες καὶ νεκρομάντες. Πολλοὶ πρὸς μορφωμένους ἄνθρωποι, ὅπως ὁ ἐμίρης Μπεσῦρ, μονάρχης τοῦ Λιβάνου, τὴν ἀντιπαθούσαν, γιὰτὶ ἀνακατευόταν παντοῦ καὶ ὑποκινούσε πάντα τοὺς φυλάρχους στὸ κακὸ.

Καμμιά φορὰ ἡ ὀμίχλη ποὺ σκέπαζε τὸ μυαλὸ τῆς λαίδης Έστερ διαλυόταν καὶ τότε ἔπαιρνε μιὰ ιδέα τῆς ἀλήθειας γιὰ τὸν ἑαυτοῦ της. Ὁ πιστὸς δρ. Μέρυον ἦταν ἴσως ὁ μόνος Εὐρωπαῖος ποὺ τὴν εἶδε σὲ μιὰ τέτοια κρίσι λογικῆς καὶ μαύρης ἀπελπισίας.

Τὴν βρῆκε μιὰ μέρα νὰ κλαίῃ γοερὰ καὶ νὰ παραπονιέται πὼς οἱ 40 ὑπηρέτες της τὴν ἔκλεβαν. Καὶ αὐτὸ ἦταν ἀλήθεια. Στὸ τέλος τῆς πῆραν ὅλα τὰ πράγματά της ποὺ ἄξιζαν κάτι.

Οἱ Λεβαντῖνοι τοκογλύφοι ποὺ τῆς εἶχαν δανείσει χρήματα ἄρχισαν νὰ τὴν ἐνοχλοῦν. Στὰ ἐξήντα της, τρία χρόνια προτοῦ πεθάνῃ, ἔσθε φυματίωσι, ἴσως γιὰτὶ ἐπέμενε νὰ κάθεται σ' ἕνα ἐρειπωμένο δωμάτιο, νὰ καπνίζῃ συνεχῶς καὶ νὰ ὀνειρεύεται δόξες. Ἦταν ἕνα παράξενο τέλος γιὰ τὴν κόρη ἑνὸς μεγάλου πρωθυπουργοῦ καὶ τὴν ἀνεψιὰ ἑνὸς ἄλλου. Ἀλλὰ ἡ λαίδη Έστερ ἦταν παράξενη γυναῖκα. Θὰ θεωροῦσε τὸ τέλος της πολὺ κοινὸ ἀν ἦταν διαφορετικὸ.

"Ένα άρθρο του J. RATCLIFF

"Ετσι αρχίζει η ζωή

Οι τελευταίες ανακαλύψεις σχετικά με ένα από τα πιο μεγάλα μυστήρια της ζωής

Ένα αληθινό δράμα έκτυλισσότανε κάτω από το γυαλί του μικροσκοπίου. Ο δρ Λάνδρουμ Σήτλς, καθηγητής της Ιατρικής στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια, είχε βάλει πάνω στο γυαλί ένα ωάριο, προερχόμενο από την ωοθήκη μιας έγκυρης γυναίκας. Κάτω από τα μάτια του, βυθισμένα στο μικροσκόπιο, ένα μικροσκοπικό σπερματοζωάριο εισώρμησε στο έσωτερικό του ωαρίου πού, συγκριτικά, φαινόταν τεράστιο. Όταν τα δύο κύτταρα συγχωνεύθηκαν σ' ένα, το ωάριο από σφαιρικό συσπειρώθηκε και χωρίστηκε, σε τριάντα ώρες, σε δύο κύτταρα - θυγατέρες. Στην πεντηκοστή ώρα, υπήρχαν τέσσερα, στην εξηκοστή οκτώ. Ο πολλαπλασιασμός συνεχιζόταν έτσι, πού στο τέλος της τρίτης ημέρας εμφανίστηκαν 32 κύτταρα. Η παρατήρηση από την αρχή ως το σχηματισμό χιλιάδων δισεκατομμυρίων κυττάρων ενός νεογέννητου επέτρεψε στον δρ Σήτλς να παρακολουθήσει καλύτερα τα πρώτα βήματα της ζωής.

Από τ' αναρίθμητα κύτταρα του ανθρώπινου σώματος, το θηλυκό ωάριο, μόλις όρατο με γυμνό όφθαλμό, είναι το πιο μεγάλο, ενώ το ανδρικό σπερματοζωάριο είναι το πιο μικρό. Φαίνεται ότι, από τη γέννησή της, η γυναίκα κατέχει στις ωοθήκες της ένα απόθεμα ανώριμων ωαρίων

και το φέρει σ' όλη τη ζωή της. Κανονικά, οι δύο ωοθήκες εκκρίνουν ένα ωάριο κάθε μήνα, χωρίς όμως να είναι γνωστό πώς κατανέμουν μεταξύ τους τη λειτουργία αυτή. Από την έφηβεια ως την έμμηνουπαυση, η γυναίκα εκκρίνει έτσι 400 - 500 ωάρια, έναν αριθμό έκπληκτικά μικρό, αν τον συγκρίνουμε με την συνολική ποσότητα ωαρίων πού διαθέτουν οι ωοθήκες. Ο Σουηδός επιστήμων Πώλ Χαίλγκστραϊμ καταμέτρησε 420.000 ωάρια στις ωοθήκες μιας γυναίκας 22 ετών. Πριν από την κάθοδό του, το ωάριο τυλίγεται από ένα είδος μεμβράνης γεμάτης από υγρό. Σιγά-σιγά η μεμβράνη φουσκώνει για να σχηματίσει στην επιφάνειά της ωοθήκης μια φούσκα στο μέγεθος ενός βώλου πού, στο τέλος, σπάει, αφήνοντας ελεύθερο το ωάριο.

Ελευθερωμένο το ωάριο παρουσιάζει την όψι μικροσκοπικής γυαλιστερής σφαίρας από πηχτό χυλό. Τα ωάρια των θηλαστικών - φάλαινες, γυναίκες ή ποντίκια - έχουν το ίδιο μέγεθος: 2 εκατομμύρια απ' αυτά θα γέμιζαν μόλις ένα κουτάλι της σουπας.

Από τη στιγμή της έξόδου του το ωάριο θα αντιμετωπίσει μεγάλους κινδύνους. Αν δεν είναι γονιμοποιή-

μένο, πεθαίνει σε 24 ώρες. Στη διάρκεια της κρίσιμης αυτής περιόδου, προστατευτικά κύτταρα το περιτριγυρίζουν και το τρέφουν. Από την ωοθήκη κατακυλά προς τη σάλπιγγα, μια σωλήνα σκοτεινή, ζεστή και υγρή, πού του προσφέρει ένα ιδανικό για την επιβίωσή του περιβάλλον. Σιγά-σιγά, προχωρεί κατά μήκος της σάλπιγγας, σπρωγμένο από τις μυϊκές συσπάσεις και τις μικροσκοπικές παλλόμενες τριχίτσες της σάλπιγγας. Όλη αυτή η λειτουργία δεν έχει παρά ένα σκοπό: να το οδηγήσει στη συνάντησή του με το σπερματοζωάριο. Η γονιμοποίηση συντελείται στη σάλπιγγα και άμέσως μετά το ωάριο κρατενύεται κανονικά προς τη μήτρα.

Δεν είναι έφωδιασμένο παρά με ένα μικρό απόθεμα τροφής από άμυλα, πρωτεΐνες και σάκχαρο για οκτώ ημέρες. Μετά προσκολλάται στα τοιχώματα της μήτρας και τρέφεται πιά από τη μητέρα. Έχει λιγώτερο από τα μισά χρωμοσώματα των άλλων κυττάρων του σώματος. Όταν ζευγαρώνονται ένα σπερματοζωάριο και ένα ωάριο, το καθένα απ' αυτά συνεισφέρει τη μερίδα του σε χρωμοσώματα για το σχηματισμό του ωλοκληρωμένου κυττάρου, πού γίνεται πηγή της ζωής. Το σπερματοζωάριο, από πολλές απόψεις, είναι ακόμη πιο αξιόλογο. Η ωοειδής μικροσκοπική κεφαλή του ακολουθείται από μια νηματοειδή ουρά, περίπου 9 φορές πιο μεγάλη. Παρά την απίστευτη μικρότητά του, περίπου 1/100 του χιλιοστομέτρου, είναι ικανό, χάρη στην, σαν μαστίγιο, ουρά του, να εκτελέσει ένα ταξίδι έξω από κάθε αναλογία προς το μέγεθός του: τα 13 εκατοστά πού διατρέχει ως το ωάριο θ' αντιπροσώπευαν, για τον άνθρωπο, οκτώ χιλιόμετρα κολυμβήσεως σε αντίθετο ρεύμα.

Υπολογίζονται σε 30.000 τα γένη, συμβολή του πατέρα στην κληρονομικότητα. Αν το παιδί πάρη από τον πατέρα του ανοιχτά γαλάζια μάτια και επίδοσι στα μαθηματικά, τα χαρακτηριστικά αυτά ενισχύονται από μερικά γένη ενός μόνου σπερματοζωαρίου, στο οποίο ανήκει επίσης ο καθορισμός του φύλου. Το ωάριο δεν

κατέχει παρά το χρωμόσωμα X, δηλαδή το φύλο των κοριτσιών, ενώ τα σπερματοζωάρια έχουν σε ίση ποσότητα άλλα το X και άλλα το Y. Αν εκείνο πού γονιμοποίησε το ωάριο περιέχει ένα χρωμόσωμα X, τότε το βρέφος πού θα γεννηθεί θα είναι κορίτσι: όταν είναι Y, τότε θα είναι αγόρι. Έτσι, μόνον ο άνδρας καθορίζει το φύλο του παιδιού.

Οι περισσότεροι άνδρες διαθέτουν μια τεράστια ποσότητα σπερματοζωαρίων (κάπου 500 εκατομμύρια, σε κάθε εκσπερμάτισμα). Οι λόγοι για την πληθώρα αυτή εξηγούνται εύκολα, διότι τα κύτταρα αυτά έχουν γενικά ν' αντιμετωπίσουν δυσμενείς όρους: ο κόλπος στον όποιον αποθηκεύονται περιέχει όξια, ενώ αυτά χρειάζονται για να επιζήσουν αλκαλικό περιβάλλον. Σχεδόν ακίνητα στην αρχή, αναπτύσσουν σε ένα λεπτό μιά έκρηκτική δραστηριότητα και η μεγάλη πορεία αρχίζει. Από τα 500 εκατομμύρια των σπερματοζωαρίων το μεγαλύτερο μέρος χάνεται επί τόπου. Όσα κατορθώνουν να φθάσουν στο στόμιο της μήτρας, θα υποβληθούν σε σκληρές δοκιμασίες. Πρέπει να διασχίσουν την έκταση της μήτρας, είδος άδειου αχλαδιού, πού κάθε του πτυχή είναι γι' αυτά ένα εμπόδιο τόσο μεγάλο, όσο το "Έρερεστ για ένα άνθρωπο.

Έχουν άπομεινι μερικές χιλιάδες όταν περνούν το επόμενο στάδιο, το βάθος της μήτρας, όπου ξανοίγονται τα στόμια των σαλπίγγων, προς τις οποίες όρμουν. Άλλα και εδώ τα μισά χάνονται, αφού μόνο ή μία από τις σάλπιγγες περιέχει το ωάριο. Αν τα περισσότερα δεν επιζούν στο δυσμενές περιβάλλον του κόλπου, μερικά καταφέρνουν να παρατείνουν τη ζωή τους επί έβδομήντα δύο ώρες. Διερωτάται κανείς πού βρίσκουν, τα μικροσκοπικά αυτά κύτταρα, τη δύναμη για μια τόσο εξαιρετική προσπάθεια.

Έχει καθορισθεί για πολλά ζωα ο χρόνος πού χρειάζεται το σπερματοζωάριο για να φθάσει το ωάριο και να το γονιμοποιήσει. Στον άνθρωπο υπολογίζεται από δύο ως τρεις ώρες. Μία φορά στις δέκα, αποσπώνται ταυτόχρονα δύο ωάρια, πού αν

γονιμοποιηθούν και τὰ δύο γεννοῦν δίδυμα, ὄχι ὁμοία. Ἀναφέρονται τουλάχιστο δύο ἐξαιρετικές περιπτώσεις τέτοιων διδύμων, γεννημένων ἀπὸ διαφορετικούς πατέρες. Πρόκειται γιὰ ἀναμφισβήτητες περιπτώσεις, γιατί οἱ πατέρες δὲν ἦσαν ἀπὸ τὴν ἴδια φυλή. Ἀλλες φορές, ἓνα γονιμοποιημένο ὥαριο, γιὰ ἐσωτερικούς μυστηριώδεις λόγους, διαιρείται σὲ δύο ἔμβρυα ἀντὶ ἐνὸς και τότε ἔχουμε ὁμοία δίδυμα.

* * *

Στὰ 1944, γιὰ πρώτη φορά, δύο ἐρευνητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, ὁ δρ. Τζῶν Ρὸκ καὶ ἡ Μύριαμ Μένκιν, κατὰφεραν, γονιμοποιώντας τεχνητὰ 4 ὥαρια, νὰ παρατηρήσουν τί γίνεται τὴ στιγμή πού τὸ ὥαριο καὶ τὸ σπερματοζῶαριο συναντῶνται. Οἱ πρόσφατες ἐργασίες τοῦ δρος Σήτλς προχώρησαν πολὺ μακρύτερα. Ἦταν γνωστὸ ὅτι τὸ ὥαριο ἀσκέι μιά δυνατὴ ἔλξι πάνω στὰ σπερματοζῶαρια. Ὅταν προστίθεται ἓνα σπέρμα πάνω σ' ἓνα γυαλάκι τοῦ μικροσκοπίου πού ἔχει ἤδη ἓνα ὥαριο ἀχίνου, προκαλεῖται ἓνας ζωηρὸς συνωστισμός. Τὸ ἴδιο πιστευόταν ὅτι θὰ συνέβαινε καὶ στοὺς ἀνθρώπους. Οἱ ἐργασίες ὁμως τοῦ δρος Σήτλς ἀπέδειξαν τὸ ἀντίθετο. Εἶδε κάτω ἀπὸ τὰ μάτια του τὰ σπερματοζῶαρια νὰ κολυμποῦν μὲ ἀδιαφορία γύρω ἀπὸ τὸ ὥαριο. Ἐβγαλε, λοιπόν, τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ γονιμοποίησι εἶναι ὑπόθεσι τύχης: ἓνα σπερματοζῶαριο σκουντουφλά κατὰ τύχη πάνω στὸ ὥαριο. Ἀλλὰ μόλις γίνη ἡ σύγκρουσι, προσκολλάται μὲ ἐπιμονή.

* * *

Οἱ ἐρευνες πού ἔγιναν ἐδῶ καὶ εἰκοσι ἡ τριάντα χρόνια στοὺς δύο αὐτοὺς τύπους τῶν κυττάρων, ἔδωσαν πληροφορίες ἀμεσης πρακτικῆς σημασίας. Μιά καλύτερη γνώσι τῆς συλλήψεως ἐπιτρέπει σήμερα στὴν ἐπιστήμη νὰ βοηθᾷ τὰ στεῖρα ζευ-

γη. Ἄς ἀφήσουμε τὰ ἀξιοσημείωτα ἀποτελέσματα πού ἐπετεύχθησαν στὴ διατήρησι τῶν ζώων. Τὸ διατηρημένο σπέρμα τοῦ ταύρου εἶναι δυνατό ν' ἀποσταλῇ ὅπουδῆποτε. Στὶς Ἡν. Πολιτεῖες, ἓνα μοσχάρι στὰ δέκα γεννιέται μὲ τεχνητὴ γονιμοποίησι. Ἐχει ἀποδειχθῇ μάλιστα ὅτι τὸ διατηρημένο σπέρμα ξεπερνᾷ τὴς δυνατότητες τοῦ νωποῦ. Ἐτσι μπόρεσαν νὰ διασταυρώσουν δύο εἰδῶν ρέγγες, πού ἡ μιά ἀναπαράγεται τὴν ἀνοιξι καὶ ἡ ἄλλη τὸ φθινόπωρο.

Μερικοὶ ἐπιστήμονες, χρησιμοποιώντας ἀνθρώπινο σπέρμα διατηρημένο πολλές ἐβδομάδες, κατὰφεραν νὰ πραγματοποιήσουν τεχνητὲς γονιμοποιήσεις. Ἀρκετὰ ζευγάρια εἶναι στεῖρα γιατί τὸ σπέρμα τοῦ συζύγου εἶναι πτωχὸ σὲ σπερματοζῶαρια. Δὲν θὰ εἶναι ἴσως ἀδύνατο νὰ ξεπερασθῇ αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο, ἀν ἀποθηκευθῇ μιά ὠριμένη ποσότης.

Παρεμφερεῖς ἐργασίες ἔγιναν καὶ στὸ ὥαριο. Μεταφύτευαν γονιμοποιημένα ὥαρια μιάς κουνέλας σὲ μίαν ἄλλη, ἐπιτυγχάνοντας ἔτσι νεογνὰ χωρὶς καμμιὰ συγγένεια μὲ τὴν κουνέλα πού τὰ γέννησε. Οἱ ἐργαστηριακὲς αὐτὲς μεταφυτεύσεις τῶν ὠαρίων καταλήγουν σὲ πρακτικὲς ἐφαρμογές. Μιά ἀγελάδα ράτσας δὲν γεννοβολᾷ παρὰ ἓνα μοσχάρι κάθε χρόνο, ἐνῶ στὸ ἴδιο διάστημα ἐκκρίνει ὥαρια εἰκοσι φορές. Ἐὰν κατορθωθῇ νὰ μεταφυτευθοῦν τὰ ὥαρια αὐτά, θὰ μπορῇ πολὺ γρήγορα νὰ βελτιωθῇ ἡ ποιότης τῆς ἀγέλης καὶ ἡ ἀπόδοσι τῶν ζώων σὲ γάλα καὶ κρέας. Δὲν πᾶει πολὺς καιρὸς πού ἐπέτυχαν μὲ πειράματα νὰ προκαλέσουν τὴ γέννησι δύο μοσχარიῶν ἀπὸ μεταφύτευσι ὠαρίων.

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐρευνες ἀνοίγουν στὸ μέλλον ἀφάνταστους ὁρίζοντες. Ὅσο γιὰ τὸ παρόν, οἱ ἐπιστήμονες προσπαθοῦν νὰ εἰσδύσουν καλύτερα στὰ τόσο πολὺπλοκα φαινόμενα πού χαρακτηρίζουν τὴν ἀρχὴ τῆς ζωῆς.

— Εἶναι ἀστείον, ἔλεγε τελευταῖα ὁ Ζὰν Κοκτώ, πού στὸ τέλος καταλήγουμε, νὰ ἔχουμε ὅλα τὰ ἐλαττώματα πού μᾶς ἀποδίδουν οἱ ἀσπονδοὶ φίλοι μας.

Constellation

Στὸ τεῦχος αὐτὸ ἡ «Ἐκλογή», στὴ σειρὰ

«Ἐνα ἀστυνομικὸ κάθε μῆνα»

δημοσιεύει τὸ «περίεργο» διήγημα τοῦ Marc Bradel

Ο ΑΝΙΣΚΙΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΡΑΣ

Τὸ διήγημα εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα τῆς παγκόσμιας λογοτεχνίας, τόσο σὰν σύλληψι ὅσο καὶ σὰν διήγησι, καὶ ἀρκετὰ μεγάλο. Γι' αὐτὸ ἡ δημοσίευσί του θὰ συνεχιστῇ καὶ στὸ ἐπόμενο τεῦχος.

ΜΕΡΟΣ Α'

Ἀπὸ κάθε πλευρὰ ὁ Ἔρνι Κάμπς ἦταν ἓνας νεαρός, ἐντελὼς ὁμοιος μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους. Τὴν μόνη διαφορὰ πού τὸν ξεχώριζε ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο κόσμον τὴν κατάλαβε ὅταν ἔγινε πέντε χρόνων. Καὶ πάλι, τότε, δὲν ἔδωσε μεγάλῃ σημασίᾳ, γιατί, τί ἐντύπωσι μποροῦσε νὰ τοῦ κάνῃ σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία; Μολταυτὰ αὐτὸ τὸ περιστατικὸ ἦταν πεπρωμένο νὰ ξεσχίσῃ τὴν ὑπαρξί του σὲ δύο κομμάτια, ὅπως σχίζουν ἓνα πανί, καὶ μάλιστα μὲ τὴν ἀκρίβεια πού τεμαχίζεται τὸ ἀνθρώπινο κορμὶ ἀπὸ τὸ χειρουργικὸ νυστέρι.

Συνέπεσαν τὰ γενέθλιά του μὲ μιά ἡλιόλουστη μέρα τοῦ Ἰουνίου. Ὁ πατέρας τοῦ μικροῦ Ἐρνι, ὑπαλληλᾶκος σ' ἓνα κατ'ἀσθημα χημικῶν προϊόντων, τοῦ εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ πᾶνε βαρκάδα στὴν τεράστια λίμνη τοῦ Πάρκου. Πέρασαν λοιπὸν ἀπὸ τὸν Ζωολογικὸ Κήπο κοὶ ὁ Ἐρνι, φρόνιμο καὶ ἡσυχὸ παιδάκι, κρατοῦσε τὸν μπαμπά του ἀπὸ τὸ χέρι, ὅταν συνέβη τὸ περιστατικόν. Ἦταν κάμποσες ὥρες πού ὁ μικρὸς κοίταζε τὸν ἴσκιον τοῦ πατέρα του. Περπατοῦσε μπροστὰ στὰ πόδια του, καὶ μὲ ἀπορία συλλογιζόταν πῶς τάχα δὲν σκόνταβε στὶς ἀνωμαλίες τοῦ πάρκου καὶ ἀνεβοκατέβαινε σὲ κάθε ἐμπόδιο πού συναντοῦσε στὸ δρόμο. Τὸ παράξενο θέαμα τὸν ἐβύ-

θιζε σ' ἓνα πέλαγος ἀπορίας. Στὸ τέλος ρώτησε:

— Δὲν μοῦ λές, μπαμπά, τί εἶναι αὐτὸ τὸ μαῦρο πράμα πού περπατᾷ μπροστὰ σου; Καὶ γιατί δὲν χτυπᾷ πάνω στὰ κλαριά, στὰ κάγκελλα καὶ στοὺς ἀνθρώπους πού μᾶς προσπερνοῦν;

— Εἶναι ὁ ἴσκιος μου, παιδί μου, τοῦ ἐξήγησε ὁ πατέρας του καὶ, σὰν ἀνθρώπος λεπτολόγος, συνέχισε: Ὅταν ὁ ἥλιος συναντᾷ ἓνα σῶμα ἀδιαπέραστο, οἱ ἀκτίνες του δὲν μποροῦν νὰ τὸ περάσουν. Ἐτσι σχηματίζεται πάνω στὸ ἔδαφος αὐτὸς ὁ μαῦρος λεκὲς πού ὀνομάζεται σκιά.

Ὁ Ἐρνι δὲν κατάλαβε τίποτα. Σήκωσε τὸ κεφάλι του ὁμως σὰ νὰ τοῦ ἀρκοῦσαν τὰ πατρικὰ λόγια καὶ περπάτησε λίγο ἀκόμη χωρὶς νὰ βγάλῃ λέξι. Στὸ τέλος, περίεργος νὰ μᾶθῃ τί ἦταν αὐτὰ πού τοῦ εἶπε ὁ πατέρας του, τὸν ρώτησε:

— Μὰ καλὰ, μπαμπά, κι ἐγὼ γιατί δὲν ἔχω μιά... πῶς τὴν εἶπες;

— Μιά σκιά; Μὰ κι ἐσύ ἔχεις, παιδάκι μου. Ὅλος ὁ κόσμος ἔχει σκιά.

Ἐαφνικὰ ὁμως, τὴ στιγμή πού τελείωνε τὴ φράσι του, ὁ πατέρας κουντοστάθηκε κοιτάζοντας κατὰ γῆς. Μπροστὰ του, ξαπλωνόταν ὁ ἴσκιος του, μαῦρος σὰν ἀράπη, σὰν ἓνας πραγματικὸς λεκὲς πού ἐβγαίνει ἀπὸ

τά πόδια του. Κατόπιν ο κ. Κάμπος έκανε ένα βήμα στο πλάι, κι έπειτα απομακρύνθηκε από τον μικρό. Περίεργος, άρχισε να γυρίζει γύρω από το γυιό του κοιτάζοντας τα πόδια του και εξετάζοντας τη γή δλόγυρά του. Περίεργο... Τό παιδί του δέν είχε σκιά !

— Γιά περπάτησε! τόν διέταξε με πνιγμένη φωνή.

— Ο Έρνι, πειθήνιο αγοράκι, προχώρησε λίγα βήματα.

— Άκόμα, τού φώναζε με αγωνία, όσο τόν παρατηρούσε. Πήδα, παιδί μου, τρέξε, κούνα τὰ χέρια σου, κάνε επί τέλους κάτι, ό,τι μπορείς...

Περίτρομος κοίταζε τó παιδί του, πού έκανε ό,τι τó πρόσταζε ό κ. Κάμπος. Και τὰ έκανε τόσο περίεργα, ώστε οι διαβάτες είχαν σταθή νά δούν τί κάνει σ' εκείνο τó παιδάκι. Ξαφνικά τόν άρπηξε από τó χέρι, τόν τράβηξε απότομα και τού είπε :

— Πάμε σπίτι.

Ο μικρός Έρνι, πού δέν μπορούσε να καταλάβη τήν πατρική αγωνία, εκόλλησε άπ' αυτή, γιατί άρχισε τὰ κλάματα.

— Μά δέν μου είπες πώς θά πηγαίναμε βαρκάδα ; Γιατί δέν με πäs ;

— Σού είπα πώς πρέπει νά πάμε σπίτι, τού είπε ξερά.

Η κυρία Κάμπος άπόρησε πού τούς είδε νά γυρίζουν τόσο νωρίς, αλλά με άπορία μεγαλύτερη άκουσε τὰ όσα τής είπε ό άντρας της. Στην άρχή δέν θέλησε νά τó πιστέψη και χρειάσθηκε νά δη με τὰ ίδια της τὰ μάτια τί συνέβαινε με τόν άνυπαρκτον ίσκιό τού παιδιού της. Έπειτα προσπάθησε με τόν άντρα της νά ιδούν μήπως αυτοί γελοιούνται. Έβαλαν τόν Έρνι μπροστά στό άνοιχτό παράθυρο, στόν ήλιο. Μά ίσκιος δέν φαινόταν μέσα στήν κάμαρα. Έκλεισαν τὰ παντζούρια κι άναψαν όλα τὰ ήλεκτρικά. Τίποτα. Τόν ανάγκασαν νά σταθή σ' όλες τις πόζες, γιά νά ιδούν μήπως σέ καμιά άπ' όλες έβριχνε ίσκιό. Μάταιος κόπος. Όλα πήγαν τού κάκου. Στό τέλος αναγκάσθηκαν νά παραδεχθούν ό,τι έτσι ήταν τó πρᾶγμα. Ο Έρνι ήταν κανονικός άνθρωπος, όπως όλοι οι άνθρωποι, μόνο πού δέν είχε σκιά, όπως έχουν όλοι οι άνθρωποι, ακόμη και τὰ παιδιά ! Άλλά και πάλι

ήταν πολύ δύσκολο νά τó χωνέψουν. Καί ξανάρχισαν νά τó σκουτούν τó παιδί, νά τó χτυπούν, κι ό πατέρας του μάλιστα στόν πειραματικό του ζήλο τó τρύπησε με μία βελόνα στό μπράτσο, γιά νά ιδη άν είχε σάρκα, μήπως και είχε τó κορμί του άύλο και γι' αυτό ήταν «άνισκιωτος». Έκλαιγε ό καίμένος ό μικρός, μη καταλαβαίνοντας γιατί τόν τυραννούν, άφού αυτός δέν έφταιγε σέ τίποτε. Η αλήθεια είναι ό,τι περισσότερο φοβόταν παρά πονούσε. Πώς μπορούσε νά μαντέψη τούς μαύρους στοχασμούς τών γονέων του ;

Αυτοί πάλι δέν μπόρεσαν ποτέ νά εξηγήσουν τó μοναδικό φαινόμενο πού τάραιε τή γαλήνη τής ζωής τους. Γιατί τάχα τó παιδί τους δέν είχε ίσκιό ; Πότε τόν έχασε ; Έτσι άραγε γεννήθηκε και τόσο καιρό δέν τó είχαν προσέξει ; Μυστήριο. Άλυτο μυστήριο ή αίτία αυτής τής άναπηρίας. Και δέν ήξεραν πώς νά διορθώσουν τó κακό. Και σέ ποιόν νά τó πούν ; Ποιόν νά συμβουλευθούν ; Έμειναν όμως σύμφωνοι σ' ένα σημαντικώτατο σημείο. Με κανένα τρόπο δέν έπρεπε νά κοινολογηθή τó δυστύχημά τους αυτό. Άφού τó παιδί παρουσίαζε μία τέτοια άνωμαλία πού τούς φαινόταν αρκετά ύποτιμητική, ήταν άπόλυτη άνάγκη νά μη γίνουν και ρεζίλι με τó καταπληκτικό, τó πρωτάκουστο, τó τερατώδες κακό πού τούς έπεσε στό κεφάλι. Και μάλιστα, αν κανένας τούς ρωτούσε γιατί πήραν μία τέτοια άπόφαση και τηρούσαν μία τέτοια στάση, με άγανάκτηση θά τού άπαντούσαν τότε : « Μά έπειδή όλοι οι άλλοι άνθρωποι έχουν τή σκιά τους, διάβλε ! »

Οι γονείς τού Έρνι πάντως δέν έλπίζαν ό,τι θά μπορούσαν νά κρατήσουν τó μυστικό τους ως τó τέλος. Μάταια δέν άφηναν τόν μικρό νά βγαίνει όταν είχε ήλιο. Μόνο με τή συννεφιά έκανε τόν περίπατό του, κι αν τυχόν φαινόταν καμιά άκτίνα, γρήγορα - γρήγορα τόν τραβούσαν σ' ένα κισόκι, ώστε νά χάνεται στό ήμίφως ή άνυπαρκτη σκιά. Ο νόμος, τέλος, άμειλικτος όπως πάντοτε, τούς άνάγκασε, με τήν ύποχρεωτικήν εκπαίδευση, νά τόν στείλουν στό σχολείο.

Γιά τόν ταλαίπωρο Έρνι, τὰ σχολικά χρόνια υπήρξαν μία άλυσίδα από δοκιμασίες και στενοχώριες, πού τόν πίκραιναν περισσότερο έπειδή καταλάβαινε πώς αυτός δέν έφταιγε στή συμφορά του. Κάθε φορά πού άλλαζε σχολείο, ξανάρχιζε ή ίδια ιστορία. Δειλά - δειλά, προσπαθούσε νά πιάση φιλικές με τ' άλλα παιδιά, κι αυτά στήν άρχή δέν γύρευαν καλύτερο παρά νά τόν πάρουν στήν παρέα τους. Έτσι κατάρθωνε καμιά φορά γιά λίγην ώρα ή και γιά κάμποσες μέρες νά ξεχάσει τή συμφορά του και νά σκάσει τó χελλάκι του σ' ένα χαμόγελο εύτυχίας. Μά άργά ή γρήγορα οι άλλοι καταλάβαιναν τί συνέβαινε με τόν άνισκιωτο, και ή άρχική τους άπορία δέν άργούσε νά μετατραπή σέ άηδία, σέ περιφρόνηση και, στό τέλος, σέ μίσος. Κ' ένα μεσημέρι ό ταλαίπωρος Έρνι ξαναγύριζε σπίτι του με τó μάτι πρισμένο ή με σπασμένο τó κεφάλι. Και ή μαννούλα του τόν έσφιγγε στήν άγκαλιά της και τού σκούπιζε με δάκρυα τó πηγμένο αίμα και παραπονιόταν : « Μά τί σου κάναμε, Θεέ μου, και μάς τυραννός τόσο σκληρά ; » Ο πατέρας του δέν μιλούσε. Τόν κοίταζε με έχθρα, σά νά παραπονιόταν γιά τó παιδί πού τού χάλασε τήν ήσυχία. Τί νά κάνουν όμως ; Νά ξαναπάη στό ίδιο σχολείο ; Ήταν ματαιοπονία. Άλλάζαν λοιπόν συνοικία, γιά ν' αλλάξουν και τó σχολείο τού μικρού.

Ίσαμε τὰ δώδεκά του χρόνια, ό μικρός διατήρησε κάποια έλπίδα. Κάθε πρωί ξυπνούσε και με κλειστά τὰ μάτια πήγαινε στό παράθυρο ψάχνοντας σάν τυφλός. Ύστερα σήκωνε τὰ βλέφαρά του κι από τὰ βόθη τής πονεμένης καρδιάς του έκανε μία προσευχή γιά νά ιδη λίγη σκιά από τó κορμί του. Περίμενε ένα θαύμα πού τó πίστευε έως τότε με όλη τή δύναμη τής ψυχής του. Η καθημερινή άποτυχία τόν λυπούσε κατάκαρδα, αλλά κι αυτός δέν ήθελε νά χάσει τήν έλπίδα του. Όταν όμως ήρθαν πάλι τὰ γενέθλιά του και έγινε δώδεκα χρόνων, άπελπίστηκε όριστικά. Τού είχαν πη ό,τι κάθε έφτά χρόνια ό άνθρωπος αλλάζει. Κι έπειδή είχαν πάλι κλείσει τὰ έφτα αυτά χρόνια από τήν ήμέρα πού κατάλαβε τήν « άνισκιωσία » του — στὰ πέντε του χρόνια — τήν ώρα

πού ξύπνησε δωδεκάχρονο αγόρι έβαλε όλα του τὰ δυνατά σέ μία θερμή δέση γιά νά ιδη τó θαύμα πού περίμενε. Χαμένη έλπίδα. Πάει πιά. Έπρεπε νά παραιτηθεί κάθε πίστι. Άπό τότε δέν επιχείρησε πιά τίποτε. Ο Έρνι τυλίχτηκε λοιπόν στήν « παντοτινή του άνωμαλία ».

Έτσι πού παραδέχτηκε τήν τύχη του και τή λυπητερή του μοίρα, ή ζωή του τού έγινε πιό εύκολη, γιατί και ό ίδιος πιά έπαιρνε όλα τὰ μέτρα ώστε νά ζή όπως ό άλλος κόσμος, με μόνη τή διαφορά ό,τι πρόσεχε καλά νά μην παρουσιάζεται μπροστά σέ κανένος είδους άκτίνες, φυσικές ή τεχνητές, και έτσι δέν τó καταλάβαινε τó πάθημα του ό καθένας. Μ' αυτό μάλιστα τó σύστημά κατάρθωσε κάτι τó καταπληκτικό : νά μείνει τρία δόκκληρα χρόνια στό ίδιο σχολείο, χωρίς νά τόν πάρουν χαμπάρι ούτε οι καθηγηταί του, ούτε οι συμμαθηταί του.

Τόν καιρό πού έφθασε τὰ δέκα όκτώ του χρόνια, ό Έρνι ήταν ένας νεαρός, λίγο άχρός, μάλλον ψηλός, με ένα πρόσωπο μάλλον κοινό, άρκετά συμπαθητικό αν και άνέκφραστο και δέν διακρινόταν γιά κανένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό στό σώμα ή στό πνεύμα. Οι γονείς του δέν έκαναν άλλα παιδιά, γιά νά μη τήν ξαναπάθουν, και ή ζωή τους ως τότε είχε περάσει με τή φροντίδα τής αλλαγής σπιτιού και συνοικίας, ώστε νά μην άποκαλυφθή τó βάσανο πού τούς τυραννούσε σάν οικογενειακή ντροπή. Ο κ. Κάμπος είχε πάψει πιά νά ενδιαφέρεται γιά τήν αλήθεια και ή έρευνα τών έγκοσμίων δέν τόν άπασχολούσε. Είχε μάλιστα παραιτηθή και από τó κατάρστημα τών χημικών προϊόντων, ώστε περιοριζόταν πιά στό νά συχνάζη σέ καφεεδάκια, γιά νά ζή όσο τó δυνατό περισσότερο μακριά από τó γυιό του, πού άντιπαθούσε τώρα μ' όλη του τή δύναμη. Άλλά και ή κ. Κάμπος δέν πήγαινε πίσω. Τό σπίτι δέν τήν χωρούσε. Τής ήταν άφόρητο νά βλέπει αυτή τήν τρομερή έλλειψη τής σκιάς τού γυιού της, πού καθημερινά τής γινόταν όλο και μεγαλύτερος έφιάλτης. Γιά νά λησμονή τήν πραγματική της συμφορά, είχε επιδοθή σέ φιλανθρωπικά έργα, χωρίς

όμως πίστι, χωρίς συμπόνια, χωρίς ένθουσιασμό. Ζούσε κι αυτή έντελώς μηχυνικά.

Δεν άργησε λοιπόν ο Έρνι να καταλάβει πώς αυτός ήταν ή άκουσία αίτία που χάλασε κυριολεκτικά την άρμονία της ζωής των γονέων του. Άρκετο καιρό σκεπτόταν να φύγει μακριά από το τελευταίο πατρικό σπίτι — γιατί οι μετακινήσεις από σπίτι σε σπίτι, από συνοικία σε συνοικία κι από προάστιο σε προάστιο δεν έπαυσαν. Και μία μέρα πήρε τα μάτια του, για να ζήσει ολόμοναχος. Όποιοσδήποτε άλλος άνθρωπος θα μπορούσε τουλάχιστον να πη ότι θα ζούσε μόνος του με τη... σκιά του για συντροφιά! Η άσπλαχνη όμως μοίρα δεν άφησε στον Έρνι ούτε αυτή την παρηγοριά, αφού σκιά δεν είχε, ώστε να της κλαίγεται και να της ανοίγει την καρδιά του. Μακριά λοιπόν από τους δικούς του, άρχισε να ζή την απόκρυφη ζωή του και βρισκόταν πραγματικά στο περιθώριο της κοινωνίας με τον αδιάκοπο όρβο να μην ανακαλυφθεί. Πολύν καιρό όμως άναρωτιόταν τι δουλειά μπορούσε να κάνει, ποιο στάδιο να διαλέξει, ώστε να έχη άνετα τα μέσα της ζωής. Σκέφθηκε στην άρχή να γίνη άνθρακωρύχος. Έτσι θα περνούσε πολλές ώρες μέσα στα άνήλιαγα βάθη της γής. Μια συλλογίστηκε ότι στα σκοτάδια εκείνα θα φαινόταν χειρότερα ή άνυπαρκτη σκιά του, έπειδή κάποτε είδε μία ζωγραφιά που έδειχνε ότι, στα πλάγια της στοάς, πελώριες φαινόταν οι σκιές των έργων, καθώς κρατούσαν στο χέρι το φαναράκι τους. Να γίνη φωτογράφος, δηλαδή να έμφανίζει τις φωτογραφίες στο σκοτεινό θάλαμο; Άλλά κι αυτό το απέκλεισε, γιατί με τα «φλås» όχι μόνο θα έπαιρνε τις σκιές των άλλων, μα θα τόνιζε ακόμη περισσότερο την έλλειψη της δικής του. Σκεπτόταν λοιπόν, σκεπτόταν, όταν επί τέλους από συλλογισμό σε συλλογισμό κατάλαβε ότι δεν τον συνέφερε να ζή μέσα στο σκοτάδι που εναλλάσσεται με το επικίνδυνο άμεσο φως. Έπρεπε να διαλέξει ένα επάγγελμα που να τον άναγκάζει να μένει διαρκώς μέσα στο ήμίφως ή και σε μέρος που να έρχεται έμμεσα το φως, ώστε οι σκιές να έκμηδενίζονται αυτόμάτως από την πολ-

λαπλή κατεύθυνσή του. Έτσι παρουσιάστηκε σ' ένα τεράστιο μαγαζί με πολλές ολόφωτες από τον ήλιο βιτρίνες, όπου παινιόβγαιναν και συνωστίζονταν διαρκώς χιλιάδες άνθρωποι και περισσότερες γυναίκες, και οι σκιές μπερδεύονταν σ' ένα πανδαιμόνιο κινήσεως. Για να βγεί απ' αυτό τον λαβύρινθο, όλος ο κόσμος έμοιαζε να χάνει και τον μπουσούλα και τη σκιά του ακόμα. Άλλά κι εκεί δεν του άρεσε, όταν ανάκλυψε ένα άλλο κατάστημα, μία τεράστια αποθήκη κοντά στην Τετάρτη Λεωφόρο. Το κατάστημα είχε ένα μεγάλο πλεονέκτημα, εκτός από την αδιάκοπη συρροή που έκμηδένιζε την κάθε σκιά και συνεπώς έκρυβε και την άνυπαρξία της δικής του. Όλος ο φωτισμός προερχόταν από το ταβάνι, έτσι που όλοι όσοι έμπαιναν εκεί μέσα δεν είχαν σκιά!

Νοίκιασε λοιπόν ένα έπιπλωμένο δωμάτιο σε μία κοντινή πάροδο, ώστε να μην τρώει την ώρα του με την απόσταση και τα σκιοκρυψίματά του, ώργάνωσε καλά τη ζωή του και, για πρώτη φορά ύστερ' από δέκα τρία ολόκληρα χρόνια άγωνίας, άνέπνευσε. Ήταν σχεδόν εύτυχης. Άλίμονο όμως! Μία παροιμία λέει: Μη δώσεις στο φτωχό ψωμί, γιατί σηκώνει μύτη. Αυτό έπαθε κι ο καίμενος ο Έρνι. Στην άρχή, δε γύρευε τίποτ' άλλο παρά την ήσυχία, την ασφάλεια, την άνακούφισι. Κατόπιν όμως, όταν συνήθισε να ζή ήσυχος στη δουλειά του και στο καμαράκι του, μόνη ή ήσυχία δεν του έφθανε. Άρχισε να τον τρώει κάποια άγωνία. Δεν τον ίκανοποιούσε αυτός ο τρόπος ζωής. Άρχισε ν' αναλογίζεται ότι μπορούσε ή μάλλον δεν μπορούσε να μην ύπάρχει κάπου, κάτι, κάποτε που να μην είναι μονάχα ή ήσυχία. Καλή βέβαια κι αυτή. Μα κάτι του έλειπε για να ευτυχήσει. Ήταν μονάχος. Γραμκτικά ολόμοναχος σ' αυτόν τον άπέραντο κόσμο. Αισθανόταν την άνάγκη ν' άποκτήσει φίλους. Παρέα. Σε λίγο, κατάλαβε ότι είχε άνάγκη κι από άλλα πράγματα. Ήθελε κι αυτός να γνωρίσει και ν' άπολαύσει, ότι είχαν και άπολαμβάναν όλοι οι άλλοι άνθρωποι που ζούσαν συντροφιασμένοι. Άλλωστε, κατά τι έμπόδιζε αυτήν την ευχαρίστηση της ζωής ή σκιά, είτε ύπήρχε, είτε δεν

ύπήρχε; Κατά τί θα έβλαπτε; Τι δουλειά μπορούσε να έχη στην περίπτωση αυτή ή σκιά;

Έτσι ξανάρχισε να έλπιζε ότι κι αυτός θα βρή τη μοίρα του στον ήλιο. Τώρα όμως ή έλπίδα αυτή είχε άλλαξει φόρμα. Δεν περίμενε πια να χάσει την άνωμαλία του, δηλαδή να βρή τη σκιά του. Είχε τη βάσιμη έλπίδα ότι θα κατάρθωνε να βρή ένα άλλο πρόσωπο, μία γυναίκα, που θα είχε χάσει κι αυτή τη δική της σκιά. Σίγουρα ή περίπτωση του δεν μπορούσε να είναι μοναδική στον κόσμο. Κι άλλοι άνθρωποι θα ήταν έτσι. Έπομένως, αν έψαχνε με ζήλο, με προσοχή, με παρατηρητικότητα, άσφαλώς θα εύρισκε αυτό που ζήτη-
το.

Έπιδόθηκε λοιπόν με όλη του την καρδιά στην άναζήτησι αυτού του φανταστικού, του έξωφρενικού, του τόσο άπίθανου όντος, της «άνισκιωτης γυναίκας», και ταυτοχρόνως έκατάλαβε ότι τώρα απέκτησε κάποιο σκοπό στη ζωή του. Ο Έρνι δεν ήταν ολόμοναχος. Έπαψε να είναι το άθλιο εκείνο ύποκείμενο που κρυβόταν στις πιο σκοτεινές γωνίες των δρόμων σαν ένας κακοποιός που φοβάται την άμειλικτή δικαιοσύνη. Ψάχνοντας δεξιά, κοιτάζοντας άριστερά, παρατηρώντας όλο τον κόσμο που περπατούσε στο δρόμο είδε μία μέρα κάποια ύπαρξη που, κ' εκείνη, άποζητούσε να περπατά μόνο στις σκιερές γωνίες. Πηδούσε μάλιστα από γωνιά σε γωνιά, άπαράλλακτα όπως έκανε κι αυτός τόσα χρόνια. Γιατί τάχα να κάνει κι αυτή τα ίδια τα δικά του; Μήπως άραγε ήταν το πρόσωπο που ζητούσε; Άλλά γελάστηκε. Αυτή ή ύπαρξη ήταν ένας λωποδύτης, που συνελήφθη έπ' αυτοφώρω μ' ένα χέρι σε ζένη τσέπη και, πιασμένος από το γιακά, ώδηγήθηκε στο πλησιέστερο άστυνομικό τμήμα. Δεν έχασε όμως το θάρρος του από την τραγική παρεξήγηση. Άντιθετα του κινήθηκε ή περιέργεια, έπειδή κατάλαβε ότι χιλιάδες άνθρωποι κυκλοφορούσαν στη Νέα Ύόρκη και ότι πολλοί απ' αυτούς, για ένα σωρό λόγους, ζητούσαν τη σκιά, καθώς θέναν για κάποια δική του αίτία. Άδιαφορούσε λοιπόν για την κρυφή του ζωή που στο κάτω-κάτω δεν

τον ένδιέφερε και έξακολούθησε έντατικά την άναζήτησή του έξαιρετικού πλάσματος, που θα μπορούσε να γίνη το άνισκιωτο ταίρι του. Ήταν έρωτευμένος όχι μ' ένα όνειρο, όχι με μία σκιά, αλλά μ' ένα πλάσμα άνυπαρκτο ακόμη, και γι' αυτό στερημένο από τη μαύρη ούρά του. Έτσι πηγαινοερχόταν στην Τετάρτη Λεωφόρο την ώρα του προγεύματος. Πολύς κόσμος την ώρα εκείνη περιδιαβάζει στον πολυάνθρωπο δρόμο, είτε για να πάει σε κανένα μπάρ, είτε για να ξαναγυρίσει στη δουλειά του από κανένα μπάρ. Άλλωστε ή συνοικία αυτή του άρεσε έξαιρετικά για την κίνησή της. Και δεν είχε άδικο να περιμένη απ' αυτή τη Λεωφόρο την πραγματοποίηση του όνειρου του.

Την πρώτη φορά που ο Έρνι αντίκρουσε το πλάσμα που ποθούσε, δεν πρόφθασε να το καλοκοιτάξει. Μολαταύτα είχε γίνη άσος στην παρατηρητικότητα και δεν του έβγαине κανένας στην έπιτυχία να ξεχωρίσει τα πρόσωπα που ζητούσαν να κρύβονται στις σκιές. Αυτό τον έβοήθησε να την παρατηρήσει από άπόστασι είκοσι περίπου μέτρων... Άσφαλώς θα ήταν της ίδιας ηλικίας μαζί του. Ψηλή, λιγνή, με χαρακτηριστικά όχρα και φοβισμένα. Και τα μαλλιά της έμοιαζαν ξεχτένιστα. Έτάχυνε το βήμα για να την φθάσει, αλλά κι αυτή περπατούσε πάρα πολύ γρήγορα, που έλεγε, πώς, σ' αλήθεια, γλιστρούσε ανάμεσα στους διαβάτες σαν αληθινή σκιά, και μάλιστα χωρίς να άπομακρύνεται από το πλήθος. Αυτή την κίνησι την ήξερε καλά ο Έρνι. Τόσο πολύ καλά, ώστε, πριν να ίδη αν είχε ή δεν είχε κ' εκείνη σκιά, κατάλαβε πως κι αυτή είχε τη δική του την άνωμαλία. Άφήνοντας λοιπόν κάθε ντροπή και άψηφώντας κάθε κίνδυνο, ώρμησε να την προλάβει. Έκείνη πάλι, είτε φάνηκε πιο έπιδεξια και τον απέφυγε, είτε κι ο πόλισμα της τροχιάς τον σταμάτησε την ώρα που διέσχιζε, πίσω της, το δρόμο, την έχασε από τα μάτια του σ' ένα λεπτό, σ' ένα δευτερόλεπτο, που άπλωνε το χέρι για ν' άρπάξει από τα μαλλιά την

τύχη του. Ή εκείνη την ημέρα ο Έρνι έφθασε άργά στη δουλειά του, έφαγε ένα γερό πρόστιμο, αλλά τη νύχτα κοιμήθηκε εύτυχισμένος, που

έπί τέλους είχε βρή την ποθούμενη άνίσκιωτη γυναίκα. Ένα μόνο τον άνησυχούσε: Μήπως δέν την ξανασουναντούσε...

(Στό επόμενο τεύχος ή συνέχεια και τό τέλος).

ΦΛΥΑΡΙΕΣ...

Άληθινός διπλωμάτης.

Μία κυρία είχε προσκληθή σέ γεύμα από τόν τότε πρωθυπουργό της Άγγλίας Γλάδστωνα και τό επόμενο βράδυ από τόν Ντισραέλι, τόν διαπρεπή πολιτικό αντίπαλο του Γλάδστωνα.

— Τί έντύπωσι σάς έκαναν οί διάσημοι αύτοί άνδρες; τή ρώτησαν λίγες ημέρες άργότερα. Καί άφού σκέφτηκε λίγο, ή κυρία άπάντησε:

Φεύγοντας από τόν Γλάδστωνα είχα τήν έντύπωσι πώς ήταν ό έξυπνότερος άνθρωπος της Άγγλίας. Μετά τό γεύμα μέ τόν Ντισραέλι, πίστευα πώς ήμουν ή έξυπνότερη γυναίκα της Άγγλίας.

Constellation

Όχι σπατάλες...

Προσκαλεσμένος γιά δείπνο στό σπίτι ενός Σκωτσέζου, ένας Λονδρέζος μένει κατάπληκτος από τό θέαμα πού αντικρύζει. Έρχεται τό πρώτο πιάτο και μόνον ό σύζυγος τρώει και κουβεντιάζει. Η κυρία σωπαίνει στη θέσι της. Φθάνει τό δεύτερο πιάτο και τά πράγματα άντιστρέφονται. Τώρα τρώει ή κυρία και κουβεντιάζει, ένω ό σύζυγος κάθεται μέ κλειστό στόμα. Σέ όλο τό δείπνο ό ξένος ήταν μάρτυς σιωπηλός αύτης της παράξενης ίεροτελεστίας. Όταν γύρισε στό Λονδίνο διηγόταν σ' ένα φίλο του γιατρό τά παράξενα του ταξιδιού του.

— Τούς ξέρω τούς οικοδεσπότες σου! είπε σκασμένος στα γέλια έκείνος. Είναι τόσο ή τσιγκουνιά τους, ώστε έχουν κάνει μία μασέλα και γιά τούς δύο!

Coronet

Τά γνωστά.

— Ποιά ήταν ή μεγαλύτερη δυσκολία πού συναντήσατε όταν μαθαίνατε πιάνο; ρώτησε μία κυρία ένα πολύ γνωστό και διάσημο πιανίστα.

— Η πληρωμή τών μαθημάτων, κυρία μου, άπάντησε έκείνος.

Up.

Τό άληθινό φάρμακο βρέθηκε!!

ΟΙ ΑΣΘΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΑΠΝΕΟΥΝ

Της

ELIANE MOREL

Η σύγχρονη ιατρική κτυπά τήν πιδ δύσκολη άρρώστεια.

Η γυναίκα αύτη είναι βέβαιη πώς τό πέμπτο της παιδί, πού θά γεννηθή σέ μερικούς μήνες, θά είναι άγόρι. Από τήν άρχή της έγκυμοσύνης της είχε κρίσεις άσθματος, ένω δέν τις είχε ποτέ άλλοτε, ούτε όταν περίμενε νά γεννηθούν τά κορίτσια της. Κάθε φορά όμως πού περίμενε άγόρι, ξυπνούσε τη νύχτα κάθιστη, μέ τά μάτια πεταγμένα έξω, ζητώντας λίγο δροσερό άέρα. Ίσως νά έχη δικιο γι' αύτή της τη διαπίστωση.

Οί ώοθηκικές όρμόνες παίζουν άποφασιστικό ρόλο στην εκδήλωση ώρισμένων άσθματικών καταστάσεων, πού άρχίζουν λ.χ. μέ τήν έφηβεία και σταματούν μέ τήν παύσι της έμμήνου ρύσεως. Καί, σύμφωνα μέ τις σχετικές έρευνες, τά δύο τρίτα τών άσθματικών βλέπουν τήν κατάστασί τους νά χειροτερεύη στην περίοδο πού προηγείται της έμμήνου ρύσεως.

Σημαντικό ρόλο επίσης παίζει ή μεγάλη όρμονική άναταραχή της έγκυμοσύνης. Όταν πλησιάζη ό τοκετός, παρατηρείται

ότι κρίσεις άσθματος εμφανίζονται είτε μόνο πριν από τη γέννησι κοριτσιών είτε μόνο πριν από τη γέννησι άγοριών. Καί, αντίθετα, στις γυναίκες πού υποφέρουν από πριν από άσθμα, οί κρίσεις μπορούν νά σταματήσουν έντελώς από τόν τρίτο μήνα της έγκυμοσύνης ως τόν τοκετό.

Η λέξη « άσθμα » σημαίνει « δύσκολη άναπνοή ». Η κρίσι προκαλείται από μία συστολή τών βρόγχων πού υπόκεινται σέ σπασμούς. Οί βλεννογόνοι αδένες πού τούς καλύπτουν έξογκώνονται και έκκρίουν μία πυκνή βλέννα. Τότε ή εισπνοή καθαρού άέρα πλούσιου σέ όξυγόνο επιβραδύνεται, ή έκπνοή του άκαθάρτου άέρα πού είναι γεμάτος από διοξειδίο του άνθρακος γίνεται τόσο δύσκολη, ώστε σέ μερικές περιπτώσεις ό άσθενής δέν μπορεί ούτε νά σβήση ένα άναμμένο κερί πού βρίσκεται μπροστά στό στόμα του. Κανονικά ή εισπνοή και ή έκπνοή έχουν τήν αύτη διάρκεια σχεδόν. Στις κρίσεις άσθματος οί εισπνοές γίνονται όλοένα βρα-

χύτερες καὶ οἱ ἐκπνοές ὁλοένα μεγαλύτερες. Ὅσο καὶ ἂν ὁ ἄρρωστος φουσκώνει τὸ στῆθος του, ὁ ἀέρας πού εἶναι κλεισμένος ἐκεῖ μέσα δὲν ἀνανεώνεται. Ὑστερὰ ἔρχεται ἡ στιγμή πού ἡ περιεκτικότητα σὲ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακός εἶναι μεγάλη καὶ ἡ δίψα γιὰ ὀξυγόνο ἐπιτακτικὰ αἰσθητή. Ἡ δίψα αὕτη συνεχίζεται ὅσο οἱ βρόγχοι δὲν ξαναβρίσκουν τὶς φυσιολογικὰς τους διαστάσεις. Ἡ κατάστασις αὕτη μπορεῖ νὰ διαρκέσῃ μιὰ καὶ μιάμιση ὥρα. Τέλος ὁ ἀσθενὴς ἀρχίζει νὰ βγάζῃ φλέγματα, ἡ κρίσις περνᾷ, ἔρχεται σιγὰ-σιγὰ ἡ ἡρεμία.

Ἀλλὰ τὰ αἷτια τῆς θεαματικῆς αὐτῆς ἀναπνευστικῆς διαταραχῆς εἶναι ποικίλα. Εἶδαμε τί ρόλο μπορεῖ νὰ παίξῃ ἡ λειτουργία τῶν ὠθηκῶν. Καμμιά φορά αἷτια μπορεῖ νὰ εἶναι μιὰ μολυσματικὴ ἐστία ἐντοπισμένη στὴ χοληδόχο κύστις ἢ στὸν προστάτη. Δὲν ἔχουμε μήπως δῇ ἀσθματικούς νὰ θεραπεύωνται ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐγχείρισιν σκωληκοειδίτιδος; Σὲ πρόσφατο συνέδριο εἰδικῶν γιὰ τὸ ἄσθμα, ἕνας Ἀμερικανὸς γιατρὸς ἀνέφερε τὴν περίπτωσιν ἑνὸς ἀνδρὸς 60 ἐτῶν, πού εἶχε ἀπὸ καιρὸ δυνατότες κρίσεις ἄσθματος. Ὅλοι οἱ γιατροὶ καὶ ὅλα τὰ φάρμακα εἶχαν ἀποτύχει. Ὁ ἄνθρωπος βρισκόταν σὲ πλήρη ἡθικὴ κατὰπτωσιν καὶ ἀποφάσισε νὰ κλείσῃ τὸ δικηγορικὸ του γραφεῖο, ὅταν ἕνας ὁδοντογιατρὸς ἀνακάλυψε πὼς εἶχε τρία ἀποστήματα σὲ ρίζες δοντιῶν. Μόλις ἐγίνε ἡ ἐξαγωγή τῶν τριῶν δοντιῶν, τὸ ἄσθμα ἐξαφανίστηκε ὁριστικὰ.

Πολλὲς φορές τὸ ἄσθμα δὲν ἔχει ἄλλη πηγὴ παρὰ τὴν ὑπερκόπωσιν. Τέτοιες περιπτώσεις παρουσιάζουν πολλὰς νοικοκυρὲς πού καταπονοῦνται ἀπὸ τὶς δουλειὰς τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὶς φροντίδες τῶν παιδιῶν. Γιὰ τὸν ἀσθματικὸ φοιτητὴ κρίσιμη εἶναι ἡ περίοδος τῶν ἐξετάσεων.

Στὰ τέλη τοῦ περασμένου αἰῶνα ἤδη, ὁ περίφημος Γάλλος γιατρὸς Τρουσσώ εἶπε πὼς θὰ μπορούσε νὰ ὑπάρχῃ περίπτωση ἀλλεργικοῦ ἄσθματος τῶν βρόγχων. Εἶχε πραγματικὰ παρατηρήσει πὼς τὸ ἄσθμα διαδέχεται συχνὰ τὴν ὀρτικαρία ἢ ἀντιθέτως ἐμφανίζεται συγχρότως μ' αὐτήν. Καὶ σκέφθηκε πὼς οἱ ἐρυθρὰς πλάκες πού ἐντοπίζονται στὸ δέρμα θὰ μπορούσαν θαυμάσια νὰ γίνωνται στοὺς βλεννογόνους, ἰδίως τῶν βρόγχων. Ἡ βρογχοσκοπικὴ ἐξέτασις πού γίνεται τώρα ἐπιβεβαίωσε τὴν ἰδέαν τοῦ Τρουσσώ.

Στὶς περιπτώσεις λοιπὸν τοῦ ἄσθματος θὰ πρέπει νὰ ἀναζητήσουμε τὰ ἀλλεργικὰ αἷτια, πού μποροῦν νὰ προκαλοῦν τὶς κρίσεις. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐπεμβαίνει τὸ ἐπάγγελμα : ὁ φούρναρης, ὁ κουρέας, ὁ φαρμακοποιὸς χερίζονται λ.χ. διάφορες οὐσίες καὶ χημικὰ προϊόντα καὶ κινδυνεύουν νὰ ἀποκτήσουν σ' αὐτὰ κάποια εὐαισθησία. Μπορεῖ νὰ εἶναι ζήτημα περιβάλλοντος, ὅπως ἕνα ὑπνοδωμάτιο μὲ στρώμα ἀπὸ πούπουλα. Ὅταν οἱ κρίσεις ἔρχονται μετὰ τὸ γεῦμα, πρέπει νὰ σκεφθοῦμε τὴν τροφικὴ ἀλλεργία : τὰ ψάρια, τὰ αὐγά, τὰ καρύδια, εἶναι πολὺ ὑποπτα. Ἀλλὰ καὶ κάθε τροφὴ μπορεῖ νὰ καταστῇ ἐπικίνδυνον, ἂν

καταναλίσκεται μὲ ὑπερβολή.

Ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει ἀναπνευστικὴ ἀλλεργία, ἄρα ἔχει ἄσθμα, εἶναι σχεδὸν πάντα ἕνα ἄτομο μὲ εὐαισθησία στὶς σκόνης τοῦ σπιτιοῦ. Τὰ κλινოსκεπάσματα κυρίως — σεντόνια, κουβέρτες, στρώματα — μόλις παλιώσουν λίγο, περιέχουν μεγάλη ποσότητα « ἀλλεργόνων », πού ἔχουν ὅλο τὸν καιρὸ νὰ ἐπιδράσουν στὸ ἄτομο κατὰ τὶς ὥρες τοῦ ὕπνου. Παρατηρήθηκε πὼς ἡ κατάστασις ὠρισμένων ἀσθματικῶν βελτιώθηκε ριζικά, ὅταν ἀνανεώθηκαν ἐντελῶς τὰ κλινოსκεπάσματά τους. Ἐνας Βέλγος γιατρὸς παρατήρησε πὼς ἀρκεῖ καμμιά φορά νὰ ἀντικατασταθῇ τὸ συνηθισμένο προσκέφαλο μὲ ἕνα καινούργιο. Στὴν περίπτωσιν αὕτη, ὁ ἀσθενὴς δὲν εἶναι εὐαίσθητος στὸ βαμβάκι ἢ στὸ πούπουλο, ἀλλὰ στὴ σκόνη πού εἶχε μαζευτῇ σ' αὐτό.

Ἀλλεργικὰ τὰ αἷτια ὅπωςδὴποτε.

Μερικοὶ γιατροὶ πιστεύουν ὅτι ὅλες οἱ μορφὲς ἄσθματος ἔχουν λίγο-πολὺ ἀλλεργικὰ αἷτια. Ἀλλοὶ πάλι ἀποδίδουν σ' αὐτὰ μιὰ ἀναλογία μόνον 10 %. Τὸ γεγονὸς εἶναι πὼς οἱ ἀλλεργικὲς παθήσεις γίνονται ὁλοένα περισσότερες καὶ τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ ἄσθμα. Οἱ στατιστικὲς πού φθάνουν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ εἶναι ἰδιαίτερος ἐνθουσιάζοντες : στὸν Πρῶτο Παγκόσμιον Πόλεμον τὸ 2,62 % τῶν στρατιωτῶν ἦταν ἀσθματικοὶ καὶ τὸ ποσοστὸ αὐτὸ τὸ 1943 εἶχε γίνῃ 11 %, δηλαδὴ πέντε φορές μεγαλύτερο μέσα σὲ εἴκοσι χρόνια. Καὶ σὲ ἄλλες χῶρες τὸ ποσοστὸ θὰ ἔχῃ αὐξηθῇ, γιὰτὶ

ἡ ἀτμόσφαιρα τῶν πόλεων περιέχει περισσότερη σκόνη. Στὶς βιομηχανικὲς περιοχὰς ἡ ποσότης τῆς σκόνης μπορεῖ νὰ φθάσῃ στοὺς 200 τόννους σ' ἕνα τετραγωνικὸ χιλιόμετρο. Ὑπάρχουν μάλιστα δρόμοι, σπίτια, γειτονιὲς « ἀσθματικές ». Ἡ σκόνη εἶναι πολὺ πιὸ νοσογόνα στὰ κακοαερισμένα δωμάτια τῶν κατωτέρων ὀρόφων, κυρίως ὅταν βλέπουν σὲ αὐλές, γιὰτὶ ἡ ἀλλεργικὴ σκόνη ἀναπτύσσεται πρῶτ' ἀπ' ὅλα στοὺς τοίχους. Μερικοὶ ἀσθματικοὶ ἐνίωσαν μεγάλη βελτίωσιν, ὅταν μετακομίσαν σὲ ἀνώτερο ὄροφο. Στὰ ὑπνοδωμάτια χρειάστηκε νὰ ἀλλάξουν ὅλα τὰ ἐπιπλα πού συγκεντρώνουν σκόνη, κουρτίνες, σκεπάσματα, χαλιά. Γιὰ τοὺς ἀσθματικούς ιδεώδη εἶναι τὰ λεῖα ἐπιπλα, τὰ ξύλινα καθίσματα χωρὶς ταπετσαρία καὶ, γενικά, πράγματα πού ξεσκονίζονται πολλὰς φορές τὴν ἡμέρα καὶ μάλιστα μὲ ἡλεκτρικὸ ἀπορροφητήρα.

Ὡστόσο τὸ ἄσθμα δὲν παρουσιάζεται παρὰ σὲ ἄτομα πού ἔχουν κάποια προδιάθεσις. Ὁ ἀσθματικὸς συχνὰ εἶναι γυνὴ ἀσθματικοῦ. Φαίνεται ἄλλωστε πὼς ἡ μητρικὴ κληρονομικότητα εἶναι δυὸ φορές συχνότερη ἀπὸ τὴν πατρικὴ. Ἐνας γιατρὸς παρατήρησε ἐπίσης ὅτι, πρὶν ἀπὸ τὴν ἐφηβείαν, τὸ ἄσθμα παρουσιάζεται δυὸ φορές συχνότερα στὰ ἀγόρια ἀπὸ ὅ,τι στὰ κορίτσια. Ἡ κληρονομικότητα μπορεῖ νὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὶς λεγόμενες ἀνάλογες παθήσεις, ἡμικρανίες, ὀρτικαρία, ἐκζεμα. Καὶ ἄλλες ἀλλεργικὲς παθήσεις, συχνὰ κρυολογήματα, κολικοί, ἐμετοί, κοιλιακοὶ πόνοι, διάρροιας, ἀυτίες,

πού τις ονομάζουμε «προασθματικές», προηγούνται συχνά των κρίσεων, ιδίως στα παιδιά. Ίσως ή βρογχίτις των νεογέννητων να είναι μια πρώτη εκδήλωση. Κάθε παιδί που έπαθε έκζεμα μικρό, κάθε παιδί που ένας από τους γονείς του υποφέρει από άσθμα ή από μια συγγενή πάθηση, θα πρέπει να έμβολιάζεται έναντι του κοκκύτη, γιατί αποτελεί κρίσιμο παράγοντα στην εμφάνισή ή την επιδείνωσή του άσθματος.

Ανωμαλίες του νευροφυτικού συστήματος.

Εκείνο όμως που χαρακτηρίζει τον άσθματικό είναι μια νευροφυτική ανισορροπία. Άρκει άλλωστε να τον παρακολουθήσωμε: ανίκανος να μείνη για πολλή ώρα στην ίδια θέση, κοκκινίζει και χλωμιάζει εύκολα και ό παραμικρός θόρυβος τον κάνει να αναπηδή. Μια μικρή αναποδιά, ή παραμικρή συγκίνηση, μπορούν να προκαλέσουν την κρίση. Κλασσικό παράδειγμα είναι του άσθενους που άρχιζε να πνίγεται μόλις έσβηναν το φώς στο δωμάτιο που βρισκόταν. Μερικά άσθματα είναι καθαρά συγκινησιακά. Μια ομάδα Γάλλων γιατρών ανέφερε την περίπτωση μιας γυναίκας 35 ετών που μάλωσε με τον άδελφό της. Όλη τη νύχτα έκλαιγε και το πρωί της παρουσιάστηκε μια πρώτη κρίση άσθματος πολύ ισχυρή. Από τότε πάθαινε δύο και τρεις κρίσεις την ημέρα. Η άλλαγή των εποχών, ή άλλαγή σπιτιού, οι τοκετοί, δεν είχαν καμμία επίδραση στο άσθμα της. Η βρογχο-πνευμονική εξέταση

ήταν άρνητική και δεν παρουσίασε καμμία ένδοκρινική διαταραχή.

Η επίδραση της ψυχολογίας μπορεί να είναι αποφασιστική. Ένας άνθρωπος παθαίνει άσθμα μόλις νιώση τη μυρωδιά των τριαντάφυλλων. Μπαίνει σ' ένα δωμάτιο, βλέπει ένα μπουκέτο τριαντάφυλλα και άμέσως παθαίνει σπασμούς. Μα τα τριαντάφυλλα είναι τεχνητά. Ένας άλλος στις 5 ακριβώς, κάθε μέρα, παθαίνει κρίση. Χωρίς να τον προειδοποιήσουν, βάζουν το ρολόι μια ώρα πίσω και ή κρίση ξεσπά με μια ώρα καθυστέρηση.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να κάνουμε τον άσθενή να ξεχάση το άσθμα του. Ότιδήποτε θυμίζει την κρίση του, μπορεί να του προκαλέση μια καινούργια. Έτσι ή κατάσταση πολλών άσθματικών χειροτερεύει τις ημέρες της άργίας. Γι' αυτό πρέπει να έχουν κάποια άπασχόληση. Για να ήρεμήσουν οι ανήσυχτοι, συνιστώνται μασσάζ, ζεστά μπάνια ή ντους σε 37 - 38 βαθμούς.

Σημασία έχει να θεραπευθή το άσθμα μετά την πρώτη του εκδήλωση, γιατί, όταν γίνη χρόνιο, τα φάρμακα δεν έχουν πιά θεραπευτικά αποτελέσματα. Τα φάρμακα είναι πολλά: άδρεναλίνη, έφεδρίνη κλπ. και στην άρχή επιδρούν άρκετά γρήγορα. Άλλά πολλοί εθίζονται, ζητούν μεγαλύτερες δόσεις. Όταν ή δυσκολία της αναπνοής είναι χρόνια, το ACTH και ή κορτιζόνη δίνουν συχνά αποτελέσματα έντυπωσιακά, αλλά όχι όριστικά.

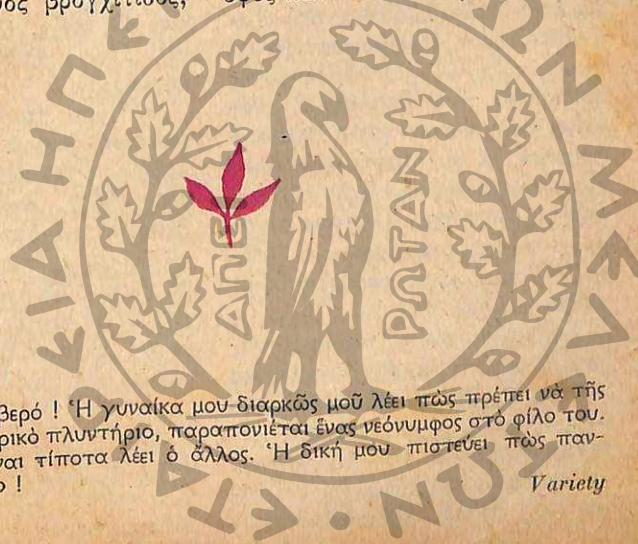
Όστόσο μια πρόσφατη με-

θοδος, των «άεροσόλ», έχει μεταμορφώσει τη ζωή πολλών άσθματικών. Γίνεται ένα είδος ψεκάσμου των βρόγχων με ένα ύγρό, στο οποίο έχει κοινοποιηθή το φάρμακο και πολλές φορές μερικά «φυσίματα» φθάνουν για να σταματήσει ή κρίση. Η «θεοφυλλίνη», ιδιαίτερα, είναι ένα ισχυρό διασταλτικό των βρόγχων και, χωρίς να έχη τις ένοχλήσεις της άδρεναλίνης ή της κορτιζόνης, μπορεί να επιφέρει υποχώρησι της κρίσεως μέσα σε λίγες ώρες. Η ύφεσι μπορεί να διαρκέση πέντε μήνες, ενώ ή γενική κατάστασι μένει βελτιωμένη επί ένα χρόνο, ακόμη και σε περίπτωση υποτροπής. Σε περίπτωση μολύνσεως, τα αντιβιοτικά, που μπορεί να χορηγηθούν κι αυτά με «άεροσόλ», αποτελούν ένα όπλο αποτελεσματικό.

Διαθέτουμε σήμερα μεθόδους που επιτρέπουν την πρόληψη των κρίσεων του άσθματος. Στα τέλη Σεπτεμβρίου, όταν είναι μεγαλύτερος ό κίνδυνος βρογχίτιδος,

γίνεται έμβολιασμός του άσθενους. Δυό μήνες άργότερα του κάνουν μια «ανάκλητική» ένεσι. Έτσι θα αποφύγη τις βρογχικές καταστάσεις που εύνοούν το άσθμα.

Ο άσθματικός πρέπει να βρή μόνος του το είδος της ζωής που θα τον προστατεύση: να μην τρώη πολύ, ιδίως το βράδι, να κάνει νηστεία καμμία φορά, να αποφεύγη όσο μπορεί τις άποτομες έναλλαγές της θερμοκρασίας, να μην καπνίζει. Άκόμη και τα ειδικά αντιασθματικά τσιγάρα δεν συνιστώνται πιά, γιατί ή προσωρινή ανακούφισι του άσθενους αντίσταθμίζεται από την κακή επίδρασι του καπνού, που, όποια και αν είναι ή προέλευσί του, έρεθίζει τον βλεννογόνο. Ο άσθματικός πρέπει να αποφεύγη έντελώς τα τρομακτικά φίλμ και τα αστυνομικά μυθιστορήματα, να ζή μακριά από εργοστάσια και σταθμούς βενζίνης και να περνά τις διακοπές του σε βουνό. Οι περισσότεροι άσθματικοί αισθάνονται καλά σε ύψος πάνω από 500 μέτρα.

Παρεξήγησις

— Μα είναι φοβερό! Η γυναίκα μου διαρκώς μου λέει πως πρέπει να της αγοράσω ένα ηλεκτρικό πλυντήριο, παραπονιέται ένας νεόνυμφος στο φίλο του.
— Αυτό δεν είναι τίποτα λέει ο άλλος. Η δική μου πιστεύει πως παντρεύτηκε πλυντήριο!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΥΝΙΑ ΣΤΟ ΝΥΦΙΚΟ ΚΡΕΒΑΤΙ!

Του

DAVID MANSFIELD

Οι παγκόσμιοι νόμοι περί γάμου φαίνεται πως βρίσκονται σε χαώδη κατάσταση. Σε μερικές χώρες επιτρέπεται σε κορίτσια 12 ετών να παντρεύονται και χωρίς τη συγκατάθεσι των γονέων τους, ενώ αλλού, όπως σε ένα δανδικό χωριό, μια κοπέλλα πρέπει να περιμένη να κλείσει τα 30 για να μπορέσει να παντρευτεί χωρίς την άδεια των γονέων της.

Πολλές περιπτώσεις γάμων μεταξύ παιδιών είναι γνωστές, αλλά ασφαλώς η νεώτερη ύψη των δυτικών χωρών είναι το κορίτσι των 9 ετών, που παντρεύτηκε έναν καπνοπαραγωγό 22 ετών, τον Τζόουνς, στο Τενεσσό των Ηνωμένων Πολιτειών, το 1937. Ο γάμος αυτός προκάλεσε τόση δημόσια αγανάκτηση τότε, ώστε ο γαμπρός αναγκάστηκε να χρησιμοποιήσει όπλο για να κρατήσει τον όχλο μακριά από το σπίτι του. Πάντως ο γάμος επέτυχε και σήμερα το ζεύγος Τζόουνς έχει τέσσερα υγιέστατα παιδιά.

Στην Αιθιοπία οι παιδικοί γάμοι ήταν κάτι αρκετά σύνηθες ως τελευταία, οπότε το κατώτερο όριο ηλικίας γάμου για μια κοπέλλα έγινε τα 14-15 χρόνια. Η μεγαλύτερη κόρη του αυτοκράτορα Χαϊλέ Σελασιέ παντρεύ-

τηκε σε ηλικία 11 ετών και δύο χρόνια αργότερα γέννησε το πρώτο της παιδί. Οι Αιθίοπες δεν «συμπονούν» καθόλου τις ανύπαντρες γυναίκες και ίσως γι' αυτό κι εκείνες έσπευδαν να κανονίσουν τη δουλειά τους από μικρά κορίτσια, προτού επιβληθεί το όριο.

Με τους γάμους αυτούς παρουσιάζονται βέβαια περιπτώσεις νεαρών μητέρων και νεωτάτων γιαγιάδων. Έτσι η Κα Περριέ, στο Άλμπερβιλ της Γαλλίας, που απέκτησε κορίτσάκι όταν ήταν 15 ετών, έγινε η νεώτερη γιαγιά της Γαλλίας, σε ηλικία 31 ετών, όταν η κόρη της (16 ετών) απέκτησε το πρώτο της παιδί.

Ωστόσο το βραβείο για τη νεώτερη γιαγιά του κόσμου θα πρέπει ασφαλώς να δοθεί στην Κα Ραίη Σνάιντερ, από το Νάσβιλ του Τενεσσό των Ηνωμένων Πολιτειών. Έγινε γιαγιά σε ηλικία 28 ετών! Και η κόρη της έγινε μητέρα όταν ήταν 13 ετών! Ωστόσο δεν κρατά αυτή το ρεκόρ της πρωιμότερης μητρότητας. Η Φελίτσια Ντελγκάντο Γκομέζ γέννησε τελευταία ένα αγοράκι μόλις γιόρτασε τα δέκα της χρόνια. Το μωρό γεννήθηκε με καισαρική τομή και ζύγιζε 5

λίμπρες. Και όταν η μέλλουσα μητέρα - παιδί πήγαινε με το αυτοκίνητο στο νοσοκομείο του Πουέρτο Λιμόν, στην Κόστα Ρίκα, έπαιζε αμέριμνα με τις κουκλές της!

Η νεώτερη μητέρα της Ιταλίας, η Μαρία Σιμοντσίνι, γέννησε ένα γυιό όταν ήταν 14 ετών. Η Μαρία ζήτησε ειδική άδεια από τον Πάπα για να παντρευτεί 13 ετών, γιατί το κατώτερο όριο ηλικίας για γάμο στην Ιταλία είναι 14 ετών. Η Μαρία παντρεύτηκε το 1954 τον Τζίνο Σιμοντσίνι, 20 ετών. Ο μήνας του μέλιτός τους κράτησε ένα βράδυ. Επισκέφθηκαν μερικά μνημεία της Ρώμης, πήγαν στο σινεμά και ύστερα στο καινούργιο τους σπίτι, ένα δωμάτιο σ' ένα διάδρομο σπίνι, που στεγάζει άλλες έξι οικογένειες. Το 1954 η Ρώμη γνώρισε και άλλο παρόμοιο γάμο, με την Γιολάντα Καλνταράς, μια μικρή Τσιγγάνα 13 ετών, που παντρεύτηκε τον Γκουαλιέρο Τζακοπέτι, 39 ετών.

Στην Αγγλία τα ανήλικα ζευγάρια έτρεχαν στο Γκρέντα Γκρήν της Σκωτίας, όπου γίνονταν γάμοι χωρίς να ζητείται η συγκατάθεσι των γονέων. Το σύστημα αυτό δεν ισχύει πιά. Ωστόσο άλλοτε εκατοντάδες νεαρώτατα ζευγάρια παντρεύτηκαν πραγματικά εκεί, όχι όμως τόσο εύκολα όσο το φαντάζονταν. Για να παντρευτούν έπρεπε να θεωρούνται κάτοικοι του τόπου και πολλά ζευγαράκια μάθαιναν με απορία πως θα έπρεπε να ζήσουν 15 μέρες στην περιοχή προτού παντρευτούν. Αυτό θα προξένησε πολλά ελλείμματα στους ισχνούς προϋπολογισμούς τους!

Στην Αυστραλία βλέπουν με πολύ σκεπτικισμό τους παιδικούς γάμους και γι' αυτό δίνουν στους ανυπόμονους νεαρούς τη δυνατότητα ν' αλλάξουν γνώμη. Το σύστημα που ισχύει εκεί δηλαδή είναι πως, αν ένα ζευγάρι παντρευτεί προτού το αγόρι γίνει 14 ετών και το κορίτσι 12, έχουν τη δυνατότητα να επιδοκιμάσουν ή να απαρνηθούν την πράξη τους όταν φθάσουν στη νόμιμη για γάμο ηλικία.

Στον Καναδά οι σχετικοί νόμοι ποικίλλουν. Στην Άλμπερτα χρειάζεται συγκατάθεσι των γονέων για γάμους νέων 16-18 ετών. Για να παντρευτούν νέοι 18-21 ετών απαιτείται η συγκατάθεσι του ενός μόνο γονέως. Αν όμως μια κοπέλλα 18 ετών ζήσει χωριστά από τους γονείς της και είναι ανεξάρτητη οικονομικά, μπορεί να παντρευτεί χωρίς καμιά άδεια.

Στο Όνταριο οι νέοι μπορούν να παντρευτούν από 14 ετών, αλλά χρειάζεται η άδεια των γονέων μέχρι 18 ετών. Στο Κεμπέκ ο γαμπρός πρέπει να είναι 14 ετών και η νύφη 12 για να μπορούν να παντρευτούν, αλλά στην περιοχή Σακατσεβάν πρέπει να περιμένουν να γίνουν 15 ετών.

Τα σοβιετικά ζευγάρια τώρα έχουν το δικαίωμα να διαλέξουν ποιο όνομα θέλουν για την έγγραφη ζωή τους. Αφού και οι δύο είναι απόλυτα ίσοι απέναντι στο νόμο, η σύζυγος μπορεί να πάρει το όνομα του συζύγου της ή να κρατήσει το δικό της. Ωστόσο, αν η γυναίκα θέλει και ο άντρας το δέχεται, μπορεί να δώσει στον άντρα της το δικό της όνομα.

ΤΟ ΤΕΤΡΑΣΕΛΙΔΟ ΤΟΥ ΧΙΟΥΜΟΡ

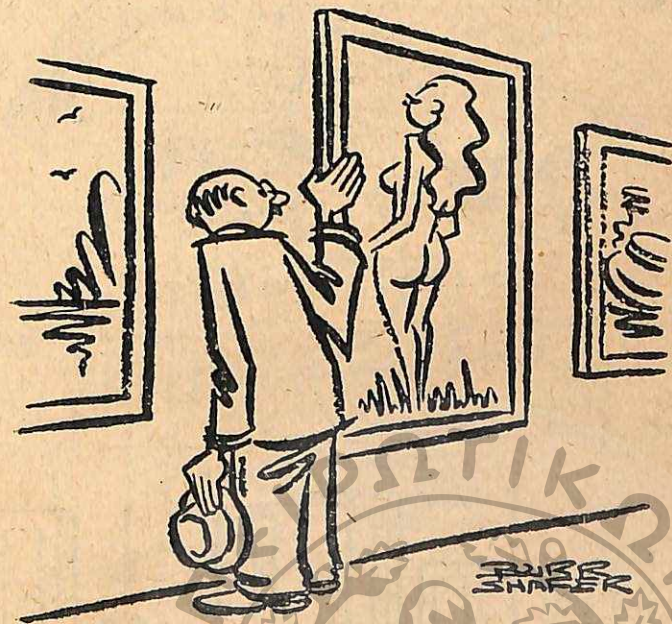
«Μεταξύ των ανωτέρων ζώων», λέει η *Encyclopedia Britannica*, στο άρθρο της περί φύλου, «κάθε άτομο είναι ή αρρεν ή θήλυ».

Εδνυχώς... ψιθυρίζει κάποιος διαβάζοντάς το. Για κάποια αϊτία, μιὰ κακῶς ἐννοουμένη σεμνοτυφία ἔχει πέσει στὸν κόσμον καὶ ἓνα αἶσθημα ἐνοχῆς ἀνθίξει ἐκεῖ ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε.

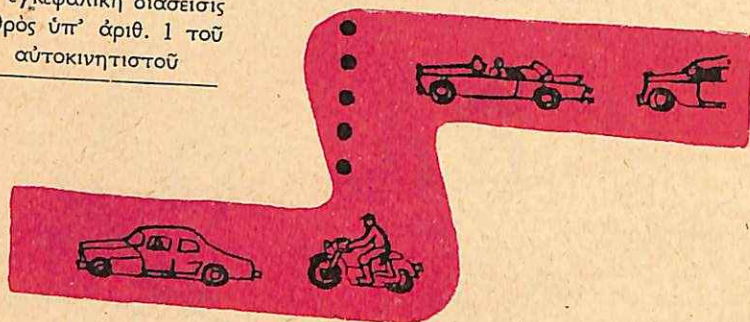
Μὰ στὴν πραγματικότητα ἡ λέξι *sex* δὲν ἔχει τίποτε τὸ τρομερό. Εἶναι μιὰ λέξι τέλεια καὶ τόσο ἐκφραστικὴ! Τόσο, ποὺ οἱ γελοιογράφοι καὶ τῶν πιὸ σοβαρῶν περιοδικῶν τῆς ἔχουν ἀδυναμία, γιατί σὰν θέμα προσφέρεται πάρα πολὺ. Ὁ *Jerome Beatty* (ἄρρεν καὶ δικαστὴς τὸ ἐπάγγελμα!) δημοσίευσε μιὰ συλλογὴ ἀπὸ τίς καλύτερες γελοιογραφίες διαφόρων σκιτσογράφων, ποὺ θέμα τους ἔχουν τίς σχέσεις τῶν δύο φύλων. Ἀπὸ τὴ διασκεδαστικὴ αὐτὴ συλλογὴ δημοσιεύομε μερικὲς, ὅσες μᾶς ἐπιτρέπει τὸ «Τετρασέλιδο».

Δηλαδή, ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο μας εἶναι τὸ ἀντίθετο φύλο;
'Εσύ ἢ ἐγώ;

Ἡ ἐγκεφαλικὴ διάσεισις
ἐχθρὸς ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ
αὐτοκινητιστοῦ

Μὴν ὀδηγῆτε
ΜΕ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΑΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΟ

Toũ

JEAN GRANDPIERRE

Ο.Η.Ε. υπολόγισε τελευταία ότι δύο εκατομμύρια άνθρωποι έχουν σκοτωθεί από τον καιρό που εμφανίστηκε το αυτοκίνητο. Σ' ένα σκοτωμένο αντιστοιχούν δέκα πληγμένοι, και επί του συνόλου σκοτωμένων και τραυματισμένων τὰ 70% κτυπούν στο κεφάλι. Και όλοι αυτοί δεν παθαίνουν κάταγμα του κρανίου ή έσωτερικά έγκεφαλικά τραύματα, αλλά έγκεφαλικά διάσεισι: ένα κακό που αναγνωρίστηκε πριν από λίγες δεκαετηρίδες, έρμηνεύθηκε πριν από δυό χρόνια και που παρουσιάζεται τόσο συχνά, ώστε κοντεύει να περάσει δυό παλιούς μας έγχθρους, την έμβολη και την αποπληξία.

Στην πρώτη μας άνοιξιατική έξορ-
μησι του Σαββατοκύριακου δεν εί-
χαμε τύχη. Ένα πολύ βιαστικό αὐ-
τοκίνητο μᾶς κτύπησε στὸ πίσω
ἄριστερό φτερό. Φαινομενικά ἐγώ
δὲν ἔπαθα παρὰ μερικά ξεγδάσματα
καὶ μελανιές. Ἡ γυναίκα μου δὲν
ἔχασε οὐτὲ μιὰ σταγόνα αἷμα, χτύ-
πησε ὅπως τὸ κεφάλι της στὸ καπν-
τοῦ αὐτοκινήτου καὶ λιποθύμησε.
Εὐνόμισα ὅτι θὰ συνέλθῃ γρήγορα,

ὅταν ὁμως μᾶς μετέφεραν στο νοσοκομεῖο καὶ ἡ κατάστασις τὸς ἦταν ἡ ἴδια, ἀρχισα ν' ἀνησυχῶ. Ἡ ἀκτινολογικὴ ἐξέτασις δὲν ἔδειξε τίποτε. Τρομοκρατήθηκα ὁμως ὅταν εἶδα τὰ προληπτικὰ μέτρα ποὺ ἔπαιρναν - τεχνητὴ ἀναπνοή, σωλήνα στὸν οἰσοφάγῳ κ.ἄ. Δόξα τῷ Θεῷ, μετὰ ἀπὸ λίγα λεπτά συνῆλθε καὶ μὲ τὸ πῶ ἀθῶο ὕφος τοῦ κόσμου μὲ ρώτησε: « Τί γυρεύουμε ἐδῶ, ἀγάπη μου ; »

— Κλασσική περίπτωση άμνησίας
από έγκεφαλκή διάσεισι! μου είπε
ό έσωτηρικός γιατρός χαμογελώντας.
— Είμαι σοβαρό; Θά έχη συνέ-
πειες;

— Είπαι σοβαρό; Θά ἔχη συνέ-
πειες ;
— Ἡ κυρία εἶναι πολὺ νέα. Πρέπει
νὰ ἀναπαυθῇ δύο τρεῖς ἡμέρες καὶ
μετὰ θά ξαναρχίσῃ τὴν κανονικὴ τῆς
ζωή. Προσοχὴ ὁμως στὰ σόκ, στὶς
ἀπότομες κινήσεις. Ἄν τὴν βγάλετε
περίπατο μὲ τὸ αὐτοκίνητο, νὰ ὀδη-
γῇτε ἀργὰ καὶ στρωτὰ. Ἀλλιώτικο
θά ἔχη ἡμικρανίες καὶ ἀϋπνία. Θά τῆς
μείνῃ γιὰ ἀρκετὸ καιρὸ κάποια εὐαι-
σθησία. Κανεῖς μας δὲν μπορεῖ νὰ εἰ-
ναὶ ἀπόλυτα βέβαιος στὴν περι-

πτωσι άτυχημάτων στο κεφάλι :
ή κυρία σας είναι το ένατο θύμα ά-
πόψε. Προς το παρόν δεν έχωμε κα-
νένα μέσον άκριβούς διαγνώσεως,
γι' αυτό έπιστρατεύομε όλα τα
προληπτικά μέτρα έναντιον μίας πα-
ρατεινομένης λιποθυμίας, που μπορεί
να κρατήση ημέρες, εβδομάδες : άλλο-
τε, όταν δεν διαθέταμε τα μέσα για
να εξασφαλίζωμε τεχνητά τη ρύθμισι
της αναπνοής, της θερμοκρασίας, με
λίγα λόγια όλες τις φυσιολογικές
λειτουργίες που έκτελει κανονικά ο
έγκέφαλος, την πέμπτη ημέρα έπάρ-
χετο ο θάνατος.

— Καὶ ἡ ἀκτινογραφία; ρώτησα.
Τότε πῆρα τὴν ἐξῆς καταπληκτικὴν
ἀπάντησι:

— Ἡ ἀκτινογραφία δείχνει τὰ κατά-
γματα τοῦ κρανίου, τὶς τοπικεῖς ἀλ-
λοιώσεις, τὶς ρήξεις τῶν αἰμοφόρων
ἀγγείων στὸ σημεῖο πού ἔχει τραυμα-
τισθῇ ὁ ἐγκέφαλος. Ἡ διάσεισις ὁμως
εἶναι μία παροδική τραυματική κατά-
στασις τοῦ ἐγκεφάλου, ὁ ὁποῖος, ὅταν
ἐπανέλθῃ στὴ φυσιολογική του κα-
τάστασις, δὲν διατηρεῖ κανένα ἔχνος.
Ἀκόμη καὶ στὶς σοβαρὲς περιπτώσεις,
πού ἐπέρχεται ὁ θάνατος, δὲν φανερώ-
νεται στὴν αὐτοψία κανένα τραῦμα ἢ
ἀνωμαλία, παρὰ μόνον μία αὐξησις
τοῦ πλάσματος τοῦ ὑγροῦ στὸ ὁποῖο
κολλυμπᾷ ὁ ἐγκέφαλος. Αὐτὸ εἶναι τὸ
μεγάλον μυστήριον τῆς ἐγκεφαλικῆς δια-
σείσεως. πού ἀκόμη δὲν ἔχει ἐξηγηθῇ.

Χωρίς αμφιβολία, ο έγκεφαλος, που εξασφαλίζει στον άνθρωπο την ύπεροχη ανάμεσα στα άλλα πλάσματα, εξακολουθεί πάντοτε να μᾶς καταπλήσσει. *Όργανο τῆς εὐαισθησίας, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τῆς σκέψεως, εἶναι τὸ ἴδιο πολὺ ἀνάισθητο. Ὁ χειρουργὸς μπορεῖ νὰ χειρουργήσῃ τὸν ἐγκέφαλο σὲ βάθος καὶ μάλιστα νὰ φθάσῃ κοντὰ στὸ κέντρο τοῦ πόνου. Εἶναι μηχανισμὸς ἐξαιρετικὰ περίπλοκος — ἔχει 10 ἕως 15 δισεκατομμύρια νευρίδια — ποὺ ὑπερέχει καταπληκτικὰ ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα ἔργα τῆς φύσεως καὶ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα κατασκευάσματα ὥστόσο μπορεῖ νὰ μᾶς ἀφαιρέσουν σχεδὸν τὸ ἥμισυ τοῦ ἐγκεφάλου μας (1500 γραμμ. κατὰ μέσον ὅρον), χωρὶς νὰ ἀισθανθοῦμε ἐνόχληση στὴν καθημερινή μας ζωὴ. Παρ' ὅλα ταῦτα, φαίνεται ὅτι τὸ ὄργανο αὐτὸ δὲν ἔχει ἀκόμη προσαρμοσθῇ στὰ σὸκ

της συγχρόνου ζωής. Στους δύο τελευταίους πολέμους πολλοί στρατιώτες με διαμπερή τραύματα στο κεφάλι ή έγγυωσαν, και πολλοί που παθαίνουν διάσεισι κινδυνεύουν να πεθάνουν. Άσφαλώς τὰ χτυπήματα στο κεφάλι δὲν εἶναι ἐφευρέσεις τῆς ἐποχῆς μας. Οἱ διασεισεις ἦταν ἀφθονες στους δύο τελευταίους πολέμους, ἀλλὰ τὶς μπερδεύαν μὲ τὰ κατάγματα καὶ τὶς ἐλλείπαν σὰν ἓνα ἀτύχημα καὶ τὶς ἐξωτερικὲς φύσεις, πὺν προκαλοῦσε τὶς ἰδίες βλάβες μὲ τὴν ἐμβολὴ καὶ τὴν ἀποπληξία.

Ὡστόσο ἤδη πρὶν ἀπὸ τὸν τελευ-
ταῖο πόλεμο πολλοὶ εἰδικοί ἀσχολοῦν-
ταν μὲ τὴν παράξενη περίπτωσι τῆς
dementia pugilistica: δηλαδὴ τὴν
τρέλλα τῶν πυγμαχῶν. Ἡ πυγμαχία
εἶναι τὸ μόνο σπορ στὸ ὁποῖο τὸ
κεφάλι μένει ἐκτεθειμένο καὶ δεχταί
ἐπανεπιληπτικές ἐπιθέσεις· οἱ βαρβα-
ρότητες αὐτὲς αὐξάνουν στὶς Ἑνωμέ-
νες Πολιτεῖες καὶ στὴν Ἀγγλία μετὰ
τὴν ἐφεύρεσι τῆς τηλεοράσεως. Καθη-
μερινῶς αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν πυ-
γμαχῶν ποὺ στὸ ὕψος τῆς σταδιο-
δρομίας τοὺς ἀποσύρουνται ἀπὸ τὸ
ρίγκ, γιατί ὑποφέρουν ἀπὸ ἕνα εἶδος
μόνιμης ἐλασθησίας στὸν ἐγκέφαλο,
ποὺ φέρνει ἡμικρανίες, ἀπντία, μετα-
πτώσεις διαθέσεως. Οἱ νευροψυχιά-
τροι, ὠπλισμένοι μὲ τὸν ηλεκτροεγκε-
φαλογράφο, δὲν βρίσκουν τὰ κλασσικὰ
ἴχνη τῶν ἐγκεφαλικῶν ὄγκων ἢ τῶν
αἱμορραγιῶν, οὔτε τὴν συνήθη εἰκόνα
τῶν μεγάλων ψυχικῶν νόσων. Μὲ τὸν
καταπληκτικὸ πολλαπλασιασμὸ τῶν
ἀτυχημάτων ἀπὸ βέσπες καὶ αὐτοκί-
νητὰ ἐμφανίσθηκε καθαρὰ τὸ σύνδρομο
τῆς ἀνευ τραύματος διασείσεως τοῦ
ἐγκεφάλου.

Τί είναι όμως επί τέλους η διάσεισις ; Ἀπὸ καιροῦ οἱ εἰδικοί ἐξηγήσαν ὅτι οἱ ἐνοχλήσεις τῆς διασείσεως – ἀρχίζονται στὴν ἀπὸ τῆς λιποθυμίας – ὀφείλονται στὴν ὑπάρξει μεγάλης ποσότητος ἐγκεφαλικῶν ὑγρῶν, ποῦ βρέθηκαν μὲν ἀνάλυσις στὶς σπάνιες θανατηφόρες περιπτώσεις. Τὰ ὑγρά αὐτὰ πιέζουν τὸν ἐγκέφαλο στὸ κρανίον, πράγμα στὸ ὁποῖο ὀφείλεται ὁ θάνατος. Χρειαζεται ὅμως χρόνος γιὰ νὰ συγκεντρωθῇ στὸ κρανίον τὸ ὑγρὸ αὐτό, ἐνῶ τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς διασείσεως ἐμφανίζονται ἀμέσως μετὰ τὸ σοκ : ἀπώλεια τῶν αἰσθησέων, ἑλλειψίς ἀνακλαστικῶν, μείωσις τοῦ μυϊκοῦ τόνου, πτώ-

σις τῆς ἡλεκτρικῆς δραστηριότητος τῆς ἐγκεφαλικῆς μάζας. Οἱ διαταραχῆς πού ἔπονται ἀφοροῦν σέ λειτουργίες ἐλεγχόμενες ἀπὸ κέντρα πού βρίσκονται στὸν μεσεγκέφαλο, δηλαδή στὰ βαθειὰ ἐγκεφαλικά στρώματα πού προστατεύονται καλύτερα ἀπὸ κάθε ἐξωτερικὸ σόκ. Εἶναι φανερό λοιπὸν ὅτι τῇ διάσεισι δὲν τὴν παθαίνει ὁ φλοιός, τὸ ἐξωτερικὸ μέρος τοῦ ἐγκεφάλου μας, ἀλλὰ τὸ κέντρο του, ὁ μεσεγκέφαλος. Ὑπὸ τὴν καθαρὰ μηχανικὴ ἐπίδρασι τῶν κυμάτων τοῦ σόκ, ἡ πρωτοπλασματικὴ μάζα τοῦ ἐγκεφάλου ἐκσφενδονίζεται σὰν τὴν μπάλλα τοῦ ποδοσφαίρου στὰ κρανιακά τοιχώματα, καὶ τὰ κύματα αὐτὰ ἀνακλώμενα συγκεντρώνονται στὸ κέντρο τοῦ ἐγκεφάλου, στὸ σημεῖο ἐκεῖνο γιὰ τὸ ὁποῖο ἡ φύσις ἔχει πάρει τὶς μεγαλύτερες προφυλάξεις ἀπὸ ἐξωτερικὲς ἐπιδράσεις. Κατὰ τοὺς εἰδικούς, ἡ μηχανικὴ αὐτὴ ἐπίδρασις τῶν κυμάτων προκαλεῖ τὴ στερεοποίησι ἢ ὑγροποίησι τοῦ ἐγκεφαλικοῦ πρωτο-

πλάσματος, πού φυσιολογικὰ εἶναι σὰν ζελατίνα. Ἡ φυσικὴ αὕτη μεταβολὴ στὴν καθαυτὴ διάσεισι ἐξαλείφεται μὲ τὸν καιρό. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ διάσεισις, ἐκτὸς ἀπὸ κάποια εὐαίσθησις σὲ μετέπειτα σόκ, δὲν ἀφήνει κανένα ἶχνος. Στὶς σοβαρότερες περιπτώσεις τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι μόνιμο καὶ συνοδεύεται ἀπὸ ρήξεις αἰμοφόρων ἀγγείων.

Τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάνουν οἱ αὐτοκινητισταί; Ἐγὼ προσωπικῶς, γιὰ ν' ἀποφύγω τὴν ὑπερβολικὴ κίνησι τοῦ κεφαλιοῦ μου, ἐγκατέστησα μιὰ ζώνη ἀσφαλείας. Μὴ λησμονῆτε τὴν dementia pugilistica, καὶ ὅταν εἰστε στὸ βολὰν φορῆτε, ὅπως καὶ οἱ πυγμάχοι τὴν ὥρα πού ἀσκοῦνται, ἓνα κράνος. Γιατί ἡ καρροσερί σας δὲν ἀποτελεῖ ἀσφάλεια, ἀλλὰ ἀντίθετα πολλαπλασιάζει τοὺς κινδύνους τῆς διασείσεως. Τουλάχιστον, ὅταν ὀδηγῆτε, φορῆτε πάντοτε ἓνα καπέλο, ἓνα μπερὲ ἢ μιὰ τραγιάσκα.

νας νεόνυμφος ἀποφάσισε νὰ κάνῃ οἰκονομίες γιὰ νὰ πᾶνε ἓνα ταξίδι μὲ τὴ γυναῖκα του τὸ καλοκαίρι. Πρώτη οἰκονομία : κατάργησε τὸ λεωφορεῖο ἀπὸ τὸ γραφεῖο στὸ σπῆτι.

Ἔτσι, φθάνοντας τὴν πρώτη μέρα λαχανιασμένος στὸ σπῆτι τῆς ἀνῆγγελε : — Ἀγάπη μου, σήμερὰ ἔκαμα οἰκονομία 4 πέννες τρέχοντας πίσω ἀπὸ τὸ λεωφορεῖο !

— Κρίμα στὸν κόπο σου καὶ μένε, ἦταν ἡ ἀπάντησι τῆς κυρίας. Ἀφοῦ πῆρες τὴν ἀπόφασιν, ἄς ἔτρεχες τουλάχιστον πίσω ἀπὸ ἓνα ταξί, νὰ οἰκονομήσης μισὴ κορώνα !

Variety

Οἱ ἄνθρωποι εἶναι περίεργα ζῶα. Ξέρουν πὼς ἓνα ἄλογο τρέχει γρηγορώτερα ἀπὸ ἓνα ἄλλο καὶ ὅμως ξοδεύουν ἑκατομμύρια κάθε χρόνο γιὰ νὰ δοῦν τὸ πασίγνωστο γεγονός νὰ ἐπιβεβαιώνεται γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ.

« Ram Buller »

Ποιὸς δὰ βρῇ τὰ ωερισσότερα ;

Ὅπως βλέπετε παρακάτω, πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν οἱ ἀσπερίσκοι τῶν ἑξὶ λέξεων μὲ γράμματα, ἔτσι ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἑξὶ ἄρτιες λέξεις.

Οἱ πιθανότητες σχηματισμοῦ εἶναι, σὲ κάθε σχεδὸν λέξι, πολλές. Ἐκεῖνο πού ἐπιδιώκει ἡ ἀσκήσις αὕτη, πού εἶναι συνάμα μιὰ διδακτικὴ διασκέδασι καὶ γιὰ πολλὰ άτομα, εἶναι ὁ σχηματισμὸς λέξεων πού δίνουν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερους βαθμοὺς.

Βάσι γιὰ τὴ βαθμολογία θὰ χρησιμοποιοῦσθε τὸ ἀλφάβητό μας, ὅπως τὸ βλέπετε παρακάτω. Σὲ κάθε γράμμα ἀντιστοιχοῦν ὅσοι βαθμοὶ ἀναφέρονται στὸν πίνακα.

Βαθμολογοῦνται φυσικὰ μόνο τὰ γράμματα πού λείπουν ἀπὸ τὶς λέξεις. Ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις μόνον ἄρτίων λέξεων, οὐσιαστικῶν, κυρίων ὀνομάτων, γεωγραφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ὀρων κλπ. Ἐπιτρέπονται ἐπίσης πασίγνωστες λέξεις ξενικῶν ὀρων. Μετοχές, ρήματα, ἐπιρρήματα, ἀντωνυμίες, πληθυντικοί, γενικές, δοτικές κλπ. δὲν ἐπιτρέπονται.

Ἐὰν τώρα βρῆτε γιὰ σύνολο παραπάνω ἀπὸ 212 βαθμοὺς, θὰ ἔχετε ἐπιτύχει μιὰ πολὺ καλὴ βαθμολογία.

Στὴ σελίδα τῶν λύσεων μας θὰ βρῆτε ἓνα παράδειγμα μὲ μιὰ ἐπίσης ἀξιόλογη βαθμολογία, τὴν ὁποία... εὐχόμεθα νὰ ἔχετε ὑπερβῇ.

Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ
1	7	6	5	2	10	8	10	7	2	6	4
Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω
8	9	4	3	9	3	5	8	8	9	10	10

Βαθμολογία :

1)	*	*	*	Ο	*	Ο	*	Ο	Σ	=	
2)	*	*	*	Σ	Τ	*	*	Ο	Σ	=	
3)	Μ	*	*	Ο	*	Α	*	*	Σ	=	
4)	*	*	Π	*	*	*	Τ	Ο	Σ	=	
5)	Π	*	*	*	*	*	Ο	Υ	Σ	=	
6)	Α	*	*	*	*	*	Ο	Υ	Σ	=	

Σύνολον βαθμολογίας

Ι. Χ.

(Λύσις στὴ σελίδα 127)

‘Η ύπ’ ἀριθ. 1 προσωπικότης τοῦ Ν.Α.Τ.Ο.

ΠΩΛ - ΑΝΡΥ ΣΠΑΑΚ

Το 5

STANLEY CLARK

Σ ἐ λίγους δημόσιους ἄνδρες ἔχουν δοθῇ τόσοι τίτλοι ἢ ἔχουν γίνεαι τόσοι ἑπαινοὶ ὅπως στὸν Πῶλ - ‘Ανρὺ Σπάακ, τὸν πρῶτον ὑπουργὸ τῶν ‘Εξωτερικῶν τοῦ Βελγίου καὶ νέο Γενικὸ Γραμματέα τοῦ ‘Οργανισμοῦ Βορειοατλαντικοῦ Συμφώνου.

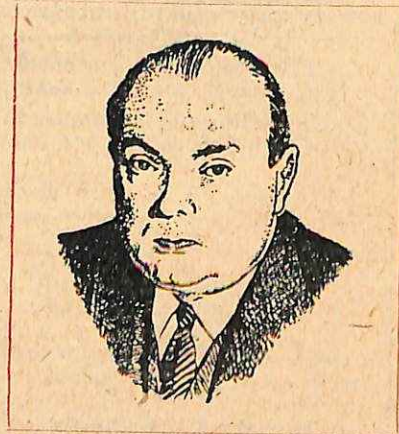
‘Ο 58ετής αὐτὸς Βέλγος ἔχει πολλὰ ὀνόματα. Εἶναι ὁ «δημαγωγὸς μετὰ τὸ φράκο» καὶ ὁ «ἀναρχικὸς τοῦ σαλονιοῦ», ὁ «πρῶτος τζέντλεμαν τῆς Εὐρώπης» ἢ ὁ «δυναμικὸς Σπάακ».

Τὸν ἔχουν συγκρίνει μετὰ τὸν Οὐίνστον Τσῶρτσιλ, καὶ πραγματικὰ τοῦ μοιάζει στὸν χαρακτήρα, στὴν κατασκευὴ, στὴν πολυμέρεια καὶ στὴν εὐφράδεια. ‘Ο Σπάακ ὑπῆρξε πολιτικὸς ὑποκινητὴς, δημοσιογράφος, δικηγόρος, καὶ ἐξέχουσα πολιτικὴ φυσιογνωμία τῆς χώρας του.

‘Ο Σπάακ ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ συγχωνεύῃ ἀποκλίνοντες σκοποὺς καὶ ἀπόψεις διαφόρων χωρῶν σὲ ἓνα ἁρμονικὸ πρόγραμμα. Εἶχε ἀξιόλογη ἐπιτυχία στὶς πολλές συνελεύσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Τὴν ἴδια ἐπιτυχία εἶχε καὶ στὸ διάστημα ποὺ ἦταν Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως τῶν ‘Ηνωμένων Ἐθνῶν, τὸ 1946.

Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ καταλά-

βετε τὴν αἰτία ὅλων αὐτῶν, ὅταν τὸν συναντήσετε. Εἶναι μᾶλλον παχύς, ὥστόσο κινεῖται μετὰ τὴν ἐλαφρότητα καὶ τὴν ταχύτητα χορευτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπό του μετὰ τὸ τετράγωνο σαγόνι δὲν ἔχει

χάσει τὴν ἔκφρασι ποὺ δίνει μία καλοπροαίρετη φύσι καὶ ἓνα εὐστροφὸ πνεῦμα.

Μιλεῖ μετὰ τέτοια εὐκολία, ὥστε κάθε του λόγος εἶναι ἓνα μάθημα εὐγλωττίας.

Παρ’ ὅλο ποὺ μητρικὴ του γλῶσσα εἶναι τὰ φλαμανδικὰ καὶ δὲν ἔχει κατορθώσει νὰ γίνη ποτὲ κύριος τῆς γαλλικῆς γλώσσας, χρησιμοποιοῖ πάντοτε τὰ γαλλικὰ πιστεύοντας ὅτι εἶναι ἡ

lingua franca τῆς διπλωματίας.

Γεννήθηκε στὸ Σάερμπρεεκ, ἓνα προάστιο τῶν Βρυξελλῶν, στὶς 5 Ἰανουαρίου τοῦ 1899, καὶ προέρχεται ἀπὸ οἰκογένεια διανοουμένων. ‘Ο πατέρας του ἦταν ποιητὴς, θεατρικὸς συγγραφεὺς καὶ διευθυντὴς τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου Μονναὶ τῶν Βρυξελλῶν. ‘Η μητέρα του ἦταν κόρη τοῦ Πῶλ Ζανσόν, ἀρχηγοῦ τοῦ Προοδευτικοῦ Φιλελευθερισμοῦ στὸ Βέλγιο, στὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα.

Θεῖος του ἦταν ὁ Πῶλ ‘Εμιλ Ζανσόν, τὸν ὁποῖο διαδέχθηκε ὡς πρωθυπουργὸς στὰ 1938. ‘Η μητέρα του ἦταν ἡ πρώτη γυναίκα ποὺ μπῆκε στὴν Βελγικὴ Βουλὴ, σὲ ἐποχὴ ποὺ οἱ Βελγίδες δὲν εἶχαν ἀκόμη δικαίωμα ψήφου.

Στὴν ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς του σταδιοδρομίας ὁ Σπάακ ἦταν πολὺ ἀριστερός, καὶ σὰν δικηγόρος διακρίθηκε ὑπερασπίζοντας κομμουνιστάς, κατηγορούμενους γιὰ ὑπονόμευσι τῆς ἀσφαλείας τῆς χώρας. ‘Εχει λάβει μέρος σὲ βίαια συλλαλητήρια, καὶ μιὰ φορὰ τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ὠδήγησαν στὸ θεῖο του, τότε ὑπουργὸ τῆς Δικαιοσύνης.

‘Ο Πῶλ ‘Εμιλ Ζανσόν, ἀφοῦ ἤκουσε τὴν περίπτωσι τοῦ νεαροῦ ἀνεψιοῦ του, εἶπε : « Πῶλ - Ανρὺ, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σὲ στείλω φυλακὴ. » ‘Ο Σπάακ ἀποκρίθηκε : « Κάποια μέρα θὰ ἐκδικηθῶ. » ‘Οταν ὁ Σπάακ ἐγίνε πρωθυπουργός, στὰ 1938, ἦταν ὁ νεώτερος πρωθυπουργὸς ποὺ γνώρισε ποτὲ ἡ Εὐρώπη, ἐὰν ἐξαίρεσουμε τὸν Πίττ καὶ τὸν Κερένσκυ.

Στὶς 10 Μαΐου τοῦ 1940, τέσ-

σερες ὥρες μετὰ τὴν εἰσβολὴ τῶν Γερμανῶν στὸ Βέλγιο, ὁ Γερμανὸς πρεσβευτὴς Κάρλ φὸν Μπύλοβ - Σβάντε πῆγε στὸ γραφεῖο τοῦ Σπάακ καί, ἀφοῦ ἔβγαλε ἓνα χαρτί ἀπὸ τὴν τσέπη του, ἐτοιμάσθηκε νὰ μιλήσῃ. ‘Ο Πῶλ - Ανρὺ τὸν σταμάτησε μετὰ τὰ ἐξῆς λόγια, ποὺ ἀπὸ τότε ἔχουν μείνει ἱστορικά : « Πρῶτα ἐγώ, κ. Πρεσβευτά! » ‘Υστερα σηκώθηκε καὶ ἐξαπέλυσε μιὰ ἐπίθεση, στὴν ὁποία κάθε λέξι ἐδειχνε τὴν ἀγανάκτησι καὶ τὴν περιφρόνησί του.

Αὐτὴ ἦταν ἡ δεύτερη φορὰ ποὺ ὁ Σπάακ ἐβλεπε τὴ χώρα του νὰ κυριεύεται ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς. Στὸν Πρῶτο Παγκόσμιον Πόλεμο, σὲ ἡλικία 15 χρόνων, εἶχε συλληφθῇ, ἐνῶ προσπαθοῦσε νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὸ Βέλγιο περνώντας τὰ σύνορα γιὰ νὰ πάῃ στὴν ‘Ολλανδία. ‘Ηλπίζε νὰ συναντήσῃ τὸν βελγικὸ στρατὸ ποὺ πολεμοῦσε τότε στὸν Ὑζέρ. ‘Αντὶ γι’ αὐτὸ, πέρασε δυὸ χρόνια σ’ ἓνα γερμανικὸ στρατόπεδο συγκεντρώσεως.

Στὰ 1940 πέρασε κρυφὰ στὴ Γαλλία, φυλακίσθηκε ἀπὸ τὴν κυβέρνησι τοῦ Βισῦ, διέφυγε μέσῃ τῶν Πυρηναίων στὴν Ἰσπανία μεταμφιεσμένος σὲ φραγκισκανὸ καλόγερο, μιὰ φορὰ μάλιστα κρυμμένος μέσα στὸ φεῦτικο πάτωμα ἐνὸς μπαούλου.

‘Απὸ τὴν Ἰσπανία κατάφερε νὰ φθάσῃ στὴ Βρετανία. Στὸ Λονδίνο ἔγινε ὑπουργὸς τῶν ‘Εξωτερικῶν στὴν ἐξόριστη βελγικὴ κυβέρνησι. ‘Ο γιὸς του Φερντινάν κατάφερε ἐπίσης νὰ ἀποδράσῃ καὶ ἀργότερα ἔγινε

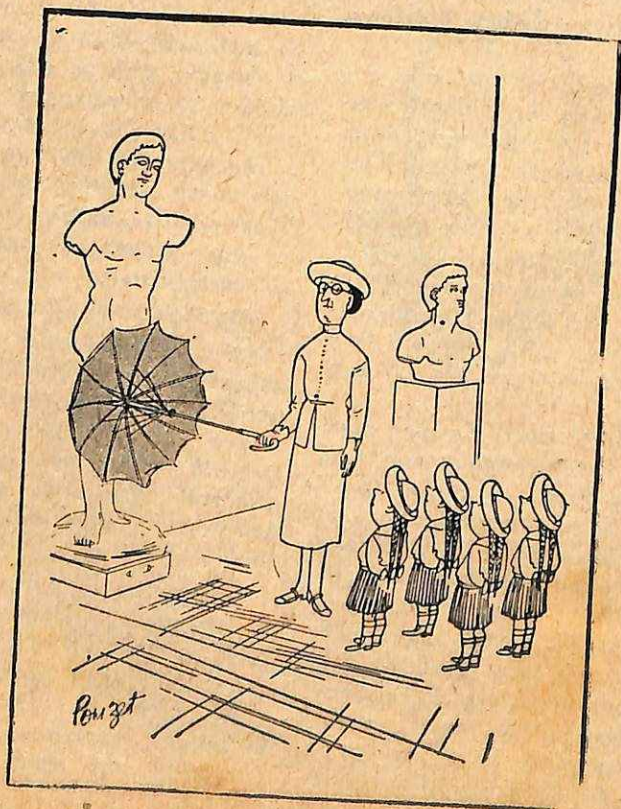
ἀξιωματικός στο βρετανικό ναυτικό.

Ο Πώλ - Άνρὺ Σπάακ ἔχει δυὸ ἀκόμη παιδιὰ — καὶ τὰ δυὸ κορίτσια. Ἡ Μαρί, ἡ μεγαλύτερη, εἶναι 31 ἐτῶν καὶ ἡ Άντουανέτ 28.

Τὸν ἐλάχιστο καιρὸ πού εἶναι ἐλεύθερος προτιμᾷ νὰ τὸν περνᾷ μὲ τὴν χαριτωμένη του γυναικᾶ, τὴν Μαργκερίτ. Ὅπως οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες του, στὸν Σπάακ ἄ-

ρέσει ἡ καλὴ συζήτησι, τὸ καλὸ φαγητὸ καὶ τὸ κέφι, ὅχι ὅμως τὰ νυκτερινὰ κέντρα καὶ οἱ δημόσιες διασκεδάσεις.

Ἐχει ἀφιερωθῇ ἐξ ὁλοκλήρου στὴν ἰδέα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ὀμοσπονδίας καὶ συνεργασίας. Ὡστόσο, παρὰ τὴν ἀδυναμία του στὴν Ἀγγλία, ὁ Σπάακ ἔχει πῆ καὶ τὸ ἐξῆς: «Ἡ Βρετανία εἶναι τμῆμα τῆς Εὐρώπης καὶ πρέπει νὰ παίξῃ τὸ ρόλο της σὰν μέρος αὐτοῦ τοῦ συνόλου.»

ΕΔΩ ΚΙ ΕΚΕΙ

Ο γιατρός είχε ἀπελπιστή. Κάθε τόσο ὁ ἄρρωστος ξαναγύριζε σὲ κακὰ χάλια ἀπὸ τὸ μεθύσι καὶ τοῦ ζητοῦσε νὰ τὸν κάμῃ καλά.

— Γιατρέ μου τί νομίζεις πὼς πρέπει νὰ κάνω; τὸν ρώτησε μιὰ μέρα. Ποτὲ δὲν αἰσθανόμουν τόσο ἄσχημα.

Καὶ ὁ γιατρός, πολὺ σοβαρά: Νὰ βάλῃς καὶ λίγο αἷμα στὸ ἀλκοολικό σου σύστημα!

Up

Ένας μεθυσμένος Ἀμερικάνος σταμάτησε μπρὸς σὲ μιὰ αὐτόματη μηχανή καὶ ἔριξε μέσα ἓνα νόμισμα τῶν 10 σέντς. Μὲ μεγάλη ἐκπληξι εἶδε νὰ βγαίνει ἓνα κομάτι μηλόπιττα. Ρίχνει ἄλλο ἓνα νόμισμα καὶ βλέπει ἄλλο κομάτι νὰ πετάγεται ἀπὸ τὴ μηχανή.

Ἡ δουλειὰ συνεχίστηκε ὥσπου ὁ μεθυσμένος εἶχε μαζέψει κοντὰ μιὰ ντουζίνα μηλόπιττες.

Κάποιος πού παρακολουθοῦσε τὴ σκηνή, εἶπε στὸν μεθυσμένο:

— Δὲν νομίζεις, πὼς εἶναι ὥρα νὰ σταματήσῃς;

Καὶ ὁ μεθυσμένος: Νὰ σταματήσω τώρα πού κερδίζω;

«Humour»

Πατέρας καὶ γιός, ὀρειβάτες καὶ οἱ δυὸ πού εἶχαν ὀργώσει τὰ βουνά, κάθονταν δίπλα στὸ τζάκι καὶ κάπνιζαν τὴν πίπα τους δίχως νὰ βγάζουν λέξι.

Κάποια ὥρα ὁ πατέρας ἀποφάσισε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του καὶ εἶπε: Δὲν πᾶς παιδί μου νὰ δῆς ἂν βρέχῃ ἔξω...

— ὦ, πατέρα εἶπε νυσταγμένα ὁ γιός. Δὲν σφυρίζουμε νάρθη ὁ σκύλος νὰ δοῦμε ἂν εἶναι βρεμένος;

Voo Doo

Καμιὰ ἀπὸ τὴ συντροφιά δὲν ἤθελε νὰ παίξῃ τὴν Ἄλις καὶ ἡ οἰκοδέσποινα ρώτησε τὴν κόρη της γιατί αὐτὴ καὶ οἱ φίλες της ἦταν τόσο ἀγενεῖς ἀπέναντι στὴ μικρή.

— Εἶναι πολὺ μικρή, μαμά, εἶπε ἡ κόρη καὶ διαρκῶς μᾶς τὰ χαλάει.

— Δὲν πειράζει. Λίγη ὑπομονὴ χρειάζεται.

Σὲ λίγο ἡ μητέρα κοίταξε ἀπὸ τὸ παράθυρο στὸν κήπο καὶ εἶδε τὴν Ἄλις καθισμένη μοναχὴ τῆς καὶ τὰ ἄλλα κορίτσια νὰ λείπουν.

— Ἄλις, φώναξε, δὲν σὲ παίζουν τὰ ἄλλα κορίτσια;

— Πὼς μὲ παίζουν, ἀπάντησε ἡ Ἄλις. Εἶμαι ἡ ὑπέρτερος καὶ οἱ κυρίες ἔχουν βγῇ ἔξω!

«Spotlight»

Ο κατηγορούμενος ἦταν φοβερός ἀπατεῶν καὶ μὲ τὴ φλυαρία του προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὸν δικαστὴ πὼς ἦταν ἀθῶος.

Στὸ τέλος, ἀφοῦ εἶπε καὶ εἶπε, προσέθεσε:

— Ὁ Θεὸς εἶναι κριτὴς μου, εἶμαι ἀθῶος.

Καὶ ὁ δικαστής:

— Κριτὴς σου εἶμαι ἐγώ, καὶ εἶσαι ἔνοχος!

Coronet

Ο ΜΑΡΚ ΡΟΜΠΣΟΝ

συμβουλεύει:

ΠΩΣ ΝΑ ΛΕΤΕ

ΨΕΜΑΤΑ

ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΑΣ

Ο σκηνοθέτης του Χόλλυγουντ Μάρκ Ρόμπσον έχει διοργανώσει μερικά μαθήματα για συζύγους, τα όποια μπορεί να φέρουν αληθινή επανάστασι στον θεσμό του γάμου. Τα μαθήματα παρουσιάζονται με τον γενικό τίτλο « Πώς να λέτε ψέματα στη γυναίκα σας » και ο Ρόμπσον τά βασιίζει στη θεωρία πως οι γυναίκες έχουν μάθει από τον κινηματογράφο να αντιδρούν με ώριμο τρόπο σε ένοχους σκηνές. « Αν ένας ένοχος σύζυγος, υποστηρίζει ο Ρόμπσον, μπορέσει να εφαρμόσει την τεχνική ενός « στάρ » στο σπίτι του, μπορεί να προκαλέσει δάκρυα ή χαμόγελα κατά βούλησιν.

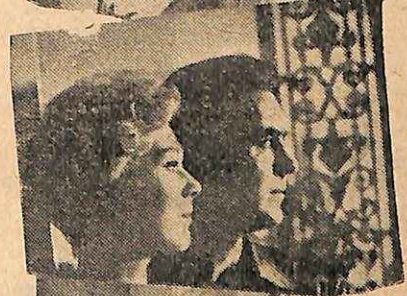
Μήπως η γυναϊκούλα σας έχει υποψίες; Απαντήστε της σαρκαστικά « α λὰ Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ ». Είναι έξω φρενών; Χαρίστε της ένα ντροπαλό βλέμμα

σε ούλ Τζέιμς Στιούαρτ, κλωτσώντας λίγο τὸ χῶμα μετὴν ἄκρη τοῦ ποδιοῦ. Θὰ συγκινηθῇ. Αὐτὰ λέει ὁ Ρόμπσον, σκηνοθέτης τοῦ « Ἐπесαν σκληρὰ » τῆς Κολούμπια. Ἀκούστε μερικές ὁδηγίες γιὰ τίς εἰδικές περιπτώσεις.

1. Ἄν σᾶς πιάσῃ νὰ φλερτάρετε.

Ἡ πεῖρα τοῦ παρελθόντος θὰ πρέπει νὰ προειδοποιήσῃ ἕναν ἄνδρα πὼς τὰ φονικά βλέμματα τοῦ τοῦ ρίχνει ἡ σύζυγος κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πάρτυ σημαίνουν φασαρίες ὅταν ἐπιστρέψουν στὴν οἰκογενειακὴ ἐστία. Ἀμέσως λοιπὸν πρέπει ν' ἀρχίσῃ ἡ προετοιμασία, γιὰτὶ ὁ καλύτερος ἡθοποιὸς τοῦ κόσμου δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐμπνευσι τῆς στιγμῆς. Σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση, λοιπὸν, ὁ σύζυγος πρέπει νὰ πείσῃ τὴ γυναῖκα του, ὅτι

σοβαροί επαγγελματικοί λόγοι τὸν ἔκαναν νὰ ἀπασχοληθῇ μὲ τὴν « ἄλλη ». Καὶ τὸ πιὸ σημαντικό εἶναι νὰ τελειώῃ κανεὶς μὲ μιὰ δῆθεν ἀφηρημένη φιλοφρόνησι, ὅπως θὰ τὴν ἔχανε ὁ Τζώρτζ Γκόμπελ. Α.χ.: « Ὅταν μιῶ μ' ἄλλες γυναῖκες, ἀγάπη μου, τότε καταλαβαίνω πόσο τυχερὸς εἶμαι πού ἔχω μιὰ ἔξυπνη κοπέλλα σὰν καὶ σένα ! »

2. Ἄν δὲν προσέξετε τὸ καινούργιο της φόρεμα.

Ὁ Ρόμπσον ὑποστηρίζει πὼς ἓνας σύζυγος πού δὲν προσέχει τὸ καινούργιο καπέλλο ἢ τὸ καινούργιο φόρεμα τῆς γυναίκας του, πρέπει νὰ δράσῃ ἀστραπιαῖα. Ἀμέσως πρέπει νὰ δημιουργήσῃ μιὰ ἀτμόσφαιρα σοβαρότητος καὶ ἀξιοπρεπείας. Καί, μόλις τὸ δωμάτιο... πῆξῃ ἀπὸ τὸ βάρος, μπορεῖ νὰ πῇ μὲ τὸν γλυκὸ, ἀλλὰ αὐστηρὸ τρόπο τοῦ Ντὴν Μάρτιν : — « Φυσικά πρόσεξα τὸ καινούργιο σου φόρεμα, ἀγάπη μου, ἀλλὰ ξέρεις πόσα ἔξοδα εἴχαμε αὐτὸν τὸ μῆνα καὶ δὲν ἤθελα νὰ τὸ κάνω ζήτημα, γιὰ νὰ μὴν αἰσθανθῇς τύψεις ! » Αὐτὸ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τὴν κάνῃ ράκος ἀπὸ τίς τύψεις.

3. Τὰ πολλὰ ἀστεῖα.

Ὅταν ἓνας σύζυγος πιῇ λιγάκι παραπάνω καὶ γίνῃ θέαμα σ' ἓνα πάρτυ, σημαίνει πὼς στὸ σπίτι του αἰσθάνεται πολὺ σφιγμένα τὰ λουριά. Δὲν εἶναι ὅμως ἡ κατάλληλη ὥρα γιὰ νὰ ζητήσῃ ἔστω καὶ μιὰ σχετικὴ ἐλευθερία καὶ καλύτερα νὰ χρησιμοποίησῃ δραματικὲς μεθόδους. Νὰ περιμένῃ νὰ σβήσουν τὰ φῶτα, γιὰ νὰ εἶναι

ἀκόμη πιὸ σίγουρος πὼς ἡ ἔκφρασί του δὲν θὰ τὸν προδώσῃ καὶ νὰ χρησιμοποίησῃ μιὰ γοητευτικὴ καὶ ἐλαφρὰ βαριεστισμένη φωνή, σὰν τοῦ Τζέημς Μέησον. Π.χ.: — ἴσως ἤμουν λίγο ἀνόητος, χρυσή μου, ἀλλὰ πρόσεξες τὸν κ. Δεῖνα; Καθόταν σὰν τὸν βλάκκα ὅλο τὸ βράδι σὲ μιὰ γωνιά. Σίγουρα θὰ τὸν ἔχη τρομοκρατήσει ἡ γυναίκα του.

4. Ἄν τὴν προσβάλετε ἐμπρὸς σὲ κόσμο.

Αὐτὸ εἶναι ἀμάρτημα πού δὲν συγχωρεῖται ποτέ, ἀλλὰ καμμιὰ φορὰ καὶ οἱ καλύτεροι σύζυγοι τὸ διαπράττουν. Ὅταν λοιπὸν συμβῇ τὸ ἀπευκταῖον, καλὸ εἶναι νὰ δημιουργήσῃ καὶ πάλι ὁ σύζυγος μιὰ κατάλληλη ἀτμόσφαιρα. Ν' ἀνοίξῃ τὸ κολλάρο καὶ τὴ γραβάτα του, νὰ κάνῃ δυὸ - τρεῖς βόλτες στὸ δωμάτιο μὲ ὕφος πονεμένο σὰ νὰ ἦταν αὐτὸς τὸ θῆμα, κι ὕστερα, ξαφνικά, νὰ φωνάξῃ, μαζὶ μὲ τὸς Γκρέγκορ Πέκ : — Μά, χρυσή μου, μὲ παρεξήγησες ἀπολύτως. Πὼς μπορεῖς νὰ πιστεῖς πὼς θάθελα νὰ σὲ πληγώσω !...

Καὶ ὁ Θεὸς βοηθός !

5. Ὅταν βγαίνετε συχναὶ μὲ φίλους.

Γιὰ νὰ κάνετε τὴ γυναῖκα σας νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀνάγκη τῶν νυκτερινῶν σας ἐξόδων μὲ « φίλους », χρειάζεται νὰ χρησιμοποιεῖτε δραστηκὰ μέσα. Πρέπει νὰ τὴν φέρετε στὸ σημεῖο νὰ δακρύσῃ, μιλώντας της γιὰ μιὰ εὐτυχισμένη ἐποχὴ πού ζήσατε κάποτε στὸ παρελθόν. Ὅταν λοιπὸν ἡ γυναικούλα σας ἔχη λυώσει, τῆς ἀνακοινώνετε τὰ νέα μὲ μιὰ φωνή

πού νὰ θυμίζῃ σόλο τοῦ Φράνκ Σινάτρα : — Γλυκειά μου, πόσο βαριέμαι νὰ βγῶ ἀπόψε ἔξω, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ κάνω ἄλλιῶς !

Κάντε τὴν νὰ ντραπῇ νὰ πῇ ὅχι.

6. Ἄν πιῇ τε λίγο παρὰ πᾶνω.

Ἄλλο ἀσυγχώρητο ἀμάρτημα, λέει ὁ Ρόμπσον. Τὸ μόνο πού μπορεῖτε νὰ κάνετε εἶναι νὰ παραδεχθῇτε φανερά τὸ σφάλμα σας. Ἄν αὐτὴ ἡ σκηνὴ παίζεται καλὰ ἀπὸ ἡθοποιοὺ στὸ θέατρο, τὸ ἀκροατήριον ἐνθουσιάζεται. Ἐπίσης μπορεῖτε νὰ δοκιμάσετε καὶ τὴ « σκηνὴ τοῦ παράθουρου ». Κοιτάξετε θλιμμένα τὸ τοπίο καὶ μιᾶτε. Ἔτσι δὲν τὰ χάνετε ἀντιμετωπίζοντας τίς ἀστραπὲς πού βγαίνουν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς συζύγου. Ὁ Τάυρον Πάουερ εἶναι ἓνα καλὸ παράδειγμα πρὸς μίμησιν γιὰ τὴν τεχνικὴ, πού θὰ σᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ « ὑποφέρετε μὲ εἰλικρίνεια ».

7. Ἢ ξανθὴ τρίχα.

Ἢ ξανθὴ τρίχα, τὸ ἄρωμα, τὸ κοκκινάδι στὸ κολλάρο καὶ ἄλλα παρόμοια, ἔχουν χρησιμοποιοθῇ κατὰ κόρον στὸν κινηματογράφο, γιὰ νὰ καταλάβῃ τὸ νοῆμον κοινὸν ὅτι κάτι καινούργιο ἔχει εἰσχωρήσει στὴν καρδιά τοῦ ἥρωα.

— Τὸ μόνο πού συνιστᾷ εἶναι πλήρης ἀντικατάστασις τῆς γκαρνταρόμπας σας, συμβουλεύει ὁ Ρόμπσον.

Ἄν μάλιστα κοιτάξετε τὴ γυναῖκα σας μὲ τὸ χαμένο καὶ λίγο τρομαγμένο ὕφος πού παίρνει ὁ Ρὸκ Χάντσον σὲ τέτοιες στιγμές, ἴσως ἐκείνη γελάσῃ. Πάντως, τὰ μαθήματα τοῦ Ρόμπσον τονίζουν πάντα πόσο ἐπικίνδυνον εἶναι νὰ ἔχη κανεὶς σηματοδεδεμένα ρούχα.

8. Ἄν ξεχάσετε τὴν ἐπέτειο.

Εὐτυχῶς, ἡ σκηνὴ θὰ λάβῃ χώραν, πιθανώτατα, στὴν κρεββατοκάμαρα, ὅπου, ἀφοῦ περίμενε ὅλη τὴν ἡμέρα, ἡ σύζυγος θὰ ὁμολογήσῃ τέλος, ὅτι ξεχάσατε τὴν ἐπέτειο τῶν γάμων σας. Ὁ σύζυγος τότε πρέπει νὰ δημιουργήσῃ μιὰν ἀτμόσφαιρα τρυφερῆς ἀγάπης καὶ μεγάλης κούρασης. Πρέπει νὰ τῆς ζητήσῃ νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀφηρημάδα του, γιατί ἐργάζεται τόσο σκληρὰ τώρα τελευταῖα ! Αὐτὴ ἡ σκηνὴ, ἂν τὴν παίζετε μὲ τὴν ἐρωτικὴ σοβαρότητα τοῦ Στιούαρτ Γκρέηντζερ, θὰ ἀντιστρέψῃ τοὺς ρόλους καὶ ἡ σύζυγος θὰ αἰσθανθῇ τύψεις. Μπορεῖ καὶ νὰ κλάψῃ. Καί, ὅταν μιὰ γυναῖκα κλαίῃ, ὑποστηρίζει ὁ Ρόμπσον, θὰ πῇ πὼς νικήσαμε !

Ἰσιόδοξος εἶναι ὁ σύζυγος πού νομίζει πὼς ἡ γυναῖκα του δὲν θὰ ἀγοράσῃ ἓνα καινούργιο καπέλλο μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ δὲν τῆς παλιάρει.

Quips and Quizzes

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΝΕΡΟ ΤΗΣ ΒΡΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ
ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

Τὸ κρύο νερὸ τῆς βρύσης εἶναι ἓνα θαυμάσιο ἄμεσο θεραπευτικὸ μέσο τῶν ἐλαφρῶν ἐγκυμάτων. Στὸ συμπέρασμα αὐτὸ ἔφθασαν οἱ γιατροὶ τῆς Ἀμερικῆς ποὺ παρατήρησαν ἐνθαρρυντικὰ ἀποτελέσματα σὲ 4 περιπτώσεις τυχαίων ἐγκυμάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἓνα μάλιστα εἶχε προκληθῇ ἀπὸ καυτὸ λίπος. Ὁ πόνος ὑποχωρεῖ ἀμέσως καὶ σχεδὸν ἐντελῶς, οἱ φουσκάλες καὶ τὸ κοκκίνισμα περιορίζονται, ἡ θεραπεία γίνεται γρηγορότερα καὶ οἱ ἰστοὶ ποὺ καταστρέφονται εἶναι λιγώτεροι. Μόλις λοιπὸν κάψετε τὸ χέρι σας βάλτε το ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὴ βρύση καὶ κρατήστε το ἐκεῖ τουλάχιστον 15' λεπτά. Τὸ κρύο νερὸ δὲν εἶναι τόσο ἀποτελεσματικὸ ὅταν τὸ χρησιμοποίησι κανεὶς ἀργότερα ἀπὸ 1

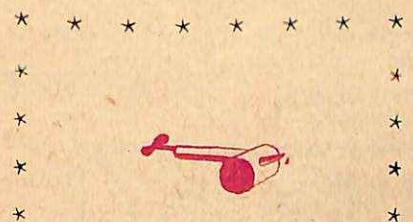
λεπτὸ μετὰ τὸ ἐγκάυμα, ἀλλὰ πάντα ἀνακουφίζει.

ΦΑΡΜΑΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΟΣΟ
ΤΟΥ ΠΑΡΚΙΝΣΟΝ

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν νόσο τοῦ Πάρκινσον περπατοῦν μὲ μικρά, διστακτικὰ βήματα καὶ καμμιὰ φορὰ σταματοῦν χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ συνεχίσουν. Τὰ χέρια τους τρέμουν συνεχῶς, ἡ ὁμιλία τους εἶναι δυσχερὴς καὶ τὸ πρόσωπό τους ἀνέκφραστο. Τὰ συμπτώματα αὐτὰ προκαλοῦνται ἀπὸ τὸ τρεμουλιασμα καὶ τὴν ἀκαμψία τῶν μυῶν. Ἐνα νέο φάρμακο, τὸ Παρσιντόλ, εἶναι ἓνα ἰσχυρὸ ἀλλὰ ἀβλαβὲς μέσο γιὰ τὴν καταπολέμησι τῆς τρεμουλας καὶ τῆς ἀκαμψίας. Τὰ πειράματα ἔγιναν σὲ νοσοκομεῖα τῆς Νέας Ὑόρκης. Τὸ Παρσιν-

τόλ δόθηκε σὲ 147 ἀσθενεῖς ποὺ δὲν εἶχαν δεῖξει καμμιὰ ἀντίδρασι σὲ ἄλλα φάρμακα ἢ ποὺ τὰ συμπτώματά τους προχωροῦσαν ἀνεξέλεγκτα. Οἱ μικρὲς δόσεις δὲν ἔφεραν ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ οἱ μεγάλες ἔδωσαν καλὰ ἀποτελέσματα. Οἱ διαταραχὲς τῆς ἰσορροπίας, τοῦ βάλισματος, τῆς στάσεως καὶ τῆς ὁμιλίας ἐπηρεάστηκαν εὐνοϊκῶς. Μερικοὶ ἀσθενεῖς παρουσίασαν ὡς ἀντίδρασι λίγη ζάλη καὶ κόπωση, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἐξαλείφθηκαν μὲ τὴν συνέχισι τῆς θεραπείας.

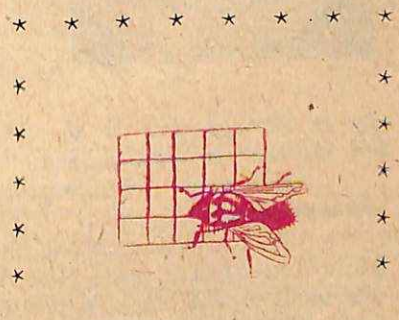

ΕΙΜΑΣΤΕ ΝΤΙ-ΝΤΙ-ΤΟΦΑΓΟΙ!

Ὑστερα ἀπὸ τοὺς ψευασμοὺς τῶν φρούτων καὶ τῶν λαχανικῶν εἰσάγονται στὸν ὀργανισμό τοῦ ἀνθρώπου ἐλάχιστες ποσότητες ἐντομοκτόνου Ντι-Ντι-Τί. Μήπως αὐτὸ ἦταν μιὰ ἀπειλὴ ἐναντίον τῆς δημοσίας υγείας; Δεκατέσσερες θαρραλέοι ἄνθρωποι προσφέρθηκαν νὰ βοηθήσουν στὴ σχετικὴ ἔρευνα.

Κάθε μέρα, ἐπὶ ἓνα χρόνο, οἱ 14 αὐτοὶ ἄνδρες ἔτρωγαν ἐπίτηδες Ντι-Ντι-Τί, καὶ μάλιστα ποσότητα 200 φορές μεγαλύτερη ἀπὸ ἐκείνη ποὺ θὰ μπορούσε νὰ πάρη ὁ μέσος ἄνθρωπος μὲ τὴν τροφή του. Οἱ ἐθελονταὶ Ντι-Ντι-Τοφάγοι δὲν ἔδειξαν ὅλον τὸ χρόνο συμ-

πτώματα δυσάρεστα ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ συσχετισθοῦν μὲ τὴν ἐπίδρασι τοῦ Ντι-Ντι-Τί. Τὸ ἐντομοκτόνο συσσωρεύεται στὸ σῶμα καὶ συγκεντρώνεται στὸ λίπος. Αὐτὸ ὅμως δὲν γίνεται συνεχῶς. Μέσα σὲ ἓνα χρόνον ἐπέρχεται κορεσμὸς καὶ ἀπὸ τὸ σπασμὸς αὐτὸ καὶ ὕστερα ὁ ὀργανισμὸς δὲν συγκρατεῖ τὸ ἐντομοκτόνο ἔστω καὶ ἂν ἐξακολουθῇ νὰ τὸ παίρνῃ.

ΤΕΛΟΣ ΣΤΙΣ ΜΥΙΓΕΣ ΜΕ
ΤΗΝ... ΗΛΕΚΤΡΟΠΛΗΞΙΑ

Στὴν Αὐστράλια ἔχουν ἐφεύρει μιὰ καινούργια μέθοδο γιὰ νὰ καταπολεμοῦν ἓνα εἶδος ἐνοχλητικῆς μυίγας. Τὴν μέθοδο αὐτὴ τὴν ἐφαρμόζει ἡ Ἡλεκτρικὴ Ἑταιρεία τῆς Νοτίου Αὐστράλιας, ποὺ χρησιμοποιοῦ ἓνα δόλωμα μὲ εὐχάριστη μυρωδιά, τοποθετημένο κοντὰ σὲ ἓνα ἡλεκτρισμένο κλουβί. Ὅταν οἱ μυῖγες ὁρμοῦν πρὸς τὴν πηγὴ τῆς ἐλκυστικῆς μυρωδιάς, δέχονται μιὰ ἐκκένωσι ἡλεκτρικοῦ ρεύματος ποὺ τις σκοτώνει. Τὸ δόλωμα αὐτὸ εἶναι τόσο ἰσχυρὸ, ὥστε προσελκύει τις καταστρεκτικές μυῖγες ἀπὸ ἑξὶ μίλια μακριά.

Θάνατος καὶ αὐγὴ

Ἕνα διήγημα

Τῆς

PEARL BUCK

Δὲν ξέρουμε ποῦ νὰ τὸν βάλουμε, γιατρέ, εἶπε ὁ νοσοκόμος. Οἱ θάλαμοι εἶναι γεμάτοι.

— Βάλτε τὸν στὴν ἀπομόνωσι, ἀπάντησέ ὁ γιατρὸς βγάζοντας τὴν ἄσπρη μπλούζα του.

— Κι αὐτὴ εἶναι πλήρης, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ δωμάτιο μὲ τὰ δυὸ κρεβάτια ὅπου εἶναι ὁ γέρος Μὰκ Λέοντ. Μόλις τὸν βάλουμε σὲ θάλαμο δξυγόνου. Μπορεῖ νὰ μὴ βγάλῃ τὴ νύχτα. Ἡ οἰκογένειά του περιμένει εἰδοποίησί μας.

— Τὸ παιδί δὲ θὰ τὸν ἐνοχλήσῃ καὶ δὲ θὰ ξυπνήσῃ τὴ νύχτα... ἂν ξυπνήσῃ διόλου.

Ἦταν περασμένα μεσάνυχτα. Κουρασμένος ὁ χειρῦργος ἔβαλε τὸ παλτό του, τὸ καπέλο του καὶ βγῆκε χτυπώντας πίσω του τὴν πόρτα.

«Ἄν ξυπνήσῃ...» ἐπανελάβε ὁ νοσοκόμος ρίχνοντας ἕνα βλέμμα στὸ «παιδί». Ἦταν πολὺ νέος, μὲ ξανθὰ πλούσια μαλλιά, μὲ στενὸ πρόσωπο, ἀδύνατο σῶμα, πετσὶ καὶ κόκκαλο. Κάτω ἀπὸ τοὺς λευκοὺς ἐπιδέσμους τὸ νεανικὸ πρόσωπο ἦταν γλωμώ. Κανένας δὲν ἤξερε ποῖος ἦταν, οὔτε ἀπὸ ποῦ ἐρχόταν. Πόσων χρονῶν νὰ ἦταν; 17, 18; Ἴσως καὶ 16. Τὸν εἶχαν φέρει στὸ νοσοκομεῖο αἰμόφυρτο, μὲ χαμένες τὶς αἰσθήσεις.

— Νὰ τὸν μεταφέρετε στὸ 23, εἶπε ὁ μὲς Μάρτιν στοὺς νοσοκόμους καὶ ἀκολούθησε ὁ ἴδιος τὸ φορεῖο.

Τὸ νοσοκομεῖο ἦταν σιωπηλό. Ἀκόμῃ καὶ τὰ μωρὰ δὲν ἀκούγονταν. Λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν αὐγὴ θὰ ἄρχιζαν πάλι ν' ἀκούγονται τὰ κουδούνια, οἱ ἄρρωστοι νὰ ἀναστενάζουν καὶ τὰ παιδιά νὰ κλαῖνε. Στὸ δωμάτιο 23 δὲν ἀκουγόταν τίποτα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἦχο τοῦ δξυγόνου. Μιὰ μικρὴ λάμπα φώτιζε λίγο τὸν κύριο Μὰκ Λέοντ ποὺ κειτόταν ἀκίνητος.

Οἱ νοσοκόμοι ἀνασῆκωσαν τὸν πληγωμένο καὶ τὸν ξάπλωσαν στὸ κρεβάτι προσεκτικὰ καὶ ἐπιδέξια.

— Προσέξτε τὸ κεφάλι, εἶπε ὁ μὲς Μάρτιν.

— Τὸ ξέρουμε, ἀποκρίθηκε ὁ πιδὴ ἡλικιωμένος. Τὸν εἶδαμε ποὺ τὸν φέρνανε.

— Μᾶς χρειάζεστε ἄλλο; ρώτησε ὁ δεύτερος.

— Ὁχι, εὐχαριστῶ.

Πλησίασε στὸ κρεβάτι καὶ τράβηξε τὰ σκεπάσματα πάνω στὸ ἄψυχο σῶμα. Τὸ παιδί ἀνέπνεε μὲ δυσκολία. Ὁ σφυγμὸς του ἦταν ἀδύνατος καὶ ἀντικανονικός. Δὲν ἦταν παράξενο. Οὔτε χρειάζοταν νὰ τοῦ δώσουν ἄλλο καταπραῦντικό, εἶχε πῇ ὁ γιατρὸς, ἀφοῦ τοῦ ἔκανε τὴν τελευταία ἔνεσι. Νὰ τὸν ἀφήσουν λίγο ἥσυχο καὶ νὰ περιμένουν.

Τὸ κουδούνι τοῦ τηλεφώνου ἀκούστηκε στὸν ἄδειο διάδρομο καὶ ὁ μὲς Μάρτιν πῆγε νὰ ἀπαντήσῃ. Μιὰ μόνο νοσοκόμος σὲ κάθε ὄροφο δὲν ἦταν ἀρκετὴ γιὰ τὴ νύχτα, μὰ τί νὰ γίνῃ;

— Ἐμπρός!

— Ἐσεῖς εἰστε, μὲς Μάρτιν;

Ἡ νοσοκόμος ἀναγνώρισε ἀμέσως τὴν συγκρατημένη φωνὴ τῆς κυρίας Μὰκ Λέοντ.

— Δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ, κανένας μας δὲν κοιμάται ἐδῶ. Θὰ εἶχατε τὴν καλωσύνη νὰ δῆτε...

— Βεβαίως, περιμένετε.

Ἡ μὲς Μάρτιν γύρισε στὸ δωμάτιο 23. Ὁ ἡλικιωμένος κύριος Μὰκ Λέοντ ἀνέπνεε ἄραγε ἀκόμῃ; Κοίταξε τὸν φευγαλέο σφυγμὸ του καὶ ἀναπῆδησε. Δὲν εἶχανε καιρὸ γιὰ χάσιμο. Γύρισε τρέχοντας στὸ τηλέφωνο.

— Κυρία Μὰκ Λέοντ, ἐλάτε ὅσο μπορεῖτε πιδὴ γρήγορα...

Ἵστερα τηλεφώνησε στὸν γιατρὸ τῆς ὑπηρεσίας:

— Γιατρέ, εἰδοποίησα τὴν οἰκογένειά τοῦ 23, νομίζω πῶς εἶναι τὸ τέλος.

— Καλὰ, ἐρχομαί. Ἐτοιμάστε τὴν ἔνεσι.

Σ' ἕνα μικρὸ δίσκο ὁ νοσοκόμος ἐτοίμασε τὴ σύριγγα, τὸ οἰνόπνευμα, τὶς βελόνες ἐπάνω σὲ μιὰ γάζα. Ἡ ἔνεσι δὲν θὰ βοηθοῦσε σὲ τίποτα, ἀλλὰ θὰ ἔφερνε τὸν ἄρρωστο στὶς αἰσθήσεις του γιὰ λίγα λεπτά, ἀκριβῶς ὅσο χρειάζοταν γιὰ νὰ ἀποχαιρετήσῃ τοὺς δικούς του.

Οὔτε ὁ γέρος, οὔτε ὁ νεαρὸς δὲν εἶχαν κουνήσει. Ὡστόσο ὁ δεύτερος ἀνέπνεε καλύτερα, πιδὴ κανονικά. Ἡ μὲς Μάρτιν γύρισε ἐλαφρὰ τὸν διακόπτη τοῦ δξυγόνου γιὰ νὰ αὐξήσῃ τὴν ἀπόδοσι. Ἀναψέφρὰ τὸν διακόπτη τοῦ δξυγόνου καὶ ἔφερε δυὸ καρέκλες κοντὰ στὸ κρεβάτι. Ἀμέσως σχεδὸν ἦρθε ὁ νέος ἐσωτερικὸς γιατρὸς μὲ τὸ ὀλοστρογγυλὸ πρόσωπο.

— Βγάλτε τὸν κώδωνα τοῦ δξυγόνου, παρακαλῶ, εἶπε.

Ἡ νοσοκόμος ὑπάκουσε.

— Τὸ τέλος πλησιάζει, εἶπε ὁ γιατρὸς, ἀφοῦ ἐξέτασε τὸν ἐτοιμοθάνατο. Μόλις ἔρθουν οἱ δικοὶ του θὰ τοῦ κάνω τὴν ἔνεσι. Αὐτὴ

θά του παρατείνει τη ζωή μισή ώρα, μιὰ ώρα τὸ πολὺ. Ποιὸς εἶναι ὁ ἄλλος;

— Αὐτοκινήτιστιχὸ δυστύχημα, ἀπάντησε λακωνικὰ ἡ μὲς Μάρτιν.

— Πάλι ! Ἐχουμε ἓνα σωρὸ τέτοια. . .

Λόγια ἀδιάφορα, συνηθισμένα μπροστὰ στὸ θάνατο.

— Μπορῶ νὰ μπῶ ; ρώτησε ἡ φωνὴ τῆς κυρίας Μὰκ Λέοντ πίσω ἀπὸ τὴν μισάνοιχτη πόρτα.

— Περάστε, κυρία μου, σᾶς περιμέναμε. Θὰ κάνω μιὰ ἔνεσι στὸν ἄντρα σας, ποὺ θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ σᾶς ἀναγνωρίσῃ, νὰ σᾶς μιλήσῃ.

— Εὐχαριστῶ, γιατὴ μου. Εἴμαστε ἐδῶ καὶ οἱ τέσσερες. . . μήπως μποροῦμε. . .

— Μὰ βέβαια, περάστε, δὲν θὰ τοῦ κάνῃ κακὸ.

Μπῆκαν μέσα, ὁ γυιὸς, ἓνας ψηλὸς νέος μὲ τὸ πρόσωπο γεμάτο ἀγωνία, ἡ γυναίκα του, μιὰ μικροκαμωμένη ξανθὴ ποὺ ἐκλαιγε, καὶ τέλος ἡ κόρη τοῦ Μὰκ Λέοντ, νέα, ὁμορφὴ, μελαχροινὴ μὲ γαλανὰ μάτια σὰν τοῦ πατέρα της. Ἡ μὲς Μάρτιν τοὺς ἤξερε ὅλους : τὴν ἡλικιωμένη μητέρα, τὸν Τζῶρτζ, τὴ Ρούθ, τὴ Μαίρη, μιὰ οἰκογένεια ἐνωμένη, ἀγαπημένη· αὐτὸ ἦταν ὁλοφάνερο. Κάθε μέρα μετὰ τὴν ἐγχείρησι — ποὺ ἐπέτυχε μόνο γιὰ νὰ παρατείνει τρεῖς μῆνες τὴν ζωὴ τοῦ πατέρα — κάθε μέρα ἔρχονταν ὅλοι σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο.

— Ποιὸς εἶναι ὁ νεαρός ; ρώτησε ὁ Τζῶρτζ δείχνοντας τὸ ἄλλο κρεβάτι.

— Σοβαρὰ τραυματισμένος. Μὴν τὸν προσέχετε. Εἶναι σὲ λήθαργο. Δὲν εἶχαμε ποὺ ἄλλοῦ νὰ τὸν βάλομε.

* *

Ὁ γιατὸς βύθισε τὴ βελόνα στὸ ἀδύνατο μπράτσο τοῦ γέρου καὶ γύρισε λυπημένος πρὸς τὴν κυρία Μὰκ Λέοντ :

— Ἐχετε μπροστὰ σας μισὴ ώρα περίπου. Θὰ εἶμαι ἀπ' ἔξω ἂν μὲ χρειαστῇτε.

Μόλις βγῆκε ὁ γιατὸς μὲ τὴν νοσοκόμο, ὁ Τζῶρτζ καὶ ἡ Ρούθ κάθησαν κοντὰ στὸ κρεβάτι, ἡ Μαίρη γονάτισε καὶ ἡ μητέρα της στάθηκε δίπλα.

— Εἴμαστε ὅλοι ἐδῶ, Χάλ, εἶπε ἡ κυρία Μὰκ Λέοντ μὲ τὴν καθαρὴ φωνή της. Ὁ Τζῶρτζ καὶ ἡ Ρούθ ἤρθαν νὰ φᾶνε μαζί μας ἀπόψε. Τοὺς ἐφτιαξα λίγο ἀρνὶ ἐντράδα, ὅπως σοῦ ἀρέσει, μὲ τὰ πρῶτα καρότα τοῦ κήπου μας.

— Καὶ ἡ Ρούθ, μπαμπά, εἶναι, ξέρεις, πολὺ καλὴ μαγείρισσα, εἶπε περήφανος ὁ Τζῶρτζ.

— Καλύτερη ἀπὸ ὅ,τι ἔχουν ἐγὼ στὴν ἡλικία της. Θυμᾶσαι τί χάλια εἶχε τὸ πρῶτο γλύκισμα μὲ κεράσια ποὺ σοῦ ἐφτιαξα;

Ἀπὸ πάνω ἦταν ὠμὸ καὶ ἀπὸ κάτω καμένο. Ἐγὼ ἤμουν ἔτοιμη νὰ κλάψω, ἐσὺ γελοῦσες. . .

— Τὰ κεράσια θὰ εἶναι ὠριμα σὲ λίγο καιρό, μπαμπά, εἶπε ἡ Μαίρη. Θὰ ἔχουμε περισσότερα ἀπὸ πέρσι. Ὁ Τζῶρτζ θὰ σὲ βοηθήσῃ νὰ ἀπλώσῃς τὸ μεγάλο δίχτυ πάνω στὸ δέντρο, γιὰ τὰ σπουργίτια γυρίζουν ἤδη ἐκεῖ γύρω του. Γλύκισμα μὲ κεράσια καὶ ἐκδρομές, συνέχισε μὲ χαμηλὴ φωνή ἡ κοπέλα, γιὰ μένα αὐτὸ σημαίνει πὼς ἦρθε τὸ καλοκαίρι.

— Κ' ἐγὼ ἀγαπῶ τὶς ἐκδρομές, τὴν διέκοψε ἡ μητέρα, καὶ ἔχω τοὺς λόγους μου. Σὲ μιὰ ἐκδρομὴ ἀρραβωνιαστήκαμε ὁ πατέρας σας καὶ γώ.

Πέρα, στὸ ἄλλο κρεβάτι, δυὸ βλέφαρα τρεμόπαιζαν, μὰ κανέναν δὲν τὸ πρόσεξε. Ἴσως οὔτε καὶ ὁ ἴδιος ὁ νεαρός. Μακρυνά, πολὺ μακρυνά, μέσα ἀπὸ τὰ νέφη τοῦ μυαλοῦ του ἐφθάναν στ' αὐτιά του ὁμιλίες.

— Διασκεδάζαμε τόσο πολὺ μὲ τὴ μαμὰ καὶ μὲ σένα, ὅταν ἤμασταν μικροί, ἔλεγε ἡ Μαίρη μὲ πνιγμένη φωνή.

— Σὸς ! Κάτι θέλει νὰ πῇ, τοὺς διέκοψε ἡ μητέρα.

* *

Ὁλοι ἐσκυψαν κοντὰ του. Τὸ φῶς τῆς λάμπας ἔρριχνε στὸν τοῖχο τὶς σκιές τους. Τὸ πρόσωπο τοῦ γέρου τρεμούλιασε, τὰ χεῖλη του κινήθηκαν, ἀνοιξε τὰ μάτια καὶ κοίταξε τοὺς δικούς του ἕναν - ἕναν μὲ τὴ σειρά.

— Μάρθα. . ., εἶπε.

— Ἐδῶ, εἶμαι, Χάλ, καὶ τὰ παιδιά. Ἦρθαν νὰ σοῦ ποῦν μιὰ καλησπέρα.

— Τὰ δυὸ μικρά μου σοῦ στέλνουν πολλὰ φιλιά, εἶπε ἡ Ρούθ βιαστικά. Τὰ ἔβαλα νὰ κοιμηθοῦν καὶ ἡ Λοὺ Μπαϊνερ, ξέρεις, ἡ καλὴ γειτονοπούλα μας, ἔμεινε μαζί τους. Ὁ Τζὶμ θέλει πολὺ νὰ δῇς τὸ καινούργιο ποδηλατάκι ποὺ τοῦ χάρισες γιὰ τὰ γενέθλιά του. Ἐστὶ μοῦ εἶπε νὰ σοῦ πῶ.

— Ὁ κατεργαράκος, ἀπὸ τώρα σκέπτεται τὰ Χριστοῦγεννα, εἶπε ὁ Τζῶρτζ. Μὲ ρώτησε χθὲς ἂν θὰ τοῦ χάρισης κουδούνι γιὰ τὸ ποδήλατό του.

— Τρελλαίνομαι γιὰ τὰ Χριστοῦγεννα, συνέχισε ἡ Μαίρη σὰ νὰ ρέμβαζε. Τὰ θυμᾶμαι ὅλα, μπαμπά. Θυμᾶμαι τὶς κάλτσες ποὺ κρεμοῦσαμε ὅλοι μας στὸ τζάκι γιὰ τὰ δῶρα. . .

Τὰ μάτια τοῦ νεαροῦ τραυματισμένου μισάνοιξαν. Προσπάθησε νὰ γυρίσῃ τὸ κεφάλι του πρὸς τὸ μέρος τῆς γλυκειᾶς φωνῆς ποὺ τραγουδοῦσε. Εἶδε ἓνα ἄλλο κρεβάτι, ἓνα γέρο ξαπλωμένο καὶ γύρω του ἀνθρώπους.

— Καλὰ. . . Καλὰ μου παιδιά. . . εἶπε ὁ κ. Μὰκ Λέοντ μὲ φωνὴ ποὺ μόλις ἀκουγόταν.

— Πῶς ξέρατε πάντα καὶ οἱ δύο σας τί δῶρα θέλαμε; εἶπε ἡ

Μαίρη με τρυφερή φωνή. Θυμάμαι το κρεβατάκι της κούκλας μου, όταν ήμουν έξι ετών. Και το δαχτυλίδι που κρεμόταν στο δέντρο στα δεκαπέντε μου χρόνια. Το πρώτο μου δαχτυλίδι ! Πώς ξέρατε πώς ήθελα σμαράγδι ;

— "Όταν πλησιάζουν τα Χριστούγεννα, το αυτί του μπαμπά τ' ακούει όλα, μουρμούρισε ή μητέρα.

— "Ο νεαρός κουνήθηκε για να δῇ καλύτερα. Του έκανε τόσο κακό να τ' ακούη αυτά... Πού πήγαινε όταν τον χτύπησε το καμiónι ; Πουθενά. Τά είχε βαρεθῇ όλα, αυτό ήταν. Δεν έφευγε από πουθενά και δεν πήγαινε πουθενά, περπατούσε ίσια μπροστά, στους δρόμους, γιατί κανέναν δεν ενδιαφερόταν τί έκανε, ούτε πού πήγαινε, ούτε τί θα γινόταν.

Νιάστηκε ποτέ κανέναν γι' αυτόν ; Δε θυμόταν. Χριστούγεννα ; Κι αυτά δεν τα θυμόταν.

— Χάλ, έλεγε ή κ. Μάκ Λέοντ στο αυτί του άντρός της. Τὴν ἄλλη Κυριακή εἶναι Πάσχα. Οἱ τριανταφυλλιές μας έχουν ἔξω μπουμπουκία και οἱ καινούργιες πρασινάδες φυτρώσανε. Πέρσι είχαμε μόνο τρία τριαντάφυλλα.

— "Ο γέρος Μάκ Λέοντ κούνησε τὰ χείλια του.

— Πέντε... εἶπε καθαρά.

— Για δῆτε, παιδιά ! "Έχει μνήμη καλύτερη από τὴ δική μου ! Πέντε, έχει δίκιο !

— "Ο νεαρός άκουγε έντατικά. Πάσχα : τὴν ἤξερε τὴ λέξι. "Έκείνη τὴ μέρα οἱ ἄνθρωποι βάζουν καινούργια ρούχα και πᾶνε στὴν ἐκκλησία. Για ποιδ λόγο ;

Τὸ πρόσωπο τοῦ Μάκ Λέοντ ἄλλαξε ξαφνικά. "Ο γυιὸς ἄνοιξε βιαστικά τὴν πόρτα και φώναξε τὸ γιατρό. Μπήκε σιγά, ἔσκυψε πάνω στὸν ἄρρωστο, κοίταξε τὸ σφυγμό του, ἔβαλε τὸ αυτί στο στήθος του και εἶπε :

— Λίγα λεπτά ἀκόμη...

— "Η κυρία Μάκ Λέοντ ἔγινε ἄσπρη, μὰ με τὴν ἴδια καθαρή φωνή εἶπε :

— Πηγαίνετε στο σπίτι, παιδιά, πρέπει να κοιμηθῆτε. "Εγὼ θὰ μείνω με τὸν μπαμπά σας.

— Αὔριο τὸ πρωτὶ θὰ σὲ δοῦμε, μπαμπά, μουρμούρισε ή Μαίρη τρυφερά. Θὰ εἶναι ἓνα ὁμορφο πρωινό, θὰ δῆς...

Τὰ μάτια τοῦ ἐτοιμοθάνατου ἄνοιξαν, τὴν κοίταξαν μιὰ στιγμή, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ μιλήσῃ. "Ο Τζώρτζ, ή Ρούθ, ή Μαίρη ἔφυγαν και ὁ γιατρός τοὺς ἀκολούθησε διστακτικός.

— "Από τὸ κρεβάτι του ὁ νεαρός κοίταξε τοὺς δυὸ γέρους. Τί θὰ γίνῃ τώρα ; ἀναισθητόταν. "Ηθελε νὰ κλάψῃ, ὅχι γι' αὐτοὺς, μὰ γιὰ τὸν ἑαυτό του, γιατί δὲν εἶχε ποτὲ πατέρα, γιατί ή μάνα του

εἶχε πεθάνει όταν ἦταν μικρός, γιατί δὲν εἶχε οἰκογένεια, τίποτα, κανέναν...

Τώρα ή γριά κυρία μιλοῦσε στὸν ἄντρα της :

— Χάλ, ἐμεῖς οἱ δυὸ ἔχουμε τόσες πολλὲς περισσότερες ἀναμνήσεις ἀπὸ τὰ παιδιά. "Ησουν καλὸς σύζυγος. "Ο καλύτερος ἄντρας — και ἐγὼ τόσο εὐτυχισμένη.

Σταμάτησε για νὰ ἐπιβληθῇ στὴ φωνή της και συνέχισε :

— Ποτὲ δὲν περνῶ ἀπὸ τὸ δασάκι ὅπου μοῦ ζήτησες νὰ παντρευτοῦμε τὴ μέρα τῆς ἐκδρομῆς, χωρὶς νὰ δῶ και τοὺς δυὸ μας ἐκεῖ με τὸ χέρι μου μέσα στο δικό σου — θυμᾶσαι ;

Τὸ χέρι τοῦ ἄρρώστου κινήθηκε ζητώντας πάλι τὸ ἴδιο χέρι. "Η γυναίκα του τὸ πῆρε, τὸ ἔσφιξε στα δυὸ της χέρια.

— "Εδῶ εἶμαι, καλέ μου...

— "Η φωνή της ράγισε και δάγκωσε τὰ χείλια της. Θεέ μου, βοήθησέ με, σκέφθηκε.

Κάτι σὰν χαμόγελο μισάνοιξε τὰ γέρινα χέιλη.

— Μάρθα... οἱ δυὸ... μας... ὁμορφὴ ζωή...

— "Όστερα ἤρθε ή σιωπή. Τὸ χέρι χαλάρωσε ἀνάμεσα στα δυὸ χέρια ἐκείνης, τὰ ματόκλαδα κλείσανε για νὰ μὴν ξανανοῖξουν.

Τὸ παιδί ἔκλαιγε. Ποτὲ δὲν εἶχε κλάψῃ ἀπὸ τὴ μέρα πὺ ἔνας « μεγάλος » στο "Ορφανοτροφεῖο τὸν εἶχε χτυπήσει στο κεφάλι. Δὲν τὸν ἔνιαζε πὺ χτύπησε, ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ τὸν χτυπήσῃ αὐτός. "Οχι αὐτός, πὺ τὸν θεωροῦσε λίγο σὰν ἀδελφό του, σὰν τὸν μεγάλο ἀδελφὸ πὺ δὲν εἶχε ποτέ.

— "Η κ. Μάκ Λέοντ ἄφησε τώρα τὰ δάκρυα νὰ κυλοῦν στα μάγουλά της. Σὲ λίγο ἔβαλε τὸ χέρι τοῦ νεκροῦ πάνω στο σεντόνι, ἄνοιξε τὴν τσάντα της, πῆρε ἓνα μικρὸ βιβλίο δεμένο με δέρμα και ἄρχισε νὰ διαβάζῃ δυνατά, χωρὶς νὰ σκουπίσῃ τὰ δάκρυά της πὺ τρέχανε : « "Όταν βαδίσω ἀνάμεσα στις σκιὲς τοῦ θανάτου, Κύριε, δὲν θὰ φοβηθῶ, γιατί εἶσαι μαζί μου. Δέξου, Κύριε, τὸν δούλο σου στὸν τόπο σωτηρίας πὺ ἐλπίζει νὰ βρῇ ἀπὸ τὴν καλωσύνη σου. »

Τὸ παιδί ἀναγνώρισε τὰ λόγια. Τὰ εἶχε ἀκούσει νὰ τὰ διαβάζουν στὴ Βίβλο τὴν Κυριακή, ἐκεῖ στο "Ορφανοτροφεῖο. Λέξεις, λέξεις κοντά-κοντά και στο τέλος δὲν καταλάβαινε κανεὶς τίποτα. Και νὰ πὺ ἔαφνικά τὰ καταλάβαινε. Θέλαγε νὰ ποῦνε πὺς ὁ γέρος κύριος δὲν ἔπρεπε νὰ φοβᾶται ἀκόμη και στο θάνατο. « "Όταν βαδίσω ἀνάμεσα στις σκιὲς τοῦ θανάτου, Κύριε, δὲν θὰ φοβηθῶ, γιατί εἶσαι μαζί μου. » Μὴ φοβᾶσαι, ἔλεγε ή γονατισμένη κυρία, εἶμαι μαζί σου. Μ' ἔχεις γιὰ πάντα μαζί σου, ἔχεις τὰ παιδιά. Κανέναν δὲν θὰ σ' ἀφήσῃ. Δὲν θὰσαι ποτὲ μόνος.

Τέλος ή κυρία σηκώθηκε, ἔσκυψε και φίλησε τὸν ἄντρα της. « "Αντίο, ἀγαπημένε μου, ὥσπου νὰ συναντηθοῦμε πάλι. »

— "Ενα χτύπημα στὴν πόρτα και μπῆκε ὁ γιατρός.

— Πηγαίνω στο σπίτι, είπε η κυρία Μάκ Λέοντ σιγά.
— Καταλαβαίνω ότι όλα τελείωσαν, κυρία μου... είστε πολύ θαρραλέα.

— Δεν είμαι θαρραλέα και τίποτα δεν τελείωσε. 'Η ζωή που ζήσαμε μαζί θα συνεχιστεί στην αιωνιότητα.

— Ναι... είπε αψηρημένα ο γιατρός.

Ο μικρός στο κρεβάτι του ήταν ήσυχος, με τα μάτια στο ταβάνι. Το κεφάλι του του πονούσε, αλλά ο πόνος ήταν ύποφερτος και δεν ήθελε πια να κλαίει. 'Ηξερε τώρα αυτό που δεν του είχε μάθει ποτέ, ήξερε γιατί είχε γίνει η ζωή. 'Απλούστατα, για ν' αγαπά κανείς τόσο πολύ κάποιον, ώστε να θέλη να μείνη για πάντα μαζί του, να φτιάξη παιδιά, οικογένεια. Δεν τον πείραζε τώρα που δεν είχε κανέναν ν' αγαπά ή να τον αγαπά. Θα έφτιαχνε τη δικιά του οικογένεια σαν και αυτή των γέρων.

— Για πές μου, μικρέ, πόση ώρα είσαι ξύπνιος; τον ρώτησε ο γιατρός σκυμμένος επάνω του.

— Όχι πολύ, κύριε, είκοσι λεπτά, ίσως μισή ώρα, απάντησε μ' ένα χαμόγελο.

— Θα έπρεπε να είχες φωνάξει κάποιον... Είναι θλιβερό που ήσουν μπροστά... σε όλ' αυτά...

Χτύπησε το κουδούνι και ήρθε η μίς Μάρτιν.

— Φέρτε άμέσως ένα παραβάν, της είπε.

'Εβαλαν το παραβάν και ήρθαν κάτι άνθρωποι. Το παιδί ήξερε τι γινόταν, μα τί σημασία είχε; 'Η μοναχική καρδιά του ήταν γεμάτη γαλήνη. 'Ηξερε γιατί είχε έρθει στον κόσμο. 'Ηξερε πώς δεν ήθελε να πεθάνη, πώς δεν θα πέθαινε. Και κοιμήθηκε γεμάτος έμπιστοσύνη.

* *

Όταν ξύπνησε, το δωμάτιο ήταν συγυρισμένο, αερισμένο και το άντικρυνό κρεβάτι είχε καθαρά σεντόνια.

— Θέλεις λίγο καφέ; είπε η νοσοκόμα.

— Δεν θα μπορούσα να φάω κάτι; Πεινώ, ξέρετε.

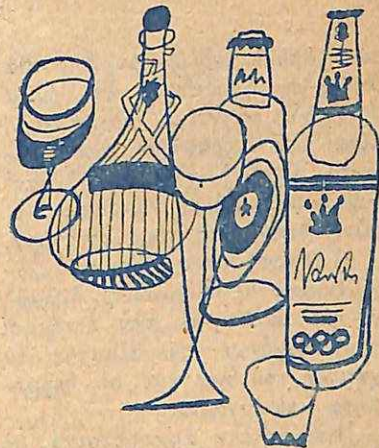
— Βεβαίως, είπε εκείνη γελώντας.

Έμεινε για λίγο μόνος. Μόνος; Ναι, μα όχι όπως πρώτα, γιατί τώρα ήξερε τι να κάνει για να μη βρεθεί ποτέ πια μόνος. Πρώτα να βρή δουλειά, άμέσως. Κι ύστερα να παντρευτεί. 'Η γριά κυρία θα ήταν πολύ καλή στα νιάτα της. Θα υπήρχαν λοιπόν καλές κοπέλες. Θα εύρισκε και αυτός μία. Και ο γέρος θα ήσαν συμπαθητικός στα νιάτα του: ψηλός και ξανθός, λίγο αδέξιος ίσως, σαν κι αυτόν, όταν θα ζητούσε τη Μάρθα να τον παντρευτεί, εκεί στο δασάκι...

Ο θάνατος; Μπά, δεν είναι τίποτα! Τον είδε να πεονά. Τώρα έπρεπε να ζήσει και ήξερε επί τέλους για ποιό λόγο άξιζε τον κόπο ή ζωή.

Άληθεις και αποτελέσματα
του αλκοόλ.

ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ Όταν πίνωμε

ΤΟΥ HERBERT YAHRAES

Προς χάριν της έπιστήμης, ένας καθηγητής του Πανεπιστημίου Γέηλ είχε την ιδέα, πριν από λίγα χρόνια, να προσφέρει ποτά στο εργαστήριό του σε μερικούς καλεσμένους. Είχε φροντίσει να τους χωρίσει σε δυο ομάδες. Στην πρώτη ανήκαν χρόνιοι αλκοολικοί: κανείς τους δεν εϋθύμησε, έπιναν το ένα ποτήρι επάνω στο άλλο χωρίς αξιόλογες αντιδράσεις, έως ότου ξαπλώθηκαν κάτω σκνίπα στο μεθύσι. 'Η δεύτερη ομάδα αντιθέτως άπετελείτο από συναδέλφους του καθηγητάς, που συνήθως έπιναν λίγο. Όλοι, ύστερα από λίγα ποτηράκια, λίγα άστεία και μερικά χτυπήματα στην πλάτη, ήρθαν στο κέφι.

Όστόσο, παρά τον τόσο διαφορετικό αυτό τρόπο αντιδράσεως, όλοι είχαν πιη την ίδια ποσότητα αλκοόλ και όλων το αίμα περιείχε την ίδια περίπου αναλογία αλκοόλ, και οι μετρήσεις της ταχύτητος των κινητικών αντιδράσεων έδιναν παντού τα ίδια αποτελέσματα.

Βεβαίως όλοι δεν είχαν την ίδια συμπεριφορά, παρατηρεί ο καθηγητής. Τα άτομα μεσαίου αναστήματος δεν έχουν διαφορά στην άντοχή του οργανισμού τους στο αλκοόλ.

Ο έπιστήμων αυτός είναι ο δρ Λέον Γκρήνμπεργκ, ένας φυσιολόγος, που εργάζεται από δεκαπέντε χρόνια στο Κέντρο Έρευνών για το αλκοόλ, στο Γέηλ.

Τί λοιπόν συμβαίνει κατά τη γνώμη του όταν πίνωμε;

Άς υποθέσουμε ότι πίνει κανείς με μια ρουφηξιά ένα ποτήρι κονιάκ των 50 βαθμών: το γαστρικό υγρό κάνει άμέσως μία διάλυσι και το κατεβάζει στους 5 βαθμούς. Εάν έχετε φάει, ή παρουσία τροφών στον πεπτικό σωλήνα επιβραδύνει την άφομοίωσι: εάν αντιθέτως είστε νηστικός, το τρίτον περίπου του αλκοόλ που πίνετε πηγαίνει κατ'εϋθείαν στο αίμα μέσω του δικτύου των μικροσκοπικών τριχοειδών άγγείων του γαστρεντερικού τοιχώματος. Το υπόλοιπο θα πε-

ράση στο λεπτό έντερο, όπου θα απορροφηθῇ ἀμέσως ἀπὸ ἄλλα τριχοειδῆ ἀγγεία. Τὸ ἀλκοὸλ εἶναι ἡ μόνη τροφή πού ἀφομοιώνεται μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, κατ' εὐθεΐαν καὶ χωρὶς χώνευσι : γι' αὐτὸ ἐπενεργεῖ τόσο γρήγορα.

Πηγαίνει στὸ συκώτι, πού ἀρχίζει νὰ τὸ ὀξυγονώνη, δηλαδή νὰ μεταβάλλῃ μὲ τὴν ἐπίδρασι τοῦ ὀξυγόνου τοῦ αἵματος τὴ χημικὴ τοῦ ἐνέργεια σὲ θερμότητα καὶ ἐργασία.

Ἐάν πίνετε ἀρκετὰ σιγά, τὸ ἀλκοὸλ θὰ ὀξυγονωθῇ στὴν ἐπιφάνεια τοῦ συκωτιοῦ βαθμιαῖα καὶ δὲν θὰ αἰσθανθῇτε τίποτε. Ἐάν κατορθώσετε νὰ πιῇτε μέσα σὲ μιὰ ὥρα τὸ μισὸ ἀπεριτίφας ἢ μισὴ μύρα, μπορείτε νὰ πιῇτε ἐπὶ 84 ὥρες χωρὶς νὰ αἰσθανθῇτε καμμιὰ ἐνόχλησι. Ὅταν πιῇτε ὅμως διὰ μιᾶς ἓνα ποτήρι κονιάκ, αὐτὸ ξεπερνᾷ τὴς ἱκανότητες τοῦ συκωτιοῦ, πού δὲν μπορεῖ νὰ « μεταβολίσῃ » παρὰ μόνο 20 περίπου γραμμάρια ἀλκοὸλ τὴν ὥρα. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἀλκοὸλ πού πίνουμε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο περνᾷ τὸ συκώτι χωρὶς νὰ ὀξυγονωθῇ, φθάνει μέσῳ τῆς κοίλης φλέβας στὴν καρδιά, ἡ ὁποία τὸ ἀποστέλλει στὸν ὄργανισμὸ ἢ στὸν ἐγκέφαλο.

Καὶ σὲ λίγα λεπτὰ νιώθετε πὼς βρίσκεστε σὲ ἄλλο κόσμο.

Ἐάν εἰσθε παχύς ἢ ὑψηλός, θ' ἀντέξετε καλύτερα ἀπὸ ἓναν ἀδύνατο, ἀπλῶς γιατί διεθέτετε περισσότερο αἷμα καὶ ὑγρὰ γιὰ νὰ διαλύσετε τὸ ἀλκοὸλ. Μετὰ ἀπὸ μιὰ ὥρα καὶ ἓνα τέταρτο περίπου, τὸ πολὺ διαλελυμένο ἀλκοὸλ τοῦ αἵματος, περνώντας καὶ ξαναπερνώντας ἀπὸ τὸ συ-

κώτι, καίεται καὶ μεταβάλλεται κατὰ τὰ 90 % σὲ ἐνέργεια. Τὰ ὑπόλοιπα 10 % φεύγουν μὲ τὰ οὖρα καὶ τὴν ἀναπνοή.

Ἐνα ἀραιωμένο ἀλκοὸλ εἰσδύει στὸ αἷμα πολὺ γρήγορα ἢ προσθήκῃ ἀριευχοῦ νεροῦ ἐπιταχύνει τὴ διέλευσι, γιατί τὸ ἀνθρακικὸ ὀξύ ἐπισπεύδει τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὸ στομάχι : γι' αὐτὸ ἢ σαμπάνια χτυπᾷ ἀμέσως στὸ κεφάλι. Μισὴ μύρα περιέχει ὅσο σχεδὸν ἀλκοὸλ καὶ ἓνα μικρὸ ποτήρι κονιάκ, τὸ κρασί ὅμως καὶ ἡ μύρα περιέχουν ἰσχυρὰ συστατικά, ὅπως οἱ πρωτεΐνες καὶ οἱ ὑδρογονάνθρακες, πού ἐπιβραδύνουν τὴν διείσδυσι τοῦ ἀλκοὸλ στὸ αἷμα.

Αὐτὸ περίπου μᾶς κάνει τὸ ἀλκοὸλ. Καὶ τί ἄλλο ὅμως ἀκόμη;

Τὰ πειράματα τοῦ Κέντρου Ἑρευνῶν δείχνουν ὅτι μία μετρία ποσότης οἶνοπνεύματος, ὅση π.χ. μπορεῖ νὰ ἔχῃ μισὴ μπουνάλα κρασί, ἡσυχάζει τὰ νεῦρα καὶ τὴν ἀνησυχία. Ὁ δρ Γκρήνμπεργκ διηγεῖται τὴν ἱστορία ἐνὸς ὑπαλλήλου τῆς τηλεοράσεως, ὁ ὁποῖος, γιὰ νὰ περιγράψῃ τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τοῦ οἶνοπνεύματος, ὑπέβαλε ἓνα ἐθελοντὴ σὲ τέστ ὁδηγήσεως αὐτοκινήτου μπροστὰ στὴ φωτογραφικὴ μηχανὴ τηλεοράσεως, τὴν πρώτην φορὰ νηστικὸ καὶ τὴν ἄλλη ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε δύο ποτηράκια κρασί.

— Μποροῦσα νὰ τοῦ πῶ ἀπὸ πρὶν τί θὰ συμβῇ, λέει ὁ δρ Γκρήνμπεργκ. Τὴν πρώτην φορὰ ὁ ἄνθρωπος ἐνιωθε χαμένος ἢ νευρικός. Τὴ δεύτερη φορὰ ἦταν ἡρεμος καὶ ὠδήγησε καλύτερα.

Ὡστόσο, γενικὰ, ἡ ἀπόδοσι

μειώνεται συγχρόνως μὲ τὴν κατάρτασι τῆς νευρικότητος. Πολλὰ πειράματα ἔχουν δείξει ὅτι, μετὰ ἀπὸ δύο ἢ τρία ποτηράκια, ἀντιδρούμε βραδύτερα στὴν λαμπερὴ ἀστραπή ἢ στὸ χτύπημα ἐνὸς κουδουνιοῦ καὶ ὅτι δὲν ἐκτελοῦμε τόσο καλὰ διάφορα τέστ, ὅπως π.χ. νὰ γράψωμ ἐπὶ τὴν γραφομηχανή, νὰ ἀπομνημονεύσωμ ἀριθμούς, νὰ διαλέξωμ τὸ χαρτί πού πρέπει νὰ παίξωμ. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ κέντρο τῆς κρίσεως βρίσκεται, κι αὐτό, ἐν ἐγρηγόρσει, νομίζομε πὼς κάνομε θαύματα. Ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος πού παρουσιάζει ἡ μέθη γιὰ ἓνα σωφὲρ εἶναι ἡ ἀπέραντη ἐμπιστοσύνη πού ἔχει στὸν ἑαυτό του.

Ὁ δρ Γκρήνμπεργκ θέλησε μιὰ μέρα νὰ πειραματισθῇ μὲ τοὺς μαθητὰς του : ἔδωσε στὸν καθένα νὰ πιῇ μισὴ λίτρα οὔτισκυ. Οἱ νεαροὶ ἔγιναν ἐρείπια, τὴν ἐπομένη ὅμως ἦταν θαυμάσια, ἀν' ἐξαίρεση κανεὶς ἓνα ἀνακάτωμα πού εἶχαν στὸ στομάχι.

— Δὲν εἶχαν ν' ἀντιμετωπίσουν, ἐξήγησε ὁ δρ Γκρήνμπεργκ, τὴν κόπωσι πού συνεπάγεται μιὰ κοσμικὴ βραδιά, ὅπου κανεὶς καπνίζει ἢ ξευχτᾷ. Ἦπιαν καὶ ὕστερα ἔπεσαν στὸ κρεβάτι.

Ἡ ψυχικὴ κατάστασι τῆς ἄλλης ἡμέρας καὶ οἱ τύψεις γιὰ τὸ ὅτι ἤπιαμε, δὲν διορθώνουν τὰ πράγματα. Οἱ μαθητὰ τοῦ γυατροῦ εἶχαν πιῇ ὡς « πειραματόζωα » καὶ ἡ συνειδήσί τους ἦταν καθαρή.

Τὸ ὑπερβολικὸ οἶνοπνευμα, ἐκ-

τὸς πού μειώνει τὸ αἶσθημα τῆς κοπώσεως, διαταράσσει τὴν ἱσορροπία τῶν ὑγρῶν. Εὐνοεῖ, πράγματι, τὴν ἔξοδο τοῦ νεροῦ ἀπὸ τὴς κυτταρικῆς μεμβράνης, καὶ τὸ νερὸ σόδιο, ποτάσσιο καὶ μαῖζι του σόδιο, ποτάσσιο καὶ ἄλλα μεταλλικὰ ἰόντα, προστίθεται στὸ νερὸ τῶν ἐξωκυτταρικών χώρων. Γι' αὐτὸ αὐτοὶ πού πίνουν πολὺ ὕστερα διψοῦν. Ὅλο ὅμως τὸ νερὸ πού θὰ πιῇ κανεὶς πρὶν νὰ κοιμηθῇ δὲν τὸν βοηθεῖ σὲ τίποτε, γιατί δὲν μένει στὰ κύτταρα πού τὸ ἔχουν ἀνάγκη. Ἡ ἀνισορροπία ὑφίσταται μέχρις ὅτου γίνῃ ἡ καῦσις τοῦ οἶνοπνεύματος. Οὔτε ἡ γυναστική, οὔτε κανένα ἄλλο γνωστὸ μέσον μποροῦν νὰ ἐπιταχύνουν αὐτὴν τὴν καῦσι.

Τί νὰ σκεφθῇ κανεὶς γιὰ τὴς μόνιμες ἐπιδράσεις τοῦ οἶνοπνεύματος ;

— Στὸν συντηρητικὸ πότη δὲν ὑπάρχουν, λέει ὁ δρ Γκρήνμπεργκ.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀλκοολικούς, αὐτοὺς πού δὲν ξέρουν νὰ σταματήσουν μετὰ ἀπὸ τὰ δύο-τρία ποτήρια, τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικά. Ἡ ὑπερβολικὴ κατανάλωσις οἶνοπνεύματος τοὺς κάνει νὰ μειώνουν τὴν κανονικὴ ποσότητα τῶν πρωτεϊνῶν, βιταμινῶν καὶ ἀλάτων τους, τόσο, πού συχνὰ προσβάλλονται ἀπὸ σοβαρὰς μορφῆς ὑποσιτισμοῦ, γιὰ νὰ μὴν ἀναφέρωμ τὴς συνήθεις ἥπατικες διαταραχάς. Ἐνὰς στὸς δέκα ὁδεύει πρὸς τὸ delirium tremens ἢ κάποια ἄλλη ἀλκοολικὴ ψύχωσι.

• Ἡ φιλαργυρία εἶναι ἡ ζήλεια τοῦ πλοῦτου. Ἀλλὰ καὶ ἡ ζήλεια εἶναι ἡ τοιγχοῦνιά στὸν ἔρωτα. B. Shaw

ΣΤΟΝ ΝΟΤΙΟ ΠΟΛΟ

την καρδιά του άγριότερου τόπου της Γης

Στο νότιο άκρο του πλανήτη μας απλώνεται μια σκληρή άσπίδα από βράχους και πάγους. Είναι η 'Ανταρκτική' 'Ηπειρος, μια παγωμένη και δίχως ζωή, έρημη περιοχή. 'Η 'Ηπειρος αυτή, που η έκτασή της φθάνει τα 5.000.000 τετραγωνικά μίλια, αποτελεί το πιο έχθρικό περιβάλλον που γνώρισε ποτέ ο άνθρωπος.

Στο κέντρο της ήπειρου βρίσκεται ένα μεγάλο και μονότονο όροπέδιο με διάμετρο 750 μίλια και ύψος 2 μίλια. Οι μεσημβρινοί της γης συγκλίνουν επάνω σ' αυτή τη μεγάλη χιονισμένη έρημο και πλησιάζουν σ' εκείνο τον μισο - μυστηριακό και μισο - μυστικό αντικειμενικό σκοπό των εξερευνητών, των τυχοδιωκτών

και των έπιστημόνων, τον Νότιο Πόλο. Στον Πόλο η θερμοκρασία μπορεί να πέση στους 120 βαθμούς υπό το μηδέν και εκεί — όσο ξέρει ο άνθρωπος — κανένα θν δεν μπόρεσε να επίζηση κατά την μακρὰ ανταρκτική νύχτα.

Τον περασμένο Δεκέμβριο η παγωμένη σιωπή του Πόλου ταράχτηκε από τον θόρυβο των σφυριών, των πριονιών και των τρακτέρ, ενώ άνδρες του αμερικανικού ναυτικού στήσανε πάνω στο χιόνι έξι πολικά οικήματα, για να ζήσουν εκεί για πολλούς μήνες 18 'Αμερικανοί έπιστήμονες και μέλη του ναυτικού.

Ενώ οι ναύτες δούλευαν, μια τετράγωνη μορφή κλεισμένη σε αδιάβροχο, με γούνες και βαρειές μπότες, παρακολουθούσε και επιθεωρούσε κάθε λεπτομέρεια της δουλειάς. Γιατί κανένας δεν ξέρει καλύτερα από τον Πάολ 'Αλμαν Σίπλ ότι η 'Ανταρκτική δεν επιτρέπει λάθη, δεν δίνει ευκαιρίες. 'Ο Σίπλ, που είναι σήμερα 48 ετών, πρωτοπήγε στην 'Ανταρκτική το 1928 - 30, ναυτοπρόσκοπος τότε, με την αποστολή του ναυάρχου Μπέρντ και, όταν τον Φεβρουάριο του 1958 φύγη για έκτη φορά από την 'Ανταρκτική, θα έχη συμπληρώσει κάπου πεντέμισυ χρόνια πολικής ζωής.

'Ο Πάολ Σίπλ είναι ό έπιστημονικός αρχηγός της κατασκηνώσεως και ό λόγος υπάρξεως της κατασκηνώσεως είναι η έπιστημονική έρευνα. Κάπου 65 έπιστήμονες — μετεωρολόγοι, παγετολόγοι, σεισμολόγοι, φυσικοί — θα αναζητήσουν τα μυστικά του Νότιου Πόλου σε έπττα διαφορετικές

Στις 17 'Απριλίου ό Πάολ Σίπλ και 17 άλλοι γενναίοι ξεκίνησαν για τη γή που δεν γνώρισε ποτέ τη ζωή, για να γνωρίσουν τη μεγάλη πολική νύχτα.

βάσεις και οι μελέτες τους θα γίνουν στο πλαίσιο του Διεθνούς Γεωφυσικού 'Ετους 1957 - 58.

"Όταν άρχισε να τίθεται σε εφαρμογή το ανταρκτικό πρόγραμμα των 'Ηνωμένων 'Εθνών, αρχηγός των δυνάμεων του ναυτικού που θα βοηθούσαν σ' αυτό ώρίστηκε ό αντιναύαρχος Τζώρτζ Ντάφεκ, που είχε πείρα και από προηγούμενες πολικές αποστολές. 'Ο Ντάφεκ διάλεξε το Κράιστσερτς της Νέας Ζηλανδίας για κεντρική βάση του και τον Δεκέμβριο του 1955 προχώρησε, πέρασε από τους πάγους της θάλασσας Ρος και έφθασε στις ανταρκτικές άκτές.

'Αντικειμενικός του σκοπός ήταν να εγκαταστήση προγεφυρώματα για την τελική προώθησι. Τα πληρώματά του δούλεψαν τόσο γρήγορα, ώστε, όταν τον Μάρτιο οι πάγοι που πλήθαιναν ανάγκασαν τα πλοία να φύγουν, 166 άνδρες είχαν εγκατασταθή σε δύο χειμερινούς οικισμούς. 'Η ομάδα που βρισκόταν στο Μάκ Μάρντο είχε την εντολή να κατασκευάση μια μικρή αεροπορική βάση για τον ανεφοδιασμό των άλλων βάσεων.

"Αν ό Πάολ Σίπλ και οι άλλοι έπιστήμονες ήθελαν να είναι έτοιμοι μπροστά στα όργανά τους όταν θα άρχιζε το Διεθνές Γεωφυσικό 'Ετος, θα έπρεπε η δου-

λειά να έχη τελειώσει ως τον 'Οκτώβριο. Δουλεύοντας με προβολείς και σε θερμοκρασία μέχρις 69 βαθμούς υπό το μηδέν, τα πληρώματα μετακινήσανε 1.000.000 κυβικά πόδια μαλακό χιόνι από την τοποθεσία που είχε εκλεγεί για αεροδρόμιο. Μια καταιγίδα σκόρπισε πάλι το χιόνι και, όταν δοκίμασαν να παγώσουν την επιφάνεια με θαλάσσιο νερό, οι άντρες τους δεν δούλευαν. Όταν οι άντρες λειτούργησαν πάλι, το αλάτι τρύπωσε μέσα στον πάγο και δημιούργησε κενά που δεν μπορούσαν να βασιλεύουν τα αεροπλάνα.

Δουλεύοντας με δύο δωδεκάωρα συνεργεία, οι άνθρωποι του Ντάφεκ διαλέξανε άλλη τοποθεσία και στις 17 'Οκτωβρίου ένα Σκαυμάστερ του ναυτικού κατέβηκε από τον ανταρκτικό ουράνο και προσγειώθηκε στο καινούργιο «αεροδρόμιο». Ύστερα άρχισε η προώθησι στην ανεξερεύνητη καρδιά της γής Μαρί Μπέρντ, όπου εγκαταστάθηκε μια βάση για όλο το χρόνο. Στις 31 'Οκτωβρίου ο Ντάφεκ και άλλοι αξιωματικοί έφθασαν με αεροπλάνα στον Νότιο Πόλο.

Ο Ντάφεκ ήταν ο πρώτος άνθρωπος που αποβιβάστηκε από αεροπλάνο στον Νότιο Πόλο, ο δεύτερος μετά τον Νορβηγό Άμούντσεν (1911) και ο πρώτος μετά τον Βρετανό Σκότ (1912) που ένωσε κάτω από τα πόδια του το χιόνι του Πόλου. Στο πρόσωπο τον χτύπησε το κύριο των 58 βαθμών υπό το μηδέν. «Ήταν σαν να μ'ε χτυπούσαν με ένα κομμάτι πάγο», είπε. Γρήγορα στήσανε μια σημαία που μέσα στον κοντό της ο Ντάφεκ άφησε

ένα γράμμα, που πιστοποιούσε την παρουσία του στον Πόλο. Άφησαν επίσης εκεί κάτοπτρα ραντάρ, που θα επισημαίνουν τη θέση του Πόλου στα αεροπλάνα που θα πετούν από κει στο μέλλον. Όταν τα αεροπλάνα θέλησε να απογειωθώ (οι κινητήρες του βέβαια δεν είχαν σταματήσει να λειτουργούν), τα «σκί» προσγειώσεως είχαν παγώσει στο χιόνι και δεν μπορούσαν να ξεκολλήσουν. Ευτυχώς με την εξάτμισι 11 φιαλών ειδικού αερίου, το αεροπλάνο απογειώθηκε.

Οι άνδρες της επιχειρήσεως Ντήπ Φρήλ, όπως ονομάζεται όλη αυτή η αποστολή στον Νότιο Πόλο, βρήκαν την ανταρκτική ήπειρο ένα τόπο σκληρό, με μια εφιαλτική όμορφη και πάνω απ' όλα με αφάνταστη ιδιοτυπία. Θύελλες και άνεμοι με ταχύτητα καμμιά φορά 200 μίλια την ώρα κατεβαίνουν ουρλιάζοντας από τα ψηλότερα μέρη και ύστερα απλώνεται μια τρομερή σιωπή. Η ανταρκτική ξέρει να παίξει πολλά παιχνίδια. Όταν ένας άνθρωπος αναπνέει, όχι μόνο βλέπει, αλλά και ακούει την αναπνοή του, γιατί καθώς η παγωμένη ύγρασία πέφτει στο πρόσωπό του, οι παγωμένοι κρύσταλλοι ακούονται σαν κουδουνάκια.

Όταν το άβέβαιο φως μιάς συννεφιασμένης μέρας παγιδευτεί ανάμεσα στα σύννεφα και στο χιόνι, ο ενδιάμεσος χώρος τυλίγεται θαρρείς με ένα πυκνό γαλακτώδες πέπλο. Οι πιλότοι ζαλίζονται και παθαίνουν ναυτία, όταν βρεθούν σε τέτοιο περιβάλλον, γιατί κυνηγούν στα τυφλά μια επιφάνεια για προσγειώσι που χάνεται μπροστά τους.

Στο έδαφος ένας άνθρωπος που βλέπει μπροστά του ένα σκοτεινό σημείο δεν ξέρει αν είναι ένα μακρινό βουνό ή ένα κουτί πεταμένο στο χιόνι λίγα μέτρα μακριά. Όταν κοιτάξη κάτω, βλέπει τα πόδια του, αλλά όχι και το έδαφος όπου στέκεται. Και όταν τέλος οι άνεμοι σκορπίσουν τον θαλακτερό πέπλο, σπρώχνουν το θρυμματισμένο χιόνι με τόση μανία, ώστε προκαλείται στατικός ηλεκτρισμός και φλόγες-φαντάσματα χορεύουν στις έκτυφλωτικές ριπές του.

* * *

Τίποτα δεν έχει σχεδόν παραλειφθεί, για να έχουν οι άνθρωποι που μένουν στον άφιλόξενο αυτό τόπο κάθε δυνατή άνεσι και εξυπηρέτησι. Ο κατάλογος των εφοδίων της αποστολής περιλαμβάνει σχεδόν 250.000 είδη, από ηλεκτρικές κουβέρτες ως αυτόματα πλυντήρια και ψυγεία (γιατί μερικά τρόφιμα χαλούν στο μεγάλο φυσικό ψύχος) και «ήλιακες λάμπες» (για να φαίνονται ήλιοκαμένοι και το χειμώνα).

Όταν δεν έχουν υπηρεσία, οι άνδρες κάνουν καμμιά φορά εκδρομές και στήνουν σκληρές αλλου, όπως λένε, για να αλλάζουν περιβάλλον. Στην απομόνωσί τους οι άνθρωποι αυτοί ανακαλύπτουν καινούργιες αξίες. Σοβαρές φιλονικίες είναι σπάνιες, οι κλίσεις και οι φατρίες ανύπαρκτες. Στη μεταφορική έννοια και στην κυριολεξία κανένας δεν βρίσκεται μόνος του στην ανταρκτική. Από ανάγκη οι άνδρες των αποστολών πηγαίνουν πάντα δυο-δυο και ευθύνονται ο ένας για τον άλλον.

Καθένας εξαρτάται από τον άλλον για τα πάντα, από την επισημάνσι «πάγου» στο πρόσωπο (γιατί το θύμα σπάνια το αισθάνεται), ως τη συντροφιά και τη βοήθεια, όταν οι ώρες είναι βαριές και η χειμωνιάτικη νύχτα φαίνεται ατελείωτη.

«Όταν έρθη κανείς μιά φορά εδώ, λέει ο Πάολ Σίπλ, αποκτά κάτι ιδιαίτερο. Αυτό είναι ίσως που τραβά τους ανθρώπους στον τόπο αυτό και, παρ' όλο που δεν το θέλουν, νιώθουν πως αξίζει να το δοκιμάσουν πληρώνοντας με λίγο χρόνο και λίγη ταλαιπωρία. Είναι κάτι που θα τους μείνη αλησμόνητο σ' όλη τους τη ζωή.»

* * *

Στη σκληρή αυτή δουλειά του Πόλου λίγοι άνθρωποι ταιριάζουν τόσο πολύ από χαρακτήρα, ταλέντο και παρελθόν, όσο ο Σίπλ. Από τότε που πρωτοπήγε στο Νότιο Πόλο, 19 ετών, διακρίθηκε για τις ικανότητές του και την ευκολία να προσαρμόζεται στις περιστάσεις. Στην πρώτη εκείνη αποστολή προθυμοποιήθηκε να βοηθήσει για να συγκεντρωθούν πικουρίνοι και φώκιες για το 'Αμερικανικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας. Όταν τελείωσε η αποστολή, ο Σίπλ ήταν ένας πεπειραμένος ταρχειτής.

Αργότερα ο Σίπλ ξαναγύρισε στην 'Ανταρκτική με τον Μπέρντ, πρώτος βιολόγος της αποστολής του 1933-35. Όταν επέστρεψε στην 'Αμερική, άφασισε να γίνει γεωγράφος και πήγε στο Πανεπιστήμιο Κλάρκ. Το 1939-41 ο Σίπλ έκανε το

πού για πολύ καιρό ήταν ένα εξωτικό στολίδι, βρίσκεται τώρα σχεδόν στο παράθυρο κάθε σπιτιού σε περιοχές ανθρακωρυχείων. Κι αυτό γιατί έχει γίνει το « γούρι. » εκείνων που δουλεύουν βαθιά στη γη. Τό σέβονται και το ευγνωμονούν, γιατί, προτού εφευρεθούν οι ειδικές λάμπες και οι συσκευές μετρήσεως της παρουσίας αερίου, το καναρίνι ήταν το βαρόμετρο της ασφαλείας των ανθρακωρύχων. Τό έπαιρναν μαζί τους με μεγάλη προσοχή μέσα στις στοές. Με την παραμικρή διείσδυσι δηλητηριώδους αερίου το καναρίνι χτυπούσε τα φτερά του και έπεφτε κέραυνωμένο. Πόσες ανθρώπινες ζωές δεν έσωσε ή θυσία του φτωχού πουλιού !

* *

Οί φίλοι των πουλιών βρίσκουν πολλούς δρόμους για να πλησιάσουν τους φτερωτούς φίλους τους. Πριν από έναν αιώνα ο Άδολφος Σάξ, αυτός που έφευρε τα σαξόφωνα, είχε ένα καταπράσινο παπαγαλάκι, λίγο αδύνατο. Για να του δώσει την ευκαιρία να αναπνεύσει αέρα καθαρότερο από των εργαστηρίων του, κρεμούσε το κλουβί στο κλαδί ενός γέρικου δέντρου του κήπου του. Ο παπαγάλος πήρε τη συνήθεια να βγαίνει από το κλουβί του και να περιδιαβάζει στα ψηλότερα κλαδιά του δέντρου. Μια μέρα ένα γειτονικό σπουργιτάκι έπωφελήθηκε από την απουσία του παπαγάλου και μπήκε μέσα στο κλουβί, για να κατάβροχθήσει με λαιμαργία τους σπόρους που βρήκε εκεί. Τό σπουργιτί πήρε τόσο θάρρος, ώστε έρχόταν τακτικά και έτρωγε στο κλουβί του παπαγάλου, ακόμη και όταν εκείνος βρισκόταν μέσα. Σε λίγο τα δυο πουλιά συνδεθήκανε με στενή φιλία. Ο παπαγάλος έμαθε να μιμῆται θαυμάσια τη φωνή του σπουργιτί και τοῦ έκοβε σε μικρά κομματάκια τους μεγάλους σπόρους. Ο σπουργιτίς πάλι άφηνε να τον κλείνουν στο κλουβί όταν έβρεχε ή έκανε κρύο και φαινόταν πολύ ευχαριστημένος. Οί εργάτες του έργαστηρίου είχαν την ιδέα να κρεμάσουν και άλλα κλουβιά στα κλαδιά του δέντρου με σπόρους μέσα και έτσι ολόκληρες γενεές σπουργιτιών, φτερούγιζαν με έμπιστοσύνη στο δέντρο και μέσα στο έργαστήριον.

* *

Αν ο Ρομπέρ Ντανιέλ Έτσκοπάρ είναι σήμερα διευθυντής του Γαλλικού Κέντρου Έρευνών για την Αποδημία των Πουλιών, αυτό έγινε γιατί ο πατέρας του, που ήταν συμβολαιογράφος, αποφάσισε να τον στείλει στην Αγγλία τον καιρό του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Τό παιδί συνδέθηκε με έναν συνταγματάρχη του στρατού των Ινδιών που έμενε στο σπίτι του. Ο συνταγματάρχης του διηγόταν τις περιπέτειές του και του έδειχνε μια πρωτότυπη συλλογή : χιλιάδες αυγά πουλιών δεμένα με ποικιλόχρωμες κορδέλ-

λες. Ο νεαρός Γάλλος σχημάτισε την εντύπωσι πώς οί Ινδίες ήταν ένας άπέραντος τόπος γεμάτος σπάνια εξωτικά φυτά και πολύτιμα αυγά πουλιών.

Όταν γύρισε στη Γαλλία, διατήρησε αλληλογραφία με τον συνταγματάρχη και, όταν ήταν φοιτητής, βρέθηκε κληρονόμος μιας συλλογής από τέσσερα εκατομμύρια άδεια αυγά. Δυο χρόνια αργότερα έμαθε με έκπληξι του πώς και ο αδελφός του Αγγλου συνταγματάρχη του άφησε κληρονομιά άλλα τρία εκατομμύρια αυγά που είχαν εκκολαφθῆ από πουλιά της Αυστραλίας. Κατά τύχη, σάν συμβολαιογράφος, χρειάστηκε να άπασχοληθῆ με μια κληρονομιά που περιείχε και μια συλλογή αυγών. Ένώ μπορούσε να καθορίσει το είδος κάθε αυγού, δεν είχε ιδέα για το πόσο άξιζε. Γι' αυτό πήγε στο Μουσείο των Παρισίων για να συμβουλευθῆ τον καθηγητή Ζάκ Μπερλιόζ. Μπήκε στο γραφείο σάν συμβολαιογράφος και βγήκε με άναεωμένη την κλίσσι του φουσιόδιφη που είχε μέσα του.

Γρήγορα εγκατέλειψε τις συμβολαιογραφικές πράξεις, για να άφοσιωθῆ στα ταξίδια. Στο Μαρόκο εξέπληξε τους ντόπιους άγοράζοντας πουλιά, που τὰ άφησε σε λίγο ελεύθερα άφου τους φόρεσε στο πόδι διακριτικό δαχτυλίδι. Στο Παρίσι πήρε την άδεια του Τελωνείου να φέρη από την Αγγλία έξι πουλιά που ύστερα από μια ώρα τὰ άφησε ελεύθερα στις όχθες του Σηκουάνα, άφου τους πέρασε τὰ διακριτικά δαχτυλίδια. Τὰ πουλιά εμφανίστηκαν στις όχθες του Τάμεσι και όλη ή έπιχείρησι είχε σκοπό, τη μελέτη της νοσταλγίας των πουλιών για τη γενέτειρά τους.

* *

Οί σοφοί αυτοί άφοσιώνονται στη δουλειά τους με πάθος, όπως και ένας χωρικός της Τουρραίν που, άφου ελευθέρωσε μια κουκουβάγια που είχε πιαστή σε ένα φράχτη, την περιποιήθηκε, την άναθρεψε και τελικά ενδιαφέρθηκε τόσο για τη ζωή και τὰ έθιμα των νυκτόβιων αυτών πουλιών, ώστε, όταν έβγαине έξω το βραδάκι, μια κουκουβάγια ή μια νυχτερίδα τον συνάδευε πάντα. Ωστόσο ή εκτροφή σπάνιων πουλιών ή ή δημιουργία νέων ποικιλιών έχει καλή επίδρασι και στον χαρακτήρα. Ο άνδρας που άσχολείται με τὰ πουλιά άναπτύσσει το καλλιτεχνικό και μουσικό του αίσθημα. Αν είναι παντρεμένος, δεν ύπάρχει φόβος να κοιτάξη άλλες γυναίκες : το σπίτι του τον έλκυει. Η μνήμη μου άσκειται, άφου τρεις φορές την ήμέρα πρέπει να φροντίσει για τὰ καναρίνια που θά πάρουν μέρος σε μουσικούς διαγωνισμούς. Τό καλοκαίρι τον άπασχολούν οί νεοσσοί. Έτσι δεν έχει καιρό για επικίνδυνες ψυχαγωγίες.

Μέσα στο κέντρο του Παρισιού ένας μεγάλος έπιχειρηματίας βασιλεύει από καιρό σε δυο κόσμους. Στον ένα όροφο τὰ γραφεία με τὰ τηλέφωνα που κουδουνίζουν και τις ύπολογιστικές μηχανές

πού δουλεύουν συνεχώς. Και πιά ψηλά, σέ μιὰ ταρατσα, μακριά από τὸ θόρυβο τῶν δρόμων, μιὰ σειρά από μεγάλα κλουβιά με ἀπροσδόκητους κατοίκους : ἀηδόνια, χελιδόνια, καναρίνια. "Όταν ἀπὸ τὴν ἐντατική δουλειὰ αἰσθανόταν τὸν πονοκέφαλο νὰ ἔρχεται, ἔλεγε στὴ γραμματέα του : « Ἀνεβαίνω στὸν οὐρανό ! » Καὶ ἐκεῖ ἤρεμοῦσε μοιράζοντας σπόρους στοὺς χαριτωμένους γιατροὺς του.

Χιλιάδες ἄνθρωποι μέσα στὶς πολιτεῖες ἔχουν σέ μιὰ γωνιά τοῦ σπιτιοῦ τους κάποιο κλουβὶ καὶ ὅλοι γιὰ ἓναν κοινὸ σκοπὸ : τὴν ἡρεμία τῆς ψυχῆς τους. Καὶ ἀκούοντάς τους νὰ μιλοῦν γιὰ τοὺς φτερωτοὺς τους φίλους, καταλαβαίνει κανεὶς γιατί πολλοὶ ἄγιοι ἀπεικονίζονται τριγυρισμένοι ἀπὸ πουλιά.

* * *

Μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀναιρωτηθῇ, βλέποντας τόσους ωραίους δεσμούς ἀνάμεσα σέ ἀνθρώπους καὶ σέ πουλιά πού συχνὰ εἶναι ἄγρια, πούδες μαγνητισμὸς νὰ τραβᾷ ἄραγε τὰ πουλιά. Ὁ Φερνάν Μπελλάν, καθηγητὴς τῆς δραματικῆς τέχνης καὶ φίλος τῶν πουλιῶν, εἶχε βρῇ, ὅταν ἦταν παιδί, δύο πουλάκια πού τὸ ἓνα εἶχε παραμορφωμένο ράμφος καὶ δὲν μπορούσε νὰ φάη μόνο του. Ὁ Μπελλάν παρατήρησε πὼς τὸ ἄλλο τᾶίζε τὸν παραμορφωμένο σύντροφό του, καὶ ζοῦσαν ὥραϊα μαζί σέ ἓνα κλουβί. "Όταν ὅμως ὁ « σιτιστὴς » ψόφησε, τὸ ἄλλο πουλὶ δὲν μπόρεσε νὰ ἐπιζήση, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες τοῦ νεαροῦ κυρίου του νὰ τὸ θρέψῃ.

Ἀργότερα ὁ Μπελλάν κατάλαβε πὼς ἓνα εἶδος μαγικῆς διασθήσεως ὑπάρχει καμμιά φορά στὶς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων με τὰ πουλιά. Σέ μιὰ περιοχὴ τῆς Γαλλίας, πού εἶχε καταστραφῇ στὸν πόλεμο, δούλευαν κάτι Κινέζοι γιὰ νὰ μαζεύουν τὰ ἐρείπια καὶ τὰ συρματοπλέγματα. Κάθε πρωὶ οἱ Κινέζοι ἐργάτες ἔφθαναν στὴ δουλειὰ κρατώντας κάτι καλάμια πού στὴν κορυφή τους εἶχαν μικρὰ κλουβιά με ἁσιατικούς κορυδαλλοὺς. Προτοῦ ἀρχίσουν τὴ δουλειὰ, ἔλευθέρωναν τοὺς κορυδαλλοὺς καὶ τὸ βράδι ὁ Μπελλάν τοὺς ἔβλεπε νὰ σηκώνουν τὸ κεφάλι καὶ νὰ φωνάζουν τὰ πουλιά τους. Καὶ οἱ κορυδαλλοὶ γύριζαν. Ἐαφνικὰ παρουσιάζονταν στὸν οὐρανὸ καὶ κάθε Κινέζος ἀναγνώριζε τὸν δικό του. Ὑστερα ἡ αἰνιγματικὴ στρατιά μετὰ τὰ καλάμια ξεκινούσε. Ὁ ἀδιόρατος αὐτὸς δεσμὸς εἶχε γιὰ θῦμα του καὶ τὸν ἴδιο τὸν Μπελλάν. Προτοῦ μετακομίση ἀπὸ τὴν μιὰ περιοχὴ σέ ἄλλη, θέλησε νὰ διώξῃ κάπου δέκα μελισσοφάγους πού τοὺς εἶχε βάλει καὶ δαχτυλίδι. Τὰ πουλιά στὴν ἀρχὴ ἐπέμεναν νὰ μένουν στὴν πόρτα τοῦ παλιοῦ σπιτιοῦ. Μερικοὺς μῆνες ἀργότερα τὸν εἶδοποίησαν πὼς εἶχε βρεθῇ ἓνας μελισσοφάγος νεκρὸς στὸ δρόμο πού ὠδηγοῦσε στὴ νέα του κατοικία. Ἴσως νὰ εἶχε προσπαθήσει νὰ βρῇ τὸ σπῆτι τοῦ παλιοῦ του προστάτη. Τὰ πουλιά χαρίζουν τὴν ἀφοσίωσί τους σ' ἀντάλλαγμα τῆς ἀφοσιώσεως τῶν ἀνθρώπων.

< ΖΩΗ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΔΡΑΣΙ >

Τίποτε δὲν ἔχουμε παραμελήσει τόσο, ὅσο τὸ χρέος μας νὰ εἴμαστε εὐτυχισμένοι.

Robert Louis Stevenson

“ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ,”

Τῆς

M. B. RAY

Διασκευή : Τασίας Γιατρᾶ - Ἡλιοπούλου

Ἡ « Ἐκλογὴ » συνεχίζει τὴν δημοσίευσιν ἀποσπασμάτων τοῦ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντος βιβλίου πού κυκλοφόρησε με μεγάλη ἐπιτυχία στὴν Ἀμερικὴ με τὸν τίτλο « Ποτὲ πιά κουρασμένος » καὶ πού κυκλοφορεῖ ἤδη καὶ στὴν Ἑλλάδα. Εἶναι ἓνα βιβλίο πού θὰ βοηθήσῃ ὅλους ὅσοι τὸ διαβάσουν νὰ ξεπεράσουν τὶς τρομερὲς δυσκολίες πού παρεμβάλλει στὴ ζωὴ καὶ στὴ δρᾶσι μας τὸ ὑποσυνείδητό μας.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

I

Ψυχικὴ αὐτοδιαπαιδαγώγησις

Πρὶν ἀπὸ τὸν Α' Παγκόσμιον Πόλεμον, τὶς ψυχικὲς ἀνωμαλίες τὶς ἔλεγαν « νευρασθένειες » καὶ πίστευαν, ὅπως ἀκόμα πολλοὶ σήμερὰ πιστεύουν, πὼς σέ περίπτωσι νευρικῆς διαταραχῆς πάθαιναν κλονισμὸ τὰ νῦρα. Ἐλεγαν δηλαδὴ ὅτι ἀρρωσταίνουν αὐτὲς οἱ μακρυνὲς ἀσπρες ἴνες πού μοιάζουν σὰν κλωστὲς ἀράχνης καὶ πού, ξεκινώντας ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλον, ἀπλώνονται σέ ὅλο τὸ σῶμα. Φαίνονταν γιὰ σωστὴ τότε ἡ θεωρία αὕτη, χωρὶς ὅμως νὰ στηρίζεται σὲ ἐργαστηριακὰ πειράματα ἢ τουλάχιστον νὰ ἀποδεικνύεται ἀπὸ κάποια σύγκρισιν γερῶν νῦρων με ἀρρωστημένα.

Μὲ βάσι λοιπὸν τὴν ἐκκρέμασιν τούτῃ θεωρία, καθιέρωσαν οἱ γιατροὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὴν ἀνάπαυσιν γιὰ κύριον μέσον θεραπείας σέ κάθε περίπτωσι νευρικῆς ἀρρώστειας. Ἐστρω-

ναν τὸν ἀρρωστο κάτω, τὸν τᾶιζαν τὸ καταπέτασμα καὶ, με φάρμακα, λουτρά, ἡλεκτρισμοὺς κ.τ.τ., περίμεναν νὰ γίαιε. Ἦταν ἡ περιβόητη « κούρα ἀνάπαυσης », ὅπως τὴ διαφήμιζαν τότε.

Τὰ ἀποτελέσματα ὅμως ὕστερ' ἀπὸ μιὰ τέτοια κούρα δὲν ἦσαν καὶ τόσο ἱκανοποιητικά. Καμμιά φορὰ τύχαινε καὶ γιαιερόταν ὁ ἀρρωστος, ὅχι ὅμως ἀπὸ τὴν κούρα τῆς ἀνάπαυσης, ὅπως πίστευε, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ δύναμικὴ προσωπικότητά τοῦ γιαιετροῦ πού κατάφερνε νὰ τοῦ ἐπιβληθῇ.

Ὁ διάσημος τότε δρ Μίτσελλ π.χ., πού γιαιερευε τοὺς ἀρρώστους του, τοὺς ἔλεγε : « Ἡ προσοχὴ χειροτερεύει τὴν κούραση. Ὅταν ὁ γιαιετροπὴ στὸν ἀρρωστό του ὅτι οἱ ἐνοχλήσεις του εἶναι φαινομενικὲς, ἐκεῖνος, ἀνέχη μυαλό, πρέπει νὰ πάψῃ νὰ τὶς προσέχη. » Καὶ τὰ ἀποτελέσματα φα-

νέρωναν ότι οι πιο πολλοί άρρωστοι του Μίτσελλ είχαν μυαλό.

Η άλληθρία είναι ότι ο Μίτσελλ είχε μια ιδέα για τις αιτίες των νευρικών κλονισμών. Πολύ πριν άκουστέ ή Φρόντ στην Αμερική, έγραφε : « Στό γιατρό πρέπει να τή λή κανείς όλα, με πιο μεγάλη ακρίβεια και λεπτομέρεια παρά όσο στόν πνευματικό και τό δικηγόρο του, γιατί οι νευρικές καταπτώσεις και οι κλονισμοί του είναι μας έχουν συγκινησιακές αιτίες, πού βρίσκονται στη βάση του « ιστορικού » τής ζωής μας.

Η παλιά χρεωκοπημένη θεωρία λοιπόν με τή άρρωστημένα νεύρα και τή καταναλωμένα νευρικά κύτταρα, πρέπει να ξεχαστέ. Τή νεύρα των νευρασθενικών άπεδείχθη πιά πώς δεν έχουν καμιά βλάβη. Είναι τόσο γερά και τονωμένα, όσο σέ κάθε άνθρωπο με σιδερένια ύγεια. Η μόνη άρρώστεια τους είναι ότι μεταφέρουν λαθεμένες έντυπώσεις από τό έν γέκεφαλο.

Όταν π.χ. κάποιος δεν έννοή να παραδεχτέ ότι ή γή είναι στρογγυλή, σίγουρα κάτι έχει πάθει τό μυαλό του και όχι τό νεύρα του. Για να γίνη καλά, κάποιος πρέπει να του βγάλη τή στραβή ιδέα και να του έμπνεύση τή σωστή, πρέπει δηλαδή να του κάνη πνευματική κόυρα.

Επίσης, όταν κάποιος βασανίζεται από μειονεκτικά συναισθήματα, σημαίνει ότι έχει κάποια ψυχική άνωμαλία. Για να γιατρευτέ λοιπόν του χρειάζεται κάποιος πού θα τον βοηθήση να διώξη από μέσα του τό συναισθημα αυτό πού τον βλάπτει και να τό αντικαταστήση με άλλο πού να τον ώφελή, δηλαδή του χρειάζεται συγκινησιακή κόυρα.

Νά λοιπόν ποιό είναι τό έργο πού έχει σήμερα να επιτελέση ή Ψυχιατρική : Η συγκινησιακή άναδιαπαιδαγώγησι του άτόμου.

Υπάρχουν πολλές Σχολές Ψυχοθεραπευτικής και πολλά συστήματα. Όλα όμως στόν ίδιο σκοπό καταλήγουν : Στή συγκινησιακή προσαρμογή του άτόμου. Αν οι γιατροί λέγονται νευρολόγοι, ψυχίατροι, ψυχοπαθολόγοι, ψυχαναλύτες, νευροψυ-

χίατροι, μετεκπαιδευτές κ.τ.τ., τί σημασία έχει ; Όλοι τόν ίδιο σκοπό επιδιώκουν.

Οι ψυχαναλύτες έμβαθύνουν πιο πολύ από όλους τους άλλους είδικούς. Ισχυρίζονται ότι, για να γίνη ριζική θεραπεία, χρειάζεται μια πιο βαθιά έρευνα του ύποσυνειδήτου, ώστε να έλθουν στην επιφάνεια όλα τή κρυμμένα πλέγματα. Άλλοι ψυχίατροι πάλι προτιμούν να περιορίζονται σέ άπλη έρευνα, έξήγησι και ύποβολή. Χωρίς δηλαδή να άνακαλύπτουν και να λύνουν τή παλιά πλέγματα, προσπαθούν να καλλιεργούν στό άτομο ύγιεινές καταστάσεις. Άνάμεσα σ' αυτές τις δύο ύπερβολές, υπάρχουν ένα σωρό άλλα συστήματα.

Πάντως, και οι ίδιοι οι ψυχαναλύτες όμολογούν ότι ή ψυχανάλυσι είναι ένα πολύ δύσκολο, πολύ κουραστικό, τολμηρό και πολλές φορές επικίνδυνο μέσον για 9 μέσα στους 10 άρρώστους, έπειδή χρειάζεται να μελετήση κανείς καλά πρώτα άν τό πρόσωπο είναι κατάλληλο, δηλαδή άν έχη έξυπνάδα, καλό άναμνηστικό, άν ή ίδιουσυγκρασία του είναι δεκτική για ψυχανάλυσι κ.ά. Επίσης, μια ψυχανάλυσι μπορεί να φέρη σέ γνώσι του άτόμου τόσο φρικτή εικόνα του ύποσυνειδήτου του, πού να άηδίαση τόν έαυτό του και να τρομάξη άφάνταστα, όσο και άν ή ζωή του ήταν ως τή στιγμή εκείνη καλή.

Άλλά, για να γιατρευτέ κανείς από τήν κόυραση, χρειάζεται καν να πάη σέ ψυχίατρο ;

Δεν νομίζω.

Ένα σωρό άνθρωποι μορφώθηκαν μόνοι τους, χωρίς να πατήσουν τό πόδι τους σέ Πανεπιστήμια. Κανένας έπιστήμονας δεν μπορεί να ξεπεράση τή μόρφωσι του Λίνκολν και του Φράνκλιν, πού δεν έπήγαν σέ Πανεπιστήμιο να σπουδάσουν. Τό πιο μεγάλο λοιπόν μέρος στη συγκινησιακή μας άναδιαπαιδαγώγησι είναι δουλειά πού μπορούμε να κάνουμε μόνοι μας. Μπορεί να μην τή καταφέρουμε με τήν πρώτη. Δεν έχει σημασία. Αν επιμεινουμε, θα τή καταφέρουμε σίγουρα με τή δεύτερη ή με τήν τρίτη.

Άλλωστε ή συγκινησιακή άναδιαπαιδαγώγησι είναι πολύ πιο εύκολη από τήν πνευματική. Κάποιος Άγ-

γλος δάσκαλος είπε : « Πολύ πιο εύκολα ένα κακό παιδί γίνεται καλό, παρά ένα καυτό έξυπνο. »

Ο δρ Μπρίλλ λέει : « Και βέβαια οι άνθρωποι μπορούν να βοηθηθούν μόνοι τους στα ψυχικά τους ζητήματα. Μπορούν μια χαρά να προσαρμοσθούν στη ζωή. Η ζωή δεν είναι παρά ζήτημα προσαρμογής. Πολύ πριν έλθουμε έμεις, υπήρχε μια ανθρωπότητα πού τή πήγαινε θαυμάσια και σίγουρα θα εξακολουθήση για πολύ ύστερ από μας να τή πηγαίνει θαυμάσια. »

Ο δρ Ντυμπούα αντιπροσώπευε όλους τους ψυχίατρος όταν έγραφε :

« Η ψυχική ή ήθική καλλιέργεια του άτόμου άποτελούν τή πιο σπουδαία μέσα για τήν καταπολέμησι των διαφόρων ψυχονευρώσεων. Και ό πιο άμόρφωτος είναι εύκολο να καταλάβη

πόση καταστροφή φέρουν στόν οργανισμό ό φόβος, τό μίσος, ή κακία, ό εγωισμός κ.τ.τ., όπως επίσης και ή άνηθικότητα. Κύριο έργο μας πρέπει να γίνη ή προσήλωσι τής κλονισμένης προσοχής του άτόμου, πρώτα άπ' όλα, στην ήθική του έξύψωσι. Δυστυχώς, ή πνευματική εκπαίδευσι δεν δίνει όση προσοχή χρειάζεται στην ήθική κατάρτισι του άτόμου, στό ήθος, ένω μόνο αυτά έξασφαλίζουν αυτοκυριαρχία και ψυχική γαλήνη. Η καλλιέργεια στόν ψυχικό και ήθικό τομέα είναι πολύ πιο εύκολη, μιλάει στην ψυχή και του πιο άγράμματος, φέρνει πιο γρήγορα και πρό παντός διαρκέστερα άποτελέσματα στην καταπολέμησι των διαφόρων ψυχονευρώσεων και είναι κάτι πολύ πιο άπαραίτητο και ώραίο στη ζωή από τήν πνευματική καλλιέργεια. »

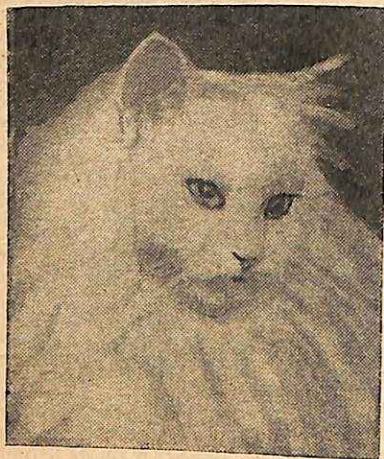

Ο ΜΥΘΟΣ

ΚΑΤΑΡΡΙΠΤΕΤΑΙ...

Ο πρώτος άνθρωπος πού θέλησε να πετάξη δεν είναι όπως τό θέλει ό μύθος, ό Ίκαρος, αλλά ό Βενεδικτίνος μοναχός Όλιβιέ ντέ Μάλμσιμπουργκ από τήν Άγγλία. Ο άνθρωπος αυτός έκαμε μια διαδρομή κάπου εκατό μέτρων, αλλά έπεσε και έσπασε τή πόδια του. Πέθανε λίγο άργότερα, θύμα τής τόλμης του, στα 1060 μ.Χ.

Ἀπόγονος μιᾶς ράτσας πού γνώρισε
τὴ λατρεία καὶ τὴν κατάρρα

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΤΕ καλύτερα ΤΗ ΓΑΤΑ ΣΑΣ

Τοῦ
ACHILLE BASQUIER

Οταν τὸ εἰδικὸ ἀεροπλάνο τοῦ Μαϊάμι προσγειώθηκε στὸ ἀεροδρόμιο τοῦ Ὁρλύ, ἀποβιβάσθηκαν ἀπ' αὐτὸ δύο μικρὲς δίδυμες πριγκίπισσες. Μὲ ἀνοιχτὰ σοκολατιά ρούχα καὶ μαῦρα γάντια καὶ μποτίνια, ἔρριξαν στοὺς θαυμαστὲς τοὺς ἑνα βλέμμα πρασινογάλαζο, λίγο περιφρονητικὸ. Ἦταν δύο γάτες σιαμαῖες πού, ἀσφαλισμένες γιὰ πολλὲς

χιλιάδες δολλάρια, εἶχαν ταξιδέψει καθισμένες στὰ μετάρια μέσα σ' ἑνα κλουβὶ μὲ θερμοκρασία 25 καὶ πλέον βαθμῶν, γιὰ νὰ τιμήσουν μὲ τὴν παρουσία τους μία παρισινὴ ἑκθεσι.

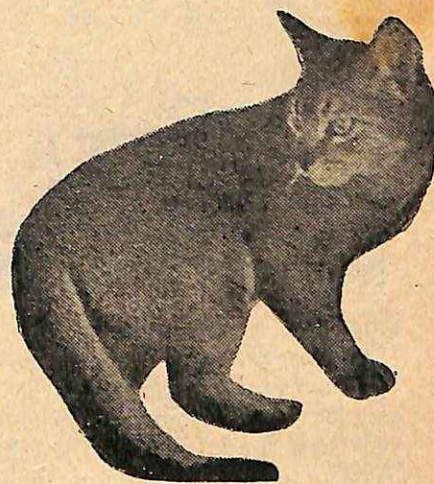
«Κεβάλο Λεϊ Κράμπερτ», «Μπάνκο ντὲ Μαρταινβίλ», «Ρέβελ Μπλου Μπέιμπι», «Ἐφέντι ντὺ Μποςκέ», τέσσερα μεγαλοπρεπῆ ὀνόματα, ὅπως ἐπιφανῶν οἰκογενειῶν. Μόνο στὴ Γαλλία, ὑπολογίζεται ὅτι ὑπάρχουν 500,000 περίπου γάτες πολυτελείας, πού οἱ κάτοχοί τους ἔχουν συγκροτήσει τὸν «Σύνδεσμο τῶν Γατοφίλων». Οἱ γάτες αὐτὲς ἔχουν ἐπίσημο «βασιλιά», μία μπλὲ περσικὴ γάτα, τὸν «Καρούν», γυιὰ τοῦ ὀνομαστοῦ Νασαμου καὶ τῆς περιφημῆς Μυζέτ. Ἀλλά, στὸ περιθώριο αὐτῆς τῆς ἀριστοκρατίας, ὑπάρχουν δέκα ἑκατομμύρια «σπιτικές» γάτες, γιὰ τίς ὁποῖες δὲν ἐνδιαφέρεται κανεὶς—καὶ συχνὰ οὔτε ὁ κύριός τους. Ὑπάρχουν ὥστόσο καὶ ἄλλες, ἀκόμη πιὸ δυστυχημένες, πού ζοῦν μὲ κλειψιὲς καὶ στέρησεις, τρέμουν ἀπὸ τὸ κρύο μὲ ἀρχίσση τὸ φθινόπωρο καὶ εἶναι καταδικασμένες νὰ πεθάνουν ἀπὸ τὴν πείνα ἢ στὴ μάχη σὲ κάποια κεραμίδια. Ὁ Πικασσὸ εἶπε κάποτε: «Πραγματικὲς γάτες εἶναι ἐκεῖνες πού γυρίζουν στοὺς δρόμους. Δὲν ἔχουν τίποτε κοινὸ μὲ κεῖνες πού βλέπομε στὰ σπίτια. Ἡ τρίχα τους εἶναι σηκωμένη καὶ τρέχουν σὰν δαιμονισμένες. Ὅταν σὲ κοιτάζουν, νομίζεις πὼς θὰ χυμήξουν νὰ σοῦ ξεσχίσουν τὸ πρόσωπο καὶ νὰ σοῦ βγάλουν τὰ μάτια.»

— Μόλις εἶχαμε ἐγκαταστα-

θῆ στὸ ἐξοχικὸ μας σπίτι, μοῦ εἶπε ἑνας φίλος πού δὲν ἔχει ποτὲ ζῶα στὸ σπίτι του, ἀντιληφθῆκαμε μιὰ γάτα γκριζα πού τρύπωσε στὸν κῆπο. Στὴν ἀρχὴ νόμισα ὅτι ἐρχόταν νὰ κλέψῃ. Ὡστόσο, ἀντὶ νὰ μπῇ στὴν κουζίνα ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἀνέβηκε στὸ πεζούλι καὶ ἤρθε κοντά μας σὰν νὰ εἴμαστε παλιοὶ φίλοι. Κανένας δὲν τὴν εἶχε δῆ ἄλλοτε, γιὰ νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τοὺς προηγούμενους ιδιοκτῆτες τοῦ σπιτιοῦ. Φαινόταν νὰ ἔχη τόση ἀνάγκη ἀπὸ ἀγάπη, πού τὴν υἱοθετήσαμε. Εἶναι ζῶο πολὺ ἀνεξάρτητο, φεύγει γιὰ δύο—τρεῖς ἡμέρες, πάντοτε ὅμως γυρίζει κοντά μας.

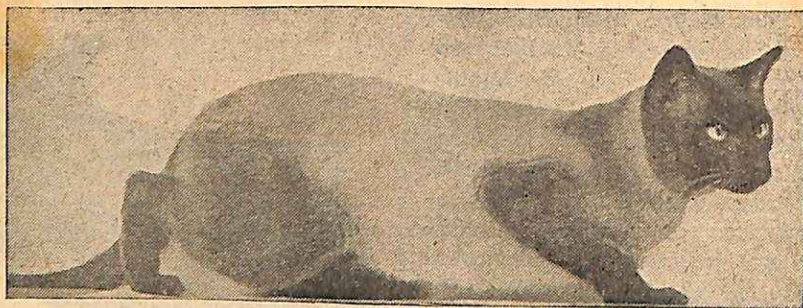
Ἡ ἐμφάνισι τῆς γάτας στὴν ἱστορία δὲν εἶναι λιγώτερο αἰνιγματικὴ. Ὁ πρωτόγονος ἀνθρώπος κατέκτησε τὸ ἄλογο μὲ μεγάλο ἀγῶνα, δελέασε τὸ σκύλο ὑποσχόμενος σ' αὐτὸν καλὴ τροφή καὶ κατοικία. Ἡ γάτα ὅμως, πού μπορεῖ νὰ κάμῃ τρέχοντας πολλὰ χιλιόμετρα χωρὶς νὰ φάῃ, ἡ γάτα πού δίνει πάντοτε τὴν ἐντύπωσι ὅτι ξυπνᾷ ἀπὸ ἑνα ὄνειρο γιὰ νὰ δεχθῇ τὰ χάδια μας, μπῆκε στὴν κοινωνία μας ἀπὸ τὴν πιὸ ἀπίθανη πόρτα: ἀπὸ τὴ θρησκεία. Ἐὰν σήμερον ἑνας στοὺς τέσσερες ἀνθρώπους ἔχη ἢ μὴ μὴ νὰ ἀποκτήσῃ μιὰ γάτα, αὐτὸ ὀφείλεται στὸ ὅτι τὰ παλιὰ χρόνια οἱ Αἰγύπτιοι τὴν εἶχαν θεοποιήσει.

Ὁ κατ' εὐθεῖαν ἀπόγονός της εἶναι ἡ γάτα τῆς Αἰθιοπίας. Ἐχει τὸ ἴδιο τριγωνικὸ κεφάλι, σχεδὸν σὰν τῆς ἑχιδνας, ὀρθὰ αὐτιά, μακρὰ πόδια καὶ τρίχωμα κοκκινωπό, ὅμοιο μ' ἐκεῖνο πού ἔχουν οἱ μούμιες τῶν προ-

γόνων της οἱ διατηρούμενες κατὰ ἑκατοντάδες στὰ μαυσωλεῖα τῆς Βουβάστεως καὶ τοῦ Μπενὶ Χασσάν. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο, ὅταν φοφοῦσε γάτα, ξύριζαν τὰ φρύδια γιὰ νὰ δείξουν τὸ πένθος τους. Ἄν σκότωνε κανεὶς γάτα, ἔστω καὶ ἀπὸ ἀπροσεξία, ἐκινδύνευε νὰ τὸν γδάρουν ζωντανό. Ἡ γάτα εἰσήλασε στὸν ἀρχαῖο κόσμον σὰν ξένος περιωπῆς, ὄχι σὰν δοῦλος.

Οἱ Ρωμαῖοι τὴν ἀνακάλυψαν κατὰ τίς κατακτήσεις τους, τὴν παρέλαβαν καὶ τὴν μετέφεραν στὴ Γαλατία, ἀπ' ὅπου ἀρχίζουν τὰ μαρτύριά της. Ἐπειδὴ πολλαπλασιάζονταν μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα, τὸ Μεσαίωνα ἔφθασαν νὰ τίς θεωροῦν ὡς προαγγέλους δυστυχίας καὶ ἀπεσταλμένες τοῦ Σατανᾶ. Τίς χτίζανε ζωντανὲς στοὺς τοίχους τῶν φρουρίων, σὰν φυλακτὰ ἐναντίον τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῆς καταστροφῆς τους. Ἐνας κόμης τῆς Φλάνδρας ὀρίζει ὅτι ἡ δεύτερη Τετάρτη τῆς Σαρακοστῆς θὰ εἶναι «ἡ Τετάρτη τῶν γάτων», κατὰ τὴν

όποια θά γίνεται σφαγή τους. Έτσι, οργανώνεται ένα πραγματικό κυνήγι. Τις καρφώνουν στους τοίχους των εκκλησιών, τις πετούν στις πυρές της γιορτής του Αγίου Ιωάννου. Το έθιμο αυτό διαρκεί 8 αιώνες! Το τελευταίο μαρτύριο έγινε στο Αρμαντιέρ, στα 1868.

Τότε, ξαφνικά, η γάτα πήρε την εκδίκησή της. Η γάτα με το μακρύ τρίχωμα, ή εξωτική, έσωσε το γένος των γάτων. Ως τότε δεν ήταν παρά ένα χαπρίτσιο των μεγάλων αρχόντων, που εισαγόταν λαθραία. Στα 1870 όμως, όταν η Λέσχη των Γάτων του Λονδίνου — ο βετεράνος των γατοφίλων έταιριών — ωργάνωσε στο Κρουσάλλινο Παλάτι την πρώτη διεθνή «έπίδειξι» γάτων, πλήθος κόσμου παρήλασε για να δει 300 «δείγματα» από εξωτικές ράτσες. Σήμερα ύψηλές τελωνειακές επιβαρύνσεις εξακολουθούν να προστατεύουν τις γάτες έναντίον της κλοπής και, εί δυνατόν, έναντίον του ανάρμοστου γάμου. Μία κοινή περσική γάτα στοιχίζει 500.000 φράγκα, και μία «μπιρμάν» (διασταύρωσις σιαμαίας και περσικής) με θαυμάσια πορτοκαλιά μάτια στοιχίζει όσο και ένα μικρό αυτοκίνητο ή και περισ-

σότερο. Είναι δύσκολο ν' αναγνωρίσουμε τον «παρείσακτο» μέσα στο δαίδαλο των ποικιλιών, γιατί στις τρεις μεγάλες ράτσες — Αγκύρας, Σιάμ και Περσίας — έχουν προστεθή οι υποδιαίρέσεις που καθορίζονται από το χρώμα του τριχώματος. Οι περσικές γάτες με το φυσικό μπλέ, άσπρο, μαύρο ή «κόκκινο» (άκαζου) χρώμα «παράγονται» σε χρωματιστές κρέμ, μπλε κρέμ, άρζαντέ, φυμέ κ.λ.π. Πίσω απ' αυτές, που αποτελούν την προφυλακή, έρχεται στρατιά όλόκληρη νόθων, στις όποιες έχει αφιερωθή μία νέα επιστήμη: ή «γατοτεχνία». Ένας από τους ειδικούς, ο καθηγητής Μαϊνάρντι από το Μιλάνο, πιστεύει ότι «ή έκτροφή των γατών θά μάς επιτρέψη να λύσωμε ώρισμένα από τα προβλήματα που εξακολουθεί να δημιουργή ή χρωμοσωμική κληρονομικότης». Είναι γνωστό ότι πρέπει να αποφεύγωμε τη διασταύρωσι μιάς λευκής γάτας με ένα λευκό γάτο: τα παιδιά τους κινδυνεύουν να γίνουν κουφά. Υπάρχει μία παράξενη ποικιλία γάτας, «Κέλυφος της χελώνας», που το τρίχωμά της είναι τρίχρωμο: πορτοκαλοκίτρινο, μαύρο και γκριζό. Οι γάτες αυτής της ποικιλίας

γεννούν σχεδόν πάντοτε θηλυκά γατάκια. Αν γεννήσουν άρσενικό, είναι στείρο.

Έκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά από κάθε πολιτισμό των λευκών, μέσα στις θαμνώδεις εκτάσεις της Γαλλικής Ανατολικής Αφρικής, ένας κινηματογραφιστής είχε την έκπληξι να συναντήσει έναν κεραμιδόγατο, «άπολύτως όμοιο» με κείνους που τριγυρίζουν στο Παρίσι. Η «σπιτικιά» γάτα διαδόθηκε σε όλη σχεδόν την επιφάνεια του κατοικημένου κόσμου σε ήμια-γρία κατάστασι. Αν ή έκτροφή γάτων ράτσας αποτελή μια καμπή στην ιστορία των γάτων, θέλομε να ελπίζωμε ότι δεν θ' άργήσουν να ευεργετηθούν και οι φτωχοί συγγενείς τους, οι εγκαταλειμμένοι μέσα στις μεγάλες πόλεις.

Ακόμη σήμερα, ή γάτα ύποφέρει από τη φήμη που της έδωσε μια σελίδα του Μπουφόν, που έγινε γνωστότερη από τα σχολικά βιβλία. Η γάτα παρουσιάζεται ως ή αντίθεσις του σκύλου: αυτή είναι ή κακία, εκείνος ή άρετή ή άδιαφορία ή στοργή το ψέμα — ή ειλικρίνεια... «Δεν σε κοιτάζει ποτέ στα μάτια», έλεγε ένας φυσικός. «Όπως είναι φανερό, αυτό συμβαίνει γιατί οι κόρες των ματιών της είναι επιμήκεις, σχισμένες κάθετα και συσταλτικές, ώστε ένα φώς δυνατό φθάνει για να την κάνει να κατεβάση τα μάτια. Το παράξενο αυτό βλέμμα, το γρήγορο, είναι λιγώτερο διαπεραστικό απ' ό,τι συχνά νομίζομε.

Το πέλμα των ποδιών της με τα μαξιλάρια σε σχήμα τρι-

φυλλιοῦ που καλύπτονται από ένα «δεύτερο δέρμα» είναι σχεδόν σαν ένα χέρι που την βοηθεϊ να άρπάξη, αλλά επίσης και να δοκιμάξη τη στερεότητα ενός κεραμιδιού, την σταθερότητα ενός έδάφους, τη θερμότητα ενός ύγρου.

Τέλος ή εξαίρετη άκοή της έχει μεγάλη ευαισθησία στον τόνο, στο ρυθμό και στην τοποθέτησι των ήχων, που τους καθορίζει πιο γρήγορα από τον άνθρωπο. Το έργαστήριο φυσιολογίας της Σχολής Φυσικών Έπιστημών της Λυών ανακάλυψε ότι ή μουσική νότα της προτιμήσεώς της είναι το μί, που άσκει επάνω της άμεσο άφροδισιακό έρεθισμό.

Η υγεία της είναι καλύτερη από των περισσοτέρων άλλων κατοικιδίων ζώων. Η πολύ μεγάλη στρογγυλή της καρδιά, με τους γρήγορους παλμούς, της επιτρέπει να αναπνέη άνετα άκόμη και ύστερα από ένα ξέφρενο τρέξιμο.

Η θερμοκρασία της είναι κατά μέσον όρο 39 βαθμοί. Το ευνούμενο ρόφημά της δεν είναι ούτε το αίμα, ούτε το γάλα, αλλά το καθαρό νερό.

Η γάτα δεν είναι μόνο ένα χαριτωμένο και διακριτικό ζώο, αλλά γενναίο και άφωσιωμένο. Μόλις γεννήση τα μικρά της, καταβροχθίζει τον πλακούντα και τις έμβρυακές μεμβράνες που αυξάνουν σημαντικά το γάλα της. Προπορεύεται στο σημείο αυτό από την ιατρική, ή οποία μόλις τώρα τελευταία άνεκάλυψε τον θρεπτικό ρόλο του πλακούντος.

Ο άνθρωπος για τη γάτα δεν

είναι ποτέ ο «άφέντης», αλλά ένας σύμμαχος, στόν όποιο ξέρει νά είναι πιστή. Ή γάτα, πού στήν άρχή ό άνθρωπος τήν θεοποίησε και ύστερα τήν κατέβασε πολύ χαμηλά, δέν άξιζε ούτε τή μιá ούτε τήν άλλη μοίρα. Έχουμε τήν κακή τάσι νά εκτιμούμε τά ζώα ανάλογα με τή «χρησιμότητά» τους ή από τόν ταπεινό και δουλικό χαρακτήρα

πού αποκτούν πολλές φορές με τó μαστίγιο. Ή γάτα, πολύ περήφανη για νά άνεχθῇ τέτοιες προσβολές, μπορεί νά στολίσῃ τó σπίτι μας με μία αναντικατάστατη νότα ζωντανῆς όμορφιάς. Ή παρουσία της μειώνει τήν πεζότητα τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Αὐτή φαίνεται ότι ἦταν πάντοτε ή πραγματική άποστολή της κοντά στόν άνθρωπο.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ:

Οί Βουδδισται Φαραδες, πού σύμφωνα με τή θρησκεία τους δέν σκοτώνουν ούτε έντομο, δικαιολογούν τó έπάγγελμά τους, λέγοντας πώς αὐτοί άπλώς συλλαμβάνουν τά ψάρια, αλλά δέν τά σκοτώνουν;

Τό Κρεμλίνο δέν είναι ένα σύνολο σκοτεινών κτιρίων; Οί τοίχοι του είναι χτισμένοι με χρωματιστά κόνκινα τοῦβλα. Πολλά οικοδομήματα είναι χρωματισμένα κίτρινα με άσπρες κορνίζες και πράσινες στέγες με χρυσούς τρούλλους.

Τά δωμάτια είναι καλά φωτισμένα. Παντοῦ υπάρχουν θαυμάσια κρύσταλλα και εξαιρετικῆς τέχνης έπιπλα. Όσοι από τούς σοβιετικούς ἡγέτες έχουν τήν τύχη νά ζούν εκεί, χαίρονται πράγματι τήν τσαρική πολυτέλεια.

Μιά αλήθινή ιστορία

ΜΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑ

Τού

MAURICE ZOLOTOW

Ύπάρχουν άραγε πραγματικά γνήσια κατορθώματα μαγείας; Αλήθινῆς μαγείας; Δέν έννοώ βέβαια τά τρύκ ή τά ξεγελάσματα πού γίνονται στή σκηνή. Έννοώ τó πραγματικά μαγικό, πού τó πραγματοποιοει κάποιος τόσο προικισμένος ή καταραμένος, ώστε νά έχῃ τή δύναμι νά περιφρονήσῃ όλα τά γεγονότα τῆς ζωῆς. Ένα γνήσιο «θαῦμα».

Κάποτε έκανα αὐτήν τήν έρώτηση στόν Τζόζεφ Ντάνινγκερ, πού τά τηλεπαθητικά του κατορθώματα στήν τηλεόρασι είχαν προκαλέσει τόν θαυμασμό έκατομμυρίων ανθρώπων. Ό Ντάνινγκερ μπορεί νά έπικαλῆται πνεύματα από μιá περίοδο πνήντα έτών.

Όλοι οί άνθρωποι πού ζούν με τά τεχνάσματα άντικρύζουν με πολλές άμφιβολίες καθετί πού προκαλεί τή λογική. Γι' αὐτό άπόρρησα με τήν άπάντησι πού μου έδωσε ό Ντάνινγκερ.

«Ναί, μου είπε, είδα μιá φορά κάτι τέτοιο. Ήταν πριν από πολλά χρόνια, γύρω στα 1918 ή 1919.»

Μόλις είχε γύρσει στή Νέα Ύορκ

από μιá περιοδεία στή Νέα Άγγλία, και πήγε στο κατάστημα Μαρτίγκα, όπου συνήθιζαν νά συχνάζουν όλοι οί «μάγοι» τῆς έποχῆς.

Αφού έκανε μιá βόλτα, ό Ντάνινγκερ πλησίασε μιá συντροφιά πού ήταν μαζεμένη γύρω στόν μεγάλο Χάρρυ Μπλάκστον, πού στα 72 του χρόνια εξακολουθεί νά περιοδεύῃ τήν

Άμερική. Ό Μπλάκστον, ένας άντρας με μαγνητίζουσα όμορφιά, έδειχνε ένα νέο κόλπο με χαρτιά και ό Μεγάλος Λεόν πού είχε όλόκληρο δικό του βαριετέ τόν θαύμαζε με όλη του τήν καρδιά.

Πότε πότε ό Λεόν έβγαζε τó ρολόι του και τó κοίταζε.

«Αὐτός ό Ντίλγκερ με κάνει έξω φρενών, μουρμούρισε τέλος θυμωμένος. Είχαμε ραντεβού έδώ στις όκτώ και είναι έννιά.»

Ό Ντίλγκερ ήταν ό καλύτερος τεχνίτης τῆς έποχῆς και έφτιαχνε όργανα ακριβείας με ειδική παραγγελία για τους μάγους.

«Σού φτιάχνει τίποτε ό Ντίλγκερ;» ρώτησε ό Μπλάκστον.

«Υποτίθεται πώς μου κάνει κάτι για ένα παιχνίδι με άλογα, μα το μόνο που μου δίνει για την ώρα είναι υποσχέσεις, όλο υποσχέσεις.»

Εκείνη την ώρα μπήκε στο Μαρτίνκα ο Ντίλγκερ. Τα μαλλιά του ήταν άνω - κάτω, τα μάτια του λάμπανε. Ήταν έξαλλος. Αυτό φαινόταν από μακριά.

«Πότε θα μου παραδώσεις αυτή τη συσκευή για τα άλογα;» του φώναξε θυμωμένος ο Μπλάκστον.

«Κύριοι, είπε ο Ντίλγκερ. Έφτιαξα το καλύτερό μου τέχνασμα... καλύτερο από κάθε τι που ξέρετε... θα κερδίσω εκατομμύρια.»

«Μα δεν είσαι ήθοποιός...»

«Ω, δεν θα το επιδεικνύω εγώ. Θα είμαι ο μανάτζέρ της... Η Ροζαμούντα, το Ρόδο του Κόσμου... Έγώ την ανακάλυψα, εγώ της έδωσα το όνομα. Το αληθινό της όνομα είναι Ρόζ, εγώ την έκανα Ροζαμούντα.»

«Κάνει κανένα καλό τρύν;»

«Όχι. Τίποτε από τα συνηθισμένα.»

Οι άλλοι γελάσανε ειρωνικά.

«Έτσι; Είστε άπιστοι; Εγώ δεν ήμουν έτοιμος να την επιδείξω ακόμη. Αλλά απόψε κάνουμε δοκιμές στο σπίτι μου. Έλατε. Όλοι σας. Και θα δείτε μόνοι σας!»

Έξι σκληροί μάγοι ακολούθησαν τον Ντίλγκερ έξω και πήγαν στο σπίτι του. Όλοι μπήκαν στο σαλόνι μιλώντας δυνατά, μα ξαφνικά χαμήλωσαν τον τόνο της φωνής τους. Είχαν δη την πιο παράξενη γυναίκα του κόσμου, να κάθεται σπητή σε μία πολυθρόνα με ψηλή πλάτη, με τα χέρια της ακουμπισμένα στα χέρια της πολυθρόνας.

«Ήταν σαν μάγισσα, είπε ο Ντάνινγκερ, το ασχημότερο ανθρώπινο όν που είχα δη ποτέ στη ζωή μου...»

Ήταν ψηλή, μεγαλοκαμωμένη, μυώδης, με άφυσικα μεγάλα πόδια και χέρια. Το πρόσωπό της ήταν σκληρό και αρρενωπό. Στα ρουθούνια είχε τρίχες και στο επάνω της χείλος σχεδόν μουστάκι. Φορούσε ένα σκέτο μαύρο φόρεμα. Τα μαλλιά της ήταν κατάνυρα. Και τα μάτια της ήταν μαύρα, βαθιά και μεγάλα σά συννεφιασμένη νύχτα.

Στο δρόμο ο Ντίλγκερ τους είχε εξηγήσει πώς η γυναίκα ήταν Αρμένισσα. Ήταν ανύπαντρη και είχε έναν ανιψιό, τον Ουώλτερ, που τον συντηρούσε αυτή.

Ένα βράδυ ο Ντίλγκερ την είχε συναντήσει σ' ένα μπακάλικο. Του είπε πώς θα ήθελε να κάνει νούμερο στο θέατρο για να στείλει τον ανιψιό της στο κολλέγιο. Και για να του αποδείξει την τέχνη της «διάβασε» το χέρι του Ντίλγκερ.

«Τα βρήκε όλα, είπε ο Ντίλγκερ. Μου είπε όλες τις αρρώστιες που έπαθα από τεσσάρων ετών και μου εξήγησε πότε και πώς τις έπαθα. Ήξερε πώς ετοίμαζα κάτι για τον Λέον. Τα ήξερε όλα. Αν υπάρχει αυτό που λέμε δεύτερη όραση, το έχει αυτή η γυναίκα. Μα η πραγματική της δύναμη πηγαινει ακόμη πιο πέρα απ' αυτό.»

Κάθισαν όλοι γύρω στη Ροζαμούντα. Εκείνη έμενε σιωπηλή. Ούτε εκείνη, ούτε ο Ντίλγκερ είχαν απευθύνει το λόγο ο ένας στον άλλον. Τα ζωντρά μαύρα μάτια της σπίθιζαν περνώντας από το ένα πρόσωπο στο άλλο.

«Κύριοι, είπε ο Ντίλγκερ, εδώ έχω ένα ραβδί.» Και έβαλε ένα χάρακα κάπου ένα μέτρο στα γόνατα της γυναίκας.

«Είμαστε έτοιμοι, κυρία», της είπε με επίσημο ύφος.

Η γυναίκα άγγιξε με τις άκρες των δαχτύλων της το ραβδί στις δύο του άκρες και ύστερα άρχισε να σηκώνει τα χέρια της όλο και πιο ψηλά.

Ο χάρακας ανέβαινε κι αυτός σαν να ήταν κολλημένος στα δάχτυλά της. Κανένας όμως από τους παρόντες μάγους δεν έδειξε έκπληξη. Τι είδους τρύν για μικρά παιδιά ήταν αυτό; Κάθε μάγος ήξερε τουλάχιστον δέκα τρόπους για να κάνει αυτό το τέχνασμα.

«Κύριοι, σās βλέπω σκεπτικούς, είπε ο Ντίλγκερ. Προσέξτε όμως πώς η κυρία δεν φορεί δαχτυλίδι. Ούτε έχω εφεύρει καμιά καινούργια σκόνη ή κόλλα για το τέχνασμα αυτού. Τώρα θα δείτε πώς ο χάρακας δεν έχει καμιά επαφή με τα δάχτυλά της.»

«Αδύνατο!» είπε ο Ντάνινγκερ.

«Ασφαλώς! συμφώνησε χαμογελώντας ο Ντίλγκερ. Κυρία, είμαστε έτοιμοι.»

Πάλι τα δάχτυλά της έπαιξαν λι-

γάκι στις άκρες του χάρακα. Και πάλι ο χάρακας άρχισε να σηκώνεται αργά, σά να τον κινούσε μία άορατη δύναμη. Αυτή τη φορά σήκωσε τα χέρια της ως το ύψος των ματιών της. Ύστερα σηκώθηκε και έκανε ένα γύρο στο δωμάτιο. «Ανάμεσα στα δάχτυλά της και στο χάρακα υπήρχε ένα κενό δύο πόντοι τουλάχιστον!»

Όλοι οι μάγοι πετάχτηκαν επάνω και μαζεύτηκαν γύρω της. Ο Ντίλγκερ δεν προσπάθησε να τους σταματήσει. Εκείνοι προσπαθούσαν να βρουν μυστικές κλωστές και σύρματα. Θά έπρεπε να ήταν τρύν. Ο Ντίλγκερ θά είχε βρή κανένα καινούργιο τέχνασμα... Μα και αν ήταν τρύν... πώς το έκανε;

Η Ροζαμούντα κατέβασε μαλακά το άριστερό της χέρι. Τώρα ο χάρακας έμενε οριζόντιος στον αέρα, με μόνο το ένα χέρι κοντά του. Και η άλλη άκρη του χάρακα, εκεί που ήταν το άριστερο χέρι, δεν έγειρε καθόλου. Έμενε εντελώς οριζόντιος στον αέρα!

«Τώρα θα δοκιμάσουμε κάτι δυσκολώτερο», άνηγγειλε ο Ντίλγκερ. «Έχω ένα συνηθισμένο μεγάλο ψαλίδι. Θέλετε να το επιθεωρήσετε;»

Και τους έδωσε να δουν ένα μεγάλο ψαλίδι, σαν κι αυτό που χρησιμοποιούν οι έμποροι ύφασμάτων, αρκετά βαρύ.

«Είμαστε έτοιμοι», είπε ο Ντίλγκερ.

Η γυναίκα πήρε το ψαλίδι ανάμεσα στις ανοιχτές της παλάμες, το ζύγισε λίγο, ύστερα άπλωσε τα χέρια της έτσι που δεν άγγιζε πια το μέταλλο. Μα το ψαλίδι έμεινε εκεί, κρεμασμένο στον αέρα, σαν να το κρατούσε κάποιος μυστικός μαγνητισμός.

Πέρασε μπροστά απ' όλους τους μάγους και το ψαλίδι πήγαινε ξαπλωτό μπροστά της χωρίς κανένα όρατο στήριγμα. Δεν ήταν ανάγκη να αναζητούν μυστικά σύρματα ή μαγνήτες.

«Αρκετά γι' απόψε, είπε ο Ντίλγκερ, δεν θέλω να την εξαντλήσω.»

«Κάνει τίποτ' άλλο;» ρώτησε κάποιος.

«Τα πάντα, απάντησε ο Ντίλγκερ. Τώρα δουλεύουμε ένα νούμερο επιπλέον στον αέρα.»

«Στέκεται στον αέρα;»

«Δώδεκα πόντους πάνω από τη γη. Κ' εγώ ήμουν δύσπιστος, μα

τώρα ξέρω καλύτερα. Θά την παρουσιάσω για λίγες ημέρες σ' ένα μικρό θέατρο και θά φροντίσω να τη δουν μερικοί θεατρικοί πράκτορες. Ύστερ' απ' αυτό δε χρειάζομαι τίποτ' άλλο. Καληνύχτα σας.»

Εκείνο το βράδι οι μάγοι γυρίσανε στα σπίτια τους παραχαλισμένοι. Όλοι τους έφερναν στο νου τους την ίδια σκέψη: «Αδύνατο!»

Ύστερ' από δυό εβδομάδες ο Ντάνινγκερ πήγε σ' ένα μικρό θέατρο ποικιλιών του Νιού Τζέρσεϋ. Οι ρεκλάμες λέγανε: «Ροζαμούντα, η μυστηριώδης γυναίκα». Η όρχηστρα έπαιξε μια μικρή εισαγωγή και η αύλεια σηκώθηκε.

Στη σκηνή επάνω ήταν η μυστηριώδης γυναίκα, μεγαλοπρεπής στην άσκηση της, μ' ένα άσπρο φόρεμα που έρχονταν σε αντίθεση με το μαύρο φόντο της κουρτίνας του βάθους. Η μουσική σταμάτησε και ο Ντίλγκερ, με φράκο, βγήκε και υποκλήθηκε στο κοινό. Πήρε ένα χάρακα, ή Ροζαμούντα σήκωσε τα χέρια της κ' εκείνος τον τοποθέτησε κάτω από τις παλάμες της. Ο χάρακας έπεσε με θόρυβο στο πάτωμα.

Ο Ντίλγκερ τραβήχτηκε με φρίκη. Κόμποι ιδρώτας φάνηκαν στο πρόσωπο της γυναίκας. Έβαλε πάλι το χάρακα στα χέρια της, μα πάλι έπεσε στο πάτωμα.

Βιαστικά ο Ντίλγκερ έκανε νόημα στη μουσική ν' αρχίσει για το άλλο νούμερο. Έφεραν ένα χαμηλό ντιβάνι, ή Ροζαμούντα ξάπλωσε εκεί και προσπάθησε, τεντώθηκε, μάταια όμως. Δεν μπορούσε να σηκωθεί ούτε ένα πόντο. Κουνούσε τα χέρια της σαν πληγμένο πουλί, μα η προσπάθεια πήγαινε χαμένη.

Οι θεαταί άρχισαν να γελούν και να σφυρίζουν. Η αύλεια επί τέλους έκλεισε άδοξα. Ο Ντάνινγκερ πήγε στα παρασκήνια και βρήκε τον Ντίλγκερ κατάρχαλο και τη γυναίκα να κλαίει με λυγμούς.

«Η δύναμή μου... δε λειτουργεί όταν είναι για λεπτά... Πρέπει να τη χρησιμοποιώ μόνο για καλό... Μα και γώ για καλό ήθελα να την»

χρησιμοποιήσω. "Ήθελα να στείλω τόν Ούώλτερ να σπουδάσει..."

« Προσπάθησε πάλι... », είπε ο Ντίλγκερ.

« Όχι... δεν θα μπορούσα να κάνω τίποτα πιά... όχι για λεπτά... Τώρα το ξέρω. »

Έννεα χρόνια αργότερα ο Ντάνινγκερ βρισκόταν σε μία πόλι και μία μέρα έκοψε το χέρι του μ' ένα μαχαίρι. Ζήτησε από το ξενοδοχείο να του στείλουν ένα γιατρό και σε λίγο ήρθε ένας νέος να τον περιποιηθή. Όταν του έγραψε και

του έδωσε την πληγή, του είπε : « Λοιπόν, κύριε Ντάνινγκερ, θα ήθελα να είχατε γνωρίσει τη θεία μου. Πέθανε πέρσι. Μπορούσε να κάνει τρύνκ που να σάς φύγη τὸ μυαλό. Καὶ δὲν είχε μάθει ποτέ την τέχνη. Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ είχε καμμιὰ μυστική δύναμι. Τὸ ἀστείον εἶναι πὼς δὲν ἤθελε ποτέ νὰ μιλά γι' αὐτό. Μὰ ἦταν κάτι ἐκπληκτικό. »

Κοιτάζοντας τὰ βαθεῖα, ζωηρὰ μάτια τοῦ νεαροῦ γιατροῦ, ὁ Ντάνινγκερ κατάλαβε πὼς ἡ Ροζαμούντα εἶχε κατὰ κάποιο τρόπο καταφέρει νὰ σπουδάσει τὸν Οὔώλτερ της.

³ Από τὸν ἔξω κόσμο.

ΑΓΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ !

Οἱ φεμινιστὰι ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν γυναικῶν θὰ ἐκπλήσσονταν ἂν ἤξεραν πὼς στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες οἱ ἄνδρες ἀγωνίζονται νὰ ἀποκτήσουν δικαιώματα ὡς νοσοκόμοι !

Ὁ Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος ὠδήγησε πλῆθος γυναικῆς στὰ ἐργοστάσια καὶ ἔδωσε στοὺς ἄνδρες τὴν εὐκαιρία νὰ φοιτήσουν στὴ Σχολὴ Νοσοκόμων τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πενσυλβανίας ποὺ ιδρύθηκε μόνο γιὰ ἄνδρες.

Γυναῖκες νοσοκόμοι διπλωματοῦχοι ὑπ' ἔχουν ἀπὸ τὸ 1920, ἀλλὰ οἱ ἄνδρες ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα αὐτὸ μόνον τὸ 1950. Οἱ γυναῖκες συνάδελφοί τους, δὲν τοὺς ἔκαμαν ἀντίπραξι. Ἀντίθετα τοὺς βοήθησαν ὅσο μπορούσαν.

« Ἡ παράδοσις μᾶς ἔχει κάνει νὰ πιστεύουμε πὼς ἡ δουλειὰ τοῦ νοσοκόμου εἶναι ἀποκλειστικὰ γυναικεῖα » λέει ὁ Δρ. Γιόζεφ Γιούρικ, ἐπιθεωρητὴς στὸ νοσοκομεῖο τῆς Πενσυλβανίας. « Αὐτό, ἱστορικῶς, δὲν εἶναι σωστό ».

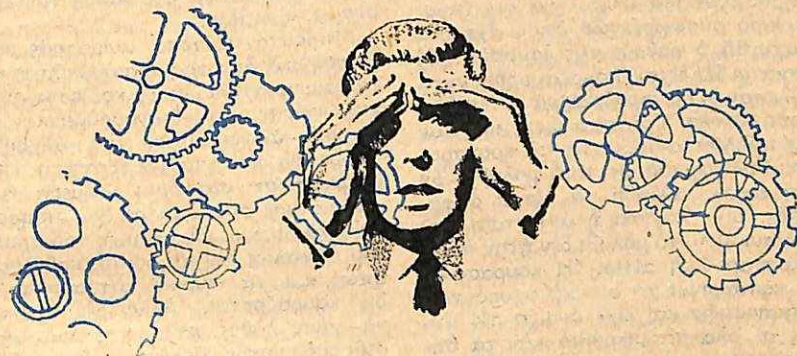
Κατὰ τὶς Σταυροφορίες, τὸν 12ο καὶ 13ο αἰῶνα, μία ὁμάς ἱπποτῶν ὀργανώθηκε γιὰ τὴν περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν τραυματιῶν ποὺ κοίτονταν στοὺς δρόμους τῶν Ἁγίων Τόπων.

Οἱ ἄνδρες νοσοκόμοι ἔχουν μεγάλη ζήτησι στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, κυρίως στὰ ψυχιατρεῖα καὶ χειρουργεῖα. Ἀλλὰ ὁ μισθὸς τοῦ νοσοκόμου δὲν ἐπαρκεῖ γιὰ τὴν συντήρησι μιᾶς οἰκογένειας καὶ γι' αὐτὸ οἱ ἄνδρες νοσοκόμοι ἀσκοῦν τὸ ἐπάγγελμα παράλληλα μὲ τὴν ἄλλη τους δουλειὰ.

Δὲν μένει παρὰ νὰ γίνῃ κι' αὐτὸ μία μανία τῶν Ἀμερικανῶν !

Τοῦ YVES DOMPIERRE

Αὐτὸς ποὺ ὑποφέρει ἀπὸ ὑπερκόπωση δὲν θὰ πῇ πὼς κουράζεται σωματικὰ.

Προσέξτε στὴν ἀρχὴ τῆς

ΤΗΝ ΥΠΕΡΚΟΠΩΣΙ

Ἡ ὑπερκόπωση ἔγινε τῆς μόδας καὶ ἀπασχολεῖ σήμερα ὅλους τοὺς γιατροὺς. Θύματά της εἶναι βιομήχανοι καὶ κινηματογραφικοὶ ἀστέρες, διανοούμενοι καὶ μαθηταί, πολιτικοὶ καὶ ἀπλὲς νοικοκυρές. Εἶναι ἡ ἀσθένεια τοῦ αἵματος μας. Οἱ ἴδιοι οἱ ἀσθενεῖς ἐπέισαν τοὺς γιατροὺς γιὰ τὴν ὑπαρξὶς της. Ὄταν τὰ νοσοκομεῖα ἀρχίσαν νὰ κατακλύζονται ἀπὸ ὑποψηφίους νευρασθενικοὺς, οἱ γιατροὶ ἀναγκάστηκαν νὰ ἀναθεωρήσουν τὶς ἀποψεις τους καὶ νὰ παραδεχθοῦν πὼς ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἦταν οὔτε τρελλοὶ, οὔτε ψεῦτες.

Ὡς τὰ τελευταῖα χρόνια, τὰ ἱατρικὰ ἔγχειρίδια παραδέχονταν μόνο μιὰ ὑπερκόπωση, τῶν μυῶν. Οἱ κτηνίατροι ξέρουν πὼς ὅταν ἓνα ἄλογο κούρσας ὑποβληθῇ σὲ κοπιαστικὴ ἐξάσκησι μπορεῖ νὰ πέσῃ ξαφνικὰ νεκρὸ, κεραυνοβλημένο ἀπὸ τὰ δηλητήρια ποὺ συσσωρεύτηκαν στὸν ὀργανισμό του. Ὄταν ὅμως ἓνας ἐπιχειρηματίας ποὺ περνοῦσε ὅλη του τὴν ἡμέρα σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ

μετεκινεῖτο μόνο μὲ αὐτοκίνητο παραπονιόταν ὅτι ἐνῶθε κουρασμένος, συνήθως τὸν κατηγοροῦσαν γιὰ φαντασιόπληκτο καὶ ἰδιότροπο. « Ἡ κόπωση δὲν εἶναι ἀσθένεια, ἔγραφε τὸ 1933 ὁ καθηγητὴς Ντίλ. Ἡ ἰδέα ὅτι ἡ λέξι αὐτὴ ἀντιστοιχεῖ μὲ κάτι πραγματικὸ ἀποτελεῖ μιὰ ἀπάτη. »

Κανένας γιατρός δὲν μπορεῖ ποτέ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑπαρξὶ πραγματικῆς κοπώσεως τῶν νευρικῶν κυττάρων. Ὁ ἐγκέφαλος δὲν εἶναι οὔτε πρὸ βαρὺς οὔτε πρὸ θερμῶς, τὰ ἀνακλαστικά δὲν ἐπιβραδύνονται. Ἀντιθέτως, ὅταν ὁ μεγάλος νευρολόγος Σπέκ θέλησε νὰ ὑπολογίσῃ τὴν δαπάνη ἐνέργειας ποὺ ἀντιστοιχεῖ μὲ μιὰ ἐντατικὴ διανοητικὴ ἐργασία (ὅπως ἡ ἀνάγνωσις ἑνὸς ἔγχειριδίου θεωρητικῆς φυσικῆς γεμάτου τύπους καὶ ἐξισώσεις), εἶχε ἀσήμενα ἀποτελέσματα : ἡ ἐνέργεια ἀντιστοιχοῦσε ἀπλοῦστατα μὲ τὴ μυϊκὴ ἐργασία ποὺ κατέβαλε ὁ φοιτητὴς γυρνώντας τὶς σελίδες τοῦ βιβλίου.

« Ἡ σκέψις δὲν ἔχει βάρος, δὲν εἶναι

θέμα θερμίδων, είπε ο Λουί Λεγκιγιάν. 'Αλλά κάθε προσπάθεια συμπεληρωματικής προσοχής καταγράφεται σ' ένα μυστικό βιβλίο λογαριασμών του οργανισμού μας και πληρώνεται έστω και χωρίς τη θέληση των ενδιαφερομένων.» 'Ο καθηγητής 'Αντάνγκ δημοσίευσε μια έκθεσι για ένα εργοστάσιο συσσωρευτών, όπου είχε επιταχυνθή ο ρυθμός της εργασίας. Οι εργάτες δεν είχαν διαμαρτυρηθή, γιατί έβλεπαν ότι μπορούσαν να άντεπεξέλθουν εύκολα. Γρήγορα όμως άρχισαν να πολλαπλασιάζονται τα κρούσματα δηλητηριάσεως από μολύβι, αν και είχαν αυξηθή τα μέτρα ασφαλείας. Είχε λυγίσει η αντίστασι του οργανισμού, το μολύβι δεν ήταν παρά μια παροδική αιτία. 'Η κούρασι είχε καταρρίψει τα φυσικά όχυρά των οργανισμών και είχε άνοιξει τις πύλες σ' όλα τα μικρόβια και τα δηλητήρια.

Για να αποδείξουν πώς ακόμη και μια εργασία που δεν προϋποθέτει καθόλου σωματική κόπωση μπορεί να προκαλέση έντονη υπερκόπωση ο Λεγκιγιάν και οι συνάδελφοί του έκαναν έρωτήσεις επί μήνες σε εκατοντάδες υπαλλήλους τηλεφωνικών κέντρων. Τα αποτελέσματα ήταν τόσο εύγλωττα, ώστε τα Τ.Τ.Τ. της Γαλλίας φρόντισαν άμέσως να βελτιώσουν τους όρους εργασίας των τηλεφωνητών.

Από τις γυναίκες τηλεφωνήτριες που εξετάσανε, μόλις 14% είχαν κανονικό ύπνο. Οι άλλες όλες υποφέρονε από άπνιες ή από εφιάλτες. Περισσότερες από το ένα τρίτο ώμολόγησαν πώς έφευγαν από τη δουλειά τους τόσο έξαντλημένες, ώστε δεν είχαν διάθεσι να ασχοληθούν με το σπίτι τους. Ήταν ανίκανες να παρακολουθήσουν μια συνομιλία, ξεχνούσαν εύκολα, δεν μπορούσαν να συγκεντρωθούν για να διαβάσουν έστω και την έφημερίδα. Πάνω από το ένα τέταρτο ήταν διαποτισμένες από τις λέξεις και τα νούμερα που έπαναλαμβάναν συνεχώς κάθε μέρα και έτσι, πολλές φορές, όταν κανείς τους άπείνετο το λόγο, απαντούσαν μηχανικά: «'Εμπρός, λέγετε...». 'Ο χαρακτήρας τους είχε αλλάξει, γίνονταν δύσθυμες, άδύθυμες, άφηρημένες. Συνήθως λίγες έβδομάδες άνα-

παύσεως άρκοϋσαν για να ξαναβρουν την κανονική και ίσορροπημένη τους ζωή. 'Αν όμως άφηναν την υπερκόπωση να προχωρήσει χωρίς να την προσέξουν, παρουσιάζονταν και οργανικά συμπτώματα, ήμικρανίες ναυτίες, ταχυπαλμίες, άνωμαλίες των έμμηνων, ζαλάδες.

Μπροστά σε τόσες σωματικές και διανοητικές διαταραχές που έπλητταν εκατομμύρια πλούσιους και φτωχούς, χειρώνакτες και διανοοϋμένους, ή ίατρική αντιμετώπισε ένα άληθινό πρόβλημα και για να ξεξηγήσει την υπερκόπωση συγκρίνει σήμερα το νευρικό μας σύστημα με ένα σιδηροδρομικό δίκτυο. Οι γραμμές του τράνου ασφαλώς δεν φθείρονται καθόλου, όπως και τα νευρικά κύτταρα που δεν κουράζονται. 'Αλλά δεν πρέπει να γίνη λάθος στον χειρισμό της σιδηροδρομικής βελόνης. 'Ενας άνθρωπος που έχει πάθει υπερκόπωση είναι ένας άνθρωπος που οι νευρικές του βελόνες δεν μπορούν να προσαρμοσθούν στον ρυθμό των σκέψεων. 'Ο έγκέφαλος είναι ένα είδος σταθμού ρυθμίσεως, όπου φθάνουν πληροφορίες και από όπου ξεκινούν διαταγές. Κάθε κίνηση, κάθε σκέψι μας αποτελεί ένα σύνολο, μια κατάληξι από πλήθος εργασίες, στις όποιες άναμινύεται το παρόν, το παρελθόν, ο συνειρμός, ή εύαισθησία και ή φαντασία. 'Αν πείση ένα μόριο σκόνης σ' αυτά τα εκατομμύρια των τροχών, τότε ο υπέρτοχος μηχανισμός παθαίνει μια άρρυθμία, δίνει άνάποδες διαταγές ή σταματά. 'Η κόπωση είναι ή σκόνη που προκαλεί το άτύχημα. Είναι γνωστό πώς δεν επιτίθεται μόνο στον χειρώνакτα και πώς, όταν φθάση στον έγκέφαλο, τότε τα αποτελέσματά της είναι σοβαρώτερα.

* * *

'Η πραγματική αιτία της υπερκόπωσης δεν είναι τόσο ή υπερβολική εργασία, όσο ή ανάγκη να αντιμετωπίσουμε συνεχώς στή δουλειά μας ή στήν καθημερινή μας ζωή διανοητικές προσταγές, άντιπατικές άπαιτήσεις. 'Ο διάσημος Ρώσος βιολόγος Παυλώφ έπέτυχε το 1935 να δημιουργήσει τεχνητή νευρική κατάσταση σε ζώα. Μάθαινε σε ένα σκύλο

να ξεχωρίζη τον κύκλο από την έλ-λειψι. 'Υστερα του παρουσίαζε σχέδια έλλείψεων που πλησίαζαν ολοένα περισσότερο προς τον κύκλο. Στο τέλος το ζώο, κουρασμένο από την προσπάθεια να διακρίνη τις έλλειψεις που γίνονταν όλο και πιο δυσδιάκριτες, πάθαινε πραγματική κρίσι έπιληψίας.

'Ο έγκέφαλος μας δεν κλονίζεται βέβαια τόσο εύκολα, αλλά τα πειράματα που έγιναν σε ανθρώπους στο Πανεπιστήμιο του Γέηλ μάς δίνουν τη συμβουλή να μήν υπερτιμούμε την άνθεκτικότητά μας. Οι φοιτηται που άποτελοϋσαν τα υποκείμενα των πειραμάτων έπρεπε να άντιγράψουν στή γραφομηχανή ήδη δακτυλογραφήμένα κείμενα. 'Ενώ έκαναν την άπλοϋστατη αυτή δουλειά, τους διέκοπταν και τους ένοχλοϋσαν συστηματικά με κάθε τρόπο. 'Ενας συνάδελφός τους τους χτυπούσε στον ώμο και τους ζητούσε τόν άναπτήρα ή άκούγονταν συνεχώς κουδούνια ή άλλαξεν άπότομα ο φωτισμός. Κα-νένας φοιτητής δεν μπόρεσε να άνθέξη περισσότερο από 40 λεπτά σ' αυτό το σύστημα των «αίφνδιασμών». 'Αλλοι ξεσπούσαν σε λυγμούς, άλλοι πετούσαν τη μηχανή κάτω, άλλοι βάζανε τις φωνές.

Μπορούμε να συγκρίνουμε τους όρους εργασίας στή σύγχρονη ζωή μας με τις πειραματικές αυτές νευρώσεις. 'Η δουλειά μιάς τηλεφωνήτριας είναι να άπαντά συνεχώς, μηχανικά, αυτόματα και σωστά σε διαδοχικές κλήσεις. Στην 'Αμερική έχει επικρατήσει το σύστημα μιάς μικρής διακοπής 15 - 20 λεπτών δυό φορές στο διάστημα της εργασίας για άνάπαυσι. 'Ενα άναφυκτικό την ώρα αυτή προκαλεί μια εύεργετική χαλάρωσι. 'Ο έπιχειρηματίας που διακόπτει δέκα φορές μια συζήτηση για να άπαντήση στο τηλέφωνο, διατρέχει τόν κίνδυνο να πάθη υπερκόπωση και έκείνος που όδηγει άυτοκίνητο με μεγάλες ταχύτητες προσθέτει επί πλέον νευρική ένταση στήν κόπωση της ήμέρας. Το σύνολο όδηγει στήν υπερκόπωση.

— 'Αν μιλούμε για «άσθνεια των διευθυντών» και όχι για «άσθνεια των γραμματέων», μου είπε ένας ψυχίατρος, δεν είναι γιατί οι πρώτοι

αποδίδουν περισσότερη εργασία συνήνα συμβαίνει το αντίθετο. 'Η δουλειά όμωσ των διευθυντών, έπειδη συνεπάγεται περισσότερες ευθύνες, βαρύνει περισσότερο στα νούρα τους. 'Η ανάγκη λ.χ. της έκλογής άνάμεσα σε δυό άποφάσεις που στηρίζονται σε έξισον σοβαρά έπιχειρήματα και από τήν όποία εξαρτάται το μέλλον μιάς δουλειάς, μπορεί να προκαλέση νευρικούς κλονισμούς όμοιους με τού σκύλου που παράδερνε άνάμεσα στους κύκλους και τις έλλειψεις. Και δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι μετά τα τελευταία γεγονότα της Μέσης 'Ανατολής οι πελάτες των Γάλλων ψυχιάτρων έχουν αυξηθή.

Οι γυναίκες που πάσχουν από υπερκόπωση σήμερα είναι κατά τους υπολογισμούς των γιατρών δυό φορές περισσότερες από τους άντρες κι αυτό δεν οφείλεται στή φύσι της εργασίας τους, αλλά στις δυσκολίες και τις διαμάχες που αντιμετώπιζουν συνεχώς, κομματιασμένες άνάμεσα στις νέες κοινωνικές τους ευθύνες, στα πατροπαράδοτα οίκογενειακά τους καθήκοντα, στήν άισθηματική τους ζωή. Γιατί ή καθημερινή ήθική διαμάχη είναι μια υπερκόπωση. 'Ενας ιερέας σε περιοχή φυλακών άναγκάστηκε να παραιτηθή από τή θέσι του, γιατί δεν μπορούσε να υπομένη την τραγική δοκιμασία των έκτελέσεων στις όποιες ήταν υποχρεωμένος να παρίσταται.

* * *

'Όταν έλθη ή υπερκόπωση, ή σοβαρότητα της υπερκοπώσεως βρίσκειται, όπως λένε οι γιατροί, στο γεγονός ότι πολλά θύματα άρνούνται να κάνουν έγκαίρας μια θεραπεία. Στην άρχή ή υπερκόπωση ξεγελά τόσο καλά, ώστε έχει συχνά κανείς την έντύπωσι πώς βρίσκειται σε θαυμάσια φόρμα, ότι ποτέ δεν δούλευε τόσο καλά, ενώ ο άόρατος έχθρος έχει άρχισει το έργο του.

Οι εργασίες του Γάλλου Ρελλύ και του Καναδού Σέλυ μάς έπιτρέπουν να κατανοήσουμε σήμερα την έκπληκτική άνεσι, την εξαιρετική ενεργητικότητα που άποτελοϋν τις πρώτες ένδείξεις της κοπώσεως. 'Όταν ή υπερκόπωση κάνει την έπιθεσί της έναντίον του οργανισμού, ή είνος

ἀμύνεται και κινητοποιεί νέες δυνάμεις. Έτσι αισθάνεται πάλι θανάσιμα και η μάχη που δίνει τον κεντρίζει. Στην περίοδο αυτή παρατηρείται αύξηση της λειτουργίας των επινεφριδίων και της υποφύσεως, που οι έκκρίσεις τους επιδρούν σ' όλοκληρο το νευρικό σύστημα. Η δραστηριότητα αυτή των αδένων είναι τόσο έντονη, ώστε μερικοί Άμερικανοί γιατροί διατύπωσαν την παράδοξη άποψη πως μία μικρή υπερκόπωση αποτελεί το καλύτερο δυναμωτικό.

Δεν υπάρχουν φάρμακα για την υπερκόπωση. Χρειάζεται περίπατος, σωματική άσκηση για να ξεφύγει ή σκέψι από το αδιέξοδο που βρίσκεται. Κυρίως όμως πρέπει να αλλάξουν οι όροι της ζωής και της εργασίας, για να μπορέσει ο άνθρωπος να προσαρμοστεί στο επάγγελμα χωρίς να διακινδυνεύουν τα νεύρα του. Μία μεγάλη αμερικανική βιομηχανική επιχείρηση παρατήρησε τον κίνδυνο της τυποποιημένης δουλειάς που την κανονίζει ο ρυθμός της μηχανής. Έκανε λοιπόν άνακατανομή της έρ-

γασίας και τώρα ένας μόνον εργάτης εκτελεί από την αρχή ως το τέλος μία δουλειά που την έκαναν άλλοτε 48 εργάτες με το σύστημα κάθε εργάτης να εκτελή συνεχώς το ίδιο κομματάκι εργασίας. Οι στατιστικές δείχνουν πως η ποιότητα και η απόδοση της δουλειάς βελτιώθηκαν. Μία ολοκληρωμένη δουλειά για κάθε άνθρωπο έχει πιο πολλή αξία παρά ένα ψιχουλό δουλειάς που επαναλαμβάνεται 48 φορές.

Και όταν φαίνεται πως είναι αδύνατο να θεραπευθεί το κακό, μπορούμε πάντα να δοκιμάζουμε την κατανομή του βάρους του. Μπροστά σε έναν κόσμο που υποβάλλει τα νεύρα μας ολοένα σε σκληρότερες δοκιμασίες, η σωτηρία δεν βρίσκεται στο κλείσιμο στον εαυτό μας, αλλά στην εμπιστοσύνη στους άλλους. Άνάμεσα στις τηλεφωνήτριες που εξέτασε ο Λεγκιγιάν, εκείνες που είχαν αντισταθή καλύτερα στην υπερκόπωση ήταν ακριβώς εκείνες που η οικογενειακή και ήθική τους ζωή ήταν αρκετά εύτυχισμένη, ώστε δεν αντιμετώπιζαν διλήμματα και διαμάχες.

Ένας άτσιγγανος προσελήφθη στα ανάκτορα ενός άρχοντα που διατυμπάνιζε τις σοσιαλιστικές του αρχές για να τον κάνει να γελά με τ' άστεία του. Άλλα ο άτσιγγανος έτσι μπήκε στο ανάκτορο, έπαψε τα φαιδρά. Τότε ο άρχοντας τον ρώτησε γιατί.

— Μά όλη τούτη η όμορφιά, είπε ο άτσιγγανος, η πολυτέλεια και χλιδή της ζωής εδώ μέσα...

— Βλέπεις τί μου έδωσε έμένα ο σοσιαλισμός; Τα ίδια θα σου δώσει και σένα μία μέρα, είπε ο άρχοντας.

— Μά άρχοντά μου, απάντησε ο άτσιγγανος, νόμιζα πως εγώ είμαι εκείνος που βρίσκεται εδώ για να λήη άστεία!

J. R.

Γιουκατάν

ή γελαστή και απόκληρη έπαρχία
του Μεξικού

Του

VICTOR ALBA

Ένας τόπος που τον ψήνει ο ήλιος και τον φωτίζει το χαμόγελο
των κατοίκων του.

Υπάρχει στο Μεξικό μία παράξενη περιοχή, που το παρελθόν της το περιβάλλει ακόμη μυστήριο και το παρόν της βαραίνουν σοβαρά προβλήματα. Φανταστείτε μία άμμουδιά που ολοένα προχωρεί μέσα στη θάλασσα με άτελείωτη ύπομονή. Έχει ελάχιστα πράγματα φυτρώνουν: κάκτοι, θάμνοι, καμμιά φορά κανένα φοινικόδεντρο.

Χωρίς ποτάμια, χωρίς ήφαιστεια, χωρίς λίμνες, χωρίς πηγάδια, ούτε καμμιά άλλη φανερή πηγή νερού, το Γιουκατάν είναι ένας τεράστιος βράχος που σχηματίζει στα νότια του Μεξικού μία χερσόνησο που ενώνεται με την υπόλοιπη χώρα με έναν ισθμό και χωρίζεται απ' αυτήν με τροπικά δάση που μόλις πριν από ένα χρόνο τὰ διέσχισε σιδηροδρομική γραμμή.

Αναρωτιέται κανείς πως ήταν

δυνατό με τις συνθήκες αυτές να άνθιση ο μεγάλος πολιτισμός των Μάγια και πως μπορούν να ζούν εκεί και να ευημερούν οι σημερινοί κάτοικοι του Γιουκατάν.

Πολλοί από τους λευκοφορέμενους χωρικούς που ζουν στα ένδοτερα δεν έχουν δὴ ποτέ τους ούτε ποτάμι, ούτε βουνό. Ο κόσμος γι' αυτούς είναι επίπεδος, ξηρός και φλογισμένος.

Ένας μοναδικός κόσμος.

Το Γιουκατάν αποτελεί πραγματικά μία ξεχωριστή περιοχή, ίσως μοναδική στον πλανήτη μας. Πριν από έναν αιώνα περίπου οι λευκοί κάτοικοι του Γιουκατάν αποφάσισαν να αποχωριστούν από το Μεξικό εξαιτίας ώρισμένων άσημαντων πολιτικών διαφορών. Σε λίγο ξέ-

σπασε ένας πόλεμος τῶν Μάγια ἐναντίον τῶν λευκῶν, μετὴν ὑποστήριξι τῶν Ἀγγλῶν ποὺ ἤθελαν νὰ ἐγκαταστήσουν ἐκεῖ ἕνα βασίλειο τῶν Μάγια γιὰ νὰ διαθέτουν μιὰ βási ἐναντίον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Οἱ λευκοὶ μετὴ βοήθεια τῆς μεξικανικῆς κυβερνήσεως κατάρθωσαν νὰ καταστείλουν τὴν ἐξέγερσι τῶν Ἰνδιάνων Μάγια καὶ αὐτοὶ ἀναγκάστηκαν νὰ μεταναστεύσουν ὁμαδικὰ πρὸς τὰ δυτικά. Στὴ μάχη αὐτὴ ἔχασαν τὴ ζωὴ τους πάνω ἀπὸ 300.000 ἄνθρωποι.

Σήμερα οἱ κάτοικοι τοῦ Γιουκατάν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δουλεύουν κάτω ἀπὸ ἕναν ἥλιο τῆς κολάσεως γιὰ νὰ καρποφορήσῃ ἡ γῆ τους ποὺ δὲν ἀξίζει κανὸν τὸ ὄνομα. Τὸ ἀσβεστοῦχο ἔδαφος ἀπορροφᾷ τὴ λιγοστὴ βροχὴ ποὺ πέφτει χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπ' αὐτήν. Ἐνα ἐλαφρὸ στρῶμα γῆς ἐπιτρέπει τὴν καλλιέργεια τοῦ σιζάλ καὶ στὸ φυτὸ αὐτὸ στηρίζεται ὁλόκληρη ἡ οἰκονομία τῆς περιοχῆς. Ἐκεῖνο ποὺ καταπλήσσει εἶναι ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Γιουκατάν εἶναι δραστήριοι, παρ' ὅλο τὸν ἥλιο, καθαροὶ μέχρι μανίας, παρ' ὅλο ποὺ τὸ νερὸ εἶναι σπάνιο, ἀρχοντικοί, παρ' ὅλη τὴ φτώχεια τους, καὶ παρ' ὅλη τὴν ἀπομόνωσί τους ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ πνευματικὰ ζητήματα.

Ἡ ἐπανάστασι τοῦ 1910-17 ἔδωσε τέλος στὸ φυλετικὸ διαχωρισμὸ καὶ σήμερα ὁ ἕγγονος ἐνὸς Μάγια μπορεῖ νὰ εἶναι βιομήχανος, κυβερνήτης ἢ διάσημος συγγραφέας. Ὅλοι τους ἔχουν κάπως μεγάλο κεφάλι, πλακωτὴ μύτη σὰν τοὺς ἀρχαίους Μάγια ποὺ τὶς μορφές τους

βλέπουμε χαραγμένες στὶς μεγαλοπρεπεῖς πυραμίδες τοῦ τόπου. Ὅταν μιλοῦν ἰσπανικά, προφέρουν λίγο «φυσητὰ» τὰ φωνήεντα — ὅπως θὰ ἔκαναν οἱ παλιοὶ Μάγια — κι αὐτὸ ἀποτελεῖ θέμα ἀστείων ἀνάμεσα στοὺς Μεξικανούς.

Ὁ ἐφιάλτης τοῦ νεροῦ.

Θὰ ἔλεγε κανένας πὼς ἐδῶ γίνεται μιὰ πρόκλησι στὴ φύσι: ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει νερὸ, ξοδεύουνε ὅσο μποροῦνε περισσότερο. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Γιουκατάν ἀπὸ τὸν πιὸ φτωχὸ καλλιεργητὴ τοῦ σιζάλ ὡς τὸν πλουσιώτερο τραπεζίτη ντύνονται στ' ἄσπρα καὶ δὲν τολμοῦν νὰ βγοῦν ἔξω, ἂν δὲν βάλουν κάθε μέρα καθαρὸ πουκάμισο.

Δύο καὶ τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέρα κάνουν λουτρό. Στὰ χωριά ποὺ εἶναι χαμένα στὰ σύνορα τῆς καυτερῆς πεδιάδας κάθε σπίτι ἔχει τὸ λουτρό του: μιὰ τρύπα στὴ γῆ σκεπασμένη μετὲ πέτρες καὶ ἐκεῖ μέσα μπαίνουν γιὰ νὰ δεχθοῦν στὸ κεφάλι τὸ νερὸ ποὺ τοὺς χύνει ἕνας ἄλλος. Τὸ νερὸ αὐτὸ ποὺ τὸ «κλέβουν» ἀπὸ τὰ φυτὰ πρέπει νὰ τὸ φέρουν καμμιὰ φορὰ ἀπὸ μιὰ μικρὴ πηγὴ ποὺ ἀπέχει πολλὰ χιλιόμετρα μακριὰ ἢ νὰ τὸ πάρουν ἀπὸ τὰ καμίνια - δεξαμενὲς ποὺ περιφέρονται.

Παρακολουθώντας τὴ ζωὴ τους, φαντάζεται κανεὶς πὼς θὰ εἶναι σὰν τοὺς παλιούς Μάγια ποὺ ζοῦσαν σὲ πολιτεῖες - κράτη σὰν τοὺς Ὀμηρικοὺς Ἑλλήνες.

Οἱ Μάγια αὐτοί, ὅταν ἐφθασαν στὸ Γιουκατάν ἀπὸ τὴ σημερινὴ Γουατεμάλα, ἤξεραν πολλὰ ἀπὸ

ἀστρονομία, ἀκουστικὴ, ἀρχιτεκτονικὴ, μαθηματικὰ καὶ ἦταν καλλιτέχνες ἐκπληκτικοί.

Οἱ πολιτεῖες τους ἦταν ἀριστοκρατικὲς καὶ τὶς κυβερνοῦσαν λίγες οἰκογένειες. Σχετικὸ παράδειγμα, ὅπως καὶ γιὰ τὶς γνώσεις τους ἀπὸ ἀκουστικὴ, ἔχουμε στὴν αἶθουσα συγκεντρώσεων τοῦ Τσιτσέν - Ἰτσέ, τῶν θαυμασίων ἐρεπίων ποὺ βρίσκονται σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ τὴν Μερίντα, σημερινὴ πρωτεύουσα τοῦ Γιουκατάν. Φαίνεται πὼς ὁ χῶρος αὐτὸς ἦταν κάτι ὅσον στάδιο. Ὁ λαὸς καθόταν χάμω, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, οἱ ἄρχοντες στὶς δύο ἄκρες σὲ πέτρινα σκαλοπάτια. Στὴ μιὰ ἄκρῃ ἦταν οἱ ἄρχοντες, στὴν ἄλλῃ οἱ ἱερεῖς. Ὁ λαὸς πίστευε πὼς κρατοῦσε τὴν πιὸ σημαντικὴ θέσι, πὼς ἐπέβαλλε τὶς θελήσεις του. Ὅσοτόσο ἀνακαλύφθηκε πὼς, ὅταν μιλήσῃ κανεὶς μετὲ σιγανὴ φωνὴ στὴ μιὰν ἄκρῃ, τῆς αἰθουσας, τὰ λόγια του ἀκούγονται καθαρὰ στὴν ἄλλῃ ἄκρῃ, ὅχι ὅμως καὶ στὸ κέντρο. Ἐτσι οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἱερεῖςμποροῦσαν νὰ ἀνταλλάσσουν τὶς ἀπόψεις τους καὶ νὰ συμφωνοῦν χωρὶς νὰ παίρνῃ μυρωδιὰ ὁ λαός.

Κάποια μέρα ὥστόσο ὁ λαὸς ἐξεγέρθηκε καὶ ἔδιωξε τοὺς ἀριστοκράτες. Αὐτοὶ καταφύγα-νε στὰ βορειοδυτικὰ δάση, ὅπου χτίσανε πυραμίδες καὶ παλάτια. Γρήγορα ὅμως ἐκφυλιστήκανε ἀπὸ τὶς ἐπιμιξίες. Ἀπ' αὐτοὺς σήμερα ἀπομένουν στὴν πολιτεία Τσιάπα τὰ ἐρείπια Μποναμπάκ καὶ καμμιὰ ἐξηνταριά οἱ κογένειες Ἰνδιάνων Λακάντόν, ποὺ ὁλοένα σβήνουν.

Μερίντα, ἡ πόλι τῶν καφενεῶν καὶ τῶν δημόσιων λουτρῶν.

Ἄν τὴν δὴ κανεὶς ἀπὸ ἀεροπλάνο, ἡ Μερίντα, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Γιουκατάν, μοιάζει μετὲ μιὰ τεράστια φυτεία ἀπὸ ἀνεμόμυλους. Παντοῦ στὴν πόλι ὑπάρχουν πολὺ βαθειὰ πηγάρια καὶ τὸ νερὸ ἀντλεῖται μετὴ τὴ δύναμι τοῦ ἀνέμου.

Οἱ δρόμοι διασταυρῶνται κανονικά, τὰ σπίτια εἶναι μονόροφα καὶ οἱ τοῖχοι ἔχουν πάχος 40-50 ἐκατοστῶν, γιὰ νὰ προστατεύουν τὸ ἐσωτερικὸ ἀπὸ τὴ ζέστη. Τὰ «πάτιος» μετὰ τὰ λουλούδια τους, τὴ σκιερὴ τους γωνιά, εἶναι τὸ κέντρο τῆς ζωῆς τῶν γυναικῶν. Τὰ καφενεῖα καὶ τὰ δημόσια λουτρά — καὶ μερικὰ εἶναι καταπληκτικῆς πολυτέλειας — εἶναι τὸ κέντρο τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν.

Στὸ τέλος μιᾶς μέρας γεμάτης μόχθο, ποὺ τὴν διακόπτει ἡ μεσημβρινὴ ἀνάπαυσι τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ ἥλιος χτυπᾷ ἀλύπητα τὸν κόσμον, οἱ ἄνδρες πηγαίνουν εἴτε στὸ πάρκο, εἴτε στὸ καφενεῖο, εἴτε στὰ λουτρά.

Ἀπὸ τὶς κουβέντες τῶν καφενεῶν καὶ τῶν λουτρῶν γεννῆθηκε τὸ ἐθνικὸ σπῆρ τοῦ Γιουκατάν. Οἱ Μάγια εἶναι οἱ ἐφευρέτες τοῦ μπάσκετ - μπῶλ. Βλέπουμε ἀκόμη στὰ ἐρείπια «καλάθια» κρεμασμένα στοὺς τοίχους, δηλαδὴ μεγάλες στρογγυλὲς πέτρες μετὲ μιὰ τρύπα στὴ μέση, ἀπὸ ὅπου περνοῦσε ἡ μπάλα (πρὶν ἀπὸ τὴν ἀφίξι τῶν Ἰσπανῶν, ἡ μόνη χρῆσι τοῦ καουτσούκ ἦταν στὶς μπάλες). Οἱ ἀπόγονοι τῶν Μάγια προτιμοῦν ἕνα σπῆρ πιὸ ἥσυχο καὶ

θεωρητικό, την «καλλιέργεια πνευμάτων».

Στίς κουβέντες των καφενείων ή στις συζητήσεις των λουτρών κάποιος πετᾷ στην τύχη κάποιο ὄνομα, κεντᾷ γύρω του παινέματα και λαμπερά λόγια. Μιά ομάδα φίλων παίρνει μέρος και ὅλοι προσπαθοῦν νά κάνουν τὸ θῦμα νά πιστέψῃ πὼς εἶναι ὁ πρῶτος στὸ ἐπάγγελμα ἢ στὴν τέχνη του, πὼς εἶναι σπουδαῖος. Ἔτσι τὸ πνεῦμα, ἡ δῆθεν μεγαλοφυΐα, «καλλιεργεῖται» σὰν ἓνα λεπτὸ λουλουδί.

Τὸ παιχνίδι γίνεται περίπλοκο, καμμιὰ φορά ἐπικίνδυνο. Οἱ φίλοι τῆς συνωμοσίας δημιουργοῦν καταστάσεις, ὅπου «ἡ μεγαλοφυΐα» ὀφείλει ἢ νά ἀκολουθήσῃ τὸ παιχνίδι ἢ νά κινδυνεύσῃ νά γελοιοποιηθῇ. Καμμιὰ φορά τὸ θῦμα προχωρεῖ πρὸς μακριὰ ἀπὸ τοὺς φίλους του, μεγαλώνει τὴ φάρσα και διασκεδάζει τόσο, ὅσο και κεῖνοι ποὺ τὴν ξεκίνησαν.

Καμμιὰ φορά ἡ φάρσα ξεπερνᾷ τοὺς ἐφευρέτες της. Ἐνας κυβερνήτης τοῦ Γιουκατάν, ποὺ τὸν εἶχε δημιουργήσει ἓνα τέτοιο παιχνίδι, ἔγινε ἀργότερα ἓνας πολὺ συνετὸς πολιτικός. Καὶ πολλοὶ ποιητὲς ποὺ ἀποχτήσανε φήμη στὴ χώρα πρωτοβγήκανε ἀπὸ τὸ παιχνίδι αὐτό. Μιά φορά πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο οἱ ἀρχαιολόγοι ὅλου τοῦ κόσμου ξεγελάστηκαν ἀπὸ μιὰ τέτοια «μεγαλοφυΐα», ποὺ ἀνακοίνωσαν ὅτι εἶχε ἀνακαλύψει πὼς διαβάζονται τὰ ἱερογλυφικά τῶν Μάγια. Σήμερα οἱ κάτοικοι τοῦ Γιουκατάν ἀκοῦνε μὲ πολὺ σκεπτικισμό τὴν ἀνακοίνωσι ποὺ ἔγινε στὴ Μόσχα, σύμφωνα μὲ

τὴν ὁποία ἓνας Ρῶσος ἐπιστήμονας ἔχει διαβάσει τὴν γραφὴ τῶν Μάγια. Μήπως ἄραγε και στὴ Μόσχα ἔχουν τὴ συνήθεια νά παίζουν τέτοια παιχνίδια; Πρέπει νά προσέχουν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Γιουκατάν ἔχουν πολὺ ἀνεπτυγμένο και τὸ αἶσθημα τοῦ μέτρου. Παράδειγμα τὸ παρακάτω ἀνέκδοτο. Σ' ἓνα μπάρ τῆς Μερίντα ἓνας κάουμπόυ ἀπὸ τὸ Βόρειο Μεξικὸ καυχίεται και λέει: «Στὸν τόπο μου, στὰ ράντσα ὑπάρχουνε μόνο ἀρσενικοί... ἀλλὰ τί ἀρσενικοί!» Καὶ ὁ ντόπιος ἀπαντᾷ: «Στὸ δικό μου τόπο οἱ μισοὶ εἶναι ἀρσενικοὶ και οἱ μισοὶ γυναῖκες... και περνοῦμε πολὺ καλύτερα ἔτσι...»

Τίποτα πρὸς σημαντικὸ ἀπὸ μιὰ σερενάτα.

Τὰ παλιὰ ἔθιμα διατηροῦνται ἐδῶ, ἴσως ἐξαιτίας τῆς ἀπομονώσεως ποὺ δημιουργεῖ ἡ χερσόνησος. Ὑπάρχουν ἀκόμη ἀμάξια και οἱ πλούσιες οἰκογένειες, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Καντιλάκ τους, ἔχουν και ἓνα ἀμάξι μὲ ὥραϊα ἄλογα.

Τὴ νύχτα καμμιὰ φορά αὐτοκίνητα και ἀμάξια ἀλλάζουν δρόμο. Τί συμβαίνει; Μιά σερενάτα. Εἶναι κάποιοι ἐρωτευμένοι ποὺ ἔφερε κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς ὥρας του μιὰ μικρὴ ὀρχήστρα ἀπὸ κιθάρες. Ἄν οἱ τροβαδούροι εἶναι γνωστοὶ — και ὑπάρχουν πολλοὶ φημισμένοι — οἱ περαστικοὶ στέκονται ὥρες ὀλόκληρες κι ἀκοῦνε τὴ σερενάτα. Καὶ ὅσο πρὸς πολλοὶ ἀκροατὲς ὑπάρχουν, τόσο πρὸς κολακευμένη νιώθει ἡ κοπέλα πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελα τοῦ παραθυριοῦ της.

Ὁρχήστρες ἀπὸ κιθάρες, 40 και 50 καμμιὰ φορά, δὲν λείπουν ποτὲ, ὄχι μόνο ἀπὸ τὰ παράθυρα, ἀλλὰ και ἀπὸ τὰ πάρκα τῆς Κυριακῆς. Τὰ «μαρίμπας» (τὰ ξυλόφωνα ποὺ γίνονται ἀπὸ ἄδειες κολοκύθες) συνοδεύουν τὸ βραδινὸ περίπατο και εἶναι ἀδύνατο νά πάρετε ἓνα παγωτὸ κάτω ἀπὸ τῆς ἀψίδες τῆς πλατείας τῆς μικρότερης πολιτείας, χωρὶς νά ἀκούσετε γύρω σας λαϊκὰ τραγούδια, ποὺ δὲν εἶναι ἀνώδυμα. Καθένας ἐδῶ ξέρει ποῖος εἶναι ὁ συνθέτης κάθε τραγουδιοῦ. Ἀκόμη και γιὰ ποῖο κορίτσι τὸ γράψε.

Ποῖο γνωστὸς ἀπὸ τοὺς πολιτικούς, ἀπὸ τοὺς ἀστέρες τοῦ κινηματογράφου και ἀπὸ τοὺς πρωταθλητὲς τοῦ μπόξ εἶναι ὁ Γκούτν Γκαρντένας, ἓνας νέος μουσικοσυνθέτης ποὺ πέθανε μὲ δραματικὲς συνθήκες σ' ἓναν καβγά στὸ καφενεῖο πρὶν ἀπὸ τριάντα χρόνια. Τὰ τραγούδια του τὰ ξέρει και τ' ἀγαπᾷ ὅλος ὁ κόσμος. Ἄν θέλετε ὅμως ν' ἀγοράσετε δίσκους μὲ τραγούδια τοῦ Γκούτν Γκαρντένας, στὴ Μερίντα δὲν θὰ βρῆτε. Τί χρειάζονται οἱ δίσκοι; Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Γιουκατάν τὰ ξέρουν ἀπ' ἔξω. Στὴ Μερίντα θ' ἀκούσετε τῆς νοικοκυρῆς νά τὰ τραγουδοῦν γιὰ νά κοιμίσουν τὰ μωρά τους ἢ τοὺς νεαροὺς ποὺ πουλᾷνε παγωτὰ νά τὰ τραγουδοῦν γιὰ νά διασκεδάσουν τοὺς πελάτες τους.

Τὸ σιζάλ εἶναι ἡ ζωὴ και ὁ θάνατος τοῦ Γιουκατάν.

Τὸ Γιουκατάν τοῦ Μεξικοῦ ζῇ — και πεθαίνει — ἀπὸ τὸ σιζάλ,

τῆς ἑνὸς δηλαδὴ ποὺ δίνει τὸ φυτὸ ἀγὰ ὅτι και ποὺ χρησιμεύει γιὰ νά ὑφαίνωνται τὰ σακκιά, γιὰ νά γίνωνται σκοινιά και σπάγγοι.

Κάποτε τὸ σιζάλ τοῦ Γιουκατάν ἦταν ἓνας μεγάλος πλοῦτος γιὰ τὴ χώρα. Ὁ καφὲς τῆς Βραζιλίας, ἡ ζάχαρη τῆς Κούβας μεταφέρονταν τότε σὲ σακκιά ἀπὸ σιζάλ. Ὑστερα ἤρθε ὁ τρομερὸς συναγωνισμὸς τοῦ χαρτιοῦ, τῶν πλαστικῶν ὑλῶν και κυρίως τῆς Ἰνδικῆς γιούτας. Τὸ σιζάλ καλλιεργεῖται και σὲ ὠριμένα νησιά τῆς Καραϊβικῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι πὼς κάθε μέρα ξεπέφτει περισσότερο στὴν παγκόσμια ἀγορά.

Ἔτσι ἀπὸ χρόνια τώρα τὸ Γιουκατάν βρίσκεται στὰ πρόθυρα τῆς καταστροφῆς. Ἡ ξερὴ, ἀνυδρὴ γῆ τῆς χερσονήσου δὲν ἐπιτρέπει καμμιὰ ἄλλη καλλιέργεια. Οἱ χημικοὶ ἀναζητοῦν ἀπελπισμένα νά βροῦν κάποια ἄλλη χρησιμότητά του, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σακκιά και τὰ σκοινιά. Ἴσως νά περιέχῃ οὐσίες χρήσιμες γιὰ τὴν ἱατρικὴ. Ἴσως νά περιέχῃ κάποιο στοιχεῖο γιὰ πλαστικὴ ὕλη ἢ γιὰ χαρτί. Ὅ,τι και νᾶναι, φθάνει νά εἶναι κάτι γιὰ νά συνεχίσῃ τὸ Γιουκατάν τὴ ζωὴ του. Τίποτα ὅμως δὲν βρέθηκε ὡς τώρα. Τὸ σιζάλ εἶναι θαυμάσιο γιὰ σκοινιά και σάκκους και τίποτ' ἄλλο.

Πὼς νά ζήσουν οἱ 300.000 ψυχὲς τοῦ Γιουκατάν; Ἡ ἀλιεῖα και ἡ ἐξαγωγή τοῦ θαυμάσιου «ἱσταμπεντοῦμ» (ἓνα λιγερὸ ἀπὸ ἀλκοὸλ, μέλι και μάραθο) δὲν ἀρκεῖ. Οὔτε και ὁ τουρισμὸς μπορεῖ νά καλύψῃ τὸ κενό.

Συγχρόνως τὸ Γιουκατάν ἀν-

τιμετωπίζει ένα άλλο πρόβλημα. Την εποχή της άκμης του σιζάλ ή χώρα ζούσε ανεπίσημα, αλλά πραγματικά μέσα σ' ένα οικονομικό σύστημα σκλαβιάς. Οί Ίνδιάνοι ήταν πραγματικά οί σκλάβοι τών μεγάλων κτηματιών που είχαν φυτείες άγαύης. Ή επανάστασι του 1910-17 έθεσε τέρμα στην έκμετάλλευσι. Οί μεγάλες οικογένειες εξαφανίστηκαν και τὰ κτήματα μοιράστηκαν στις άγροτικές κοινότητες τών Ίνδιάνων. Άλλά τὰ μηχανήματα που χρειάζονται για την καλλιέργεια και την επεξεργασία του σιζάλ είναι ακριβά και μένουν στα χέρια τών ευπόρων. Έτσι οί χωρικοί εξακολουθούν να είναι υποταγμένοι στους παλιούς φεουδαρχικούς άρχοντες. Σήμερα δυό απόψεις συζητούνται : μήπως πρέπει να επιστρέφουν στο σύστημα της μικρής άγροτικής ιδιοκτησίας, για να μπορή ό χωρικός με δική του πρωτοβουλία να καλλιεργή και άγαύη (όσο θά υπάρχη άγορά για να άπορροφά τó σιζάλ) και άλλα πράγματα, τουλάχιστον για την οικογένειά του και για τούς κατοίκους τών πόλεων ; Ή μήπως πρέπει να έθνικοποιηθούν οί έπιχειρήσεις επεξεργασίας του σιζάλ που άσχοιούν ένα είδος μονοπωλίου στην παραγωγή της ίνας αούτης ;

Σ' όλο τó Μεξικό υπάρχει

μύλλον ή τάσι προστασίας και άναπτύξεως της μικρής ιδιοκτησίας. Είναι φανερό πώς μόνο ή επίμονη, ήρωϊκή και σιωπηλή προσπάθεια τών χωρικών, που νιώθουν σά δική τους τη γή του Γιουκατάν, θά μπορέση να τη μεταμορφώση. Και θά είναι μιá μεταμόρφωσι ριζική. Πρέπει να περάσουν άπό την μονοκαλλιέργεια στα ποτιστικά και γι' αυτό να μεταβάλουν τó βράχο σε χώμα, να φέρουν νερό, να δοκιμάσουν διάφορα φυτά. Αυτό πρέπει να γίνη ένóσω άκόμη συνεχίζεται ή ζήτησι του σιζάλ, για να μη βρεθούν οί χωρικοί ξαφνικά σε δουλειές άγνωστες γι' αυτούς.

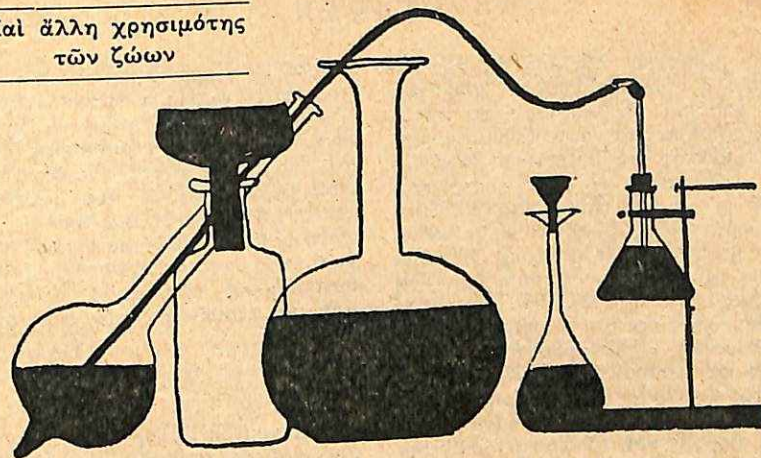
Αυτή τη φορά τó σωστό δρόμο τόν βρήκαν οί κοινοί άνθρωποι, οί χωρικοί, άν και ή μεταβολή θά είναι γι' αυτούς όδυνηρή. Αυτοί κατάλαβαν πώς πρέπει να προσδέσουν, να έγκαταλείψουν μιάν άχρηστη πιά παράδοσι και να άναζητήσουν καινούργιους δρόμους. Ίσως οί άπόγονοι τών Μάγια να διώξουν μιá μέρα ειρηνικά τις μεγάλες οικογένειες που έκμεταλλεύονται τó σιζάλ. Θά είναι μιá αληθινή, αναίμακτη επανάστασι, που θά γίνη με την αντικατάστασι του σιζάλ με μπιζέλια και του βράχου με χώμα, χωρίς να χαθή ή χαρά της ζωής που άποτελεϊ τη μεγάλη γοητεία του Γιουκατάν.

Μην άναβάλλετε ποτέ για αύριο, συνήθιζε να συμβουλεύη ό Άλφονς Άλλάι, αυτό που μπορείτε να κάνετε... μεθούριο.

Constellation

Και άλλη χρησιμότης
των ζώων

ΘΥΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

Ολος ό κόσμος γνωρίζει και όλος ό κόσμος σέβεται τὰ όνόματα τών μεγάλων σοφών της Ίατρικής, του Παστέρ, του Ρήντ, του Φλέμινγκ και τóσων άλλων, που χάρι στην εργασία τους νικήθηκε ή διφθερίτις, ό τύφος, ή χολέρα, ό κίτρινος πυρετός, ή εύλογιά. Ποιός όμως άφιέρωνει έστω και μιá σκέφι στον Γκράντλντ, τόν σκύλο που έπάνω του δοκίμασαν την πρώτη πλαστική καρδιακή βαλβίδα, ή στον Νουά ντε Κοκό, τόν πίθηκο που έχει στο κρανίο του μιá ραδιοφωνική άντένα, και στον Έκτορα, τόν λευκό ποντικό που έχει δική του όδοντόβουρτσα ; Κάθε χρόνο έκατομμύρια ζώα, άπό νεογέννητα ποντικάκια ως γέρικα μαντρόσκυλα, προσφέρουν την πολύτιμη συμβολή τους στα Ιατρικά πειράματα.

Ένα ίδρυμα που χρησιμοποιεί πάρα πολλά ζώα (800.000 τó χρόνο) είναι τó Ίνστιτούτο Έθνικής Υγείας στο Μπέθεσντο του Μαίρυλαντ τών Ένωμένων Πολιτειών. Πάνω άπό 5.000 γιατροί, νοσοκόμοι και άλλοι έπιστήμονες άφιερώνονται εκεί στις Ιατρικές έρευνες, ενώ 500 καλοδιαλεγμένοι άσθενείς γίνονται άντικείμενο μελέτης και θεραπείας. Οί άσθενείς αυτοί πάσχουν συνήθως άπό κά-

ποια σοβαρή και δύσκολη άρρώστεια που δικαιολογεί την έντατική παρακολούθησί τους παράλληλα με τὰ πειράματα σε ζώα.

Τὰ ζώα είναι έξίσου εύαίσθητα με τόν άνθρωπο στο περιβάλλον και ένα ζώο άρρωστο δέν είναι καλό ύποκείμενο πειραμάτων. Γι' αυτό λαμβάνεται μέριμνα ώστε τὰ ζώα που έξυπηρετούν τὰ 1.500 πειράματα που γίνονται εκεί να είναι γερά και καλοζωισμένα. Τὰ περισσότερα ζουν σε τέσσερα κτίρια χαμηλά, με κλιματιστικές εγκαταστάσεις που εκτείνονται σε 4 έκταρία. Οί μόνοι που τὰ πλησιάζουν είναι οί φύλακες με τις άσπρες μπλουζές. Εκεί, μέσα σε άποστειρωμένα κλουβιά ζουν 500.000 ποντικοί, 100.000 άρουραίοι, 25.000 Ινδικά χοιρίδια, 9.000 κουνέλια και 12.000 άλλα τρωκτικά θηλαστικά. Τὰ σπιτάκια τών σκύλων, τó καλοκαίρι διατηρούνται δροσερά και τó χειμώνα θερμαίνονται άπό τó δάπεδο. Κάπου 800 πίθηκοι παίζουν και πηδούν στα κλουβιά τους.

Ή Ιστορία του Γκράντλντ, ενός άγαθού σκωτσέζικου σκύλου, είναι ένα καλό παράδειγμα τών εύεργετημάτων που χαρίζουν στην ανθρωπότητα τὰ πειράματα στα ζώα. Μιá σοβαρή άσθένεια είναι ή συστολή

των βαλβίδων της αορτής, της κυριώτερης αρτηρίας του σώματος. Οι γιατροί αποφάσισαν να βρουν τρόπο θεραπείας του κακού, χρησιμοποιώντας μία πλαστική βαλβίδα σε κάθε παλμό το κύμα του αίματος που φεύγει από την καρδιά θα άνοιγε αυτόματως τη βαλβίδα που, καθώς θα ξανάκλεινε, θα έμπόδιζε το κύμα του αίματος να πλημμυρίσει τις κοιλίες της καρδιάς. Η ιδέα ήταν καλή, αλλά δεν μπορεί κανείς να διακινδυνεύσει την εφαρμογή μιας θεωρίας κατ'ευθείαν στον άνθρωπο. Γι' αυτό έκαναν την έγχειρήσι στον Γκράντλν: του άφαιρέσανε ένα τμήμα της αορτής και το αντικαταστήσανε με μία πλαστική βαλβίδα.

Σήμερα, τρία χρόνια μετά την έγχειρήσι, η μόνη ένδειξη που προδίδει την επέμβαση είναι ένας ελαφρός ήχος κάθε φορά που ανοιγοκλείνει η βαλβίδα. Άλλωστε δεν είναι μόνο ο Γκράντλν που κάνει θόρυβο με την καρδιά του, γιατί η «βαλβιδοπλαστική» έχει πιά εισαχθεί στην πρακτική χειρουργική. Η γυναίκα κάποιου από τους πρώτους που υπέστησαν τέτοια έγχειρήσι παραπονήθηκε πώς το άδικοκοπο τικ - τικ την έμπόδιζε να κοιμηθεί. Οι χειρουργοί τώρα πειραματίζονται με μία πιο μαλακή πλαστική ύλη.

Ένας άλλος ήρωας του «κυνικού» κόσμου είναι ο Μίκυ. Το 1954, σε μία σειρά όρθοπεδικών έρευνών, αντικαταστήσανε τα όστα της λεκάνης του με ένα κομμάτι ελαφρού μετάλλου, του τιτανίου, που από τότε κρατά σημαντική θέση στη χειρουργική σε ανθρώπους. Μία γυναίκα 90 ετών που έσπασε το μηριαίο όστούν μπόρεσε να περπατήσει ξανά χάρη στον Μίκυ.

Οι ποντικοί χρησιμεύουν συνήθως στο Ίνστιτούτο Καρκίνου για τη μελέτη της λευχαιμίας. Ύστερα από διάφορα πειράματα σε ποντικούς εφαρμόστηκε μία θεραπεία σε σαράντα παιδάκια με ελπιδοφόρα αποτελέσματα. Ένώ τα παιδιά που παθαίνουν λευχαιμία δεν ζουν παραπάνω από ένα χρόνο, με την χρησιμοποίηση ώρισμένων φαρμάκων τρία παιδάκια

έζησαν τρία χρόνια και ένα άλλο έξι χρόνια. Τα φάρμακα ήταν κορτιζόνη, 6-μερκαπτοπουρίνη ή Α-μεθοπτερίνη. Σε ώρισμένες περιπτώσεις όμως τα λευχαιμικά κύτταρα ανθίστανται στα φάρμακα αυτά που αντιθέτως φαίνονται να ενισχύουν τον πλαστισμό τους. Οι έπιστήμονες τώρα χορηγούν στους ποντικούς διάφορους συνδυασμούς των τριών φαρμάκων για να εξουδετερώσουν την αντίδραση.

Έκατομύρια άνθρωποι πάσχουν από κάποια ασθένεια του νευρικού συστήματος ή των αισθητηρίων οργάνων, από τον καταρράκτη και το γλαύκωμα ως την έγκεφαλική παράλυσι, την κώφωσι, την διανοητική καθυστέρηση.

Για να καταπολεμήσουν τις ασθένειες οι έρευνήτες πειραματίζονται σε χιμπάτζηδες που το νευρικό τους σύστημα είναι παρόμοιο στη διάρθρωσι με το δικό μας. Στον Νουά ντέ Κοκό έγιναν πολλά πειράματα που συντελέσανε ώστε να θεραπευθεί μία έπιληπτική κοπέλα 24 ετών από έναν νευρικό κλονισμό που είχε πάθει πριν από δεκαπέντε χρόνια, όταν έπεσε από ποδήλατο.

Ύστερα από μία τοπική αναισθησία, οι γιατροί έκαναν μία ηλεκτρική ανίχνευση του φλοιού του έγκεφάλου, ενώ η ασθενής περιέγραφε τις αντιδράσεις της, κάτι που δεν μπορούσε να το κάνει ο πίθηκος. Με την «χαρτογράφηση» του έγκεφάλου κατέστη δυνατή μία έγχειρήσι που ίσως θα δώσει την όριστική θεραπεία εκεί όπου απέτυχαν τα φάρμακα.

Στο τμήμα διανοητικής υγείας γίνεται τώρα προσεκτική μελέτη των καταπραυντικών. Έχουμε πολλά άκομη να μάθουμε για την επίδρασί τους. Έδω ή έρευνα βασίζεται κυρίως στην παρατήρησι των πουλιών. Χρησιμοποιούν τα περισσότερα για να διαπιστώσουν τις αντιδράσεις τους στα καταπραυντικά φάρμακα. Η Ουπέτ, ένα άσπρο περιστέρι με λαμπερά μάτια, κάθεται συνήθως στον

ώμο του κυρίου της. Τα πειράματα θέτουν σε δοκιμασία την ευφυΐα της. Κάθε πέντε ώρες της δίνουν καταπραυντικά και ύστερα μελετούν την διάγωγή της σε πειράματα όπου για να κερδίσει μερικούς σπόρους πρέπει να αντιδράσει σε ώρισμένες φωτεινές διεγέρσεις. Έτσι καθορίζεται το αποτέλεσμα του φαρμάκου.

Η τερηδών είναι μία τόσο διαδεδομένη ασθένεια των δοντιών, ώστε δικαιολογεί τις έρευνες που γίνονται για να βρεθεί ο τρόπος θεραπείας της. Το τμήμα υγιεινής των δοντιών του Ίνστιτούτου πειραματίζεται σε ώρισμένα είδη ποντικών που ένα κυρίως έχει μεγάλη προδιάθεσι στην τερηδόνα. Τα πειράματα έπεβεβαίωσαν την προφυλακτική αξία που έχει η ανάμιξι φθορίου στο πόσιμο νερό. Μελέτη και πειράματα δέκα έτών έδειξαν πώς το φθόριο ενισχύει τα όστα.

Οι ειδικοί κατασκεύασαν μία μικροσκοπική οδοντόβουρτσα για τον ποντικό, που τον λένε Έκτορα, και του τρίβουν κάθε μέρα τα ούλα με διάφορα φάρμακα.

Στο τμήμα των παθήσεων των άρθρώσεων και του μεταβολισμού

χρησιμοποιούν πάλι άσπρους ποντικούς για πειράματα σχετικά με την παχυσαρκία. Με ένα πλούσιο σε λίπη διαιτολόγιο οι ποντικοί παχαίνουν τόσο, ώστε τα πόδια τους δεν τους σηκώνουν. Παράλληλα άλλα ζωα υποβάλλονται σε «διαίτα πείνας». Οι σχετικές παρατηρήσεις δείχνουν πώς η θνησιμότης στους παχείς ποντικούς ήταν διπλάσια παρά στους πεινασμένους. Τα πειράματα αυτά, που έδειξαν συγχρόνως ότι τα υπεριστιμένα ζωα είχαν συχνά υπέρτασι, ώδηγησαν τους έρευνήτες στη σκέψι μήπως σε περιπτώσεις παχυσαρκίας δημιουργούνται στον άνθρωπο μόνιμα αρτηριακά τραύματα ή μήπως αξίζει όπωσδήποτε να επιβληθεί διαίτα στον παχύσαρκο για να χάσει βάρος. Πάντως οι παχείς ποντικοί, που με τη διαίτα αδυνατίσαν, ζουν περισσότερο.

Τα παραδείγματα αυτά δείχνουν τη σημασία των εκατοντάδων πειραμάτων με αποτέλεσμα την έπιτυχία ή άπλως την ύπόσχεσι για κάτι καλύτερο. Καί, σ' όλ' αυτά, τα ζωα συνεργάζονται με τον άνθρωπο για την υιοθέτησι νέων θεραπευτικών της Ιατρικής των ανθρώπων και των ζώων και μεγαλώνει η διάρκεια της ζωής τους.

RICHARD & CLADYS HARKNESS

Ένα μικρό ιστορικό αρχείο είναι η νέα στήλη της Έκλογής
ΓΕΓΟΝΟΤΑ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

Άρχίζει αυτόν τον μήνα στη σελίδα 11.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ

Η «ΜΙΚΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ» ΠΟΥ ΑΠΗΧΕΙ ΟΛΗ
ΤΗΝ ΑΙΓΛΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Πολύτομη και πολύτιμη ιστορία μπορεί νά γραφῇ γιὰ τοὺς Ἕλληνας ποὺ ἐγκαταστάθηκαν σὲ ξένα μέρη καὶ πρόκοψαν σὲ πολλὰς δουλειάς. Καὶ σ' ἄλλες χώρες, πρὶ πάντων ὅμως στὴ Ρωσία ἐγκαταστάθηκαν καὶ διακρίθηκαν πολλοὶ Ἕλληνες.

Οἱ στρατιωτικοὶ — ὁ Ὑψηλάντης, οἱ Μουροῦζοι, ὁ Μελισσηνός, ὁ Παταυνιώτης, ὁ Σοφιανός, ὁ Κωνσταντᾶς, ὁ Βλάχκαλης, ὁ Κωνσταντουλάκης καὶ πολλοὶ ἄλλοι — καθὼς καὶ οἱ πολιτικοὶ — Καποδίστριας, Ροδοφοινίκης, Στούρζας, Νέγρης, Λάμπρος, Κατακάζης, Μπαζίλης, Περσιάνης, Παπαρρηγόπουλος, Λέλης, Σοφιανός, Δεστούνης καὶ ἄλλοι — τίμησαν καὶ δόξασαν τὸ ἑλληνικὸ ὄνομα στὴ Ρωσία.

Ἄλλα δὲν πρόκειται τώρα γι' αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας. Θὰ σᾶς γράψω λίγα, γιὰ τὰ ἑλληνικὰ τάγματα τοῦ Μπαλακλαβᾶ ποὺ ἦταν στὴν Κριμαία τῆς Ρωσίας καὶ θὰ σᾶς διηγηθῶ τὰ κατορθώματα δυὸ ἑλλήνων ποὺ φανερώουν ἐξυπνάδα καὶ παλληκαριά, τὰ δυὸ αὐτὰ χαρίσματα τοῦ Ἕλληνα, ποὺ τὰ δειχνεῖ ὅποτεν τὸ καλεῖ ἡ περίστασις.

Τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος δοξάστηκε ὅσο κανένα ἄλλο, ἔπαθε ὁμως καὶ τὰ μεγαλύτερα κακά. Οἱ βασιανισμένοι Ἕλληνες θέλοντας ν' ἀποφύγουν τὴ σκληρὴν καὶ ἀνυπόφορον σιλαβιά, ἔφευγαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους καὶ ζητοῦσαν βοήθεια ἀπὸ διάφορα χριστιανικὰ ἔθνη. Πολλὲς χιλιάδες μετανάστευσαν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, πρὸ πάντων στὸ ὁμόδοξο κράτος τῆς Ρωσίας, σὲ διάφορες ἐποχές, ἀπὸ τὴν Ἀλωσι καὶ κυρίως ἐπὶ Αἰκατερίνης τῆς Μεγάλης.

Οἱ Ἕλληνες αὐτοὶ ἔφεραν στὸν ξένο τόπο ὅλα ἐκεῖνα τὰ πολύτιμα
χαρίσματα ποὺ κάνουν τὴν ἑλληνικὴ φυλὴ νὰ ξεχωρίζῃ : ἐξυπνάδα,
δραστηριότητα καὶ μεγάλη φιλοτιμία.

Με τούς "Ελληνες πήγε στην Κριμαία καὶ ὁ περιβόητος Λάμπρος Κατσώνης, καὶ σ' αὐτὸν χρωστᾶται κατὰ μεγάλο μέρος ἡ ἐξαιρετικὴ κατάρτισι τοῦ ρωσικοῦ στόλου, ποὺ πολλὰς φορὲς θριάμβευσε στὴ Μαύρην Θάλασσα ἐναντίον τῶν Τούρκων. Οἱ Μαγγανάροι, Κουμάνοι, Παπαδόπουλοι, Παλαιολόγοι, ὁ Κουμελᾶς, ὁ Κλάδος, ὁ Μυλωνᾶς καὶ πολλοὶ ἄλλοι "Ελληνες κατέχουν ξεχωριστὲς σελίδες στὴν ἱστορία

αὐτοῦ τοῦ στόλου σὰν συνεργάτες τῶν ἐνδόξων Ρώων ναυάρχων
 Ξενιάβην, Λάζαρεφ, Γρέηχ, Ρηκὸρ, Ναχήμοφ, Κορνήλοφ, Ἡστόμην
 καὶ ἄλλων. Στους Ἑλλήνες ἀκόμα ὀφείλεται ἡ ἀνάδειξις καὶ ἡ εὐημερία
 ὄλων σχεδὸν τῶν παραλιακῶν πόλεων τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ
 κυρίως τῆς Ὀδησσοῦ, ἡ ὁποία ἀπὸ τὸ ἀσήμαντο χωριὶ Χατζῆ Μπέη,
 μετεβλήθη σὲ ἀνθηρὰ ἐμπορικὴ μεγαλούπολι. Οἱ πρώτοι ποὺ ἐπεχεί-
 ρησαν στὴν Ὀδησσὸ ἐμπόριο μὲ τὸ Ἐξωτερικὸ ἦταν οἱ Ἕλληνες
 Μαῦρος, Μαρασλῆς, Κουμπάρης, Παπουδάφ καὶ Γιαννόπουλος.
 Ὑστερα ἤρθαν οἱ Ροδοκανάκης, Μαυροκορδάτος, Βουτσινᾶς, Ράλλης,
 Σεβαστόπουλος, Δούμας, καὶ ὅλοι μαζί συνετέλεσαν στὸ νὰ γίνη ἡ
 Ὀδησσὸς αὐτὸ ποὺ ἔγινε.

Ἄπο τοὺς μεταναστεύσαντες στὴν Κριμαίαν Ἕλληνες, ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη, σχημάτισε τὰ ἑλληνικὰ τάγματα τοῦ Μπαλακλαβᾶ, τὰ ὁποῖα βοήθησαν πολὺ στὴν ὑπόταξι τῶν Τατάρων τῆς Κριμαίας, καὶ στὴν εἰρήνευσι τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου. Τὰ τάγματα αὐτά, δώδεκα στὸν ἀριθμὸν, εἶχαν καθένα χίλιους ἄνδρες, ὅλους καπετανέους κι ὁ διοικητὴς τοῦ τάγματος λεγόταν « Μαγίβρος ». Ἡ ρωσικὴ κυβέρνησι, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τίς συνήθειες καὶ τίς διαθέσεις τῶν ἀρειμανίων ἐκείνων Ἡπειρωτῶν - Νησιωτῶν, δὲν θέλησε νὰ τοὺς στενοχωρήσῃ μὲ αὐστηρὸ στρατιωτικὸ ὄργανισμὸν. Δίδοντας στὰ τάγματα χαρακτῆρα ἄτακτου στρατοῦ, τοὺς παρεχώρησε πολλὰ προνόμια καὶ μεγάλες ἐκτάσεις γῆς, καὶ τοὺς ἔδωσε πολλὰ χρήματα γιὰ τὴν ἐγκατάστασί των.

Ὁ Μαγίόρος (ὁ ταγματάρχης), βοηθούμενος ἀπὸ ἕνα γραμμα-
τικὸ κατέστρωνε μὲ πολὺ κόπο κάθε μῆνα τὴν ἀναφορὰ πρὸς τὸν
ὑπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν, κατὰστασι γιὰ τὸ τάγμα πού τοῦ
ἐμπιστευτήκανε, καὶ κάθε τόσο ἡ γυναῖκα του ἡ μαγιόρέσσα πού
ἦταν δίπλα του κι ἐπλεκε τίς κάλτσες τῆς τὸν ρωτοῦσε :

— Τί γράφεις ἐκεῖ ;

— Νά, γράφω στὸ μινίστρο τοῦ πολέμου !

— Έ, γράψε του χαιρετίσματα κι από μένα. Κι ο διοικητής των γεναίων καπετανέων, έγραφε στο έπίσημο έγγραφο πρὸς τὸ ὑπουργό: «Χαιρετάει τὴν ἐξοχότητά σου καὶ ἡ μαγιорέσσα». Τέτοια έγγραφα μὲ χαιρετίσματα τῆς μαγιорέσσας βρίσκονται πάρα πολλὰ στὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν στὴν Πετροῦπολι.

πολι.
'Απ' τοὺς μαγίους πολλοὶ διακρίθησαν γιὰ τὴ φρονιμάδα καὶ τὴν ἀνδρεία τους. Ἄλλὰ πῶς πολὺ φημιζότανε ὁ μαγιστὴρ Μάνθος κι αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὸ παρακάτω ἀνέκδοτο :

“Όταν μιὰ φορά ἕνας διάσημος Ρῶσος περιηγητὴς ἦρθε στὴν Κριμαίαι, ἔμεινε στὸ σπλιτ ἐνὸς καπετάνιου τοῦ τάγματός τοῦ Μάν-
θου. Τὸ βράδι ὁ περιηγητὴς διηγόταν στὸ νοικοκύρη τοῦ τὸν φιλοξε-
νησε πολλὰ σπουδαῖα καὶ περίεργα πράγματα ἀπ’ τὶς περιηγήσεις.

Μιά έγχειρησι θεραπείη ΤΗ ΦΑΛΑΚΡΑ

Τοῦ

JACQUES LUBIN

Ο Σαρλώ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἀριστουργηματικὲς του ταινίες ἐτοιμαζόταν νὰ κόψη μιὰ θαυμασία στολισμένη τούρτα, πού δὲν ἦταν ἄλλο παρὰ τὸ τελείως φαλακρὸ κεφάλι ἑνὸς βασιλέως τῶν πετρελαίων στὸν ὁποῖον ἄρρεσαν οἱ φάρσες. Πρὶν ἀπὸ λίγες ἑβδομάδες, ἕνας Γερμανὸς βιβλιοπώλης 33 ἐτῶν, ὁ Φράντς Σμίτς, πῆγε νὰ συμβουλευθῇ τὸν διάσημο Γερμανὸ χειρουργὸ τῆς Βορείου Γερμανίας δρ. Κέσσερ, ὅχι γιὰ τὸ μαλλιά του ἐπειδὴ συνεχῶς καὶ τὰ κεφάλι του κόντευε νὰ ἀπογυμνωθῇ τελείως, ἀλλὰ γιὰ τὸ μικρὸ δάχτυλο τοῦ χεριοῦ του, πού εἶχε πιαστῇ σὲ μιὰ πόρτα καὶ φοβόταν ὅτι εἶχε σπάσει.

«Βλέπω τί εἶναι ἐκεῖνο πού σὰς ἀνησυχεῖ περισσότερο ἀπὸ τὸ δάχτυλό σας. Δόστε μου τὴν συγκατάθεσί σας: θὰ σὰς κάνω μιὰ τοπικὴ ἀναισθησία καὶ μιὰ μικρὴ τομή, δυὸ τὸ πολὺ ἑκατοστῶν, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν θὰ μείνῃ παρὰ μιὰ λεπτὴ οὐλὴ στὴ βᾶσι τῆς μύτης σας· θὰ βρῶ καὶ θὰ κόψω τὸν μυϊκὸ τένοντα τοῦ συγκατεῖ τὸ τριχωτὸ μέρος τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς. Ἐλευθερώνοντας τὸ δῆμα τοῦ κρανίου, ἀφήνω ἐλεύθερα τὰ μαλλιά νὰ ξαναφυτρώσουν. Σὲ λίγες ἡμέρες θὰ δῆτε τὸ ἀποτέλεσμα.» Τὸ θαῦμα ἐγίνε καὶ ὁ Φράντς Σμίτς, πού ὁ κύκλος τῶν ἐρωτικῶν του ἐπιτυχιῶν εἶχε περιοριστῇ στὸ ἐλάχιστο, ξανάρχισε τὴ δρᾶσι του.

Ὅταν ὁ δρ. Κέσσερ ἐξέθεσε τὰ σχετικὰ μὲ τὴ μέθοδό του αὐτὴ στὸ τελευταῖο δερματολογικὸ συνέδριο τοῦ Μπάντεν καὶ ἀνέφερε ἑκατοντάδες παραδείγματα ἀνθρώπων πού εἶχαν θεραπευθῇ, ὅλοι ἐμείναν κατὰπληκτοὶ γιὰ τὴν ἀπλότητά της.

— Γιατί, ρώτησε ὁ δρ. Κέσσερ, τὸ μασσάζ εἶναι τὸ καλὺτερο γιὰ τὸ γιὰ ὅσους χάνουν τὰ μαλλιά τους ἄνδρες καὶ γυναῖκες; Γιατί τόσες φαλάκρες συνοδεύονται μὲ αὐξησ τῆς πιτυρίδας, μιὰ γρήγορη ἀπολέπσι τῶν νεκρῶν κυττάρων τοῦ δέρματος τοῦ κρανίου; Καὶ γιὰ τὸν περασμένο χρόνον Ἄγγλοι καρδιολόγοι δοκιμάζοντας ἕνα νέο καρδιονωτικό, τὸ Ρονικόλ, ἐπέτυχαν τυχαίως τὸ ξαναφυτρωμα τῶν μαλλιῶν σὲ ὠρισμένες περιπτώσεις; Διότι, πολὺ συχνά, ἕνα ἐλάττωμα στὴν κυκλοφορία τοῦ αἵματος, στὴν ἐπιφάνεια τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, ἐμποδίζει τὰ κύτταρα, πού σχηματίζουν κανονικά τὴν τρίχα, νὰ πάρουν ἀπὸ τὸν ὄργανισμό τὰ βιοχημικὰ στοιχεῖα πού χρειάζονται. Μοῦ ἔκανε λοιπὸν ἐντύπωσι ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν φαλακρῶν, τῶν ὁποίων τὸ λείο καὶ γυαλιστερό δῆμα τοῦ κρανίου δὲν ἔχει καμμιά ἐλαστικότητά. Προσπαθώντας νὰ ἐλαφρώσω τὴν ὑπερβολικὴ πίεσι πού ἀσκεῖ στὰ θρεπτικὰ αὐτὰ ὄργανα τὸ ἐξαιρετικὰ τεντωμένο δῆμα τοῦ κρα-

Ἡ ἐφεύρεσι
ἐνὸς Γερμανοῦ χειρουργοῦ

νίου, μοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα αὐτῆς τῆς μικρῆς ἐγχειρήσεως, τῆς τελείως ἀνώδυνης. Βεβαίως δὲν μπορῶ νὰ ἐγυθῶ τὸ ξαναφυτρωμα τῶν μαλλιῶν ὅταν ἡ φαλάκρα εἶναι προχωρημένη, ὅταν τὰ κύτταρα τοῦ τριχωτοῦ δέρματος ἔχουν χάσει τὴ ζωτάνια τους, ἔχουν τελείως νεκρωθῇ. Ὡστόσο στὶς ἀλωπεκίες καὶ στὸ πῆσιμο τῶν μαλλιῶν, ἡ μέθοδός μου εἶναι ἐπιτυχτικὰ ἀποτέλεσματα.»

Οἱ Γάλλοι δερματολόγοι εἶναι ἐπιφυλακτικοί, μέχρις ὅτου πειραματισθοῦν μὲ τὴ μέθοδο τοῦ Γερμανοῦ γιαιτροῦ. Πάντως ὁ δρ. Μεγιέρ τοῦ

Δερματολογικοῦ Τμήματος τοῦ Νοσοκομείου Σαιν-Λουὶ δέχεται ὅτι ἡ ἐφεύρεσί του ἐνισχύει τὸ ἱατρικὸ μασσάζ, πού συνιστᾶται σὲ ὅσους ἔχουν τάσι στὴ φαλάκρα.

Σὲ ὅσους δὲν ἔχουν τὰ μέσα νὰ πληρώσουν γιὰ ἱατρικὸ μασσάζ, συνιστᾶται νὰ κάνουν μασσάζ μόνοι τους μὲ τὰ δυὸ τους χέρια πρῶι καὶ βράδι ἐπὶ δέκα λεπτά. Ἄν τις πρῶτες ἡμέρες τοῦ μασσάζ δῆτε ὅτι τὰ μαλλιά σας πέφτουν, μὴ ἀνησυχῆτε. Εἶναι οἱ νεκρὲς τρίχες πού ἀποσπῶνται μὲ τὸ τρίψιμο. Ὡστόσο, ὁ ἱδρυτὴς αὐτῆς τῆς βιοισθητικῆς, ὁ Μαρσέλ Κοντιέ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔχουν πάρει διπλώμα οἱ καλὺτεροι κομμωταί, εἶναι περισσότερο ἐπιφυλακτικός: «Τὸ μασσάζ ἐφαρμόζεται σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις σκληρύνσεως τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς. Τὰ αἷτια πού προκαλοῦν ὅμως τὴ φαλάκρα εἶναι πολλὰ.» Ἀναφέρει 17, πού ὑποδιαιροῦνται σὲ πολλὰς κατηγορίες, καὶ μεταξύ αὐτῶν καὶ τὸ τέντωμα τοῦ τριχωτοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς, πού τὰ τελευταῖα χρόνια ἔχει αὐξηθῇ μὲ τὴ χρῆσι σαμπουνᾶν κακῆς ποιότητος. Καὶ αὐτὸς δέχεται ὅτι ἡ πτώσις τῶν μαλλιῶν ὀφείλεται σὲ ἕνα τοπικὸ «φράξιμο», πού ἐμποδίζει τὰ κύτταρα τῶν τρι-

χῶν, τὶς θηλές, νὰ πάρουν ἀπὸ τὸν ὄργανισμό τὴν τροφή πού τους χρειάζεται. Γι' αὐτὸ συμβαίνει, ὅταν οἱ ἄνδρες γίνονται φαλακροὶ νὰ βγάζουν τρίχες στὸ στήθος ἢ στοὺς ὤμους.

— Ὅπως δὲποτε, καταλήγει ὁ Κοντιέ, ἡ θεραπεία πού συνιστᾶται σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις εἶναι νὰ ἐξουδετερώσουμε αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο, πού μπορεί νὰ εἶναι φυσιολογικὸ, βιοχημικὸ ἢ ἀπλῶς μηχανικὸ: ἡ ἐγχειρήσις τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ δέρματος τοῦ κρανίου, τοῦ δρ. Κέσσερ, εἶναι λοιπὸν ἕνα ἀπὸ τὰ μέσα θεραπείας τῶν μηχανικῶν «φραγμῶν». Καί, ὅπως ὅλοι οἱ συνάδελφοί του, ἐπιμένει ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνονται μέτρα ἀπαραιτητῶς πρὶν προχωρήσῃ ἡ φαλάκρα: μπορεί νὰ σταματήσῃ κανεὶς μιὰ τριχόπτωση, νὰ αὐξήσῃ τὴν πυκνότητα ἐνὸς τριχωτοῦ δέρματος κατὰ 15-20%, δίνοντας ζωὴ στὶς θηλές πού κινδυνεύουν νὰ χαθοῦν, δὲν μπορεί ὅμως νὰ ξαναζωντανέψῃ ἕνα κύτταρο πού ἔχει χάσει τὴν ἱκανότητα νὰ πολλαπλασιάζεται, δηλαδή νὰ ἐκκρίνῃ κερατίνη. Μὲ ἄλλα λόγια: μὴν περιμένετε νὰ γίνῃ τὸ κεφάλι σας γουλί, ἀλλὰ φροντίστε τὰ μαλλιά σας ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ἀκόμη.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΕΣ ΙΑΤΡΩΝ.

Ὁ ἄνθρωπος, γιὸς γιαιτροῦ εἶχε καλέσει στὸ σπίτι ἕνα φίλο καὶ συμμαθητὴ του νὰ παίξουν. Καθὼς οἱ μεγάλοι ἔλειπαν, οἱ δυὸ πιτσιρικά ἀλώνιζαν σ' ὅλο τὸ σπίτι. Κάποια στιγμὴ, μέσα στὸ γραφεῖο τοῦ γιαιτροῦ ἀνακάλυψαν ἕνα σκελετό.

— Θεοῦλη μου! τί εἶναι ἐτοῦτο; φώναξε ὁ φίλος τοῦ μικροῦ.
— Ὡ αὐτό! εἶναι ὁ πρῶτος ἄρρωστος τοῦ μπαμπά.

Coronet

Πρέπει νὰ μὲ βοηθήσετε, γιαιτρέ μου! εἶπε ὁ πελάτης ἱκετευτικὰ. Κατάπια ἕνα ἀσημένιο δολλάριο πρὶν ἀπὸ ἕξι μῆνες.
— Διὰ τὴν τὸν Δεκέμβρη! εἶπε ἐκπληκτος ὁ γιαιτρός. Καὶ ὅλον αὐτὸν τὸν καιρό, γιὰ τὸ ἄφηνες μέσα σου;
— Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, γιαιτρέ μου, δὲν μοῦ εἶχε χρειαστῇ!

Coronet

Πώς ζούν και τί πιστεύουν τὰ

ΑΣΤΕΡΙΑ ΠΟΥ ΜΕΣΟΥΡΑΝΟΥΝ

ΕΝΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ
ΣΕ ΣΥΝΕΧΕΙΕΣ

Στο τεύχος του 'Ιουνίου, το Κινηματογραφικό Λεξικό συνεχίζεται με την Ρίτα Γκάμ, τον Ζωρζ Γκεταρύ, την Γκλόρια Γκράχαμ και τον Φάρλεϋ Γκρέηντζερ.

Ποιος θά τ'έλεγε πώς ή νεαρότατη αυτή κοπέλα, ή Ρίτα Γκάμ, που όλος ό κόσμος έθαύμασε στόν γάμο της Γκραίης Κέλλυ — ήταν ή καλύτερη φίλη της — έχει άρχισει τη σταδιοδρομία της ως στάρ του... βωβοϋ! Μάλιστα. Είκοσιτεσσάρων μόλις χρονών, ή Ρίτα Γκάμ έκανε την πρώτη της εμφάνισι στόν « Κατάσκοπο », μιά ταινία με πρωτότυπη σκηνοθεσία, άπολύτως βωβή, με σύντροφό της τόν Ραίϋ Μίλλαν. 'Η μαυρόασπρη φωτογραφία, σ' έκεινη την ταινία, έτόνιζε την παράξενη γοητεία τών γαλανών της ματιών και τó εύαίσθητο

ΡΙΤΑ ΓΚΑΜ

παίξιμό της καθιστούσε άχρηστη την όμιλία.

Τελευταίως, ξαναείδαμε την Ρίτα Γκάμ σ' ένα έγχρωμο φίλμ πλούσιας σκηνοθεσίας, στη ζωή του Ριχάρδου Βάγκνερ, όπου ένσάρκωνε την Κοζίμα, την κόρη του Λίστ. Με τὰ λαμπρά χρώματα, ή έξωτική όμορφιά της

Ρίτα Γκάμ φάνηκε ακόμη περισσότερο. Την πείρα της όμως δέν την χρωστούσε στόν κινηματογράφο, αλλά στήν τηλεόρασι. Την έλεγαν « τó πρόσωπο που σκέπτεται » και από αυτό τόν ιδίότυπο, για την 'Αμερική, χαρακτηρισμό, είναι εύκολο νά βγάλη κανείς τó συμπέρασμα ότι

ή όμορφη αυτή μελαχροινή χαρακτηρίζεται από κάτι άρκετά σπάνιο, από έντονη προσωπικότητα και μεγάλο ταλέντο ήθοποιού.

Μετά από τόν « Κατάσκοπο », όπου πράγματι έκανε τεραστία έντύπωσι, τής πρότειναν μιά καινούργια ταινία, τó « Σααντία », που έπρόκειτο νά « γυρίση » στό Μαρόκο με σύντροφό της τόν μοναδικό Μέλ Φερρέρ. Ποιά γυναίκα, ποιά ήθοποιός, θά μπορούσε νά άρνηθώ; Και την είδαμε, κόρη τών Βερβερίνων, νά σώζει τη ζωή της χάρη στις προσπάθειες του 'Αμερικανού γιατρού.

Η τρίτη της ταινία « γυρίστηκε » στή Γερμανία. Έχει τίτλο « Άνθρωποι τής νύχτας » και, αυτή τη φορά, άλλος ένας πανύψηλος « γόης » πρωταγωνιστούσε στό πλευρό της, ό Γκρέγκορ Πέκ.

Στήν τέταρτη ταινία της κυριαρχεί και πάλι ό έξωτισμός: πρόκειται για τόν « Άττίλα », όπου τή θαυμάσαμε ντυμένη με δέρματα ζώων, με τó γαλανό βλέμμα της που φαίνεται νά κρύβη όλα τὰ μυστήρια του κόσμου.

Η πέμπτη ταινία της ήταν ό « Βάγκνερ », που αναφέραμε πρίν. Στο ρόλο τής Κοζίμα, ή Ρίτα Γκάμ έδωσε την εύγένεια, τó μυστήριο, τη γοητεία, την εύγενική κομψότητα τής εμφάνισέως της. Τί περιμένει στό μέλλον την περιεργή νεαρή στάρ που δέν γνώρισε ποτέ δεύτερους ρόλους και ξεχωρίζει άναμφισβήτητα με την προσωπικότητά της ανάμεσα στή μονοτονία τών άμερικανικών προϊόν-

των με την τυποποιημένη όμορφιά; 'Ας ελπίσουμε πώς ή Εύρώπη, που, μέχρι σήμερα, την έχει χρησιμοποιήσει ίκανοποιητικά, θά βρῇ, για νά επιβάλει όριστικά την Ρίτα Γκάμ, ένα ρόλο άντάξιο της.

ΖΩΡΖ ΓΚΕΤΑΡΥ

Είναι τόσο σπάνιο για έναν « γόητα » νά μὴν άπογοητεύη τó « κοινόν » που τόν γνωρίζει από κοντά. Δέν είναι ζήτημα τεχνικής και ύποκρισίας. Όπως τó μαθαίνει κανείς από τόν Ζωρζ Γκεταρύ, είναι — κυρίως — ζήτημα φυσικής εύγένειας. Έκείνοι που δέν τόν χωνεύουν — οι γυναίκες που προτιμούν τούς ψυχολόγους, τούς διανοούμενους, τούς σκληροτράχηλους, οι άνδρες που ζηλεύουν τη δημοτικότητα του, τη γλυκερή επιβολή του στις γυναίκες — καλὰ θά κάνουν νά μὴν επιδιώξουν ποτέ νά τόν γνωρίσουν, νά τόν άκούσουν νά τραγουδά στό στενό περιβάλλον ένός καμπαρέ. Γιατί ό ωραίος συμπατριώτης μας κερδίζει άφάνταστα από κοντά. Ό κινηματογράφος του δίνει μιά προσποίησι, κάτι τó επιτηδευμένο, που εξαφανίζεται άμέσως στη ζωή. Μαθητής στη μεγάλη σχολή τής Μιστεγκέτ, ό Γκεταρύ κατέχει τó μυστικό νά ζεσταίνη άμέσως την άτμόσφαιρα, νά δημιουργή ένα ρεύμα στενῆς έπαφῆς με τó κοινόν του. Με τó βλέμμα, με την κίνησι, με τη χαϊδευτική φωνή του, δίνει στόν κάθε άκροατή, και κυρίως στήν κάθε άκροατριά του, την έντύπωσι πώς τραγουδά μόνον γι' αυτήν. Και, όπως είπαμε παρα-

πάνω, αν τον γνωρίσετε από πιά κοντά, όπως είναι στην πραγματικότητα, τότε βλέπετε ότι δεν πρόκειται για απλή εντύπωση. Ο Γκεταρν αγαπά το κοινό, αλλά είναι κυρίως η ευγένεια που χαρακτηρίζει την προσωπικότητά του, που τον κάνει να βρίσκει για τον κάθε άνθρωπο την κατάλληλη λέξη, που τον κάνει να μην ξεχνά φυσιογνωμίες, να θυμάται λεπτομέρειες που δέχονται πόση σημασία είχε για αυτόν ο κάθε θαυμαστής που γνώρισε και κουβέντισε μαζί του.

Τα ελληνικά του είναι γοητευτικά. Τα μιλά με τραγουdistή γαλλική προφορά, αλλά χωρίς λάθη, και τα γράφει με όμορφο γραφικό χαρακτήρα. Σαν εμφάνισι είναι κάτι παραπάνω από ωραίος. Είναι σχεδόν ευτύχημα που τα χρόνια, περνώντας, σκληρύναν κάπως την υπερβολικά ίσως τρυφερή τελειότητα του προσώπου του. Δεν άλλαξαν όμως τα θαυμάσια εκείνα διάφανα, σχεδόν κίτρινα μάτια, που φαίνονται πράσινα από μακρυά, σε σύγκρισι με το σκούρο χρώμα των μαλλιών του.

Ο Ζωρζ Γκεταρν γεννήθηκε Λάμπρος Βορλόου στην Αλεξάνδρεια τον Φεβρουάριο του 1915. Είναι δηλαδή σαρανταδύο χρονών κι όμως φαίνεται μόλις τριαντάεξι. Γιατί, παλιός αθλητής του σχολικού στίβου (κατέρριψε το ρεκόρ δισκοβολίας και τον δρόμο ταχύτητας 50 και 100 μέτρων στους αιγυπτιακούς εφηβικούς αγώνες), ξέρει το μυστικό να διατηρή το σώμα του λεπτό, νευρώδες, γυμνασμένο.

Οι γονείς του Γκεταρν ήταν

ΖΩΡΖ ΓΚΕΤΑΡΝ

Έλληνες από τη Σάμο και τη Λέρο. Σε ηλικία δεκατεσσάρων χρόνων, ο μικρός Λάμπρος άρχισε να ασχολείται με τον κλασικό αθλητισμό. Σε ηλικία είκοσι χρόνων, τίποτε ακόμη δεν προέλεγε την εξέλιξί του. Μια μέρα όμως ο θεός του, ο περίφημος πιανίστας Τάσος Γιαννόπουλος, τον εκάλεσε στο Παρίσι, να περάσει κοντά του τις καλοκαιρινές διακοπές. Ο νέος πήρε την κιθάρα που του άρεσε πάντα να παίζει και, το καλοκαίρι του 1935, αποβιβάστηκε στην Γκάρ ντε Λυών. Ο θεός του τον έφερε σε επαφή με όλες τις προσωπικότητες της μουσικής στο Παρίσι, και, στο σπίτι της διάσημης Νινόν Βαλλέν, που ένθουσιάζτηκε μαζί του, άρχισε να παίρνει σοβαρά πλέον μαθήματα κιθάρας, που παρέτειναν τις «διακοπές» του σε μία ολόκληρη τετραετία. Παράλληλα, σπούδαζε υποκριτική και

όρθοφωνία με τον Ρενέ Σιμόν. Έκανε το ντεμπούτο του με την ορχήστρα του Τζό Μπουγιόν, αλλά η Μιστεγκιέ υπήρξε εκείνη που τον «άπεκάλυψε» πραγματικά στο μεγάλο κοινό. Το όνομά του ήταν δύσκολο για τους Γάλλους. Τό έκανε λοιπόν Γκεταρν, από ένα μικρό χωριό όπου είχε βρή άσυλο κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής.

Από τη σκηνή και το έλαφρο τραγούδι, όπως τόσοι άλλοι «chanteurs de charme», όπως ο Τίνο Ρότσι, ο Υβ Μοντάν, ο Μπεκά, το πήδημα στον κινηματογράφο στάθηκε εύκολο. Γύρισε ταινίες ιπποτικές σαν τον «Μαύρο Καβαλλάρη», έρωτικές σαν τον «Καζανόβα», εύθυμες κωμωδίες και έγχρωμα μουσικά φιλμ σαν την γαλλο-γερμανική εκείνη παραγωγή που γύρισε στην Ελλάδα και που μās επέτρεψε να τον ξαναδούμε ύστερα από τόσα χρόνια (η πρώτη του επίσκεψη ήταν το 1946-47). Στη σκηνή όμως βρίσκει τον καλύτερο εαυτό του, εκεί που βλέπει το κοινό του και τραγουδά για αυτό.

Αλλά και στην Αγγλία γνώρισε θρίαμβο στη θεατρική όπερέτα. Στο «Αντέφι Θήατερ» έπαιζε, επί δυο χρόνια, κάθε βράδι, μια χαριτωμένη μουσική κωμωδία με τίτλο «Bless the Bride» (Ευλογήστε τη νύφη), στην οποία μιλούσε σπασμένα αγγλικά επιτηδες. Όταν αναγκάστηκε πλέον να φύγει, γιατί άλλα συμβόλαια τον περιμεναν στο Παρίσι, ο αντικαταστάτης του, που αυτή τη φορά ήταν Άγγλος, αναγκάστηκε να πάρει μαθήματα από τον Γκεταρν για να μιλά τη

γλώσσα του με... γαλλοελληνική προφορά.

Η επιτυχημένη αυτή καριέρα ενός συμπαθέστατου, χαριτωμένου και ιδιαίτερα προικισμένου ανθρώπου, συμπληρώνεται από μια ευτυχισμένη ιδιωτική ζωή. Έρωτευμένος σύζυγος και περήφανος πατέρας δύο έκτακτων παιδιών, ο Ζωρζ Γκεταρν δεν έχει πολλά πράγματα να επιθυμήσει σ' αυτόν τον κόσμο. Γι' αυτό είναι ιδιαίτερα συγκινητικό γεγονός, ότι μένει τόσο πιστός στην πατρίδα του, διακηρύσσει με κάθε ευκαιρία ότι είναι Έλληνας, έκανε το γάμο του σε ορθόδοξη εκκλησία και... έμαθε τη γυναίκα του να μαγειρεύει ελληνικά φαγητά.

ΓΚΛΟΡΙΑ ΓΚΡΑΧΑΜ

«Άλλοι την είπαν «Το Σώμα», άλλοι «Το Βλέμμα», άλλοι — οι περισσότεροι — «Η Φωνή». Γιατί η Γκλόρια Γκράχαμ, σύμφωνα με τη συνήθεια, θα επικρατεί στο Χόλλυγουντ, θα μπορούσε να διεκδικήσει οποιοδήποτε από τα τρία αυτά κύρια χαρακτηριστικά. Για τον εαυτό της όμως η ίδια λέει «Το έρζάτς». Πράγματι, κάθε φορά που πρόσφεραν ένα ρόλο στην εξαιρετική νεαρή καλλιτέχνη, ήταν γιατί κάποια άλλη δεν μπορούσε να τον πάρει. Στο «Ογδοον Θαύμα» π.χ. του Ντέ Μιλ, ο ρόλος της κοπέλας με τους ελέφαντες της δόθηκε γιατί η Λουσίλ Μπώλ, που επρόκειτο να τον παίξει, περίμενε παιδί. Στο «Μοναχικό μονοπάτι» ο Μπόγκαρτ ήθελε τη γυναίκα του. Η εταιρία όμως είχε άλλ-

λα σχέδια για την Λώρεν Μπακάλ και η Γκλόρια πήρε τη θέση της. Η Σέλλεϋ Γουίντερς έλλαιγε και παρακαλούσε να παίξει πλάι στον τότε λατρευτό της Βιττόριο Γκάσμαν, αλλά δεν το κατώρθωσε και τη θέση της την πήρε η Γκλόρια. Το ίδιο συνέβη και στο «Μακάο», όπου έπαιξε το ρόλο της Τζέην Γκρήαρ.

Η Γκλόρια, με άλλα λόγια, ποτέ δε νιάζεται αν της ταιριάξει ο ρόλος. Έπειδή είναι καλή ήθοποιός, ένθουσιάζεται όταν υποχρεωθεί να μπη στο περσόνι κάθε φορά και μιās καινούργιας προσωπικότητας. Ποιός δεν θυμάται την επίπολαιη σύζυγο του Φρέντρικ Μάρς στο τσίρκο που διέσχιζε την Εύρώπη κάτω από τα πυρά των Γερμανών;

Η τή γυναίκα που αναστάτανε την κλινική του Σάρλ Μπουαγέ στον «Ίστο της άραχνης» ή την ιππεύτρια που άποσπούσε τον Ρόμπερτ Μίτσαμ από την Όλιβια ντέ Χάβιλαντ στο «Όχι σαν ξένος»;

Ένα προκλητικό φιδίσιο σώμα, λοξό παμπόνηρο μάτι και μιὰ βραχνή φωνή γεμάτη υπονοούμενα, αυτή είναι η Γκλόρια Γκράχαμ για τους άρρενες θαυμαστές της. Για όσους όμως εκτιμούν την τέχνη στον κινηματογράφο, είναι κάτι περισσότερο: ένα όνομα που αποτελεί έγγύησι άριστης εργασίας, όπως απέδειξε και το «Όσκαρ της». Όσο για την ιδιωτική της ζωή, αρκεί να αναφέρουμε ότι είναι σύζυγος του σκηνοθέτη Νίκολας Ραίϋ και μητέρα ενός χαριτωμένου άγοριού, του Τιμοθυ. Η επικίνδυνη γόησσα είναι μιὰ ήσυχη νοικοκυρούλα,

ΓΚΛΟΡΙΑ ΓΚΡΑΧΑΜ

αλλά αυτό δεν το λείει εύκολα το σούντιο, γιατί, όπως είναι φυσικό, θα... κατέστρεφε την ιδέα που έχουν γι' αυτήν οι θαυμαστές της.

ΦΑΡΛΕΥ ΓΚΡΕΗΝΤΖΕΡ

Έφέτος το χειμώνα, μιὰ μεγάλη Ιταλική ταινία, το «Σένσο» του Λουκίνο Βισκόντι, που παίχτηκε με τον τίτλο «Πώς έσβησε μιὰ μεγάλη άγάπη», ξανάφερε στο προσκήνιο ένα νέο Άμερικανό με θολή γοητεία, τον Φάρλεϋ Γκρέηντζερ.

Στο ρόλο του άσυνείδητου Αυστριακού λοχαγού Φράντς Μάλερ, ο Φάρλεϋ έκανε απόλυτα καταννητό το πάθος της ωραίας Βενετσιάνικης κοντέσσας Λίβιας πού, γι' αυτόν, ξεχνούσε πατρίδα και καθήκοντα. Κατάφερε να είναι σωστός, έλκυστικός, άκόμη και συμπαθητικός στον κυνικό του ρόλο, ζωντανεύοντας έτσι τα νιάτα μιās τρομερής, μεταβυρωνικής εποχής που δε πίστευαν πιά σε τίποτα πέρα

από την ήδονή της στιγμής.

Στά είκοσιοχτώ του χρόνια, μās έδινε την πιό τρανή απόδειξη πώς η σύντομη ιστορία της επιτυχίας του, οι μεγάλες ταινίες που έπαιξε, νεαρώτατος άκόμη, σαν πρωταγωνιστής, χωρίς να παλαίψη για να επιτύχη, του άξιζαν.

Πράγματι, πολύ πριν από τον Μάρλον Μπράντο και τον Τζέιμς Ντίν, ο Φάρλεϋ Γκρέηντζερ υπήρξε, στη μυθολογία του άμερικανικού κινηματογράφου, το παιδί που κανείς δεν άγαπά και κανείς δεν καταλαβαίνει, εκτός από μιὰ άγνή κοπέλα.

Η άδιαφορία αυτή του γύρω κόσμου τον έσπρωχνε σε μιὰ ζωή που συχνά τον έφερνε αντίμετωπο στο Νόμο και μόνο ή τελευταία σκηνή — άκριβώς όπως στις ταινίες του Μπράντο — άφηνε μιὰ έλπίδα πώς υπήρχε τρόπος συνεννόησης ανάμεσα σ' αυτόν και στην κοινωνία.

Τότε, ο Φάρλεϋ Γκρέηντζερ ήταν ο εύνοούμενος στον έκλεκτό «στάβλο ήθοποιών» του Σάμ Γκόλντγουϊν. Δεκαεπτά χρόνων ήταν «στάρ» στο φίλμ «Άστρο του Βορρά» με την Άν Μπάξτερ και οι νεαρές Άμερικανίδες του έστελναν τρεις χιλιάδες γράμματα την εβδομάδα. Ακολούθησαν οι ταινίες με την Κάθυ, όταν όμως οι ρόλοι του έγιναν υπερβολικά τυποποιημένοι, ο Φάρλεϋ επαναστάτησε. Το σούντιο του άφαιρούσε την άδεια εργασίας σε κάθε του άρνησι, εκείνος όμως φαινόταν ένθουσιασμένος. Ήθελε να «γυρίξει» μόνον έκλεκτές ταινίες και έτσι τον είδαμε με τον

Ρόμπερτ Γουώκερ στο «Έένος του τραίνου» του Χίτσκοκ, στον «Χάλκινο κρίκο» της Γιουνάιτεντ Άρτιστς. Έν τώ μεταξύ, άκριβώς όπως ο Μοντγκόμερυ Κλίφτ μετά απ' αυτόν, ο Φάρλεϋ άρχισε ν' άποκτά τη δυσάρεστη φήμη του «δύσκολου», του «ιδιότροπου», του υπερβολικά έκλεκτικού. «Άρσενική Γκρέτα Γκάρμπο», έπε κάποιος δημοσιογράφος και ο χακτηρισμός άρεσε. Είναι σίγουρο πιά πώς, στην Άμερική τουλάχιστον, ο Φάρλεϋ δεν έχει στρωμένη δουλειά. Είναι ώραϊος, με μιὰ όμορφη λίγο διεστραμμένη, με λευκό δέρμα, θαυμάσια γαλανά μάτια, μεγάλο αισθησιακό στόμα και σγουρά καστανά μαλλιά, και τεράστιο ταλέντο. Μαζί με την Σέλλεϋ Γουίντερς, τον Πώλ Νιούμαν και τόσους άλλους, θεωρείται κι αυτός ένα από τα προϊόντα των θεατρικών σχολών τύπου Στανισλάφσκυ, που έχουν δώσει τα πιό ενδιαφέροντα άστρα στο άμερικανικό θέατρο και στον άμερικανικό κινηματογράφο. Κι όμως, έπειδή άκριβώς δεν δέχεται να υποταχθί σε κανενός είδους έκβιασμό των μεγάλων σούντιο, ο Φάρλεϋ έχασε τη θέση του στο Χόλλυγουντ. Ίσως γιατί ήρθε πολύ νωρίς. Σήμερα, που ο Τζέιμς Ντίν καθιέρωσε τη βασιλεία των νεαρών «παρεξηγημένων», των «επαναστατών χωρίς αίτια», ο Φάρλεϋ πιά άνήκει στην παλιά φρουρά. Να έλπίζουμε τουλάχιστον πώς την καριέρα που του άρνήθηκε το Χόλλυγουντ θα την βρή στην Εύρώπη; Το «Σένσο» του Βισκόντι μās επιτρέπει να το πιστεύουμε.

Η ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ "ΕΚΛΟΓΗΣ"

Ἡ «Ἐκλογή» συνεχίζει τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀστρολογίας, βέβαιη ἀπὸ τὰ γράμματα πὺν παίρνει ὅτι ἱκανοποιεῖ μιὰ ἐπιθυμία πάρα πολλῶν ἀναγνωστῶν τῆς.

Αὐτὰ πὺν δημοσιεύονται εἶναι γραμμένα ἀπὸ τὸν σοβαρώτατον εἰδικόν, τὸν Α. ROY.

ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΔΙΔΥΜΟΙ

ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ

ἀπὸ 21 Μαΐου - 21 Ἰουνίου

Οἱ γεννημένοι κάτω ἀπὸ τὸν ἀστερισμὸ τῶν Διδύμων θὰ ἔχουν, στὸ πρῶτον τρίμηνον μερικὲς ἔγνοιες, ὑλικὲς καὶ ἐπαγγελματικὲς, περιόδους καταπτώσεως καὶ διακυμάνσεις τῆς ὑγείας τους. Ὅμως θὰ γνωρίσουν καὶ εὐτυχισμένες στιγμὲς καὶ τὸ σχολικὸν ἔτος - ἂν εἶναι μαθηταὶ - θὰ τελειώσῃ καλὰ, πέρα ἀπὸ κάθε ἐλπίδα. Γιά τοὺς ἀνύπαντροὺς ὁ γάμος εἶναι σχεδὸν βεβαιότης καὶ ἡ τύχη τοὺς ἔχει καλὰ γυρίσματα στὴν κατάλληλη στιγμή.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 21/5 - 22/6

Θὰ εἶναι πολὺ διαφορετικὰ, ἀνάλογα μὲ τὸ δεκάημερον στὸ ὁποῖον ἦρθαν στὸν κόσμον. Ὅσα γεννηθῶν μεταξύ 21 καὶ 30 θὰ εἶναι δραστήρια, θαρραλέα, πολὺ ἐξυπνα ἀλλὰ καὶ ζηλιάρικα καὶ θὰ χρειασθοῦν καμμιὰ φορὰ ἀπότομη ἐπέμβασι καὶ χαλινάγῳγῃσι. Ὅσα γεννηθῶν ἀνάμεσα στὴν 1η καὶ 10η θὰ καταφέρνουν καλὰ καὶ θὰ εἶναι σπάταλα καὶ ξέγνοιαστα. Ὅσα γεννηθῶν ἀπὸ 11 - 21, θὰ εἶναι εὐαίσθητα, μὲ καλλιτεχνικὲς διαθέσεις, ἀλλὰ καμμιὰ φορὰ ἀνήσυχα. Ὅλα πρέπει νὰ προσέχουν τὸ ἀναπνευστικὸν τοὺς σύστημα.

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΜΕΤΑΕΥ

21 Μαΐου - 21 Ἰουνίου 1957

ΚΡΙΟΣ: Γιά ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 21 Μαρτίου - 20 Ἀπριλίου.

Ἄν τὰ καταφέρετε νὰ προηγήται πάντα ἡ λογικὴ ἀπὸ τὸ ἐνστικτόν, νὰ μὴν βιάζεστε ἢ νὰ ἀλλάζετε ἀπὲρρίσκεπτα τὴν αἰσθηματικὴν σας ζωὴν, πρὸ παντὸς στὸ τρίτον δεκάημερον, θὰ μπορέσετε νὰ πραγματοποιήσετε κάποιο ἐνδιαφέρον σχέδιον καὶ νὰ ἐνισχύσετε ὅ,τι εἶναι γιὰ σᾶς ὠφέλιμον καὶ γούρικο.

ΤΑΥΡΟΣ: Γιά ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 21 Ἀπριλίου - 20 Μαΐου.

Ὅλα τὰ ὑλικά καὶ συναισθηματικὰ ἀποκτήματα πὺν εἶχατε ἐπιτύχει μποροῦν νὰ συνεχισθοῦν, μποροῦν νὰ πάρουν μάλιστα μιὰ ἀπροσδόκητον ἑκτασί. Οἱ βιοτεχνικὲς δουλειές, οἱ καλλιτεχνικὲς δημιουργίες καὶ τὰ ταξίδια εὐνοοῦνται καὶ εἶναι εὐνοϊκά.

ΔΙΔΥΜΟΙ: Γιά ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 21 Μαΐου - 22 Ἰουνίου.

Μὴν ἀφίνετε νὰ σᾶς κυριεύσῃ ἡ ἀμφιβολία καὶ ἡ ζήλεια. Προσέξτε τὴν ὑγείαν σας, πρὸ παντὸς ἂν εἴσθε εὐαίσθητος στὴν πνευματικὴν προσβολὴν καὶ φυλαχθεῖτε νὰ μὴν δημιουργήσετε ἐχθροὺς ἀνάμεσα σὲ ἡλικιωμένους ἀνθρώπους. Πολὺ σύνεσι καὶ ψυχραιμία σᾶς εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ: Γιά ὅσους γεννήθηκαν ἀπὸ 23 Ἰουνίου - 22 Ἰουλίου.

Μιὰ ἀκόμη ἐξαιρετὴν περίοδον ὅπου οἱ χαρὲς τῆς καρδιάς καὶ οἱ ὑλικὲς ἱκανοποιήσεις θὰ πᾶν ζευγαρωμένες. Οἱ ἀποφάσεις πὺν μπορεῖ νὰ πάρετε θὰ εὐνοήσουν στὸ παρὸν καὶ στὸ μέλλον κάθε δραστηριότητά σας. Καλὰ νὰ καλὲς σχέσεις πὺν συνδυάζουν τὸν χρησὶμόν καὶ τὸ εὐχάριστον.

ΛΕΩΝ: Για όσους γεννήθηκαν από 23 Ιουλίου - 22 Αυγούστου.

Το πρώτο και το δεύτερο δεκάημερο μπορούν να σας γίνουν εκνευριστικά από καθυστερήσεις, μικρές απρόβλεπτες αναβολές και τὰ παιδιά να σας δημιουργήσουν δυσχέρειες. Όμως η υπομονή σας θ' ανταμειφθή και να θυμάστε πώς το συμφέρον σας είναι να μην έπισπεύσετε τίποτε και να ξέρετε να περιμένετε την ώρα σας.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ: Για όσους γεννήθηκαν από 23 Αυγούστου - 22 Σεπτεμβρίου.

Θα έχετε εύτυχως μια εξαιρετική αναζωογόνηση της σωματικής σας αντίστασης που θα σας επιτρέψει να υπερπηδήσετε φάσεις αρκετά καταθλιπτικές και συνδυάζοντας έτοιμότητα και τύχη θα υπερνικήσετε όρισμα προβλεπόμενα ή απρόβλεπτα εμπόδια. Έχετε έμπιστοσύνη στον έαυτό σας και στο άστρο σας.

ΖΥΓΟΣ: Για όσους γεννήθηκαν από 23 Σεπτεμβρίου - 23 Οκτωβρίου.

Διαγράφονται μερικοί κίνδυνοι — κυρίως μετά τις 8 Ιουνίου — να χαλάσει κάτι που αγαπάτε πολύ, κάτι που κερδίσατε με μόχθους, θυσίες και προσπάθειες, έξ αιτίας της ανυπομονησίας σας και άπερισκέπτων αισθηματικών μπλεξιμάτων. Όσο μπορείτε, μένετε ήρεμοι και φιλοσοφείτε. Όλα θα τακτοποιηθούν.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ: Για όσους γεννήθηκαν από 24 Οκτωβρίου - 22 Νοεμβρίου.

Με λίγη υπομονή και μετριοπάθεια σας ανοίγονται εύνοϊκές προοπτικές για να αξιοποιήσετε την εξαιρετική δραστηριότητά σας που θα ένισχυθή το δεύτερο και τρίτο δεκάημερο από μεγάλη μαθητική διάθεση. Οι αισθηματικές σας υποθέσεις θα είναι έπιτυχείς. Όμως δυσπιστείτε στους φλύαρους και τούς αδιάκριτους.

ΤΟΞΟΤΗΣ: Για όσους γεννήθηκαν από 23 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου.

Περίοδος αρκετά κουραστική, όπου όμως θα υπάρξει λίγη αληθινή χαλάρωση μέσα σε μια φιλική και συμπαθητική ατμόσφαιρα. Έν πάση περιπτώσει μην δραματοποιείτε τίποτε, άπομακρύνετε τη ζήλεια και βασισθείτε περισσότερο στην κρίση σας παρά στην καθαρή τύχη.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ: Για όσους γεννήθηκαν από 21 Δεκεμβρίου - 20 Ιανουαρίου.

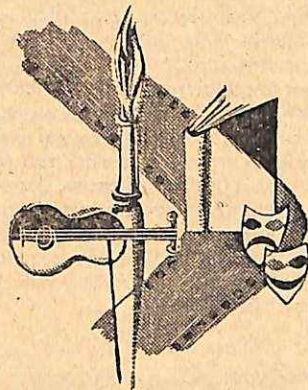
Θα σας έλθουν καλές ιδέες που μπορείτε να τις έκτελέσετε και προβλέπονται καρποφόρες έμπορικές έπιχειρήσεις. Άλλά ύστερα από τις 15 Ιουνίου η γενική ατμόσφαιρα γίνεται συγκεχυμένη, συχνά παραγμένη, άκατάλληλη για μεγάλα ταξίδια, νέες υποθέσεις, έμπορικές ή αισθηματικές. Έπιδοθήτε σε πράγματα σίγουρα χωρίς διφορούμενη έκβαση.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ: Για όσους γεννήθηκαν από 21 Ιανουαρίου - 19 Φεβρουαρίου.

Μ' όλο που θα έχετε μερικές μικροφιλονικίες με δικούς σας ή συναδέλφους σας, η περίοδος αυτή φαίνεται να σας έπιφυλάσσει άριστες ίκανοποιήσεις της καρδιάς και καινούργιες δυνατότητες στην επαγγελματική σας σταδιοδρομία. Το τρίτο δεκάημερο μπορεί να σας φέρη μια πνευματική έπιτυχία και ένα ταξίδι.

ΙΧΘΕΙΣ: Για όσους γεννήθηκαν από 20 Φεβρουαρίου - 20 Μαρτίου.

Φερθείτε με διπλωματικότητα, κυρίως στα δύο πρώτα δεκάημερα, όπου μπορούν να προκύψουν νέες δυσκολίες ή να ξαναφανούν παλιές έννοιες αισθηματικές ή σχετικές με την υγεία σας. Σας περιμένει, στο τρίτο δεκάημερο, ένα λαμπρό αντίσταθμισμα, για όλες τις δυσχέρειές σας.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ...

Στις γραμμές αυτές, σκόρπια και με λίγα λόγια, κλείνεται η πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση του μηνός και λίγο... φιλολογικό κουτσομπολιό.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ — ΣΧΟΛΙΑ — ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ Έκθεσις στο Ζάππειο Μέγαρο μās έδωσε για μιάν άκόμη φορά την εύκαιρία να διαπιστώσουμε την πρόοδο που έχει έπιτελέσει η Νεοελληνική Τέχνη. Άλλοι ειδικώτεροι θ' αναλύσουν ξεχωριστά την προσφορά των διαφόρων καλλιτεχνών που παρουσιάζουν έργα τους σ' αυτή. Έδω περιοριζόμαστε στην άπλη διαπίστωση της ύψηλης στάθμης στην οποία έχει φθάσει τὰ τελευταία χρόνια η Τέχνη στη χώρα μας.

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ λένε χαρακτηριστικά ότι δεν υπάρχει τίποτα πιο εύγλωττο από τούς άριθμούς... Άς δούμε, λοιπόν, με άριθμούς την Πανελλήνια έκθεση που είναι τὸ κύριο καλλιτεχνικό γεγονός του μηνός που μās πέρασε...

Έστάλθσαν συνολικά 3500 έργα από ώριμους και νέους καλλιτέχνες μās, από τὰ όποια, ύστερ' από έπιλογή της κριτικής Έπιτροπής, έκρίθηκαν κατάλληλα μόνον 540...

Τὰ 540 αυτά έργα είναι αναλυτικώτερα 350 ζωγραφικής, 60 γλυπτικής, 30 διακοσμικής και 100 χαρακτικής... Έκφράζουν όλες τις τάσεις της Τέχνης, από τὸν συντηρητικό Άκαδημαϊσμό ως τὸν φουτουρισμό,

που δεν ύπακούει σε κανένα νόμο και σε κανένα έλεγχο...

ΓΥΡΙΖΟΝΤΑΣ κανείς στις αίθουσες του Ζαππείου Μεγάρου, όχι με τη βιασύνη του τουρίστα, αλλά με την ύπομονη του πραγματικού φιλότεχνου που θέλει να δῇ και να χαρῇ, σχηματίζει μιὰ πλήρη αντίληψη τών κατακτήσεων της Νεοελληνικής Τέχνης, που, έστω και αν συχνά άπηχοῦν ξένες επιδράσεις, είναι ωστόσο ιδιαίτερα άξιοσημείωτες...

Και μιὰ πρόσθετη πληροφορία: Σύμφωνα με σχετικώς έπίσημη δήλωσι, θα οργανώνεται κάθε χρόνο Πανελλήνιος Έκθεσις, και όχι σε άραιά χρονικά διαστήματα, όπως γινόνταν ως τώρα... Έτσι θα δίνεται στους καλλιτέχνες η εύκαιρία μιάς συχνότερης άμίλλας και στο κοινό μās η δυνατότητα να επικοινωνῇ κάθε χρόνο με τ' αντίπροσωπευτικώτερα έργα τους.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ έργο του Ο'Νήλ «Ταξίδι της μεγάλης μέρας μέσα στη νύχτα» που αποτελεί μιάν από τις μεγαλύτερες έπιτυχίες του Μπρόντγουαη, έπηρε το πρώτο βραβείο της

Ενώσεως Θεατρικών Κριτικών της Εύρώπης ως το καλύπτον θεατρικό έργο της περιόδου 1956-1957.

Είναι ένα δράμα γεμάτο βαθεία πικρία, στο οποίο ο Ο' Νήλ αποκαλύπτει έμμεσα μερικές άγνωστες πτυχές της ανήσυχης και τυραννισμένης ζωής του.

Η ΝΕΑΡΑ και πολυδιαφημισμένη Γαλλis συγγραφέως Φρανσουάζ Σαγκάν είχε, φαίνεται, πολύ δίκιο όταν μιλούσε για τη μόνη μοίρα των ανθρώπων και των πραγμάτων, τη ματαιότητα. Ένα αυτοκινητιστικό δυστύχημα παρ' όλιγο να της στοιχίση τη ζωή σε ηλικία μόλις 23 ετών.

Οι έφημερίδες έγραψαν τις σχετικές λεπτομέρειες κι ανέφεραν μάλιστα ότι τις πρώτες βοήθειες τις της πρόσφεραν η Έλληνίδα βεντέτα Μελίνα Μερκούρη και ο διάσημος Γάλλο - Αμερικανός σκηνοθέτης Ζυλ Ντασέν που περνούσαν εκείνη τη στιγμή με αυτοκίνητο από τον τόπο του δυστυχήματος.

Θα σκέφθηκε ίσως η Σαγκάν στις στιγμές που για λίγο συνήλθε, όταν τη μετέφεραν στο Νοσοκομείο, τα λόγια της ήρωίδας ενός διηγήματός της ; « Κάθε στιγμή έχουμε πλάι μας έναν ξένο που μάς θυμίζει ότι μάς περιμένει πάντα για το μεγάλο ταξίδι. Ίσως αυτό να γίνει « κάποτε », ύστερα από χρόνια πολλά, ίσως όμως και σε λίγα λεπτά, καθώς ανέμελα θα μιλάμε μ' ένα φίλο μας ή θα πίνουμε χαρούμενοι τον καφέ μας »...

Η Σαγκάν δεν έκανε ούτε το ένα ούτε το άλλο όταν κινδύνευε να συναντήσει τον « ξένο που θυμίζει το μεγάλο ταξίδι » : Έτρεχε, άπλωσταντα, με ένα από τα πέντε αυτοκίνητά της με 140 χιλιόμετρα την ώρα...

ΚΙ ΑΦΟΥ ο λόγος για τη Φρανσουάζ Σαγκάν, αναφέρω ότι το θρυλικό πιά βιβλίο της « Καλημέρα, θλίψη » που την επέβαλε στο διεθνές κοινό και της άφησε τεράστια κέρδη από τις άλλεπάλληλες εκδόσεις του σ' όλο τον κόσμο, κυριζείται τώρα σε ταινία από τον Όττο Πρέμιγκερ.

Ο Πρέμιγκερ λέει χαρακτηριστικά

ότι είναι το πιο ενδιαφέρον βιβλίο που του δόθηκε για φιλμ, γι' αυτό θα καταβάλει κάθε προσπάθεια, ώστε να μείνει συνεπής στο πνεύμα του.

Ο ίδιος σκηνοθέτης έλπιζε να πείση τελικά τη Σαγκάν να του δώσει τα κινηματογραφικά δικαιώματα και του δεύτερου μυθιστορήματός της, του εξ ίσου... πολύκροτου « Κάποιο χαμόγελο ». Είναι πρόθυμος να της καταβάλει για λογαριασμό της Έταιρίας, για την οποία θα γυρίση την ταινία, 1.000.000 δολάρια... Αναμένεται η απάντησή της Σαγκάν !...

ΕΤΥΧΕ πολλές φορές να επισκεφθώ το Γηροκομείο Άμπελοκήπων κι εκεί να συναντήσω, ανάμεσα στους άλλους απόμαχους της ζωής, πολλές προσωπικότητες του παρελθόντος που ζούν στην ανωνυμία και στη μοναξιά... Δεν αναπολούν με πικρία τα περασμένα, ούτε μιλούν με θλιβερή νοσταλγία για τα παλιά. Αντιμετωπίζουν μ' αίσιοδοξη τη ζωή, γιατί απέκτησαν πια « την ώριμότητα της έμπειρίας », καθώς λέει ο Τέννyson.

— Έδω στεκόμαστε πια πάνω από το χρόνο, μου είπε ένας ζωγράφος που ζή στο Γηροκομείο... Οι καιροί περνούν, οι άνθρωποι κυνηγούν με άγχος τη μοίρα τους κι έμεις, σά μέσα από ένα γυάλινο πύργο, κοιτούμε από μακριά την κίνηση της ζωής, χωρίς όμως να μάς φθάνει ο θόρυβός της...

ΘΥΜΗΘΗΚΑ, την τελευταία φορά που πήγα στο Γηροκομείο, μια παλιά ξεχασμένη ποιήτρια που είχα γνωρίσει εκεί και που τώρα αναχώρησε για το οριστικό κι ανεπιστρεπτο ταξίδι της : τη Μαρίκα Πίπιζα !

Ήταν μια ευγενική κι αδύνατη γριούλα, με μάτια καθαρά και φωτεινά, που ντυνόταν με φουστάνια παλιάς μόδας και που έμοιαζε με φιγούρα του παρελθόντος που γλίστρει από τα περασμένα για να μάς θυμίζει μια οριστικά χαμένη εποχή... Στην εποχή της ήταν μια μεγάλη « επαναστάτρια » ! Ήταν η πρώτη γυναίκα που έγραψε στη γλώσσα μας έρωτικούς στίχους στα τέλη του περασμένου

αιώνα κι αυτοί οι στίχοι της είχαν δημιουργήσει αληθινό « σκάνδαλο » στη μικρή αθηναϊκή κοινωνία του 1880.

Πώς τολμούσε μια νέα κοπέλα να γράφει έρωτικούς στίχους σάν αυτούς ;

Κάθε φορά που θα μου πής πώς μ' αγαπās, θαρρώ ότι δεν έχω άλλη στή γή χαρά να καρτερώ...

ΟΛΗ κι όλη η ποιητική παραγωγή της Πίπιζα ήταν δυο μόνον συλλογές, οι « Σταλακτίτες » και οι « Κρυσταλλίτες »... Έφτασαν όμως αυτές για να προκαλέσουν τότε εύρύτατες συζητήσεις και να μοιράσουν τους πνευματικούς ανθρώπους του τέλους του περασμένου αιώνα σε δυο αντιμαχόμενα στρατόπεδα : στους όπαδους της Μαρίκας Πίπιζα που εύρισκαν την ποιήσή της « αληθινή, τρυφερή και βαθύτατα αισθηματική », και στους πολέμιους της που ισχυρίζονταν ότι ήταν άπαράδεκτο « μια νεαρή κόρη να γράφει έρωτικούς στίχους και μάλιστα εις την βάρβαρον δημοτικήν » !

Μετά τα χρόνια πέρασαν, η Πίπιζα έφυγε στο Έξωτερικό και όταν γύρισε ο δημοτικισμός είχε επιβληθεί και οι απόψεις για την ποίηση και τη γυναίκα ήταν πια πλατύτερες... Έζησε λίγον καιρό μόνη και μετά αποσύρθηκε στο Γηροκομείο, όπου ίδρυσε μια μικρή βιβλιοθήκη για τους απόμαχους της ζωής...

Εκεί τη γνώρισα κι εκεί μου μιλούσε για τους φιλολογικούς καβγάδες της εποχής της, για τους καθαρευουσιάνους λυρικούς.

Πεθαίνοντας άφησε ένα σωρό ανέκδοτα ποιήματα, μερικά τρυφεράτα... Τι να έγιναν τάχα αυτοί οι στίχοι της ξεχασμένης ποιήτριας, που εστάθηκε στην εποχή της μια πραγματική πρωτοπόρος ;

ριοδικό, ή « Σινέ Ρεβύ », έκανε μια ιδιότυπη και αρκετά... αδιάκριτη φωτογραφική έρευνα. Έδημοσίευσε τις φωτογραφίες μερικών « παρωχημένων » γυναικών της όθονης, που έξακολουθούσαν ακόμη να γυρίζουν ταινίες, όπως ήταν πριν από 25 χρόνια και όπως είναι τώρα. Ανάμεσά τους φιγουράρουν η Τζίντζερ Ρότζερς, η Τζέην Γουάιμαν, η Τζόαν Κράουφορντ, η Μπέττυ Νταίβις κ.ά. Το συμπέρασμα αυτής της έρευνας ήταν ότι η όμορφιά και η γοητεία δεν είναι συναρτημένες με την ηλικία και ότι αυτές οι γόησσες που πλησιάζουν ή έχουν περάσει τα πενήντα είναι τώρα πολύ πιο σαγηνευτικές κι ενδιαφέρουσες από όσο ήταν στην πρώτη τους νεότητα.

Ίσως συμβαίνει αυτό που τόσο χαριτωμένα είπε ο Σασά Γκιτρύ για μια κοσμική Παρισινή που εξακολουθούσε στο φθινόπωρο της ζωής της να είναι πολύ θελκτική :

— Μην ξεχνάτε ότι ο Χρόνος είναι γένους αρσενικού και ότι πάντα γοητεύεται από μιαν όμορφη γυναίκα... Αναγκαστικά λοιπόν και από... τάκτ προσπερνά διακριτικά πλάι της...

Ο ΣΑΙΞΠΗΡ πολύ έχει... δεινοπαθήσει από τον κινηματογράφο ! Αν εξαιρέσουμε μια ή δυο σοβαρές προσπάθειες που έγιναν ως τώρα για να μεταφερθούν έργα του Άγγλου τραγικού στην όθονη, όλα τα άλλα φιλμ που εγυρίστηκαν με βάση κωμωδίες ή δράματα του Σαίξπηρ ήταν κατώτερα από κάθε κριτική... Φαίνεται όμως ότι το ρεκόρ της... πρωτοτυπίας το διεκδικεί σ' αυτόν τον τομέα ο παραγωγός Λέο Σούλλ. Ο Σούλλ, λοιπόν, αποφάσισε να καινοτομήση 100 % γυρίζοντας τον Μάκβεθ. Ο τραγικός ήρωας του Σαίξπηρ θα αλλάξει σ' αυτή την ταινία υπηκοότητα κι από Σκώτος θα γίνει... Ιάπωνας ! Θα λέγεται Σή Λά Μάκμπεθ και πλαίσιο της δράσεώς του θα είναι το Τόκιο...

Τίποτα δεν είναι αδύνατο για το Χόλλυγουντ !...

N. M.

ΕΝΑ γαλλικό κινηματογραφικό πε-

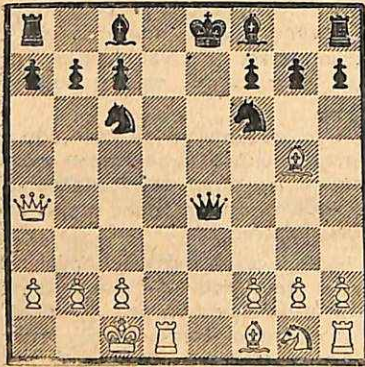
ΣΚΑΚΙ

ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΠΑΡΤΙΔΑ

*Άσκησις άρ. 637

ΜΑΥΡΑ

ΛΕΥΚΑ

Λευκά (13) : Ργ1. Βα4. Πδ1. θ1. Αζ1. η5. Ιη1. Σα2. β2. γ2. η2. ζ2. θ2. Μαύρα (14) : Ρε8. Βε4. Πα8. θ8. Αγ8. ζ8. Ιγ6. ζ6. Σα7. β7. γ7. ζ7. η7. θ7.

Μία εύκολος άσκησις από την άρχή μιās παρτίδας.

Είναι ή σειρά των Λευκών νά παίξουν.

Ποία είναι έδώ ή ένδεδειγμένη κίνησις των ;

*Άσκησις άρ. 638. Άπό μίαν παρτίδα.

Λευκά (11) : Ρη1. Βθ4. Πζ1. ζ2. Αα1. Σα2. β3. δ3. ε2. η3. θ2.

Μαύρα (11) : Ρθ8. Βδ7. Πε8. ε3. Αζ8. Σα7. β6. γ5. ζ6. η7. θ7.

Είναι ή σειρά των Λευκών νά παίξουν.

Πώς πρέπει νά συνεχίσουν έδώ τὰ Λευκά διά νά εξασφαλίσουν μιάν κερδισμένη παρτίδα;

*Άσκησις άρ. 639. Άπό μίαν παρτίδα.

Λευκά (12) : Ρη1. Ββ2. Πγ2. δ1. Αη2. Ιδ4. Σα2. β5. ε3. ζ2. η3. θ4.

Μαύρα (12) : Ρη7. Βζ6. Πα8. δ8. Αβ7. Ιδ3. Σα5. γ4. δ5. ζ7. η6. θ5.

Είναι ή σειρά των Λευκών νά παίξουν.

Με ποιόν συνδυασμόν κινήσεων εξασφαλίζουν έδώ τὰ Λευκά μιάν κερδισμένη παρτίδα ;

*Άσκησις άρ. 640. Άπό μίαν παρτίδα.

Λευκά (3) : Ργ2. Βθ4. Πθ2. Μαύρα (4) : Ρβ7. Βζ7. Πζ1. Σγ4.

Είναι ή σειρά των Λευκών νά παίξουν.

Τὰ Λευκά παίζουν και κερδίζουν με ένα ωραϊόν συνδυασμόν κινήσεων.

*Άσκησις άρ. 641. Άπό μίαν παρτίδα.

Λευκά (11) : Ρθ2. Ββ5. Πγ7. δ1. Αβ1. γ1. Σα2. ε3. ζ2. η2. η3.

Μαύρα (10) : Ρη8. Βγ8. Πε6. Αβ7. ε7. Σα7. ε5. ζ7. η7. θ7.

Είναι ή σειρά των Μαύρων νά παίξουν.

Δέν φαίνεται έκ πρώτης όψεως τὸ πὼς μπορούν νά κερδίσουν έδώ αναγκαστικῶς τὰ Μαύρα. Έν τούτοις ένας ωραϊός συνδυασμός κινήσεων εξασφαλίζει τήν νίκην των Μαύρων. Ποιές είναι οι κινήσεις αυτές ;

*Άσκησις άρ. 642. Πρόβλημα Μ. ΒΑΡΟΥΛΙΝ.

Λευκά (9) : Ρζ7. Ββ8. Πδ8. θ3. Αθ7. θ8. Ιβ4. ζ5. Σα3.

Μαύρα (6) : Ργ4. Αα2. Ια7. ζ6. Σα5. γ5.

Τὰ Λευκά παίζουν και κάνουν μὰ σέ δύο κινήσεις.

Μία βραβευθεϊσα σύνθεσις με ωραϊες βαριάντες και δύσκολο « κλειδί ».

*Άσκησις άρ. 643. Πρόβλημα Α. ΒΟΤΤΑΧΙ.

Λευκά (8) : Ρθ2. Βγ2. Πγ6. η6. Αα7. θ7. Ιβ2. ζ3.

Μαύρα (5) : Ρδ5. Βα3. Αβ5. Σδ6. ζ7.

Τὰ Λευκά παίζουν και κάνουν μὰ σέ δύο κινήσεις.

Και άλλη μία βραβευθεϊσα σύνθεσις, με επίσης δύσκολο « κλειδί ». Ούτε ένα λευκό πιόνι !

Η από καλλιτεχνικής άπόψεως τοποθέτησις των πεσσών ίκανοποιεί πλήρως κάθε ειδικόν.

Τὸν Ίανουάριον έ.έ. έγιναν εἰς τήν Μόσχαν οι άγώνες διά τὸ πρωτάθλημα τῆς Ρωσίας. Έκπληξιν προέκλεισεν εἰς τοὺς σκακιστικούς κύκλους δλου τοῦ κόσμου ή νίκη τοῦ εικοσαετοῦς σπουδαστοῦ Τάλ, ὁ ὁποῖος ἐνίκησε τοὺς ἰσχυροτέρους Ρώσους σκακιστάς.

Δημοσιεύομεν παρακάτω δύο ἐκλεκτές παρτίδες του.

ΝΙΜΤΣΟ-ΙΝΔΙΚΗ

Λευκά : Ταϊμάνωβ.

Μαύρα : Τάλ.

1) γ4, Ιζ6. 2) Ιγ3, ε6. 3) δ4, Αβ4. 4) ε3, γ5. 5) Αδ3, 0-0. 6) Ιζ3, δ5. 7) 0-0, Ιγ6. 8) α3, γ4 x δ4. 9) α x β4, δ x γ3. 10) β x γ3, Βγ7. 11) Βε2, Αδ7. 12) ε4, δ x ε4. 13) Α x ε4, Ι x ε4. 14) Β x ε4, ζ6. 15) Πδ1, Πζδ8. 16) Αε3, ε5. 17) Βδ5 +, Ρθ8. 18) Βδ6 ; (Βζ7 ! ήτο τὸ σωστό!) Βγ8. 19) β5, Αθ3. 20) Βα3, Π x δ1 +. 21) Π x δ1, Βη4. 22) Ιε1, Β x δ1. 23) η x θ3, Β x Ιε1 +. 24) Ρη2, Ιδ4 ! 25) γ x Ιδ4, ε x δ4. 26) Αζ4, Βε4 +. 27) Ρη3, θ5. 28) Βδ6, Ρθ7. 29) Βδ7, Πε8. 30) θ4, Βη6 +. 31) Ρζ3, Πε1 και τὰ Λευκά ἐγκατέλειψαν.

Λευκά : Τάλ.

Μαύρα : Μπρόνσταϊν.

1) δ4, γ6. 2) γ4, Ιζ6. 3) Ιγ3, δ5.

4) Ιζ3, η6. 5) γ x δ5, γ x δ5. 6) Αζ4, Ιγ6. 7) ε3, Αη7. 8) Αε2, 0-0. 9) 0-0, Ιθ5. 10) Αε5, ζ6. 11) Αη3, Ι x η3. 12) θ x η3, Αε6. 13) Ββ3, Ια5. 14) Ββ4, Αζ7. 15) Πζδ1, ε6. 16) ε4, Πβ8. 17) Βα3, β5. 18) β4, Ιγ4. 19) Β x α7, Αε8. 20) Α x γ4, Πζ7. 21) Βα3, β x γ4. 22) ε x δ5, ε x δ5. 23) Ββ2, η5. 24) Βδ2, Π x β4. 25) Ι x δ5, Πβ8. 26) Ιε3, Πγ8. 27) Παγ1, Πζγ7. 28) Πγ3, Αη6. 29) Πδγ1, Αζ7. 30) δ5, Αζ8. 31) α3, Αγ5. 32) Π x γ4, Α x α3. 33) Π x γ7, Π x γ7. 34) Π x γ7, Β x γ7. 35) Βδ4, Βγ1 +. 36) Ρθ2, Ββ2. 37) Βε4, Αζ8. 38) Ιδ4, θ5. 39) Ιδγ2, Ββ7. 40) Ιδ4, Ββ2. 41) Ιε6, Β x ζ2. 42) Ιζ5, θ4. 43) Ι x ζ8, θ x η3 +. 44) Ρθ3, Βη1. 45) Ρ x η3, Ρ x ζ8. 46) Βε7 + και τὰ Μαύρα ἐγκατέλειψαν.

Η παρακάτω παρτίδα (ΚΑΡΟ-KAN) παίχθηκε τὸ 1955 στὸ Γκαϊ-τεμποργκ τῆς Σουηδίας μεταξύ Ούγγαριας (SZABO) και Γιουγκοσλαβίας (FUDERER).

Τὰ Λευκά παίζει ὁ FUDERER.

1) ε4, γ6. 2) δ4, δ5. 3) Ιγ3, δ x ε4. 3) Ι x ε4. 4) Ιζ6, Ι x ζ6 +. 5) η x ζ6. 6) γ3, Αζ5. 7) Ββ3, Βγ7. 8) Αζ4 ; Β x ζ4 ! 9) Β x β7, Αθ6 ! (κερδίζει λόγω τῆς ἀπειλῆς μὰτ Βδ2 τὸ σπουδαῖο « TEMPO » γιὰ τὸ Ροκέ). 10) Ιζ3, 0-0. 11) Β x α8, Βζ7 ! 12) δ5, Ββ6. 13) Αγ4, Αγ8. 14) δ x γ6, Ι x γ6 (ή τυχῆ τῆς Βασιλίσσης ἔχει τώρα κριθῆ). 15) 0-0, Αη4. 16) Β x ζ8 +, Ρ x ζ8. 17) Αδ5, Α x ζ3. 18) Α x ζ3, Ιε5. 19) Αε4, Β x β2. 20) Πβ1, Β x γ3. 21) Πβ3, Βδ2. 22) Α x θ7, Β x α2 και τὰ Μαύρα ἐγκατέλειψαν μετά μερικούς ακόμη κινήσεις.

Ι. Χ.

(Λύσις στή σελίδα 125)

Θέλω νά αποκτήσω παιδί, είπε ή νεαρή Γιαπωνέζα στὸν γυναικολόγο ἐνὸς νοσοκομείου τοῦ Λος Άντζελες ὅπου πῆγε νά ἐξετασθῇ.

Άφού τῆς ἔκαμε μερικές ἐρωτήσεις ὁ γιατρός, τῆς είπε :

— Γδυθῆτε και ξαπλώστε. Θά γυρίσω ἄμέσως και θά κάνουμε ὅ,τι μπορούμε γιὰ νά πραγματοποιηθῇ ή επιθυμία σας.

— Όχι, ὄχι, διαμαρτυρήθηκε ή Γιαπωνέζα. Έγώ θέλω παιδί γιαπωνέζακι !

The Recorder

Γράμματα

τῶν ἀναγνωστῶν μας

Ζητῶ ἀλληλογραφία.

Με νέους καὶ νέες ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο
στὴν ἑλληνική, ἀγγλική ἢ γερμανική
γλῶσσα.

• Στρατιώτης
Κόλεζας Τάσος
702 Τ.Μ. 2ος Λόχος
ΣΤΓ 912

Με Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες ἀπὸ ὅλο
τὸν κόσμο, με σκοπὸ τὴν ἀνταλλαγὴ
γραμματοσήμων καὶ κάρτ - ποστὰλ καὶ
γιὰ θέματα ἱστορικά στὴν ἑλληνική ἢ
ἀγγλική γλῶσσα.

• Ἀντωνάκης Ἀλεξάνδρου
Διοικητῆριον
Ἀμμόχωστος
Κύπρος

Με νέους καὶ νέες, ἑλληνικά, ἰταλικά
ἢ γερμανικά.

Στρατιώτης
Δάσκαρης Δημήτριος
723 Τ.Μ.
Νέος Λόχος
ΒΣΤ 903

Γιὰ καλὲς τέχνες καὶ βιβλία.

Στρατιώτης
Ἀποστολίδης Πέτρος
723 Τ.Μ.
Νέος Λόχος
ΒΣΤ 903

Γιὰ διάφορα θέματα, στὴν ἑλληνική
γλῶσσα.

Στρατιώτης
Τσινβαράκης Εὐάγγελος
723 Τ.Μ.
Νέος Λόχος
ΒΣΤ 903

Παρακαλοῦνται ὅσοι μᾶς γράφουν, πρῶτον νὰ καθαρογράφουν καὶ δεύτερον
νὰ υπογράφουν εὐανάγνωστα. Εἶναι τὰ καλῶτερα συστατικά γιὰ κάθε γράμμα.
Ἔτσι καὶ ἐμᾶς διευκολύνουν καὶ τὴν ὑπόθεσιν τους προωθοῦν.

Με νέους καὶ νέες.

Στρατιώτης Ζαμάνης Παναγιώτης
Κ.Ε.Ν. Κορίνθου Ὑ
11ος Λόχος ΣΤΓ 909

Ἀλληλογραφία ἀναγνωστῶν.

Α. Πέτριτς : Τὸ γράμμα σας εἶναι
πράγματι σοφὸ καὶ δείχνει πόσο καλὰ
κατέχετε τὸ θέμα. Στὴν Ἑλλάδα ὅμως
ὅταν λέμε φύκια ἐννοοῦμε ἓνα συγκεκρι-
μένο εἶδος, τὸ ὁποῖον ὁ μεταφρα-
στὴς ἔκρινε ὅτι δὲν ἀντιστοιχεῖ σ' αὐτὸ
ποῦ ἐννοεῖ ὁ συγγραφέας τοῦ ἄρθρου,
ποῦ μιλεῖ κάπου γιὰ ἓνα « πράσινο
ἄφρο ». Γι' αὐτὸ προτίμησε τὸν ὄρο
ἄλγος, ποῦ περιλαμβάνει ὅλες τὶς ποι-
κιλίες τοῦ εἶδους. Τὸ ἄρθρο ποῦ μᾶς
ἔστείλατε εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ
ἐξυπνο καὶ θὰ δημοσιευθῇ στὴν « Ἐκ-
λογή ».

Κ. Καλυβίτη : Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ
συνεργασία σας καὶ τὰ τόσο θερμὰ σας
λόγια. Τὸ ποιήμα σας εἶναι συμπαθέ-
στατο ἀλλὰ ὀχι ἀπόλυτα ὁλοκληρωμένο.
Μιὰ καὶ ἀποδίδετε κάτι τόσο ἀξιόλογο
μπορεῖτε νὰ καλλιεργήσετε τὸ ταλέντο
σας.

Φ. Γιαρ. : Γράψετε ἀγγλικά.

Νικ. Γεωργακόπουλο : Ἡ ἐπιθυμία
σας θὰ πραγματοποιηθῇ, ἐλπίζουμε
σύντομα. Ἡ ἐπαναδημοσίευσιν τῆς Μι-
κρῆς Ἑγκυκλοπαιδείας προσκορύνει σὲ
τεχνικά προβλήματα. Ὅταν αὐτὰ λυ-
θοῦν, τότε μπορεῖ καὶ αὐτὴ νὰ τυπωθῇ
πάλι, συμπληρωμένη.

Στ. Μαραγκό : Τὸ διήγημα ποῦ
ζητᾶτε θὰ δημοσιευθῇ στὴν στήλη
« Κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀναγνωστῶν ».

ΛΥΣΕΙΣ

« ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ » ἀπὸ σελίδα 7.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :

1) ΖΥΛΙΕΤ ΓΚΡΕΚΟ. 2) ΑΠΟΔΥ-
ΤΗΡΙΑ. 3) ΝΟΥ - ΖΕΝΤΑ - ΜΝ
(Μήνη). 4) ΖΥΘΟΣ - ΠΙΡΟΤ. 5) ΙΡΙΣ
- ΕΙΚΑΖΩ. 6) ΒΙΡΑΝΕΣ - ΕΝΑΝ.
7) ΑΔΟΛΕΣΧΗΣ - ΜΙ. 8) ΡΟΥΤΙΝΑ
- ΟΒΑ. 9) ΗΣ - ΙΛΑΡΑΣ - ΙΣ.
10) ΟΚΑ - ΑΤΤΙΚ. 11) ΤΡΩΣΙΣ -
Ο « ΣΗΣ ». 12) ΝΑΪΦ - ΠΑΤΣΙ.

ΚΑΘΕΤΩΣ :

1) ΖΑΝΖΙΒΑΡΗΣ. 2) ΥΠΟΥΡΙΔΟΣ
- ΤΑ. 3) ΛΟΥΘΗΡΟΥ - ΑΡΙ. 4) ΙΔ
- Ο « ΣΑΛΤΙΚΩΦ ». 5) ΕΥΑΣ -
ΝΕΙΛΟΣ. 6) ΤΤΤ. - ΕΣΝΑ - ΙΑ.
7) ΓΗΝ - ΕΣΧΑΡΑΣ. 8) ΚΡΕΠΙ - ΤΑ.
9) ΡΙΖΙΚΕΣ - ΣΤΟΑ. 10) Ε.Α. (ἐν
ἀποστρατεία) - ΡΑΝ - ΙΣΤ'. 11)
ΜΟΖΑΜΒΙΚΗΣ. 12) Ο « ΑΝΤΩΝΙΟΣ »
- ΣΙ.

« ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΒΡΗ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟ-
ΤΕΡΑ ; » ἀπὸ σελίδα 47.

1) ΨΗΦΟΔΟΧΟΣ = 40. 2) ΧΡΩ-
ΣΤΙΚΟΣ = 37. 3) ΜΥΙΟΠΑΓΙΣ = 31.
4) ΞΥΠΟΛΥΤΟΣ = 35. 5) ΠΟΛΥ-
ΧΡΟΥΣ = 36. 6) ΑΜΒΛΥΝΟΥΣ = 33.
Σύνολον = 212 !

« ΤΙ ΕΝΝΟΕΙΤΕ ΟΤΑΝ ΛΕΤΕ ; » ἀπὸ
σελίδα 21.

1) ΑΛΥΚΗ : Γ. Ἀπὸ τὸ ἐπίθετο
ἀλυκός (= ἄλμυρός κι αὐτὸ ἀπὸ τὸ
ἄλς = ἅλατι) με νοοῦμε τὸ οὖσ.
λίμνη, σημαίνει ρηχὴ λίμνη με θα-
λασσινὸ νερὸ γιὰ τὴν παραγωγή, με
ἀποξηράνσι, ἅλατιο.

2) ΑΠΟΔΙΟΠΟΜΠΑΙΟΣ : Γ. Συνή-
θος στή φρ. ἀποδιοπομπαῖος
τράγος, σημαίνει τὸν ἄνθρωπο
ποῦ τὸν διώχνουν ἀπὸ παντοῦ φορ-
τώνοντάς του τὶς εὐθύνες γιὰ κάποιο
κακό. Ἀρχικά καὶ κυριολεκτικά, ἐση-
μαινε, στοὺς Ἑβραίους, ἓνα τράγο ποῦ
με θρησκευτικὴ τελετὴ τοῦ φόρτωναν
τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ καὶ τὸν ὠδηγοῦ-
σαν, γιὰ νὰ χαθῇ, στὴν ἔρημο.

3) ΑΣΠΑΙΡΩ : Β. Τινάζομαι με σπα-
μούς, σπαρταρῶ : ἄσπαίρων
ἰχθύς - κατέπεσεν ἀσπαί-
ρων ἐκ τῶν τραυμάτων.

4) ΓΕΡΑΡΟΣ : Α. Ἀπὸ τὸ γέ-
ρας (= βραβεῖο, τιμὴ) σημαίνει τὸν
ἄξιο τιμῆς καὶ σεβασμοῦ : ἡ γερα-
ρὰ Ἀρχαιολογικὴ Ἑται-
ρεία τῆς Ἑλλάδος.

5) ΓΚΑΜΜΑ : Α. Ἀπὸ τὸ ἴταλ.
gamma (κι αὐτὸ ἀπὸ τὸ ἑλλην.
γάμμα) ἡ μουσικὴ κλίμακα τῶν
ἐπτὰ φθόγγων. Μεταφ., σειρὰ ἀντι-
κειμένων τοποθετημένων σὲ φυσικὴ
κλιμάκωσι : χρωματικὴ γκάμ-
μα (= χρ. κλίμαξα).

6) ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ : Β. (Μετοχὴ
τοῦ ρήμ. διακρίνομαι = ξεχω-
ρίζω). Ὁ διακρινόμενος, ὁ ἀνώτερος
στὰ γράμματα, τὶς τέχνες κλπ. : δια-
κεκριμένος ἐπιστήμων -
πολιτικός κλπ.

7) ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΣ : Α. (Μετοχὴ
τοῦ ρήμ. διανοοῦμαι = σκέπτο-
μαι, στοχάζομαι). Ἀνθρώπος σκέψης,
λόγιος, συγγραφεὺς.

8) ΔΟΝΚΙΧΩΤΙΣΜΟΣ : Γ. Ἐνέ-
ργεια με ἐπιδεικτικές ἀλλὰ χιμαιρικές
ἐπιδιώξεις : ἄς ἀφήσω με τοὺς
δονκιχωτισμούς καὶ ν' ἀν-
τιληφθοῦμε τὴ σκληρὴ πρᾶ-
γματικότητά. (Ἡ λέξι ἀπὸ τὸν
ἥρωα Δὸν Κιχώτη τοῦ δμῶνιμου μυ-
θιστορήματος τοῦ Ἰσπανοῦ Θερβάν-
τες).

9) ΕΠΟΝΕΙΔΙΣΤΟΣ : Α. Ἀξίος
ὀνειδούς, ἀξιοκατάκριτος, ἐξευτελιστι-
κός : ἐπονείδιστος διαγω-
γὴ - κατάστασις - εἰρήνη
(ἡ τελευταία, με βαρεῖς ὄρους γιὰ τὸν
νικημένο).

10) ΛΕΟΝΤΗ : Γ. Δέρμα λέοντος,
στή μεταφ. φρ. τοῦ ἐπέσε - τοῦ
ἀφηρέθη ἡ λεοντή (= ξε-
σκεπαστικὴ καὶ φάνηκε ποιὸς εἶναι
στὴν πραγματικότητα. Ἀπὸ τὸ μῦθο
τοῦ Αἰσώπου ὅπου παρουσιάζεται
ἓνας γάιδωρος φορώντας δέρμα λιον-
ταριοῦ).

11) ΝΟΥΝΕΧΗΣ : Γ. Ἐκεῖνος πού ἔχει νοῦ, φρόνησι, ὁ μυαλωμένος, γνωστικός. Συνεκδοχικά : νουνεχῆς πολιτική (πού ἀσκεῖται ἀπὸ συνετὸν ἄνθρωπο).

12) ΠΕΖΟΤΗΣ : Β. Ἐλλειψι ἐξάρσεως, κοινοτοπία. Ἀπὸ τὸ ἐπίθετο πεζός (= χωρὶς μέτρο καὶ ρυθμό), χωρὶς ἑξαρσι. Ἡ πεζότης τῆς ζωῆς, ἡ ἀπασχόλησι μὲ τὴν καθημερινὴν ἐργασία καὶ τὶς ὕλικές βιοτικές ἀνάγκες.

13) ΠΡΟΤΡΟΠΑΔΗΝ : Α. Γιὰ ἄνθρωπο ἢ ζῶο πού φεύγει, πολὺ γρήγορα, χωρὶς νὰ βλέπῃ πίσω : ἐφυγε προτροπάδην.

14) ΣΚΕΤΣ : Β. Ἡ ἀγγλικὴ λέξι scetch πού σημαίνει καὶ τὸ σκίτσο, ἀλλὰ καὶ σύντομη θεατρικὴ ἢ κινηματογραφικὴ σκηνὴ μὲ κωμικὸ γενικὰ τόνο : Στὴ σχολικὴ ἐορτὴ εἶχαμε ἀπαγγελίες, σκέτς καὶ ἄλλα.

« ΣΚΑΚΙ » ἀπὸ σελίδα 124.

Ἄρ. 637. 1) Πδ8 +, Ρ × Π. 2) Β × ε4 ! καὶ κερδίζουν.

Ἄρ. 638. 1) Π × ζ6 ! η × ζ6. 2) Β × ζ6 +, Αη7. 3) Βζ8 +, Π × Β. 4) Π × Π + μάτ.

Ἄρ. 639. 1) Π × δ3 ! γ × δ3. 2) Ιε6 +, ζ × ε6. 3) Πγ7 + καὶ τὰ Λευκὰ κερδίζουν τὴν Βασίλισσαν.

Ἄρ. 640. 1) Βε4 +, Ρα6. 2) Πθ6 +, Πζ6. 3) Βζ5 ! (ὄχι Βζ4 ; λόγῳ Βθ7 +) καὶ τὰ Λευκὰ κερδίζουν. Ἐάν πάλι 1) ... Ρβ6, 2) Πθ6 +, Ργ5. 3) Βε5, Βδ5. 4) Βγ7 +, Ρδ4. 5) Πθ6 !!

Ἄρ. 641. 1) ... Πθ6 + ! 2) Ρη1. Πθ1 + !! 3) Ρ × Π, Βθ3 +. 4) Ρη1, Β × η2 + μάτ.

Ἄρ. 642. 1) Ιδ5 ! ἀπειλὴ 2) Πγ3 + μάτ μὲ ὠραιότατες βαριάντες.

Ἄρ. 643. 1) Πβ6 ! ἀπειλὴ 2) Βζ5 + μάτ μὲ ὠραιότατες βαριάντες.

Ἄρ. 644. 1) Ιε6 ! ἀπειλὴ 2) Βε5 + μάτ μὲ ὠραιότατες βαριάντες.

Στὸ τεῦχος τοῦ Ἰουνίου δημοσιεύεται ἡ 2^η συνέχεια
τοῦ μυθιστορήματος

Τῆς HILDA LAWRENCE

“ΔΥΟ ΖΕΥΓΑΡΙΑ ΧΕΡΙΑ,”

(Οἱ τρεῖς ἀστερίσκοι στὸ τέλος τοῦ 16σελίδου
σημαίνουν πὼς τὸ μυθιστόρημα συνεχίζεται.)

Μονοτυπικὴ ἐκτύπωσις : Ἑλληνικῆς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρείας Α. Ε.

Ἐκμετάλλευσίς Α. Φιλοπούλου